DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 18 października 2016 r.

Poz. 3124

Elektronicznie podpisany przez:
Lech Hamera
Data: 2016-10-18 09:12:00

UCHWAŁA NR XXII/214/2016
RADY POWIATU W BUSKU-ZDROJU

z dnia 14 października 2016 r.

w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko w/w Programu

Na podstawie art. 12 pkt. 11 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 814), art. 18 ust. 1 i art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 672 ze zm.), **Rada Powiatu Buskiego uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko w/w Programu, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Buskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Andrzej Gądek

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXII/214/2016
Rady Powiatu w Busku-Zdroju
z dnia 14 października 2016 r.

Program Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024

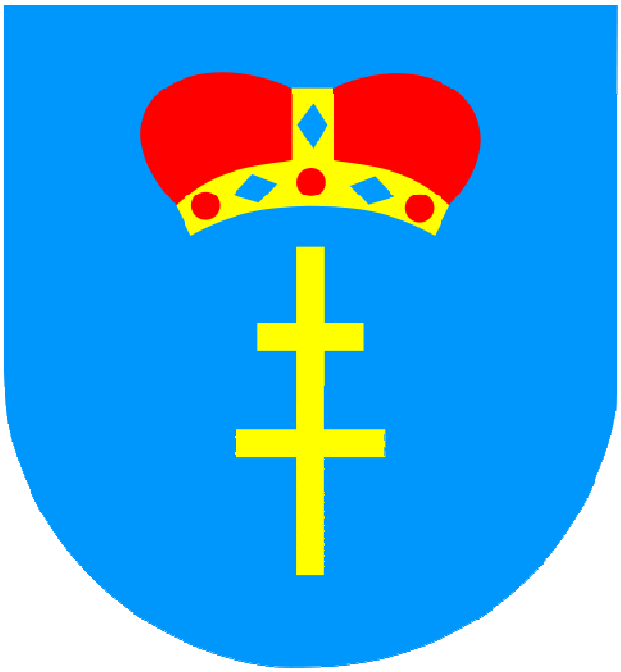

2016 r.

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 4

WSTĘP 5

Podstawa prawna opracowania 5

PROCEDURA OPINIOWANIA ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU PROGRAMU 5

STRESZCZENIE 7

PODSTAWOWE INFORMACJE CHARAKTERYZUJĄCE OBSZAR POWIATU BUSKIEGO 8
Położenie geograficzne 8
Sytuacja demograficzna 9
Gospodarka rolna 11
Gospodarka leśna 15
Lasy 15
Turystyka 21
Uzdrowiska 22
Uzdrowisko Busko – Zdrój 22
Uzdrowisko Solec-Zdrój 24
Przemysł 27
Rynek pracy 29
Odnawialne źródła energii 30

REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2012-2015 31

OCENA STANU ŚRODOWISKA 35

Ochrona klimatu i jakości powietrza 35

Zagrożenia hałasem 38

Pola elektromagnetyczne 45

Gospodarowanie wodami 49
Wody powierzchniowe 49
Wody podziemne 54

Gospodarka wodno –ściekowa 56

Zasoby geologiczne 68

Gleby 72

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów 76

Zasoby przyrodnicze 84
Formy ochrony przyrody 84
Rezerwaty przyrody 86
Parki krajobrazowe 89
Obszary chronionego krajobrazu 91
Pomniki Przyrody 97
Stanowiska dokumentacyjne 104
Użytki ekologiczne 108
Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 118

Zagrożenia poważnymi awariami 123

Adaptacja do zmian klimatu 126

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska 130
Zagrożenie powodziami i podtopieniami 130
Wiatr huraganowy i trąby powietrzne 131
Deszcze nawalne i grad 131
Zagrożenie pożarowe 133
Zagrożenie osuwiskami 134

Działania edukacyjne 138

Monitoring środowiska 151

ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM 154

ANALIZA SWOT 196

CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA I ICH FINANSOWANIE 205

SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA 226

Źródła finansowania zadań 227
Środki własne samorządu terytorialnego 227
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie 227
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach 229
Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 233
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 236
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 238

SPIS TABEL 240

SPIS MAP 242

WYKAZ SKRÓTÓW

CAFE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Clean Air for Europe - Czyste Powietrze dla Europy),

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,

GUS – Główny Urząd Statystyczny,

JCWP – jednolita część wód powierzchniowych,

JCWPd –jednolita części wód podziemnych

KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

KRO – Karta Rejestracji Osuwiska,

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

PM10 – pył (PM - ang. particulate matter) są to pyły o średnicy aerodynamicznej do 10 µm,

PM2,5 – cząstki pyłu o średnicy aerodynamicznej do 2,5 µm,

Program – Program Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024",

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,

PSR 2010 – Powszechny Spis Rolny przeprowadzony w roku 2010,

RCEE- Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w ramach Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie,

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach,

RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych,

RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców,

RPOWŚ - Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020,

RZZO – Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów,

SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej,

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach,

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach,

ZGOK Sp. z o.o. Rzędów – Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie.

WSTĘP

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich , powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Podstawą prawną opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024" jest art.17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. t.j. z 2016 poz. 672, z późn. zm.). Dokument ten nakłada na organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy obowiązek opracowania programów dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Dokumenty te mają na celu realizowanie polityki ochrony środowiska zgodnie z zapisami w ww. Ustawie. Dotychczas obowiązującym dokumentem był „Program Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2012-2015" - Uchwała nr XXI/212/2012 Rady Powiatu w Busku-Zdroju z dnia 28 września 2012 r. w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla powiatu buskiego na lata 2012-2015.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu powiatu buskiego.

„Program Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024" został przygotowany w oparciu o szereg dokumentów wymienionych w rozdziale Analiza zgodności Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym zgodnie z najnowszymi Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

PROCEDURA OPINIOWANIA ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU PROGRAMU

Projekt Programu wraz z Prognozą, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) został przekazany przez Starostę Buskiego do

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach - pismo z dnia 23.03.2016 r. znak pisma RLO.604.23.2015r.,
- Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismo z dnia 23.03.2016 r. znak RLO.604.23.2015r.,

z prośbą o zaopiniowanie projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie z dnia 22.04.2016 r. znak WPN-II.410.38.2016.DZ wskazał potrzebę uzupełnienia dokumentacji, w szczególności prognozy oddziaływania na środowisko, co została dokonane.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z dnia 19.04.2016 r. znak NZ.9022.5.41.2016 opiniuje bez zastrzeżeń projekt Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku.

Ponadto Starosta Buski działając na podstawie art.17 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 27kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 poz.672 z późn. zm.) zwrócił się w dniu 23.03.2016 znak pisma RLO.604.23.2015r., z pisemną prośbą o zaopiniowanie projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu pn. Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku. Zapewniony został 21- dniowy termin na zapoznanie się z dokumentami i możliwość składania uwag i wniosków. W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

STRESZCZENIE

Program zawiera podstawowe informacje na temat powiatu buskiego dotyczące położenia geograficznego, sytuacji demograficznej, gospodarki rolnej ,leśnej, a także turystyki, uzdrowisk, przemysłu, rynku pracy i odnawialnych źródeł energii.

Przeprowadzono również analizę zgodności Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Dokonano oceny stanu środowiska w podziale na następujące obszary interwencji: ochronę klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarkę wodno – ściekową, zasoby geologiczne, gleby, gospodarkę odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Opisano również zagadnienia związane z adaptacjami do zmian klimatu, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska, działaniami edukacyjnymi, monitoringiem środowiska.

Wyznaczono cel nadrzędny Programu w oparciu o dokumenty strategiczne

Zrównoważony rozwój powiatu buskiego

, kierunki interwencji, zadania oraz harmonogram finansowy kierując się analizą SWOT. Podano założone źródła finansowania zaplanowanych zadań, a także system realizacji Programu.

W wyniku realizacji Programu stan środowiska w powiecie buskim ulegnie poprawie. Brak realizacji zadań zawartych w Programie spowoduje pogorszenie stanu środowiska w powiecie.

PODSTAWOWE INFORMACJE CHARAKTERYZUJĄCE OBSZAR POWIATU BUSKIEGO

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Powiat buski położony jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego i graniczy z powiatami: kazimierskim, pińczowskim, kieleckim, staszowskim oraz należącym do województwa małopolskiego – powiatem dąbrowskim. Przez powiat przebiegają dwie drogi krajowe, są to drogi: numer 73 Kielce-Tarnów i numer 79 Sandomierz-Kraków.

MAPA 1 POŁOŻENIE POWIATU BUSKIEGO NA TLE WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_%C5%9Bwi%C4%99tokrzyskie#/media/File:Swietokrzyskie_powiaty.svg

W skład powiatu buskiego wchodzi osiem gmin:

1. Busko-Zdrój – gmina miejsko – wiejska,
2. Gnojno – gmina wiejska,
3. Nowy Korczyn - gmina wiejska,
4. Pacanów - gmina wiejska,
5. Solec-Zdrój - gmina wiejska,
6. Stopnica– gmina miejsko – wiejska,
7. Tuczępy - gmina wiejska,
8. Wiślica - gmina wiejska.

MAPA 2 GMINY WCHODZĄCE W SKŁAD POWIATU BUSKIEGO

Źródło: https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=14&id_p=274&id_g

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Powiat buski o powierzchni administracyjnej zgodnie z danymi GUS na rok 2014 zajmuje powierzchnię 968 km^2. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię gmin wchodzących w skład powiatu buskiego. Największą gminą jest gmina miejsko – wiejska Busko – Zdrój, a najmniejszą gmina wiejska Tuczępy.

TABELA 1 POWIERZCHNIA POSZCZEGÓLNYCH GMIN W POWIECIE BUSKIM - STAN NA ROK 2014

Lp.	Gmina	Rodzaj gminy	Powierzchnia gminy w km^2
1	Busko - Zdrój	gmina miejsko - wiejska	**236**
2	Gnojno	gmina wiejska	96
3	Nowy Korczyn	gmina wiejska	117
4	Pacanów	gmina wiejska	125
5	Solec - Zdrój	gmina wiejska	85
6	Stopnica	gmina miejsko - wiejska	125
7	Tuczępy	gmina wiejska	**84**
8	Wiślica	gmina wiejska	100
	Powiat buski	**-**	**968**

Źródło: www.stat.gov.pl stan na 31 XII 2014 r.

Liczba ludności zamieszkującej go wg GUS na dzień 31.12.2014 wynosi 73 450 osób. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego.

Najliczniejszą gminą jest gmina miejsko – wiejska Busko – Zdrój, a najmniej liczną gmina wiejska Tuczępy.

TABELA 2 LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO - STAN NA ROK 2014

Lp.	Gmina	Rodzaj gminy	Liczba ludności
1	Busko - Zdrój	gmina miejsko - wiejska	**32 889**
2	Gnojno	gmina wiejska	4 514
3	Nowy Korczyn	gmina wiejska	6 215
4	Pacanów	gmina wiejska	7 597
5	Solec - Zdrój	gmina wiejska	5 079
6	Stopnica	gmina miejsko - wiejska	7 771
7	Tuczępy	gmina wiejska	**3 758**
8	Wiślica	gmina wiejska	5 627
	Powiat buski	**-**	**73 450**

Źródło: www.stat.gov.pl stan na 31 XII 2014 r.

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 16,9 %, w wieku produkcyjnym 61,5%, poprodukcyjnym 21,6% ogółu ludności zamieszkującej powiat. Graficznym obrazem tej sytuacji jest poniższy wykres.

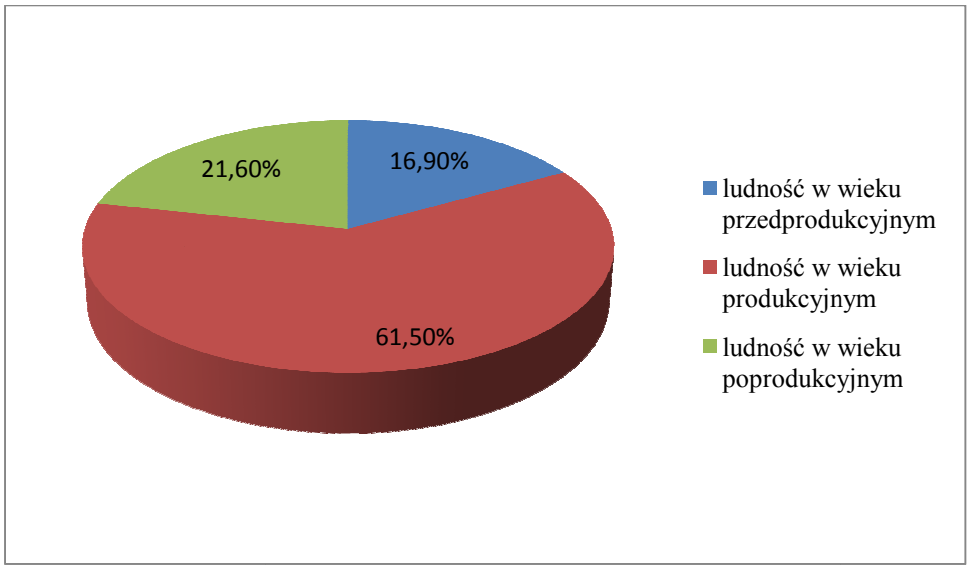

WYKRES 1 LICZBA LUDNOŚCI W GRUPACH: PRZEDPRODUKCYJNEJ, PRODUKCYJNEJ I POPRODUKCYJNEJ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl stan na 31 XII 2014 r.

GOSPODARKA ROLNA

Zgodnie z najnowszym Powszechnym Spisem Rolnym z roku 2010 na terenie całego powiatu buskiego znajduje się 14 471 gospodarstw rolnych. Najwięcej gospodarstw rolnych znajduje się na terenie gminy Busko –Zdrój - 4979, druga pod względem ilości gospodarstw to gmina Pacanów z liczbą 1903, najmniej gospodarstw posiada gmina Tuczępy 975. W celu zobrazowania tej sytuacji dane dotyczące ilości gospodarstw na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego przedstawiono poniżej w postaci tabelarycznej i graficznej.

TABELA 3 ILOŚĆ GOSPODARSTW ROLNYCH NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO ORAZ ICH STRUKTURA OBSZAROWA, PSR 2010

Lp.	Jednostka terytorialna	Ogółem	Gospodarstwa rolne				
			do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
		2010	2010	2010	2010	2010	2010
1	Busko-Zdrój	**4 979**	1533	2634	634	115	63
2	Gnojno	**1 148**	123	557	356	86	26
3	Nowy Korczyn	**1 372**	89	702	422	112	47
4	Pacanów	**1 903**	255	950	502	133	63
5	Solec-Zdrój	**1 082**	124	549	300	79	30
6	Stopnica	**1 803**	245	918	489	114	37
7	Tuczępy	**975**	152	587	194	27	15
8	Wiślica	**1 209**	136	525	401	108	39
9	**Powiat buski ogółem**	**14 471**	**2657**	**7422**	**3298**	**774**	**320**

Źródło: www.stat.gov.pl

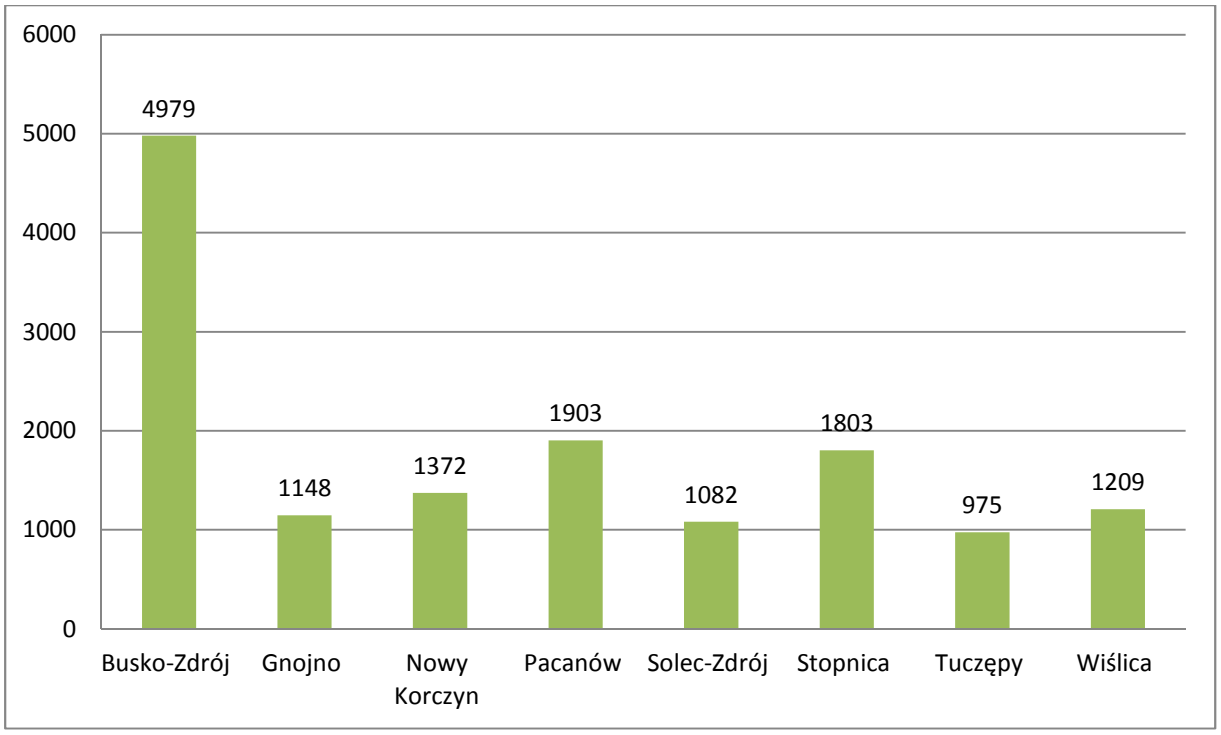

TABELA 4 ILOŚĆ GOSPODARSTW ROLNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO, PSR 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSR 2010 z www.stat.gov.pl

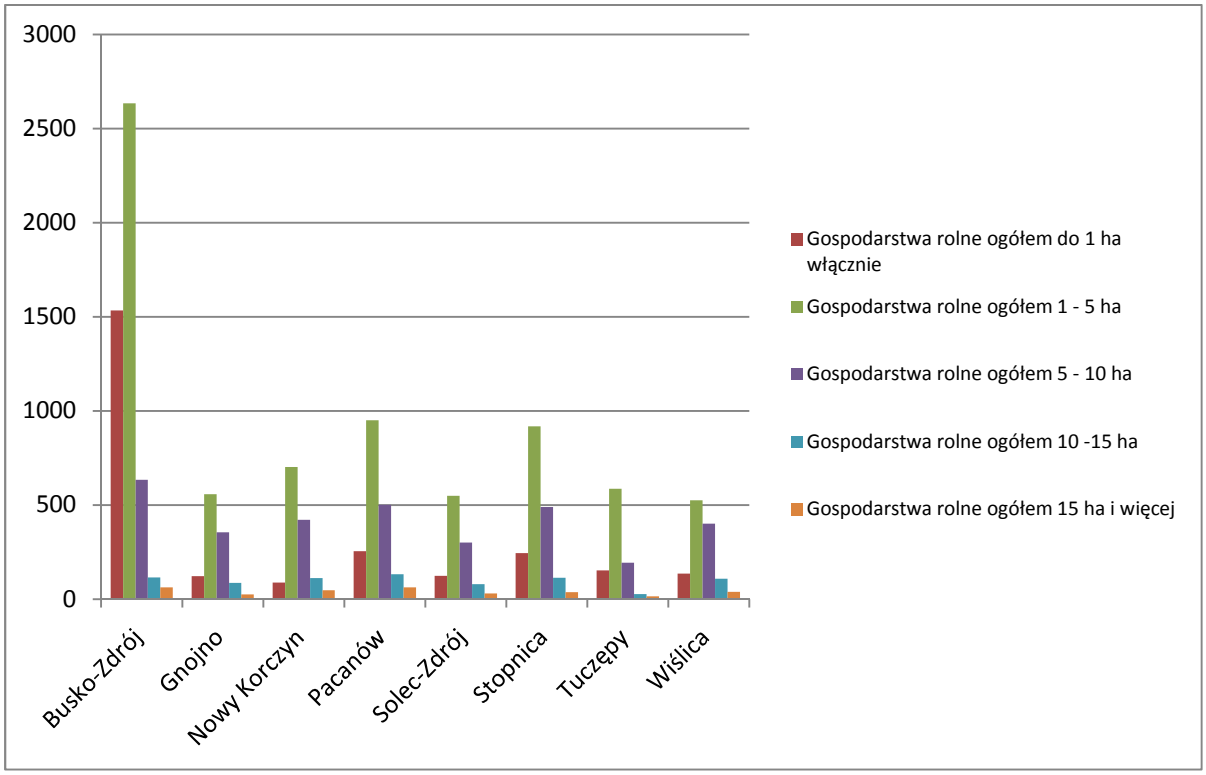

TABELA 5 STRUKTURA OBSZAROWA GOSPODARSTW ROLNYCH NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSR 2010 z www.stat.gov.pl

Na podstawie powyższego wykresu stwierdzamy, że we wszystkich gminach powiatu buskiego najliczniej reprezentowane są gospodarstwa rolne o powierzchni w przedziale od 1 do 5 ha. Natomiast najmniej liczną grupę we wszystkich gminach powiatu buskiego stanowią gospodarstwa rolne o powierzchni 15 ha i więcej.

Użytki rolne w powiecie buskim zajmują w gospodarstwach ogółem 61 490,34 ha, a w gospodarstwach indywidualnych 61 448,86 ha, stanowi to wysoki udział w porównaniu z powierzchnią całego powiatu (96 800 ha).Poniższa tabela obrazuje użytkowanie gruntów w powiecie buskim

TABELA 6 UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSOPODARSTWACH ROLNYCH POWIATU BUSKIEGO ZGODNIE Z PSR 2010

Rodzaje gruntów	Gospodarstwa rolne ogółem Powierzchnia w [ha]	Gospodarstwa indywidualne Powierzchnia w [ha]
grunty ogółem	71 606,13	71 095,33
użytki rolne ogółem	61 490,34	61 448,86
użytki rolne w dobrej kulturze	57 807,66	57 775,98
pod zasiewami	**33 644,89**	**33 640,11**
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	3 712,61	3 690,07
uprawy trwałe	3 242,77	3 242,77
sady ogółem	3 174,12	3 174,12
ogrody przydomowe	231,18	229,18
łąki trwałe	15 034,63	15 032,27
pastwiska trwałe	1 941,59	1 941,59
pozostałe użytki rolne	3 682,68	3 672,88
lasy i grunty leśne	5 418,41	5 416,99
pozostałe grunty	4 697,38	4 229,48

Źródło: www.stat.gov.pl

Pod zasiewami w powiecie buskim w gospodarstwach rolnych ogółem znajduje się 33 644,89 ha, a gospodarstwach indywidualnych 33 640,11 ha. Wśród zasiewów dominują zboża. Pełną strukturę zasiewów ukazuje poniższa tabela.

TABELA 7 STRUKTURA ZASIEWÓW W POWIECIE BUSKIM ZGODNIE Z PSR 2010

Rodzaj zasiewu	Gospodarstwa rolne ogółem Powierzchnia w [ha]	Gospodarstwa indywidualne Powierzchnia w [ha]
ogółem	**33 644,89**	**33 640,11**
zboża razem	22 512,87	22 508,87
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	22 220,32	22 216,32
pszenica ozima	5 829,17	5 829,17
pszenica jara	833,50	833,50
żyto	1 708,98	1 708,98
jęczmień ozimy	672,53	672,53

Rodzaj zasiewu	Gospodarstwa rolne ogółem Powierzchnia w [ha]	Gospodarstwa indywidualne Powierzchnia w [ha]
jęczmień jary	2 933,98	2 933,98
owies	1 203,60	1 203,60
pszenżyto ozime	4 653,96	4 650,96
pszenżyto jare	447,11	447,11
mieszanki zbożowe ozime	650,37	649,37
mieszanki zbożowe jare	3 287,12	3 287,12
kukurydza na ziarno	168,51	168,51
ziemniaki	3 615,31	3 615,31
uprawy przemysłowe	209,53	209,53
buraki cukrowe	61,85	61,85
rzepak i rzepik razem	40,42	40,42
strączkowe jadalne na ziarno razem	919,39	919,39
warzywa gruntowe	1 647,32	1 647,32

Źródło: www.stat.gov.pl

Zagrożenia dla środowiska związane z rolnictwem

Produkcja rolna w gospodarstwie rolnym odbywa się w oparciu o naturalne zasoby środowiska, na które składają się: gleba, woda, powietrze i krajobraz z jego bioróżnorodnością. Degradacja środowiska naturalnego w wyniku działania zespołu ujemnych zjawisk spowodowanych przez rolnictwo przejawia się zatem poprzez wpływ na:

1. Jakość gleby:
    a. Ryzyko erozji wietrznej, wodnej,
    b. Pogorszenie właściwości fizycznych na skutek uprawy mechanicznej,
    c. Spadek zawartości próchnicy,
    d. Ryzyko zakwaszenia i zasolenia,
    e. Ryzyko zakwaszenia i zasolenia,
    f. Ryzyko skażenia środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi,
2. Jakość wody:
    a. Zanieczyszczenie N
    b. Zanieczyszczenie P
3. Jakość powietrza:
    a. Emisje do atmosfery gazów cieplarnianych,
    b. Zachowanie bioróżnorodności krajobrazu wiejskiego.

GOSPODARKA LEŚNA

LASY

Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są:

1) funkcje ekologiczne (ochronne) – las kształtuje klimat globalny i lokalny, ma wpływ na skład atmosfery, reguluje obieg wody w przyrodzie, przeciwdziała powodziom, lawinom i osuwiskom, chroni glebę przed erozją i krajobraz przed stepowieniem tworzy warunki do zachowania gatunków i ekosystemów, zachowując różnorodność i złożoność krajobrazu,
2) funkcje produkcyjne – polegające na materialnych świadczeniach lasu:
   a) produkcji drewna (w 2011 roku pozyskano 978 m^3 grubizny, pochodziła ona w całości z lasów prywatnych) z zachowaniem odnawialności,
   b) produkcji innych użytków głównych: materiał rozmnożeniowy, sadzonki, nawozy organiczne, szczepionki grzybowe
3) produkcja użytków ubocznych – pożytki naturalne niedrzewne: tuszy zwierzyny łownej, grzyby, owoce leśne, zioła, inne części runa leśnego, igliwie, stroisz, żywica, kora, choinki
4) funkcje społeczne – które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa. Poza tym las staje się miejscem pracy dla wielu ludzi. Gospodarka leśna stymuluje także zatrudnienie w innych sektorach gospodarki np. w przemyśle drzewnym, celulozowo – papierniczym, meblarskim, a w mniejszym stopniu w energetycznym.

Lasy mają istotne znaczenie gospodarcze i są kluczowym elementem bezpieczeństwa ekologicznego oraz mają szczególne znaczenie w ochronie środowiska naturalnego.

Lasy spełniają znaczna rolę w likwidowaniu zanieczyszczeń środowiska naturalnego. Absorpcja pyłów wynosi w nich 30-50 % (1 ha buczyn pochłania średnio 70 ton pyłów), a także następuje absorpcja substancji gazowych (np. w olszynach do 85 % azotanów, fluoru i dwutlenku siarki). Ważnym elementem jest tłumienie fal akustycznych (w łęgach na odległość 100 m od źródła dźwięku) wynosi od 70-90%.

Lesistość powiatu buskiego wynosi 10,8%. Podczas, gdy lesistość województwa świętokrzyskiego, gdzie leży powiat buski wynosi 28,2%. Na terenie powiatu buskiego lasy zajmują powierzchnię 10 462,07 ha. Ponad połowę - 52,89% stanowią lasy prywatne, lasy będące własnością gmin należących na terenie powiatu buskiego to tylko 0,62% ogólnej powierzchni lasów. Lasy będące własnością Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 4 864,57 ha, co stanowi 46,5% powierzchni lasów na terenie powiatu buskiego. W celu przedstawienia poniższej sytuacji posłużono się formą tabelaryczną oraz graficzną.

Lesistość na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego jest bardzo zróżnicowana. Największą lesistością charakteryzuje się gmina Tuczępy - 25,5%, natomiast najmniejszą gmina Pacanów, zaledwie 0,70%. Nadleśnictwo Chmielnik w obowiązującym planie urządzenia lasu na lata 2013-2022 nie przewiduje pozycji przewidzianych do zalesień w ramach zwiększania lesistości powiatu buskiego, podobnie Nadleśnictwo Pińczów.

TABELA 8 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA LASÓW NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO, STAN NA ROK 2014

Lp.	Jednostka terytorialna	Lesistość	Powierzchnia lasów ogółem	Powierzchnia lasów będących własnością Skarbu Państwa	Powierzchnia lasów będących własnością gminy	Powierzchnia lasów prywatnych
1	Busko-Zdrój	12,40%	2 912,00	1 043,00	16,00	1 856,00
2	Gnojno	18,80%	1 811,80	647,80	4,00	1 164,00
3	Nowy Korczyn	7,70%	896,74	269,74	6,00	627,00
4	Pacanów	0,70%	88,34	1,34	0,00	87,00
5	Solec-Zdrój	10,40%	881,31	433,31	4,00	443,00
6	Stopnica	10,80%	1 364,06	583,06	3,00	781,00
7	Tuczępy	25,50%	2 129,01	1 705,51	6,00	377,00
8	Wiślica	3,80%	378,81	180,81	0,00	198,00
9	**Powiat buski ogółem**	**10,80%**	**10 462,07**	**4 864,57**	**39,00**	**5 533,00**

Źródło: www.stat.gov.pl oraz Starostwo Powiatowe w Busku -Zdroju

Lasy prywatne stanowią większą część areału leśnego poszczególnych gmin powiatu buskiego. Lasy prywatne stanowią większą część areału leśnego poszczególnych gmin powiatu buskiego. Lasy będące własnością gminy występują tylko w następujących gminach: Busko –Zdrój, Solec – Zdrój oraz Tuczępy.

Gospodarka w lasach prywatnych nadzorowana jest przez Starostę Buskiego. Gospodarka w lasach prywatnych jest utrudniona ze względu na to, ponieważ dotyczy często drzewostanów posiadających kilku bądź kilkunastu właścicieli w mocno rozdrobnionych kompleksach leśnych występujących wśród gruntów rolnych. Rozwiązaniem problemów wielkości prywatnych gospodarstw leśnych jest łączenie właścicieli w stowarzyszenia leśne m.in. Buskie Stowarzyszenie Właścicieli Lasów Prywatnych z następującymi obszarami działań:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój gospodarczy- działalność wspierająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
2. Nauka, kultura, ekologia – ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

Nadleśnictwo Chmielnik nie sprawuje nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje starosta, który gospodarkę leśną prowadzi na podstawie uproszczonego planu urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu.

Taki nadzór można zdefiniować jako zespół oddziaływań organów administracji publicznej (wojewodów i starostów) na osoby fizyczne i prawne posiadające lasy, w celu wykonania ciążących na tych osobach obowiązków wynikających z ustawy o lasach.

Ogólnie można stwierdzić, że przez nadzór uznaje się prawo do sprawowania kontroli nad czyjąś działalnością, połączone z uprawnieniem do merytorycznego korygowania tych czynności. Przy takim założeniu nadzór nad gospodarką leśną polega na:

- lustracji, kontroli, opiniowaniu, a także doradztwie,
- wydawaniu decyzji administracyjnych,
- kontroli wykonania decyzji.

Zasadniczo wydawanie decyzji administracyjnych i kontrola ich wykonania należą do podstawowych form nadzoru. Służby nadzorujące gospodarkę leśną w lasach niepaństwowych powinny służyć właścicielom lasów doradztwem, zarówno z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej, jak również ich praw i obowiązków. Pracowników nadzoru powinna cechować umiejętność prowadzenia negocjacji z właścicielami lasów i przekonywania

ich do racjonalnego gospodarowania w posiadanych lasach. Zalesienia w lasach prywatnych w roku 2014 wynosiły 15,7 ha[1].

WYKRES 2 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA LASÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO, STAN NA ROK 2014

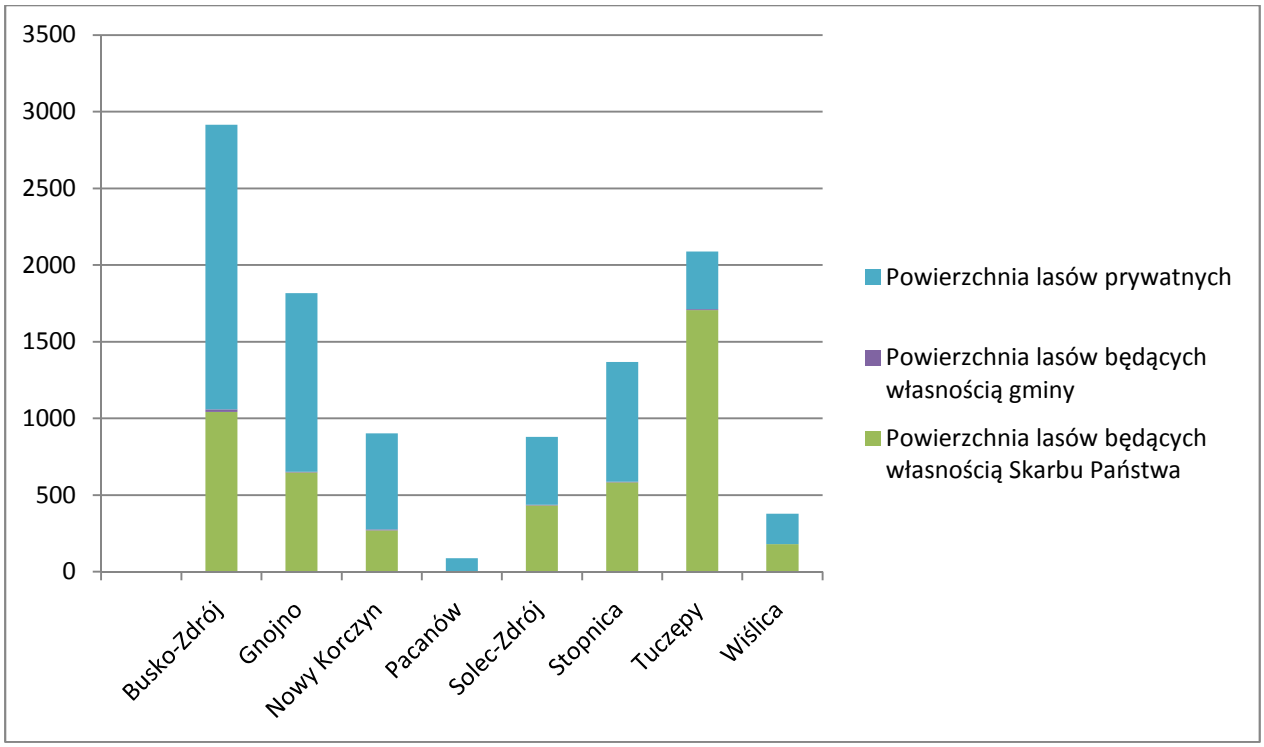

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl

[1] *www.stat.gov.pl*

Powierzchnia lasów będących własnością Skarbu Państwa stanowi około 46% ogółu powierzchni lasów w powiecie buskim, 53% stanowią lasy prywatne a 1% lasy będące własnością gmin.

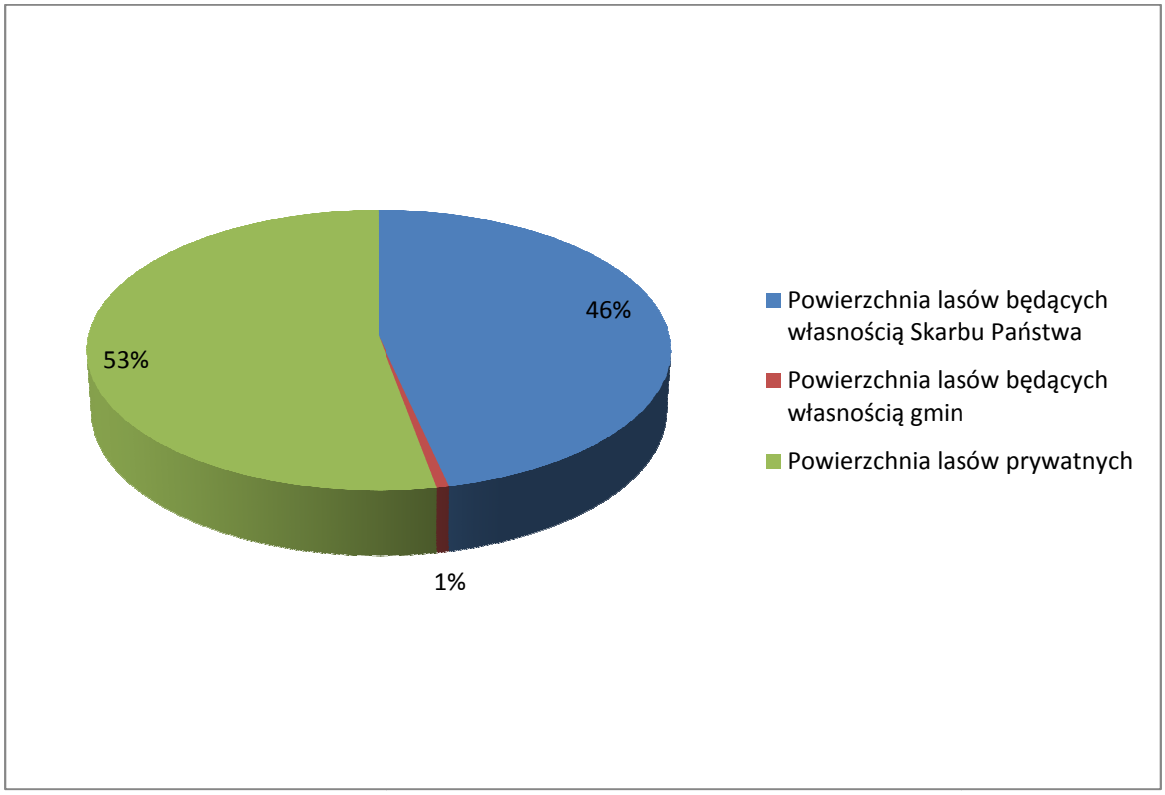

WYKRES 3 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA LASÓW NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO , STAN NA ROK 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl

Lasy powiatu buskiego należące do Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych znajdują się w większości w ramach Nadleśnictwa Chmielnik, jedynie niewielkie fragmenty gmin Busko - Zdrój i Wiślica wchodzą w skład Nadleśnictwa Pińczów, stąd też charakterystykę gospodarki leśnej oparto na „Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Chmielnik: Chmielnik , Stopnica na okres od 1.01.2013 r. do 31.12.2022 r." Dla lasów prywatnych i lasów będących własnością gmin sporządzane są dokumenty zwane Uproszczonymi planami lasów oraz Inwentaryzacje stanu lasu.

Stan zdrowotny lasów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Chmielnik, mimo występujących zagrożeń, należy uznać za dobry, a stan sanitarny stabilny.

W ostatnim okresie nasila się występowanie szkodników owadzich, a w śród nich największe zagrożenie stanowiły i mogą potencjalnie stanowić: chrabąszczowate, szeliniak sosnowiec, brudnica mniszka, piędzik siewierak i przedzimek oraz przypłaszczek granatek. Z wyżej wymienionych owadów największe szkody w drzewostanach (około 300 ha) wyrządziła brudnica mniszka w latach

2003-2005. W tym przypadku, przeprowadzano zabieg zwalczania poprzez oprysk lotniczy. Pozostałe szkodniki owadzie mimo iż odnotowano ich występowanie, nie stanowiły większego zagrożenia dla drzewostanów, a ograniczanie i zwalczanie ich populacji prowadzono przy użyciu metod mechanicznych i chemicznych naziemnych.

Corocznie Nadleśnictwo zwalczało na niewielkich powierzchniach w uprawach osutkę sosny oraz mączniaka dębu. W drzewostanach (szczególnie na gruntach porolnych), obserwuje się szkody spowodowane przez korzeniowca wieloletniego oraz grzyby opieńkowe.

Zanotowano ponadto uszkodzenia wywołane przez czynniki abiotyczne: okiść śniegową, wiatry, powodujące wywroty i złomy, a także zakłócenia gospodarki wodnej (obniżenie się poziomu wód gruntowych) oraz przymrozki.

Czynnikiem szkodotwórczym była i pozostaje nadal zwierzyna, powodująca swymi żerami zagrożenie dla drzewostanów i udatności upraw. Skutecznym zabezpieczeniem upraw przed zgryzaniem było:

- palikowanie modrzewi,
- zabezpieczenie pączków szczytowych pakułami,
- grodzenie siatką.

Coraz większego znaczenia nabierają szkody w drzewostanach wyrządzane przez bobry. Uszkodzenia polegają głównie na zgryzaniu, ścinaniu i korowaniu drzew, zgryzaniu sadzonek na uprawach oraz podtapianiu drzewostanów.

TURYSTYKA[2]

Na terenie powiatu buskiego funkcjonuje wiele gospodarstw agroturystycznych a uzdrowiskowy charakter powiatu podnosi atrakcyjność regionu. Powiat posiada dobrze zorganizowaną i szeroką bazę rekreacyjną. Busko-Zdrój ma bardzo szeroko rozbudowaną bazę noclegowo-gastronomiczną. Liczne pensjonaty, domy gościnne, hoteliki, restauracje i kawiarnie zapewniają wygodę i umiarkowane ceny.

Miłośnikom pięknej przyrody i kameralnych form wypoczynku proponujemy urlop w gospodarstwach agroturystycznych. Na uwagę zasługują możliwe długie spacery po uroczych lasach, połączone z udanym grzybobraniem, wędkowanie, nauka jazdy konnej, przejażdżki bryczkami, zimą kuligi, nauka stolarstwa artystycznego i tkania na krosnach, ogniska, czy spożywanie posiłków regionalnych.

Dużą atrakcją powiatu buskiego jest Koziołek Matołek – bohater komiksu dziecięcego autorstwa Kornela Makuszyńskiego. Rozsławił on Pacanów na całą Polskę – bawiąc i ucząc młodszych i starszych. Pacanów otrzymał miano Europejskiej Stolicy Bajki i może poszczycić się wspaniałą, nowo wybudowaną siedzibą Europejskiego Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie z ofertą kulturalną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży a także ich rodziców i dziadków.

Powiat buski słynie również z licznych, popularnych w kraju imprez kulturalnych, do których należą, odbywające się w Busku-Zdroju: Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, Ogólnopolski Festiwal Piosenki „Niechaj zabrzmi Bukowina" im. Wojtka Belona, Buskie Spotkania z Folklorem, Przegląd Orkiestr Dętych Ochotniczych Straży Pożarnych, Lato z Chopinem, Wystawa Fotografii „Ponidzie", Dni Buska-Zdroju, Festiwal Zdrowia, a także Festiwal Kultury Dziecięcej w Pacanowie, Kingonalia w Nowym Korczynie, czy Europejskie Dni Wiślicy.

Na terenie powiatu buskiego znajdują się 42 gospodarstwa agroturystyczne[3]. W rozbiciu na poszczególne gminy sytuacja wygląda następująco: gmina Busko – Zdrój 11 gospodarstw, gmina Solec – Zdrój 18 gospodarstw, gmina Stopnica 5 gospodarstw, gmina Tuczępy 2 gospodarstwa, Gmina Nowy Korczyn 1 gospodarstwo, gmina Wiślica 3 gospodarstwa, gmina Pacanów 2 gospodarstwa.

[2] *http://www.powiat.busko.pl/pl/charakterystyka-powiatu.html*
[3] *http://agro.sodr.pl*

UZDROWISKA

USTAWA z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych(t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 651 z późn. zm.)

Art. 34.

1. Status uzdrowiska może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w ustawie;

2) posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie;

3) na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego;

4) spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;

5) posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także prowadzi gospodarkę odpadami.

2. Status obszaru ochrony uzdrowiskowej może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5.

Do największych bogactw geologicznych powiatu należą złoża gipsu i siarki oraz ich pochodne, a także złoża borowiny. Na terenie powiatu występują bogate złoża wód leczniczych: siarczanosłonych i solanek jodkobromkowych. Zasoby te przyczyniły się do powstania i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego w Busku-Zdroju i Solcu- Zdroju. Zlokalizowane są tutaj liczne specjalistyczne sanatoria i zakłady przyrodolecznicze, dysponujące bogatą bazą leczniczą i zatrudniające wyspecjalizowaną kadrę medyczną. Leczone są tu m.in. schorzenia reumatologiczne, pourazowe i neurologiczne, dermatologiczne, układu krążenia i choroby cywilizacyjne.

UZDROWISKO BUSKO – ZDRÓJ

Obszar uzdrowiska obejmuje powierzchnię Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Na obszarze uzdrowiska wydzielono trzy strefy ochrony uzdrowiskowe:

- Strefa A ochrony uzdrowiskowej – o powierzchni 167 ha,
- Strefa B ochrony uzdrowiskowej – o powierzchni 812 ha
- Stefa C ochrony uzdrowiskowej – o powierzchni 10 013 ha

Wycofujące się morze mioceńskie pozostawiło w tej okolicy wielkie pokłady gipsu. Na drodze redukcji gipsu powstała siarka. Dolina buskiego uzdrowiska otoczona jest z trzech stron

wzniesieniami o charakterze kredowo –wapiennym, a od strony zachodniej zamykają ją złoża gipsu. Wszystko to powoduje, że woda gruntowa nawet na nieznacznej głębokości zawiera dużą ilość soli mineralnych i siarki. Gruntowe wody siarczkowe mieszają się z podchodzącymi ku górze głębinowymi solankami. Powstaje specyficzny i unikalny typ wody leczniczej siarczano – słonej.

Woda siarczkowa zwana inaczej siarczkowo – siarkowodorową zalicza się do bardzo rzadko spotykanych wód leczniczych. Zawiera ona siarczki z uwalniającym się siarkowodorem. Stawia ona Busko-Zdrój w rzędzie unikalnych uzdrowisk w Europie. Woda siarczkowo – siarkowodorowa stosowana jest do kąpieli wannowych, kuracji pitnych oraz do płukania jamy ustnej. Woda ta powoduje wzrost aktywności hormonów. Zmniejsza niedobory siarki w organizmie. Braki jej występują w chorobach gośćcowych. Podczas kąpieli siarka wnika przez skórę do krwioobiegu i przedostaje się do chorych tkanek (ścięgien, wiązadeł, chrząstek, kości oraz narządów wewnętrznych). W wyniku tego leczenia usuwane są zapalne produkty przemiany materii, zmniejszają się obrzęki, łagodnieją bóle. Poprawia się ruchomość stawów. Następuje też wzrost odporności organizmu, obniża się poziom cholesterolu we krwi. Kąpiele siarczkowe stosowane są przy wielu chorobach skóry.

Woda jodkowo – bromkowa pochodzi z głębszych pokładów morza mioceńskiego sprzed milionów lat. Wykorzystuje się ją do leczenia (zawartość jodu i selenu). Kąpiele jodkowo-bromkowe stosuje się w niektórych chorobach układu krążenia oraz układu wegetatywnego. Selen, który zawarty jest w tej wodzie jest niezbędny do utrzymania w zdrowiu mięśnia sercowego i naczyń krwionośnych. Selen uznawany jest za niezbędny mikroelement, który prawdopodobnie przeciwdziała powstawaniu nowotworów i powoduje wzrost odporności organizmu na choroby.

Borowina ma szerokie zastosowanie w tzw. zabiegach bodźcowych przy leczeniu schorzeń reumatycznych. Rozdrobniona, zmieszana z gorącą wodą na papkę używana jest do okładów. Czynnikami leczniczymi są ciała estrogenne, kwasy huminowe, białka i garbniki. W trakcie zabiegu następuje wyciąganie z organizmu toksycznych czynników przemiany materii i innych szkodliwych związków, a wprowadzanie na ich miejsce czynników działających korzystnie, np. hormonów. Do Buska-Zdroju na kurację i wypoczynek przybywa każdego roku 50 tysięcy osób.

UZDROWISKO SOLEC-ZDRÓJ

Obszar uzdrowiska obejmuje powierzchnię całej gminy i wynosi 85,07 km^2. Na obszarze uzdrowiska wydzielono trzy strefy ochrony uzdrowiskowej[4]:

- Stefa A ochrony uzdrowiskowej - obszar o powierzchni 84 ha, wyliczony wskaźnik terenów zieleni (biologicznie czynnych) 79 %. Obejmuje obszar na którym są zlokalizowane lub planowane do lokalizacji zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta i turysty, a w szczególności pensjonaty, restauracje i kawiarnie.
- Strefa B ochrony uzdrowiskowej – obszar o powierzchni 544 ha, wyliczony wskaźnik terenów zieleni (biologicznie czynnych) 84% stanowi bezpośrednią ochronę uzdrowiskowej strefy A.
- Strefa C ochrony uzdrowiskowej – obszar o powierzchni 7879 ha, wyliczony wskaźnik terenów zieleni (biologicznie czynnych) 87% i stanowi granicę obszaru uzdrowiska.

Wody mineralne w rejonie Solca –Zdroju odkryto podczas poszukiwania złóż soli kamiennej w końcu XVIII wieku. Od 1824 roku datuje się stosowanie wód mineralnych tego rejonu w lecznictwie. W 1826 r. wykonano w pobliżu Solca szyb o głębokości 91,5 m (później kilkakrotnie pogłębiany i oczyszczany). Szyb ten nazwano „Szybem Soleckim". Eksploatowana przy jego pomocy woda, ujęta z utworów kredy, była podstawą rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego. W 1837 roku, osada Solec została zaliczona w poczet uzdrowisk polskich. Główne wskazania lecznicze to: choroby narządów ruchu, reumatyczne oraz ortopedyczno – urazowe. Najczęściej w uzdrowisku leczy się: przewlekłe stany zapalne narządów ruchu, a ponadto schorzenia obwodowego układu nerwowego, choroby kobiece i przewlekłe zatrucia metalami ciężkimi[5].

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny w Warszawie w dniu 15 października 2008 roku wydał Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z otworu „Szyb Solecki" w miejscowości Solec - Zdrój Nr HU- 75a/WL-2/2008 w którym na podstawie wyników badań właściwości fizyko – chemicznych i chemicznych oraz stanu mikrobiologicznego wody z ujęcia „Szyb Solecki" w miejscowości Solec – Zdrój, na terenie gminy Solec – Zdrój, województwo świętokrzyskie stwierdza się, że spełnia ona wymagania określone dla MINERALNEJ WODY LECZNICZEJ, SWOISTEJ1,99% CHLORKOWO – SODOWEJ, JODKOWEJ. Woda ta może być wykorzystana w lecznictwie uzdrowiskowym do kąpieli leczniczych, wg wskazań lekarskich, dotyczących określonych schorzeń jak również stężenia związków siarki (II) w wodzie stosowanej do kąpieli.

[4] *Statut Uzdrowiska Solec-Zdrój – Załącznik nr 1 Uchwały nr XXVII/22/09 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 20.04.2009 roku*
[5] *Operat uzdrowiskowy uzdrowisko Solec –Zdrój, czerwiec 2008r*

Charakterystyka i klasyfikacja fizykochemiczna wody oraz szczególne uwarunkowania jej stosowania do zabiegów leczniczych. Wyniki analiz fizykochemicznych z lat 2005,2007-2008 wskazują, że skład wody z odwiertu „ Szyb Solecki", a zwłaszcza zawartość w niej składników charakterystycznych ulegają zmianom tylko w ramach naturalnych wahań, uwarunkowanych czynnikami geologicznymi.

W wodzie tej oznaczono głównie chlorki 9 319,0 mg/dm^3 i siarczany 3 174,0 mg/dm^3, sodu 5 364,0 mg/dm^3, wapnia 974,1 mg/dm^3 i magnezu 403,1 mg/dm^3. Spośród składników swoistych, występują w tej wodzie siarczki w stężeniu od 232,4 mg/dm^3 oraz jodki w stężeniu 10,1 mg/dm^3(dane z analizy wykonanej w lutym 2008 r.).

W wodzie tej nie stwierdzono składników chemicznych i mikroorganizmów wskazujących na kontakt z zanieczyszczeniem zewnętrznym.

Zawartość siarkowodoru i siarczków powyżej 100 mg/dm^3 kwalifikuje tę wodę do silnie aktywnych wód siarczkowych. Wykorzystanie tej wody do kąpieli powinno podlegać specjalnemu nadzorowi w celu ograniczenia ulatniania się gazowego siarkowodoru z wody zarówno przed jej dostarczeniem do stanowisk zabiegowych jak też podczas wykonywania zabiegu.

W oddziaływaniu biochemicznym na organizm w czasie kąpieli w tego typu wodzie czynnikami aktywnymi są głównie związki siarki (II). Działanie to polega na ich wpływie keratolitycznym (rozmiękczanie i złuszczanie naskórka) i intensyfikacji metabolizmu w skórze, jak też oddziaływaniem ogólnym na organizm siarki pochłoniętej przez skórę. Działanie siarki, która przenika do narządów wewnętrznych utrzymuje się przez wiele godzin po zabiegu.

Reakcje wywołane oddziaływaniem siarczków i siarkowodoru powodują poprawę krążenia obwodowego, ruchomości stawów i stanu chrząstek stawowych.

Poza „ Szybem Soleckim" (głębokość 170 m, zasoby eksploatacyjne Qe=0,46 m^3/h przy depresji Se=30 m) wykorzystywane są jeszcze ujęcia „Solec 2 Karol" (głębokość 121,6 m, zasoby eksploatacyjne Qe=0,5 m^3/h przy depresji Se=75 m) i „Solec 2B" (głębokość 121,3 m).

W wyniku przeprowadzonych poszukiwań geologicznych natrafiono w odległości 2km od uzdrowiska na solankę o zawartości siarkowodoru ośmiokrotnie większej niż w dotychczas eksploatowanych źródłach. Ujęcie wody „Malina" w Wełninie jest unikalne w skali światowej. „Malina" swoimi właściwościami przewyższa wszystkie najsłynniejsze źródła siarkowe w świecie.

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny w Warszawie w dniu 8 sierpnia 2008 roku wydał Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z odwiertu „Malina" (Wełnin) w miejscowości Wełnin Nr HU-75/WL-4/2008 w którym na podstawie wyników badań właściwości fizykochemicznych i chemicznych oraz stanu mikrobiologicznego

wody z odwiertu „Malina" (Wełnin) w miejscowości Wełnin, na terenie Gminy Solec _Zdrój, województwo świętokrzyskie stwierdza się, że spełnia ona wymagania określone dla: MINERALNEJ WODY LECZNICZEJ, SWOISTEJ 3,97% CHLORKOWO – SODOWEJ (SOLANKI), SIARCZKOWEJ, JODKOWEJ. Woda ta może być wykorzystywana do kąpieli indywidualnych, wg wskazań lekarskich, z uwzględnieniem zaleconego stężenia siarkowodoru i wodorosiarczków w wodzie zabiegowej.

Charakterystyka i klasyfikacja fizykochemiczna wody oraz szczególne uwarunkowania jej stosowania do zabiegów leczniczych.

Wyniki analiz fizykochemicznych i chemicznych wody z odwiertu „Malina" (Wełnin) z lat 2003,2007 i 2008 wskazują, że ogólna zawartość rozpuszczonych w tej wodzie składników mineralnych oraz składników charakterystycznych (chlorki, sód, siarczki i siarkowodór, jodki) ulega naturalnym wahaniom uwarunkowanym lokalnymi czynnikami geologicznymi.

Aktualne badania wykazały ogólne stężenie rozpuszczonych składników mineralnych wynoszące 39 695,57 mg/dm^3 w tym 12 330,0 mg/dm^3 sodu oraz 21 600,0 mg/dm^3 chlorków.

Woda z odwiertu „Malina" (Wełnin) zawiera też w bardzo wysokim stężeniu związki siarki (II) 830 mg/dm^3 a także jodki w stężeniu 33,8 mg/dm^3. Składniki te oraz ogólna mineralizacja tej wody są głównymi czynnikami aktywnymi fizjologicznie oddziaływującymi intensywnie na skórę i cały organizm. Działanie keratolityczne (rozmiękczanie i złuszczanie naskórka) zwiększa też przenikanie związków siarki (II) i jodu przez skórę do narządów wewnętrznych. Wywołuje tym samym poprawę krążenia obwodowego i wpływa korzystnie na stan chrząstek stawowych oraz ruchomości stawów.

W wodzie tej nie stwierdzono składników chemicznych i mikroorganizmów wskazujących na kontakt z zanieczyszczeniem zewnętrznym.

Oznaczona zawartość siarkowodoru kwalifikuje wodę z odwiertu „Malina" (Wełnin) do bardzo silnie aktywnych wód siarczkowych i wskazuje na potrzebę rozcieńczenia jej do kąpieli – wodą spełniającą wymagania określone dla wody do spożycia przez ludzi (np. wodociągową).

Kąpiel powinna być wykonywana w warunkach chroniących kuracjusza i personel przed wdychaniem ulatniającego się z wody siarkowodoru (zabezpieczenie wanien przykryciem, wentylacja pomieszczeń, pomiar stężenia H_2S w powietrzu.

PRZEMYSŁ

Powiat buski to typowy region rolniczy, gdzie nie ma wielkich ośrodków przemysłowych. Analizując ilość jednostek gospodarczych pod względem podziału wg sekcji PKD 2007 widzimy, że najwięcej jednostek gospodarczych spośród 5 541 działających na powiatu buskiego działa w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), a następnie w sekcji F (Budownictwo).

TABELA 9 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych	**Liczba jednostek gospodarczych Rok 2013**	**Liczba jednostek gospodarczych Rok 2014**
Ogółem	**5 541**	**5 541**
Podmioty gospodarki narodowej sektor publiczny	193	191
Podmioty gospodarki narodowej sektor prywatny	5348	5350

Źródło: www.stat.gov.pl

TABELA 10 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD 2007 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD**		**Liczba jednostek gospodarczych**
			Rok 2014
1.	Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	112
2.	Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	2
3.	Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	354
4.	Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5
5.	Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	18

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych
			Rok 2014
6.	Sekcja F	Budownictwo	930
7.	Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1785
8.	Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	334
9.	Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	221
10.	Sekcja J	Informacja i komunikacja	76
11.	Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	137
12.	Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	88
13.	Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	324
14.	Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	89
15.	Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	99
16.	Sekcja P	Edukacja	182
17.	Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	320
18.	Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	97
19.	Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	368
Ogółem			**5 541**

Źródło: www.stat.gov.pl

RYNEK PRACY

Według danych GUS na terenie powiatu buskiego liczba pracujących to 29 560 osób w tym 14 192 mężczyzn i 15 368 kobiet. Osób bezrobotnych zarejestrowanych w roku 2014 było 2 901 z czego 1 333 to były kobiety, a 1568 mężczyźni. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym to 6,4 %.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

TABELA 11 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII – TYPY INSTALACJI I ICH MOC NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Typ instalacji	Ilość instalacji; Moc [kW]							
	Busko - Zdrój	**Gnojno**	**Nowy Korczyn**	**Pacanów**	**Solec - Zdrój**	**Stopnica**	**Tuczępy**	**Wiślica**
Elektrownia wiatrowa	0	1 szt. o mocy 75 kW	0	0	Planowane 2 wiatraki	0	0	0
Wykorzystująca promieniowanie słoneczne	1. 1666 instalacji solarnych – budynki prywatne ;moc 6,8 [kW] 2. jedna instalacja solarna – budynek Pływalni Miejskiej;330 kW 3. Sanatorium Marconi instalacja solarna 350 kW 3. jedna instalacja fotowoltaiczna;30 kW	152 instalacje solarne o mocy 300 kW	337 instalacji solarnych moc 450 kW 2 instalacje fotowoltaiczne moc 80 kW planowane	280 instalacji solarnych moc 320 kW	150 instalacji solarnych o mocy530 kW Planowanych 60 instalacji solarnych o mocy 230 kW 6 instalacji fotowoltaicznych o mocy 50kW	200 instalacji solarnych o mocy 559 kW Planowanych 200 instalacji solarnych planowane 2 instalacje fotowoltaiczne o mocy 2kW	135 instalacji solarnych o mocy 460 kW Planowana bioelektrownia o mocy 6,8 MW Planowane 4 instalacje fotowoltaiczne	210 instalacji solarnych o mocy 365kW
Inne	0	0	0	0	0	1 pompa ciepła o mocy 43,5 kW	0	0

Źródło: Dane z Urzędu Marszałkowskiego, stan na luty 2016r.

REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2012-2015

W związku z brakiem opracowanych Raportów z realizacji w/w Programu posłużono się dostępnymi danymi GUS, które przedstawiają podstawowe zmiany jakie dokonały się na terenie powiatu buskiego w latach 2012 oraz 2013 w związku z działaniami na rzecz poprawienia jakości środowiska w powiecie buskim. W poniższej tabeli ukazano tendencję zmian wybranych wskaźników.

☺ - tendencja pozytywna

☹ - tendencja negatywna

😐 - brak zmiany

Większość wskaźników wykazała tendencję pozytywną, wzrósł zarówno procent zwodociągowania jak i skanalizowania, jednak procent skanalizowania na poziomie 43,5% w roku 2013 nie jest wystarczający i wymaga dalszych inwestycji w tym zakresie. Zmniejszyły się również nieznacznie zalesienia, a należy dążyć do ich zwiększenia. Zwiększyły się ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu, co wskazuje na potrzebę modernizacji oczyszczalni. Liczba zbiorników bezodpływowych, mimo że spadła jest nadal wysoka, należy więc dalej kontynuować budowę oczyszczalni przydomowych, które zastępują zbiorniki bezodpływowe.

TABELA 12 WYBRANE WSKAŹNIKI MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2012-2015

Lp.	Wskaźnik	2012 rok	2013 rok	Tendencja
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	469,6 km	503,7 km	☺
2.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	7217 szt.	8063 szt.	☺
3.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	30 387 osób	32 036 osób	☺
4.	Korzystający z kanalizacji w % ludności ogółem	41,1%	43,5%	☺
5.	Długość czynnej sieci wodociągowej	1149,5 km	1150,3 km	☺
6.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	17 196 szt.	17 331 szt.	☺

Lp.	Wskaźnik	2012 rok	2013 rok	Tendencja
7.	Korzystający z wodociągu w % ludności ogółem	85%	85,1%	☺
8.	Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków	34 110 osób	36 479 osób	☺
9.	**Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu:**			
10.	BZT5	14 055 kg/rok	24 719 kg/rok	☹
11.	ChZT	51 088 kg/rok	98 147 kg/rok	☹
12.	Zawiesina ogólna	24 839 kg/rok	35 366 kg/rok	☹
13.	Azot ogólny	21 895 kg/rok	29 256 kg/rok	☹
14.	Fosfor ogólny	428 kg/rok	1050 kg/rok	☹
15.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	170,9 m^3	105,5 m^3	☺
16.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	46,1%	49,6%	☺
17.	Liczba zbiorników bezodpływowych	8 019 szt.	6 778 szt.	☺
18.	Oczyszczalnie przydomowe	145 szt.	328 szt.	☺
19.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	70,8 kg	43,5 kg	☺
20.	Lesistość	10,7%	10,8%	☺
21.	Zalesienia ogółem	21,9 ha	20,03 ha	☹
22.	Powierzchnia lasów ogółem	10 396,3 ha	10 433,58 ha	☺

Lp.	Wskaźnik	2012 rok	2013 rok	Tendencja
	Obszary prawnie chronione:			
23.	Ogółem	89 584,6 ha	91 792,61 ha	☺
24.	Rezerwaty przyrody	10,3 ha	10,34 ha	☺
25.	Parki krajobrazowe razem	16 751 ha	16 751 ha	😐
26.	Rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	32,4 ha	32,7 ha	☺
27.	Obszary chronionego krajobrazu razem	72 829 ha	75 041 ha	☹
28.	Rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	0 ha	3,55 ha	☺
29.	Użytki ekologiczne	15,5 ha	15,32 ha	☹
30.	Stanowiska dokumentacyjne	11,2 ha	11,2 ha	😐
31.	Pomniki przyrody	28 szt.	29 szt.	☺
32.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	92,55%	94,8%	☺
	Emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych:			
33.	ogółem	30 865 t/r.	30 408 t/r.	☺
34.	Ogółem bez dwutlenku węgla	658 t/r.	498 t/t.	☺
35.	Dwutlenek siarki	533 t/r.	373 t/r.	☺
36.	Tlenki azotu	59 t/r.	65 t/r.	☹

Lp.	Wskaźnik	2012 rok	2013 rok	Tendencja
37.	Tlenek węgla	64 t/r.	59 t/r.	☺
38.	Dwutlenek węgla	30 207 t/r.	29 910 t/r.	☺
	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych:			
39.	ogółem	33 t/r.	26 t/r.	☺
40.	Ogółem (Polska=100)	0,06%	0,05%	☺
41.	Ze spalania paliw	31 t/r.	23 t/r.	☺
42.	Węglowo – grafitowe, sadza	2 t/r.	2 t/r.	😐

Źródło: www.stat.gov.pl

OCENA STANU ŚRODOWISKA

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu mają wpływ wielkość napływowej i lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, warunki klimatyczne i topografia terenu. Głównymi źródłami zanieczyszczeń do atmosfery na terenie powiatu buskiego są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów na drogach występujących na terenie powiatu buskiego wymienionych w rozdziale Komunikacja i transport.

Substancjami zanieczyszczającymi, mającymi największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzącymi z procesów spalania energetycznego są: tlenki azotu ($NO\text{-}NO_2$), dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO) i pyły.

Od środków transportu największy udział w emisji mają: tlenek węgla (CO), tlenki azotu ($NO\text{-}NO_2$) i benzen (C_6H_6).

Na terenie województwa świętokrzyskiego wydzielono 2 strefy dla których dokonuje się oceny jakości powietrza: miasto Kielce i strefę świętokrzyską. Powiat buski jest zaliczany do strefy świętokrzyskiej

TABELA 13 KLASYFIKACJA STREFY ŚWIĘTOKRZYSKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW OKREŚLONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ZA ROK 2014

Lp.	Nazwa zanieczyszczenia	Klasa strefy
1.	**Dwutlenek azotu NO_2**	**A**
2.	**Dwutlenek siarki SO_2**	A
3.	**Tlenek węgla CO**	A
4.	**Benzen C_6H_6**	A
5.	**Pył PM10**.	C
6.	**Pył PM2,5**	A
7.	**Benzo(a)piren BaP**	C
8.	**Arsen As**	A
9.	**Kadm Cd**	A
10.	**Nikiel Ni**	A
11.	**Ołów Pb**	A

Lp.	Nazwa zanieczyszczenia	Klasa strefy
12.	**Ozon O_3**	A D2

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Oznaczenie klas przyjęto wg instrukcji GIOŚ:

- **A** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych
- **B** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji
- **C** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe
- **D1** – jeżeli stężenie zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego
- **D2 –** jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego

TABELA 14 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOMY DOPUSZCZALNE)

Lp	Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu µg/m³	Strefa świętokrzyska µg/m³
1.	NO_x	rok	30	12
2.	SO_2	Rok Pora zimowa 1X-31 XII	20	Rok: 7 Pora zimowa: 9

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

TABELA 15 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOM DOCELOWY I CEL DŁUGOTERMINOWY)

Nazwa Substancji	Okres uśredniania wyników	Poziom docelowy substancji w powietrzu µg/m³h	Poziom celu długoterminowego substancji w powietrzu µg/m³h	Strefa świętokrzyska µg/m³h
Ozon	**Okres wegetacyjny 1V-31 VII**	**18 000**	**6 000**	**17749**

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Niska emisja, pochodząca głównie z lokalnych kotłowni i gospodarstw indywidualnych stanowi lokalnie poważny problem w szczególności na terenach wiejskich. Źródła niskiej emisji są bardzo rozproszone. Charakteryzują się także sezonowością – wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym zaś w lecie ich znaczenie jest niewielkie.

TABELA 16 PORÓWNANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2013-2014

Rodzaj emisji	**2013 r.**	**2014r.**
Emisja zanieczyszczeń pyłowych	Ilość [Mg/r.]	
✓ **ogółem**	**26**	**17**
✓ ze spalania paliw	23	16
✓ węglowo – grafitowe, sadza	2	1
Emisja zanieczyszczeń gazowych	Ilość [Mg/r.]	Ilość [Mg/r.]
✓ **ogółem**	**30 408**	**23 213**
✓ ogółem bez dwutlenku węgla	498	170
✓ dwutlenek siarki	373	71
✓ tlenki azotu	65	49
✓ tlenek węgla	59	50
✓ dwutlenek węgla	29 910	23 043
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	Ilość [Mg/r.]	Ilość [Mg/r.]
✓ pyłowe	57	54
✓ gazowe	2	0

Źródło: http://www.stat.gov.pl/bdl

Porównując dane z lat 2014 i 2013 zauważamy spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych.

ZAGROŻENIA HAŁASEM

Największe zagrożenie środowiska hałasem powoduje zazwyczaj przemysł i komunikacja. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wynikać z funkcjonowania istniejących zakładów przemysłowych oraz usługowych. W takich przypadkach należy przestrzegać zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne granice natężenia nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane.

Hałas komunikacyjny - wraz ze wzrostem natężenia ruchu obserwuje się coroczny przyrost poziomów hałasu komunikacyjnego. W celu ograniczenia uciążliwości wynikających z nadmiernego hałasu komunikacyjnego należy dążyć min., utrzymania dobrej nawierzchni dróg i ulic, dobrej organizacji ruchu itp. Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu buskiego są związane przede wszystkim z eksploatacją systemu dróg kołowych. Przez obszar powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe nr 73 i 79 oraz drogi wojewódzkie nr 756,757,765,767,771,776 i 973.

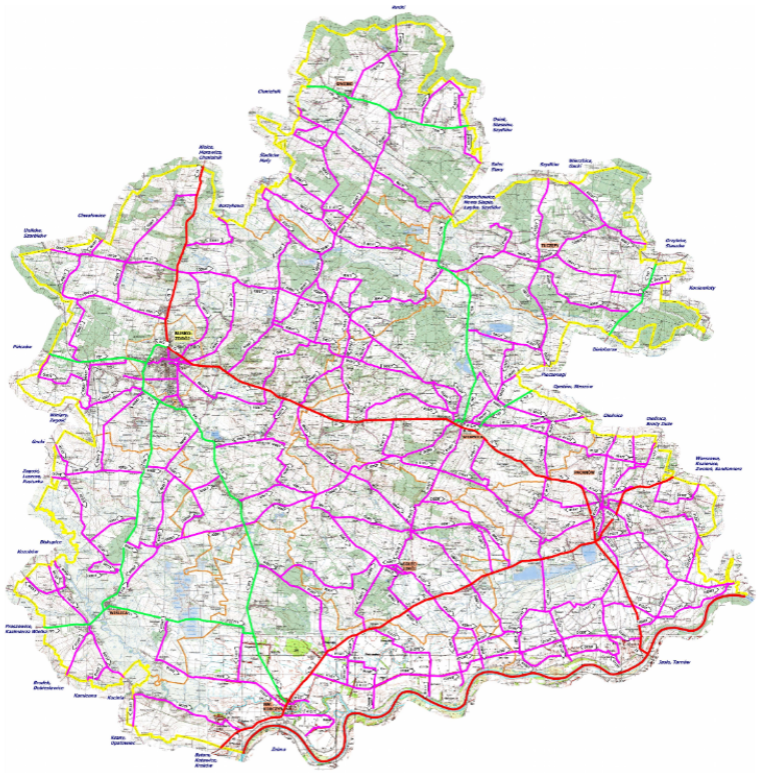

MAPA 3 SIEĆ DRÓG PUBLICZNYCH POWIATU BUSKIEGO

Znaczenie kolorów linii:

Jezdnie: Kategoria drogi

krajowe

powiatowe

wojewódzkie

W roku 2014 WIOŚ w Kielcach wykonywał pomiary monitoringowe hałasu drogowego między innymi na terenie miejscowości Busko – Zdrój oraz Wiślica. Monitoring hałasu obejmował pomiary, które służyły określeniu wskaźników krótkookresowych (L_{AeqD} i L_{AeqN}) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Wyniki tych badań przedstawione są w poniższej tabeli.

TABELA 17 WYNIKI POMIARÓW I OCENA HAŁASU DROGOWEGO W ROKU 2014

Rejon badań	Współrzędne punktu	Data pomiaru	Odległość od krawędzi jezdni [m]	Wysokość punktu pomiar.	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik	Norma	Przekroczenie	Rodzaj terenu
Busko - Zdrój									
Pkt 1 ul. Bohaterów Warszawy	N50°28'14,57'' E20°41'40,7''	08-09.07.14	10	4	L_{AeqD}	63,6	61	2,6	szkoła
					L_{AeqN}	55,4	56	-	
Pkt 1 ul. Bohaterów Warszawy	N50°28'14,57'' E20°41'40,7''	10-11.07.14	20	4	L_{AeqD}	63,1	61	2,1	szkoła
					L_{AeqN}	54,6	56	-	
Wiślica									
Pkt 1 Wiślica	N50°20'43,01'' E20°40'07,68''	07-08.10.14	10	4	L_{AeqD}	65,2	65	0,2	Zabudowa zagrodowa
					L_{AeqN}	56,3	56	0,3	

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

W latach 2012-2014 WIOŚ w Kielcach nie przeprowadzał pomiarów hałasu kolejowego w województwie świętokrzyskim. Mapa akustyczna linii kolejowych wykonana na zlecenie PKP PLK S.A. także nie uwzględnia linii kolejowych zlokalizowanych w województwie świętokrzyskim.(brak linii kolejowych na których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie). Niemożliwym jest wobec tego określenie uciążliwości akustycznej w powiecie buskim.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne" badane odcinki drogi krajowej 73 przechodzącej przez powiat buski podzielono na 5 odcinków i zbadano przekroczenia L_{DWN} oraz $L_{N.}$ Szczegółowy zakres odcinków pokazany na załącznikach graficznych w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne."

Wskaźnik L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00

Wskaźnik L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

TABELA 18 OBSZARY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH HAŁASU DROGOWEGO – DROGI KRAJOWE WRAZ Z PROPOZYCJAMI DZIAŁAŃ W CELU OGRANICZENIA WYSTĘPUJĄCYCH PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU DROGOWEGO

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	**Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]**	**Przekroczenia L_{DWN}**	**Przekroczenia L_N**	**Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego**	**Termin realizacji**
73_10	64/59 – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Obszar przekroczenia nie sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 0-5 dB	Obszar przekroczenia nie sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 0-5 dB	Odstąpienie od zadań (niska wartość wskaźnika M , który powiązuje wielkość przekroczeń z liczbą ludności w obszarze gdzie te przekroczenia hałasu występują realizacja tylko zadań dodatkowych)	2018
73_11	68/59 – zabudowa mieszkaniowa	Obszar przekroczenia	Obszar przekroczenia	Ograniczenie	2018

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N	Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego	Termin realizacji
	wielorodzinna/zagrodowa	sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 0-5 dB	sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 0-5 dB	prędkości o 10 km/h	
73_12	64/59 zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Przejście dla pieszych z wyspą azylu	2018
73_13	68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą	Przejście dla pieszych z wyspą azylu	2018

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N	Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego	Termin realizacji
		linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB		
73_14	68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Wybudowanie bram wjazdowych do miejscowości	2018

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Pole elektromagnetyczne (wg Ustawy Prawo Ochrony Środowiska) to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzących zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), w tym promieniowanie niejonizujące zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Zgodnie z art. 123 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów Pól elektromagnetycznych w środowisku.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Dodatkowo w środowisku występują sztuczne pola elektromagnetyczne, które związane są z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie, a jego najważniejszymi źródłami są:

- ✓ stacje bazowe telefonii komórkowej,
- ✓ stacje i linie energetyczne,
- ✓ nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB – radio i radiostacje amatorskie,
- ✓ wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji,
- ✓ urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości nadajników radiowo – telewizyjnych oraz stacji bazowych telefonii komórkowej.

TABELA 19 STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
1.	Aero 2	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	UMTS900	14634
2.	Play	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900 UMTS2100 UMTS900	BUS3301
3.	Orange	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900 UMTS2100	1926

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
4.	Orange	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	GSM900 UMTS2100	6446
5.	T- Mobile	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52454
6.	T- Mobile	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52455
7.	NeTWorks!	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	UMTS900	6446
8.	NeTWorks!	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	UMTS900	1926
9.	Orange	Gnojno	Wieża PTK Centertel	GSM900	4102
10.	T- Mobile	Gnojno	Wieża PTK Centertel	GSM900	52426
11.	NeTWorks!	Gnojno	Wieża PTK Centertel	UMTS900	4102
12.	Aero 2	Nowy Korczyn	Były maszt T-Mobile przy DW973	UMTS900	12402
13.	Plus	Nowy Korczyn	Były maszt T-Mobile przy DW973	GSM900	12402
14.	Orange	Pacanów	Wieża Polkomtela	GSM900	3980
15.	T- Mobile	Solec -Zdrój	Maszt własny	GSM900	52435
16.	NeTWorks!	Solec -Zdrój	Maszt własny	UMTS900	7410
17.	Orange	Solec -Zdrój	Maszt własny	GSM900	7410
18.	Orange	Stopnica	Maszt własny	GSM900	3295
19.	T-Mobile	Stopnica	ul. Mickiewicza 5a - maszt	GSM900	55197
20.	NeTWorks!	Stopnica	ul. Mickiewicza 5a - maszt	UMTS900	55197

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
21.	NeTWorks!	Stopnica	Maszt własny	UMTS900	3295
22.	T - Mobile	Stopnica	Maszt własny	GSM900	52430
23.	Plus	Stopnica	Maszt Orange przy DK73	GSM900	10247
24.	T- Mobile	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52035
25.	Aero2	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	UMTS2100	10279
26.	Plus	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM900	10279
27.	NeTWorks!	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	UMTS2100	3975
28.	Orange	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM900	3975
29.	T mobile	Dobrów	Komin Zakładów Siarkopol działka 121/2	GSM900	55204

Źródło: http://beta.btsearch.pl/bts

Na terenie powiatu buskiego w roku 2013 WIOŚ w Kielcach prowadził pomiary monitoringowe poziomów PEM między innymi w Wiślicy i Tuczępach, a w roku 2014 w Busku-Zdroju, Nowym Korczynie i Gnojnie.

W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również na terenie powiatu buskiego w latach 2013 - 2014 nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej wyniki pomiarów PEM na terenie powiatu buskiego w latach 2013-2014.

TABELA 20 WYNIKI POMIARÓW MONITORINGOWYCH POZIOMÓW PEM W ŚRODOWISKU W 2013 I ROKU 2014.

Lp.	Miejscowość	Położenie punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM	Niepewność pomiarów	Średnia arytmetyczna z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa
				V/m	+-V/m	V/m
Rok 2013						
Tereny wiejskie						
1	Wiślica	ul. Podwale 2	N50°20’48,30’’ E20°06’22,20’’	0,10	0,02	0,11
2	Tuczępy	Parking przed Urzędem Gminy i Pocztą	N50°31’00,30’’ E20°59’34,10’’	0,10	0,02	0,11
Rok 2014						
Miasta o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys.						
1	Busko -Zdrój	Skrzyżowanie ul. Staszica i Prusa (przy parkingu sklepu Lidl)	N50°28’30,18’’ E20°43’06,48’’	0,50	0,11	0,23
Tereny wiejskie						
2	Nowy Korczyn	Rynek 18	N50°17’57,66’’ E20°48’35,22’’	0,15	0,03	0,19
3	Gnojno	Plac na terenie SP im. M. Konopnickiej	N50°36’14,22’’ E20°50’27,66’’	0,15	0,03	0,19

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

GOSPODAROWANIE WODAMI

WODY POWIERZCHNIOWE

Powiat buski położony jest w lewobrzeżnym dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni rzek Nidy i Kanału Strumień. Do najważniejszych rzek tego regionu należą cieki:

- Kanał Strumień – dopływ Wisły o długości 46,1 km i powierzchni zlewni 314,7 km^2,
- Wschodnia – prawobrzeżny dopływ Czarnej Staszowskiej o długości 48,5 km i powierzchni zlewni 630,3 km^2. Źródła Wschodniej leżą na Pogórzu Szydłowskim. Jedno z nich znajduje się w Zreczach koło Chmielnika, drugie pod Drugnią. Rzeka rozcina płaską Nieckę Połaniecką i tuż przed Połańcem wpada do Czarnej Staszowskiej.
- Maskalis – lewy dopływ Nidy o powierzchni zlewni 168 km^2. Źródło znajduje się w okolicach Kostek – Oleszek, do Nidy wpada w 13,3 km jej biegu.
- Nida – lewobrzeżny dopływ Wisły o długości 151,2 km i powierzchni zlewni 4865,4 km^2. Źródła Białej Nidy znajdują się na Płaskowyżu Jędrzejowskim. Nida Uchodzi do Wisły poniżej Nowego Korczyna na wysokości ok. 165 m.n.p.m.
- Wisła – stanowi naturalną południowo – wschodnią granicę powiatu

Szczegółowy wykaz cieków wraz z ich długością na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 21 DŁUGOŚĆ CIEKÓW NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa rzeki/kanału	Długość na terenie powiatu w mb
1.	Rzeka Nida	36900
2.	Rzeka Wisła	34530
3.	Kanał Strumień	32306
4.	Rzeka Wschodnia	23795
5.	Rzeka Maskalis	20380
6.	Rzeka Sanica	17055
7.	Rzeka Rzoska	13747
8.	Rzeka Radnia	10445
9.	Potok Pomykowski	9970
10.	Struga A	9940
11.	Struga Podwalska	9000
12.	Ciek od Skorocic	8120
13.	Ciek od Gadawy	8055

Lp.	Nazwa rzeki/kanału	Długość na terenie powiatu w mb
14.	Struga Zborowska	7970
15.	Ciek od Oblekonia	7610
16.	Rzeka Skrobaczówka	6160
17.	Ciek od Nizin	6140
18.	Rzeka Stopniczanka	6020
19.	Ciek od Broniny	5980
20.	Kanał Nida	5750
21.	Kanał ulgi rzeki Maskalis	4390
22.	Sanica boczna	4215
23.	Rzeka Branka	4160
24.	Ciek od Krzyża	3880
25.	Ciek od Czarnocina	3710
26.	Struga Włosnowicka	3600
27.	Struga Komorowska	2820
28.	Struga Piestrzecka	2300
29.	Struga Strzelecka	2230
30.	Kanał ulgi Kanału Nida	2200
31.	Struga Niegosławska	2100
32.	Rzeka Wschodnia - Młynówka	1870
33.	Struga Oleśnicka	1830
34.	Rów A-12	1310
35.	Struga Biechowska	680

Źródło: Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach i RZGW Kraków

Na terenie powiatu buskiego istnieją również zbiorniki wodne.

TABELA 22 ZBIORNIKI WODNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa zbiornika	Gmina	Powierzchnia [ha]	Pojemność [m³]	Funkcja
1.	Radzanów	Busko - Zdrój	10,4400	220 000,000	Retencyjno - rekreacyjny
2.	Radzanów		11,000	150 000,000	kompensacyjny
3.	Staw Niemiecki		0,5900	12 000, 000	rekreacyjny
4.	Kwasów	Pacanów	2,2400	22 400,000	rekreacyjny
5.	Słupia		0,8100	8 100,000	rekreacyjny
6.	Karsy Duże		0,1900	1 900,000	rekreacyjny
7.	Sroczków		1,7993	17 993,000	rekreacyjny
8.	Zabiec - Trzos		3,8600	38 600,000	rekreacyjny
9.	Grabowica - Synowica		2,6100	26 100, 000	rekreacyjny
10.	Zbiornik w Solcu - Zdroju	Solec - Zdrój	5,3000	106 000,000	Retencyjno-rekreacyjny
11.	Płyt	Wiślica	1,200	1 200,000	Retencyjno-rekreacyjny

Źródło: Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015 – 2020z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Na terenie powiatu buskiego znajduje się również 37 stawów rybnych o łącznej pojemności 7,976 mln m³ [6].

[6] Program Małej Retencji dla województwa świętokrzyskiego

TABELA 23 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD OCENIANE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	Program monitoringu (MD, MO lub MB)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Wskaźniki fizykochemiczne poniżej stanu/potencjału dobrego	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Ocena spełniania wymagań dla obszarów chronionych (MOPI, N2000, MORE, MOEU)	STAN JCW
1	Maskalis do dopływu z Olganowa (bez cieku od Broniny)	PLRW2000721685	Maskalis – Chotel Czerwony	N	MO	III	II	PSD	BZT_5 azot amonowy azot Kjeldahla, fosforany	Umiarkowany		N MOEU	Zły
2	Nida od Cieku od Korytnicy do ujścia	PLRW20001021699	Nida – Nowy Korczyn	T	MO	III	II	II		Umiarkowany	PSD _sr	N MOEU, N2000, MOPI	Zły

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015

Maskalis _JCWP Maskalis do dopływu z Olganowa (bez Cieku od Broniny).

Rzeka Maskalis (lewostronny dopływ Nidy), podzielona jest na 2 JCWP: Maskalis do dopływu z Olganowa (bez cieku od Broniny) o typie cieku 7 (potok wyżynny węglanowy z substratem gruboziarnistym), która badana była w punkcie Maskalis - Chotel Czerwony (10,1 km biegu rzeki) oraz Maskalis od dopływu z Olganowa do ujścia o typie cieku 9. W roku 2013 w ppk Maskalis – Chotel Czerwony badania prowadzono w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu wód na o obszarach chronionych (eutrofizacja komunalna). W roku 2014 nie prowadzono badań tej JCW.

Stan ekologiczny JCWP oceniono jako umiarkowany, o czym zadecydowała II klasa badanego w 2013 roku fitobentosu. Elementy fizykochemiczne (2013) sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń: BZT_5, azotu amonowego, azotu Kjeldahla oraz fosforanów. Elementom hydromorfologicznym nadano II klasę. Wody ocenianej JCWP nie spełniały wymagań dla obszarów chronionych, pod kątem zagrożenia eutrofizacją komunalną.

Ze względu na brak badań elementów fizykochemicznych nie dokonano oceny stanu chemicznego. Ogólny stan wód oceniono jako zły, ze względu na umiarkowany stan ekologiczny.

Nida – JCWP Nida od cieku od Korytnicy do ujścia.

W JCWP Nida od Cieku od Korytnicy do ujścia o typie cieku 10 (średnia rzeka wyżynna – zachodnia) zlokalizowane są 2 ppk: Nida Wiślica (23,2 km biegu rzeki) i Nida – Nowy Korczyn (6,1 km biegu rzeki). W roku 2013 jednolitą badano w punkcie Nowy Korczyn w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu wód na obszarach chronionych (Natura 2000, eutrofizacja komunalna), natomiast w roku 2014 – monitoringu badawczego pod kątem weryfikacji rzeczywistego zagrożenia substancjami chemicznymi z grupy WWA. W ppk Wiślica badania prowadzono corocznie pod kątem spełnienia wymagań dla wód powierzchniowych, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

W silnie zmienionej JCWP potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zadecydowała II klasa : fitobentosu (2013) oraz ichtiofauny (2011) i makrofitów (2011). Badane w roku 2011 makrobezkręgowce bentosowe uzyskały klasę II. Nie odnotowano przekroczeń norm dla klasy II wśród elementów fizykochemicznych i substancji z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych (2011). Elementom hydromorfologicznym nadano II klasę.

Wody ocenianej JCWP spełniały dodatkowe wymagania dla wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, natomiast nie spełniały wymagań dla obszarów chronionych Natura 2000 oraz dla obszarów zagrożonych eutrofizacją pochodzenia komunalnego.

Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczoną wartość średniorocznego stężenia sumy wskaźników z grupy WWA: benzo (g,h,i) perylenu oraz indeno (1,2,3 –cd) PIRENU.

Ogólny stan wód tej JCWP oceniono jako zły, ze względu na umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny sklasyfikowany jako poniżej dobrego.

Na terenie sołectwa Górki, gmina Wiślica, powiat buski znajduje się duży, około 350 ha kompleks stawów, który jest atrakcyjnym terenem obserwacji ornitologicznych. Częsty, bardzo niski stan wody na wielu stawach przyciąga ptaki siewkowate. Gniazduje tu: bąk, bączek, błotniak stawowy, czernica, gęś gęgawa, podróżniczek, podgorzałka, rybitwa czarna, rycyk, zielonka wiele innych gatunków. W okolicy można zaobserwować też wiele interesujących, bywa że rzadkich ptaków, np. bociana czarnego, czaplę białą, kormorana, ohara. Stawy wchodzą w skład Gospodarstwa Rybackiego w Górkach. Są tam hodowane są karpie, karmione naturalnym pokarmem i inne gatunki ryb. Znajdują się tam m.in. Staw Królewski, Staw Krakowski, Kasztelan, Marian, Staw Litewski, Hetman, Żaczki Lisie, Żaczki Motorowe.

WODY PODZIEMNE

Większa część powiatu buskiego położona jest na obszarze ubogim w wody podziemne, praktycznie niewodonośnym. Zachodnia część powiatu (wsie gmin Wiślica i Busko – Zdrój) położone jest w Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych numer 409 – Niecka Miechowska SE i jego strefie ochronnej. Powierzchnia zbiornika wynosi 2 095 km^2 , a zasoby dyspozycyjne wynoszą 11 011 m /h. Jest to zbiornik typu szczelinowo – porowego, zbudowany z margli, piaskowca, opoki i gezy. Wody podziemne o charakterze użytkowym, które zaopatrują w wodę mi.n. Busko – Zdrój występują w trzeciorzędowych wapieniach. Natomiast wody podziemne zalegające w trzeciorzędowych gipsach i podścielających je utworach węglanowych kredy i jury charakteryzują się wysoką mineralizacją, w związku z czym nie nadają się do spożycia i na potrzeby gospodarcze. Wody te wykorzystywane są jako wody mineralne w uzdrowiskach w Busko – Zdroju i Solcu – Zdroju.

Powiat buski leży na terenie JCWPd nr 122. JCWPd nr 122 położona jest w obrębie Górnej Wisły i ma powierzchnię 1740 km^2. Jest obszar występowania wód podziemnych w utworach wodonośnych czwartorzędu i neogenu. Piętro czwartorzędowe na terenie jednostki związane jest z dolinami rzek: Wisły, Kanału Strumień, Wschodniej oraz Czarnej Staszowskiej. Użytkowe poziomy wodonośne występują w aluwiach w/w dolin rzecznych i często nie są izolowane. Zasilanie odbywa się na drodze bezpośredniej infiltracji wód opadowych.

Dolina Wisły i jej dopływ Kanału Strumień: poziom wodonośny zbudowany jest z piaszczysto-żwirowych osadów rzecznych osadów rzecznych doliny Wisły i jej dopływu Kanału Strumień. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi od 5 do 10 m. Większe miąższości w przedziale 10-20 m

stwierdzono tylko w dolinie kopalnej Wisły (na północ od jej obecnego koryta). Swobodne zwierciadło wody występuje na głębokości do 5 m poniżej powierzchni terenu.

Dolina Wschodniej: Warstwę wodonośną budują osady piaszczyste głównie piaski drobnoziarniste o maksymalnej miąższości 10-20 m. Strefa aeracji nie przekracza 5 m.

Piętro neogenu reprezentowane jest przez osady wodonośne miocenu, które stanowią osady wodonośne miocenu, które stanowią poziom o znaczeniu użytkowym w północnej części JCWPd. Litologia mioceńskich utworów wodonośnych jest bardzo zróżnicowana. Są to: piaski, żwiry, wapienie organodetrytyczne, piaskowce wapienno – kwarcowe, wapienie piaszczyste oraz wapienie litotamniowe. Miąższość warstwy wodonośnej jest zmienna i waha się od 7 do około 60 m. Zwierciadło wód podziemnych najczęściej jest swobodne i występuje na głębokości od 1 do 26 m poniżej powierzchni terenu. Ponad połowa obszaru omawianej JCWPd pozbawiona jest użytkowego poziomu wodonośnego. Jest to spowodowane płytko zalegającymi ilasto –mułowcowymi osadami miocenu.

Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy dokonały oceny stanu chemicznego wód podziemnych JCWPd nr 122. W poniższej tabeli pokazano jego wyniki.

TABELA 24 OCENA STANU CHEMICZNEGO JCWPD 122

2013 r.	**2014 r.**	**Ocena ryzyka wg planów zagospodarowania wodami**	**Rekomendacje do monitoringu operacyjnego w 2015 r.**
Słaby stan chemiczny wód podziemnych o dostatecznej wiarygodności	Słaby stan chemiczny wód podziemnych o dostatecznej wiarygodności	nie	tak

Źródło: Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012-2014 Załączniki, Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy

Zgodnie z Monitoringiem stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012-2014 w JCWPd nr 122 nie występują obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie związkami azotu pochodzenia rolniczego. Istotnym problemem jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych.

Cel środowiskowy wyznaczony w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia N 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 w sprawie warunków z korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły dla JCWPd nr 122 to dobry stan ilościowy i chemiczny.

GOSPODARKA WODNO –ŚCIEKOWA

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki zwodociągowania w poszczególnych gminach oraz długość istniejącej wodociągowej sieci rozdzielczej.

TABELA 25 INFORMACJE NA TEMAT SIECI WODOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R

Lp.	Gmina	Wskaźnik zwodociągowania gminy zgodnie ze sprawozdaniem RRW - 2	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej
1	Busko-Zdrój	Miasto – 97,5% Część wiejska – 94,7%	281,80 km
2	Gnojno	93,63%	111 km
3	Nowy Korczyn	72,7%	163,8 km
4	Pacanów	100%	215,12 km
5	Solec - Zdrój	86,6%	101,2 km
6	Stopnica	Miasto – 100% Część wiejska – 98%	125,7 km
7	Tuczępy	100%	59,1 km
8	Wiślica	98,26%	101,6 km
	Powiat buski*	**90,6%**	**1151,7**

*Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego, *www.stat.gov.pl*

TABELA 26 UJĘCIA WODNE Z KTÓRYCH KORZYSTAJĄ GMINY NALEŻĄCE DO POWIAU BUSKIEGO

Ujęcie
1. Gmina Busko - Zdrój
Szczaworyż – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qśr d = 3200 m^3/d, Qmax h=200 m^3/h Decyzja znak: RLO.6341.34.2015 - pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z utworów trzeciorzędowo - górnokredowych na ujęciu wody „Szczaworyż”, zlok. na działkach nr: 664/1, 874/1, 979/3, 980/3, 981/3, 982/3 i 1036 w msc. Szczaworyż gm. Busko-Zdrój, w ilości: Qmax a=1 000 000 m^3/rok, Qśr. d=2 739,73 m^3/d, Qmax h=130 m^3/h. Woda z ujęcia ma być wykorzystywana dla potrzeb wodociągu miejskiego i wodociągu grupowego „Busko - Chmielnik", korzystającego z dwóch źródeł zaopatrzenia w wodę: ujęcia w Szczaworyżu oraz ujęcia w Zreczu (w gminie Chmielnik). Z ujęcia w Szczaworyżu będą zaopatrywane następujące miejscowości: Busko-Zdrój, Szczaworyż, Skotniki Duże, Skotniki Małe, Radzanów, Pęczelice oraz Żerniki Górne

oraz miejscowości (częściowo - woda mieszana z wodą z ujęcia w Zreczu): Bilczów, Biniątki, Budzyń, Chotelek, Dobrowoda, Kawczyce, Olganów, Siesławice, Wolica Siesławska, Zbludowice, Gadawa, Baranów.

Trzy studnie ujęcia w Szczaworyżu będą zaopatrywały w wodę pitną dwie niezależne sieci wodociągowe, mogące współpracować w sytuacjach awaryjnych.

Widuchowa – studnie głębinowe, wydajność ujęcia

Qśr d=160 m^3/d, Qśr h=13 m^3/h Wygaszone pozwolenie decyzją RLO.6341.22.2015 z dnia 20.08.2015r. teraz Widuchowa i Kotki mają wodę ze Zrecza

Widuchowa - Chrusty – studnia głębinowa, wydajność ujęcia Qmax. r. = 167 834,30 m^3/rok

Qd max. = 621,76 m^3/d

Qd śr. = 459,82 m^3/d Qh max. = 31,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO.6341.33.2012 – pozwolenie na pobór wód podziemnych z utworów kredy górnej – mastrychtu z ujęcia wody „Widuchowa – Chrusty", zlokalizowanego na terenie działki nr 1597/1 w msc. Widuchowa gm. Busko – Zdrój, przez cały rok w ilości:

Qmax. r. = 167 834,30 m^3/rok

Qd max. = 621,76 m^3/d

Qd śr. = 459,82 m^3/d

Qh max. = 31,0 m^3/h , tj. do wielkości zasobów eksploatacyjnych przy depresji Se=2,5m

Celem poboru wody będzie zasilenie w wodę wodociągu grupowego zaopatrującego w wodę mieszkańców miejscowości na terenie gminy Busko-Zdrój: Ruczynów, Janina, Kołaczkowice, Błoniec i Nowa Wieś.

Ujęcie wody stanowi studnia wiercona o głębokości 90,0m wykonana w 1995r., współrzędne geograficzne studni: N 50°28'33″ szer. północnej i E 20°48'45″ dł. wschodniej.

Błoniec – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qśr d=160m^3/d, Qśr h=7,35 m^3/h – wyłączono z użytku z dniem 24.10.204 r. Błoniec i Nowa Wieś będą zasilane z ujęcia "Widuchowa-Chrusty"

Zwierzyniec – studnia głębinowa, wydajność ujęcia: Qmaxd=53,0 m^3/d Qśrd=41,0 m^3/d

Q max h=2,5 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/24/08 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z istniejącej studni - gminnego ujęcia wody na działce nr ewid. 80/1 w msc. Zwierzyniec gm. Busko-Zdrój, dla potrzeb wodociągu wiejskiego zaopatrującego w wodę wieś Zwierzyniec w ilości: Qmax.dob. =53,0 m^3/d Qśr.dob. =41,0 m^3/d Qmax. h = 2,5 m^3/h t.j. do wysokości zatwierdzonych z kat. „B" zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

2. Gnojno
Gorzakiew – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qmaxd=2160,0 m^3/d Qśrd=2035,8 m^3/d Q max h=90,0 m^3/h (sprzedają wodę gm. Busko – wieś Palonki) Decyzja znak: RLO-6223/7/07 – pozwolenie na pobór wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych ze studni Nr 1 /studnia zasadnicza/ i studni Nr 2 /studnia awaryjna/ na ujęciu wody w miejscowości Gorzakiew gm. Gnojno, w ilości: Q dmax – 2 160 m^3/d, Q śr.d – 2 035,8 m^3/d, Qmax h – 90,0 m3/h, przy depresji Se=11,0m, t.j. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia. Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego Gminy Gnojno, tj. dla miejscowości gm. Gnojno: Balice, Bugaj, Falki, Glinka, Gnojno, Grabki Małe, Gorzakiew, Janowice Poduszowskie, Janowice Raczyckie, Januszowice, Jarząbki, Kostera, Maciejowice, Poręba, Płośnia, Pożogi, Raczyce, Ruda, Rzeszutki, Skadla, Wola Bokrzycka, Wola Zofiowska, Wólka Bosowska, Zagrody, Zawada, Zofiówka oraz Zrecze Chałpczańskie gm. Chmielnik i Palonki gm. Busko-Zdrój.
3. Pacanów
Wójeczka – ujęcie źródlane Q śr.d =1200,0 m^3/d Qmax d=1272,0 m^3/d Qmax h=53,0 m^3/h Decyzja znak: RLO-6223/14/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia źródlanego wody w msc. Wójeczka gm. Pacanów. Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości: Q śr.d =1200,0 m^3/d Qmax d=1272,0 m^3/d Qmax h=53,0 m^3/h (do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia Qe= 53 m^3/h przy samowypływie na rzędnej 200,50m n.p.m.) Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Gminy Pacanów: Wójeczka, Wójcza, Chrzanów, Pacanów, Niegosławice, Książnice, Karsy Małe, Karsy Duże, Słupia, Zborówek Nowy, Zborówek Stary, Zołcza-Ugory, Biechów, Wola Biechowska, Biskupice, Kwasów. Gminy Oleśnica: Oleśnica, Suwczyce, Wojnów. Żabiec – 5 studni głębinowych, wydajność ujęcia

Qmaxd=413,1 m³/d Qśrd=324 m³/d Q max h=27,0 m³/h
(sprzedają wodę Oleśnicy)
Decyzja znak: RLO-6223/18/09 – pozwolenie na pobór wody podziemnej dla potrzeb grupowego wodociągu wiejskiego „Powiśle" z ujęcia w miejscowości Żabiec gm. Pacanów: studnia Nr 1 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 246/3, studnia Nr 2a zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 185/2, studnia Nr 3a zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 246/1, studnia Nr 4 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 264, studnia Nr 5 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 195/3, w ilościach:
Q max d = 413,1 m³/d
Q śr.d = 324,0 m³/d
Qmax h = 27,0 m³/h
Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę miejscowości gm. Pacanów: Żabiec, Kółko Żabieckie, Rataje Karskie, Rataje Słupskie, Komorów, Grabowica, Karsy Dolne, Kępa Lubawska, Oblekoń, Podwale, Trzebnica.
2) Odprowadzanie wód popłucznych (nadosadowych), pochodzących z płukania filtrów na Stacji Uzdatniania Wody zlokalizowanej na działce ewid. nr 185/2 w Żabcu gm. Pacanów do rowu w zlewni Kanału Strumień w ilości:
Q max d = 35,8 m³/d
3) Na wykonanie obiektów służących do ujmowania wód podziemnych: studni – ujęcia Nr 2a na działce ewid. gr. nr 185/2, studni - ujęcia Nr 3a na działce ewid. gr. nr 246/1. Współrzędne topograficzne studni – odwiertów wynoszą:
studnia Nr 2a x=4 635 300 y=5 438 160 z=163,8m n.p.m.
studnia Nr 3a x=4 635 480 y=5 438 090 z=163,7m n.p.m.

4. Solec - Zdrój

Piestrzec – ujęcie źródlane, wydajność ujęcia
Qmaxd=528,0 m³/d Qśrd=385,2 m³/d Q max h=22,0 m³/h
Decyzja RLO-6223/29/05 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z utworów kredowych, wypływającej ze źródeł w Piestrzcu /ujęcie zlokalizowane jest na działkach nr 259, 260, 261, 262, 263 i 264/ gm. Solec-Zdrój, w ilości:
Q śr.d – 385,2 m³/d
Qmax d – 528,0 m³/d
Qmax h – 22 m³/h przy samowypływie na rzędnej 189,70 m n.p.m., t.j. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych źródeł w kategorii „B".
Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej dla potrzeb wodociągu grupowego, zaopatrującego w wodę pitną mieszkańców wsi: Piestrzec, Włosnowice, Świniary, Zielonki,

Ludwinów, Wełnin, Zagórzany i Łazienki Uzdrowisko Solec-Zdrój (awaryjnie).

Kików – studnia głębinowa (gł. 82 m),

Qmaxd=580,0 m^3/d Qśrd=396,66 m^3/d Q max h=29 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/32//08 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia KIKÓW I, zlokalizowanego na działce Nr 106/2 we wsi Kików gm. Solec-Zdrój. Woda będzie pobierana dla potrzeb wodociągu grupowego Kików-Żuków obejmującego wsie: Kików, Żuków i Piasek Mały, w ilości:

Qmax.dob. =580,0 m^3/dobę

Qśr.dob. =396,66 m^3/dobę

Qmax. h = 29,0 m^3/h t.j. do wysokości ustalonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia przy depresji Se=23,0m (zasięg leja depresyjnego Re=396m).

Sułkowice – studnia głębinowa (gł.72 m), Qmax h=10 m^3/h – ujęcie wyłączone z eksploatacji „Groczków-Magierów" w Zborowie – źródła,

Qmaxd=768,0 m^3/d Q max h=32,0 m^3/h

Decyzja RLO-6223/22/07 – pozwolenie na pobór wód z ujęcia Groczków -Magierów zlokalizowanego na działkach nr ewid. 536 i 537/1 w miejscowości Zborów gm. Solec-Zdrój w ilości:

Qmax.dob. =768,0 m^3/dobę

Qmax. h = 32,0 m^3/h t.j. do wysokości przyjętych zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego Gminy Solec-Zdrój, tj. dla miejscowości: Chinków, Kolonia Zagajów, Magierów, Solec-Zdrój, Strażnik, Zagajów, Zborów. W sytuacji awaryjnej ujęcie Groczków-Magierów może zasilać pozostałe miejscowości gminy Solec-Zdrój za wyjątkiem wsi Sułkowice i Zagaje Kikowskie.

5. Tuczępy

Ujęcie w Szydłowie - studnie głębinowe nie na terenie powiatu buskiego - kupują wodę, należą do Związku Międzygminnego "Ponidzie" w Kielcach

6. Wiślica

Jurków (wystarcza wody dla całej gminy, sprzedają jeszcze do Opatowca) Q śr. d = 2 478,3 m^3/d Q max d = 3 216,0 m^3/d = 134,0 m^3/h Q max godz. = 140,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/31/10 - pobór wody z ujęcia, zlokalizowanego na terenie działki nr 1059/1 w Jurkowie gm. Wiślica, w celu zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego.

Pobór wody podziemnej z ujęcia wody w Jurkowie nie może przekraczać wielkości:

Q śr. d = 2 478,3 m^3/d

Q max d = 3 216,0 m^3/d = 134,0 m^3/h

Q max godz. = 140,0 m³/h tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych, z przeznaczeniem wody do zaopatrzenia następujących miejscowości:

- gmina Wiślica: Wiślica, Jurków, Gorysławice, Koniecmosty, Szczerbaków, Szczytniki, Kuchary, Górki, Ostrów, Wawrowice, Chotel Czerwony, Brzezie, Sielec, Kobylniki, Skotniki Dolne, Skotniki Górne, Skorocice, Łatanice i Gluzy;
- gmina Opatowiec: Kocina, Rzemianowice, Ksany, Trębaczów, Kamienna, Krzczonów.

Skotniki Dolne – od 30.06.2006 r. ujęcie nie funkcjonuje

7. Stopnica

Wolica – ujęcie źródlane powierzchniowe, wydajność ujęcia Qmaxd=2640,0 m³/d Qśrd=2180,0 m³/d Q max h=110,0 m³/h

Decyzja znak: RLO.6341.44.2014 - Pozwolenie na pobór wody z istniejącego ujęcia źródeł, zlokalizowanych na terenie działek nr: 586/2, 586/3 obręb 21 Stopnica i działek nr: 1383/12, 1384/7, 1384/9, 1385/6 i 1385/8 obręb 28 Wolica gm. Stopnica, przez cały rok w ilości:

Qmax. r. = 397 850 m³/rok

Qd śr. = 1090 m³/d

Qh max. = 110 m³/h, tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych źródeł.

Celem poboru wody będzie zasilenie w wodę wodociągu grupowego, dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców miejscowości: Białoborze, Bosowice, Borek, Mariampol , Czyżów, Dziesławice, Folwarki, Falęcin Nowy, Falęcin Stary, Jastrzębiec, Kąty Nowe, Kąty Stare, Klępie Dolne, Klepie Górne, Mietel, Nowa Wieś, Stopnica, Suchowola, Szczeglin, Szklanów, Wolica , Zaborze, Żerniki Dolne gm. Stopnica i msc. Zagaje Kikowskie gm. Solec – Zdrój, wraz z możliwością awaryjnego zaopatrzenia w wodę również innych miejscowości gminy Stopnica, objętych pierścieniowym wodociągiem grupowym „Wolica – Stopnica".

Podlasek – studnie głębinowe, ujęcie o wydajności Qmaxd=841,25 m³/d Qśrd=420,63 m³/d Q max h=35,05 m³/h

Decyzja znak: RLO-6223/25/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia w Podlasku gm. Stopnica powiat buski, przy czym pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

Q śr.d =420,63 m³/d

Qmax d=841,25 m³/d

Qmax h=35,05 m³/h

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Podlasek, Smogorzów, Topola, Konary i Prusy.

Data ostatniej kontroli: 15.04.2016r.

Strzałków – (2 studnie głębinowe), wydajność ujęcia Q max d=1277,4 m³/d Qśrd=591,0 m³/d Q

max h=37,0 m³/h

Decyzja znak: RLO-6223/24/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia wody „Strzałków" zlokalizowanego na terenie działki nr 11/1 w Strzałkowie gm. Stopnica powiat buski, przy czym pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

Qśr. d = 591,0 m³/d

Qmax d= 786,0 m³/d

Qmax h= 37,0 m³/h, tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia wody w kat. „B" przy depresji Se=8,0m.

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Strzałków, Kuchary, Szczytniki i Skrobaczów. Data ostatniej kontroli: 15.04.2016r.

8. Nowy Korczyn

Ujęcie w Nowym Korczynie z rzeki Nidy w km 7+650, wydajność ujęcia

Q max d=3216,0 m³/d, Q śr d=2478,3 m³/d, Q max h=140 m³/h

Decyzja znak: RLO.6341.50.2015 - pozwolenie dla Gminy Nowy Korczyn, na pobór wody z rzeki Nidy w km 7+650, dla potrzeb wodociągu grupowego „Nowy Korczyn" obejmującego miejscowości: Nowy Korczyn, Sępichów, Ucisków, Stary Korczyn, Winiary, Podzamcze, Harmoniny, Grotniki Duże, Grotniki Małe, Podraje, Łęka, Strożyska, Badrzychowice, Żukowice, Czarkowy, Piasek Wielki, Górnowola, Pawłów, Brzostków, Ostrowce, Kawęczyn, Rzegocin, Błotnowola i Parchocin.

Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Qśr d = 1 006,50 m³/d,
- ✓ Qmax. godz = 134,20 m³/h,
- ✓ Qmax. a = 367 356 m³/rok.

Ujęcie "NIDA 2000" brzegowe –lewy brzeg z rzeki Nidy w km 9+593 w Starym Korczynie należące do Międzygminnego Związku NIDA 2000, wydajność ujęcia I etap Qśr d=6000 m3/d, Qdocelowo=22500 m3/d, Q max h=1000 m³/h

Decyzja znak: RLO.6341.57.2013, którą udzielono pozwolenia wodnoprawnego dla Związku Międzygminnego „NIDA 2000" z siedzibą w Starym Korczynie, 28-136 Nowy Korczyn, na szczególne korzystanie z wód polegające na:

1. Poborze wody z rzeki Nidy dla Stacji Uzdatniania Wody „Nida 2000" w Starym Korczynie gm. Nowy Korczyn, istniejącym ujęciem brzegowym wody zlokalizowanym na prawym brzegu rzeki w km 9+593.

Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Q d śr. = 7 000,0 m³/d

- ✓ Q d max = 8 400,0 m^3/d
- ✓ Q h max. = 635,0 m^3/h
- ✓ Q a max = 2 555 000,0 m^3/rok

2. Odprowadzaniu ścieków - wód popłucznych, nadosadowych oraz z przelewów awaryjnych i ze spustów ze Stacji Uzdatniania Wody „Nida 2000" w Starym Korczynie gm. Nowy Korczyn, istniejącym wylotem zlokalizowanym na prawym brzegu rzeki Nidy w km 9+527.

Ilość odprowadzanych ścieków nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Q d śr. = 298,0 m^3/d
- ✓ Q h max. = 90,0 m^3/h
- ✓ Q a max = 108 770,0 m^3/rok

Źródło :Starostwo Powiatowe w Busku Zdroju

Zużycie wody w roku 2014, na podstawie danych GUS, na terenie powiatu wynosi 7 882,3 dam^3 w tym przemysł zużywa 244 dam^3, rolnictwo i leśnictwo 4 856 dam^3, eksploatacja sieci wodociągowej 2 782,3 dam^3. Zużycie wody na 1 mieszkańca w powiecie wynosi 107,4 m^3.

TABELA 27 INFORMACJE NA TEMAT OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Gmina**	**Nazwa/ lokalizacja**	**Przepustowość projektowa m^3/d**	**Dociążenie %**
1.	Busko-Zdrój	Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych w Siesławicach	4700	100
2.	Gnojno	Oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna w Gnojnie	75,3	40
3.	Nowy Korczyn	Grotniki Duże	288,5	45
4.	Pacanów	Słupia	210	85
5.	Solec - Zdrój	Solec-Zdrój/Wełnin	700	60
6.	Solec - Zdrój	Świniary	300	80
7.	Stopnica	Oczyszczalnia Lemna w Falęcinie Nowym	1028	60
8.	Tuczępy	Tuczępy	170	50
9.	Tuczępy	Brzozówka	12	50
10.	Tuczępy	Oczyszczalnie przydomowe 425 sztuk		
11.	Wiślica	Jurków	552	25
12.	**Powiat buski**			

Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego

Na terenie powiatu buskiego znajdują się następujące aglomeracje ujęte w Aktualizacji KPOŚK 2015 (IV AKPOŚK) o RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców) aglomeracji zgodnym z aktami prawa miejscowego:

1. Pacanów –– 2 231 RLM
2. Stopnica -5 700 RLM
3. Wiślica – 2 175 RLM
4. Solec –Zdrój - 3 991 RLM
5. Busko –Zdrój – 2 7700 RLM

Zadania przewidziane do realizacji w ramach aglomeracji zostały wpisane do Załącznika 2: Wykaz aglomeracji oraz przedsięwzięć ujętych w AKPOŚK 2015.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin jest ujęta w Aktualizacji „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego".

Stały monitoring przydomowych oczyszczalni to niezbędny element, szczególnie przy prowadzeniu tego typu inwestycji na szeroką skalę. Bez względu na rodzaj zainstalowanych urządzeń musi być prowadzona systematyczna kontrola prac oczyszczalni, a także badania jakości odprowadzanych ścieków i ich wpływu na środowisko, szczególnie na obszarach, gdzie ich liczba jest bardzo duża lub jest to jedyny sposób rozwiązania gospodarki ściekowej na ternie gminy. Przewiduje się:

- Monitoring przyrodniczy co 2-3 lata.
- Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych co roku.
- Monitoring gleb co 5 lat.
- Monitoring oczyszczalni na terenach aglomeracji powyżej 2000 RLM co roku
- Monitoring prawidłowości eksploatacji oczyszczalni oraz wywozu osadów co roku

TABELA 28 INFORMACJE O ZBIORNIKACH BEZODPŁYWOWYCH NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Gmina	**Liczba zbiorników bezodpływowych**	**Ewidencja zbiorników bezodpływowych**	**Częstotliwość opróżniania**
Busko-Zdrój	2 896	TAK	Nie mniej niż dwa razy do roku, żeby nie dopuszczać do przelewania*
Gnojno	723	Tak	2 razy do roku
Nowy Korczyn	1 200	Tak	4 razy do roku
Pacanów	929	Tak	Sukcesywnie w zależności od potrzeb*
Solec-Zdrój	600	Tak	2 razy do roku
Tuczępy	482	Nie	Sukcesywnie żeby nie dopuścić do

			przelewania
Wiślica	895	Tak	1 raz do roku

*Źródło :Aktualizacja" Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego oraz dane z gmin**

W związku z istnieniem uzdrowisk w Busku – Zdroju i Solcu – Zdroju powstają znaczne ilości ścieków pokąpielowych zwierających szkodliwe dla środowiska związki siarki i chloru, nie mogą one trafiać do kanalizacji komunalnej.

W Solcu –Zdroju istnieje odrębna sieć kanalizacyjna, która doprowadza ścieki pokąpielowe wytworzone w większych obiektach do oczyszczalni. W przypadku pozostałych uzdrowisk oraz mniejszych gabinetów odnowy wykorzystujących wody siarczkowe konieczne jest uregulowanie gospodarki ściekami pokąpielowymi. Powinny one trafiać do oczyszczalni ścieków pokąpielowych, bądź też w przypadku mniejszych obiektów uzdrowiskowych, których podłączenie do sieci jest nieopłacalne, powinny być odbierane pojazdami asenizacyjnymi.

Zakłady przyrodolecznicze w obiektach lecznictwa uzdrowiskowego m. Busko-Zdrój, wykorzystujące wody lecznicze, podpięte są do kolektorów ścieków pokąpielowych. Zrzucane do nich wody pokąpielowe odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków pokąpielowych, która znajduje się w Siesławicach, w pobliżu drogi do Wiślicy i Krakowa. Oczyszczalnia stanowi własność „Uzdrowiska Busko-Zdrój" S.A.Jest to oczyszczalnia mechaniczna, w której procesem oczyszczania ścieków jest ich napowietrzanie, strącanie, oddzielanie i usunięcie osadów.

Pozwolenie wodnoprawne obowiązuje do 1 czerwca 2026 roku.

Podstawowe parametry wg pozwolenia wodno-prawnego:

Q h.max. = 67,8 m3/h

Q d.śr. = 814,0 m3/d

Q a max. = 173 337,5 m3/rok

Dodatkowym warunkiem jest nie przekraczanie 1,0 g/L sumy chlorków i siarczanów w pobliskim odbiorniku ("Ciek od Buska"), po zmieszaniu się ścieków z wodami odbiornika.

W najbliższych latach przewidywana jest rozbudowa i modernizacja oczyszczalni, celem uzyskania przepustowości średniej dobowej Q = 1 000 m^3/d.

TABELA 29 INFORMACJE NA TEMAT SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R.

Lp.	Gmina	Wskaźnik skanalizowania gminy zgodnie z RRW - 2	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej	Ścieki odprowadzane do kanalizacji	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	Długość sieci kanalizacji deszczowej	Wskaźnik dotyczący obszaru objętego siecią kanalizacji deszczowej
1	Busko-Zdrój	Miasto 94,2% Część wiejska 48,6%	166,13 km	2100,8 tys.m^3/rok	62,8%	26,40 km	78%
2	Gnojno	3,06%	2,6 km	10 818 tys.m^3/rok	8,7%	0 km	0%
3	Nowy Korczyn	17,6%	49,82 km	26 690 tys.m^3/rok	33,44%	765,65 km	b.d.
4	Pacanów	19,77%	50,06 km	44 000 tys.m^3/rok	22%	0 km	0%
5	Solec-Zdrój	56,6%	80,86 km	221 000 tys.m^3/rok	75%	2,6 km	b.d.
6	Stopnica	Miasto 100% Część wiejska 48,6%	135,8 km			1,6 km	b.d
7	Tuczępy	17,56%	16,9 km	52 tys.m^3/rok	16,16	0 km	0%
8	Wiślica	39,28%	53,25 km	b.d.	47%	0 km	0%
9	**Powiat buski***	**50,1%**	**519,5 km**		**52,3 %**		

*Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego, *www.stat.gov.pl*

ZASOBY GEOLOGICZNE

Bilans złóż na terenie powiatu buskiego w podziale na poszczególne gminy przedstawiono na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025 oraz informacji z Bilansu zasobów złóż i kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2015 r.

E – złoże eksploatowane

P- złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie

R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Z – złoże , z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo

TABELA 30 BILANS ZŁÓŻ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Nazwa złoża**	**Kopalina**	**Informacje o złożu**	**Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe**
Gmina Busko -Zdrój				
1	**Busko II**	**Wody lecznicze**	pobór	56 902.67 m³/rok
2	**Busko – Północ**	**Wody lecznicze**	pobór	27 944,00 m³/rok
3	**Dobrowoda**	**Wody lecznicze**	pobór	15 693,18 m³/rok
4	Galów	Kruszywa naturalne	R	69
5	Górka	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	T	3276 2695
6	Janina	Kruszywa naturalne	Z	455
7	**Las Winiarski**	**Wody lecznicze**	pobór	8 317,00 m³/rok
8	Leszcze	Gipsy i anhydryty	E	23 809 19784
9	Młyny I	Kruszywa naturalne	E	227
10	Siesławice	Gipsy i anhydryty	Z	2100
11	Siwice	Torfy	Z	83
12*	Skorocice - Chotelek	Gipsy i anhydryty	-	-
13	Skotniki	Kamienie drogowe i budowlane	Z	4224

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
14	Służów - Podgaje	Kruszywa naturalne	P	8455
15	Szaniec	Wapienie i margle przemysłu wapienniczego	-	-
16*	Uników – Galów - Szaniec	Gipsy i anhydryty	P	31140
Gmina Gnojno				
17*	Bosowice – Wola Bosowska	Kruszywa naturalne	-	-
18	Gorzakiew - Wygoda	Kamienie drogowe i budowlane	R	119
19	Raczyce	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	2547
20*	Solec	Siarka	P	5576
21	Zagrody	Kruszywa naturalne	P	3175
Gmina Nowy Korczyn				
22	Ucisków	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
Gmina Pacanów				
23	Karsy Dolne	Kruszywa naturalne	R	168
24	Słupia Pacanowska	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	766
25	Słupia Pacanowska - Cegielnia	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	61 61
Gmina Solec - Zdrój				
26	**Dar Natury**	**Wody lecznicze**	pobór	-
27	Kików	Kruszywa naturalne	Z	216
28	Kików 1	Kruszywa naturalne	E	150

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
29	Kików 2	Kruszywa naturalne	E	60
30	**Solec Zdrój**	**Wody lecznicze**	pobór	4 581,00 m³/rok
31	**Wełnin**	**Wody lecznicze**	pobór	2 280,18 m³/rok
32	Włosnowice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
33	Zielonki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	2717
34	Zielonki II	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	7352
Gmina Stopnica				
17*	Bosowice – Wola Bosowska	Kruszywa naturalne	-	-
35*	Chałupki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	T	3276
36	Jastrzębiec	Kruszywa naturalne	R	4068
37	Stopnica	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	93326
38	Zaborze	Kruszywa naturalne	R	798 248
39	Żerniki	Kruszywa naturalne	P	7243
Gmina Tuczępy				
35*	Chałupki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
40	Grzybów - Gacki	Siarka	Z	1336,55
41	Jarosławice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
42	Jarosławice	Kruszywa naturalne	-	-
43	Niziny	Kruszywa naturalne	E	41
20*	Solec	Siarka	-	-
44	Wierzbice	Surowce ilaste ceramiki	P	2473

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
		budowlanej		
45*	Wola Żyzna	Siarka	R	1257
Gmina Wiślica				
46	Chotel Czerwony	Kruszywa naturalne	P	4510
47	Łatanice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
48	Łatanice - Skorocice	Gipsy i anhydryty	R	14500
12*	Skorocice Chotelek	Gipsy i anhydryty	R	22337
49	Wiślica - Kobylinki	Gipsy i anhydryty	-	-

* oznaczono złoża występujące co najmniej na obszarze dwóch gmin

Ocena wpływu eksploatacji kopalin na środowisko, w tym działań dla rekultywacji terenów.

W związku z wydobywaniem na terenie powiatu złóż metodą odkrywkową pojawiają się różnego typu problemy do których możemy zaliczyć między innymi:

- ✓ Przekształcenie rzeźby terenu, a co się z tym wiąże powstawanie wyrobisk oraz zbędnych na danym obszarze mas ziemnych ,
- ✓ Oddziaływanie na ekosystemy poprzez usuwanie roślinności oraz epizodycznie niszczenie siedlisk roślinnych,
- ✓ Powstawanie lejów depresyjnych, co wiąże się z obniżeniem poziomu zwierciadła wód podziemnych,
- ✓ Zbyt duże zapylenie w związku z eksploatacją złóż, emisja zanieczyszczeń przez transport przewożący kopaliny
- ✓ Hałas związany z samym wydobyciem jak i transportem kopalin w zakresie klimatu akustycznego,
- ✓ Do rekultywacji terenów zdegradowanych wydobyciem niezbędne są duże nakłady finansowe. Czasami jest również potrzebna zmiana przeznaczenia pierwotnego, w innym przypadku natomiast - egzekwowanie przywrócenia do stanu poprzedniego lub też stanu wskazanego w koncesji jako kierunek rekultywacji.

GLEBY

Do najczęściej wykonywanych badań przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolnicza w Kielcach gleb użytkowanych rolniczo , tzw. masowych badań gleb, należą oznaczenia odczynu gleb (ph) oraz zawartości podstawowych składników pokarmowych roślin takich jak: fosfor, potas, magnez których poziom w glebie decyduje o wielkości i jakości uzyskiwanych plonów. Badania przeprowadzano w latach 2011-2014 wynika z nich, że:

- Gleby bardzo kwaśne i kwaśne stanowią 41% - 40% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość w fosfor cechuje 59% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość potasu charakteryzuje 41% - 60% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość magnezu to do 20% gleb powiatu buskiego.

W latach 2011-2014 wykonano również badania dotyczące procentowego udziału gleb użytków rolnych na terenie poszczególnych powiatów woj. świętokrzyskiego w tym powiatu buskiego

TABELA 31PROCENTOWY UDZIAŁ GLEB UŻYTKÓW ROLNYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Przebadana powierzchnia UR [ha]	**Ilość przebadanych próbek [szt.]**	**Kategoria agronomiczna gleby**			
		bardzo lekka	**lekka**	**średnia**	**ciężka**
2 075,43	2 308	85 4%	1243 53%	938 41%	22 1%

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Zbadano również zawartość próchnicy w glebach poszczególnych powiatów w tym buskiego.

TABELA 32 ZAWARTOŚĆ PRÓCHNICY W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO

Ilość przebadanych próbek [szt.]	**Średnia zawartość [%]**	**Zawartość min. – max. [%]**
19	1,65	0,56-2,86

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

W latach 2013 – 2014 Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Kielcach przeprowadziła również badania dotyczące zawartości metali ciężkich w glebach woj. świętokrzyskiego. Na terenie powiatu buskiego sytuację przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

TABELA 33 ZAWARTOŚĆ METALI CIĘŻKICH W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO

Ilość próbek		Pierwiastek	Zawartość w [mg/kg]					
			minimalna		maksymalna		średnia	
2013 r.	2014r.		2013 r.	2014r.	2013 r.	2014r.	2013 r.	2014r.
2	6	Kadm	0,216	0,15	0,307	0,342	0,261	0,246
		Chrom	7,33	7,33	7,90	10,29	7,51	8,81
		Miedź	4,83	3,83	6,24	6,24	5,55	5,04
		Rtęć	0,021	0,02	0,027	0,03	0,024	0,021
		Nikiel	5,75	5,75	5,99	8,08	5,87	6,92
		Ołów	9,32	7,84	12,31	15,74	10,82	11,79
		Cynk	24,39	24,39	34,68	39,29	29,54	31,84

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

TABELA 34 GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI – STAN NA DZIEŃ 31.12.2015

Lp.	Powierzchnia / ha/	Lokalizacja (nazwa miejscowości)
1.	4,50	Owczary, Gm. Busko-Zdrój
2.	3,86	Słupia, Gm. Pacanów
3.	7,27	Dobrów, Gm. Tuczępy
4.	2,19	Młyny, gm. Busko-Zdrój
5.	0,8344	Kików , gm. Solec-Zdrój

Źródło: Starostwo Powiatowe w Busku - Zdroju

Grunty zdewastowane poddane rekultywacji: 0 ha Grunty zdegradowane poddane rekultywacji: 0 ha. W latach 2013-2016 na terenie powiatu buskiego nie wykonywano zabiegów związanych z rekultywacją gruntów w świetle ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych .Wydane zostały natomiast decyzje zobowiązujące do rekultywacji i ustalające kierunek oraz zakończenie rekultywacji, tj.: decyzja Starosty Buskiego znak:RLO.6122.3.2013 z dnia 2013.05.06 zobowiązująca Środowisko i Innowacje Sp. z o.o., Dobrów8, 28-142 Tuczępy do rekultywacji, ustalająca rolny kierunek rekultywacji / zmiana z leśnego kierunku rekultywacji/ na pow. 7,27ha, na działce nr ewid. 96/7, położonej w miejscowości Dobrów, gmina Tuczępy; decyzja Starosty Buskiego znak:RLO.6122.4.2014 z dnia 2014.02.04 zobowiązująca Dawida Solarskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą : Usługi Sprzętem Budowlanym "DAKOP", Szaniec 23, 28-100 Busko-Zdrój do rekultywacji, ustalająca rolny kierunek rekultywacji na powierzchni 2,19ha, na działce nr ewid. 640, położonej w miejscowości Młyny, gmina Busko-Zdrój.

TABELA 35 KLASA BONITACJI GRUNTÓW ORNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa Gminy	Klasa bonitacji gruntów ornych [ha]									
		Klasa I	Klasa II	Klasa IIIa	Klasa IIIb	Klasa IVa	Klasa IVb	Klasa V	Klasa VI	Klasa VIz	Razem
1	Busko -Zdrój	1,23	148,48	1 190,04	2 061,81	3 707,97	3 661,78	3 075,97	1 538,87	0,00	**15 386,15**
2	Gnojno	0,00	45,00	306,00	417,00	1 359,00	1 811,00	1 325,00	710,00	67,00	**6 040,00**
3	Nowy Korczyn	309,78	1 171,52	1 083,57	803,23	1 452,57	1 237,00	1 141,20	246,53	10,86	**7 456,26**
4	Pacanów	575,80	1 805,55	1 968,03	1 233,01	2 224,51	577,86	443,57	98,34	0,00	**8 926,67**
5	Solec -Zdrój	45,40	120,60	437,30	276,40	1 565,20	1 947,70	1 170,00	363,10	0,00	**5 925,70**
6	Stopnica	220,07	575,90	1 458,07	1 066,64	1 857,11	1 361,90	1 302,23	719,53	0,00	**8 561,45**
7	Tuczępy	20,30	246,10	398,90	949,10	978,90	888,30	893,10	344,60	0,00	**4 719,30**
8	Wiślica	407,00	709,00	457,00	632,00	1 196,00	1 354,00	930,00	249,00	17,00	**5 951,00**
9	Razem	**1 579,58**	**4 822,15**	**7 298,91**	**7 439,19**	**14 341,26**	**12 839,54**	**10 281,07**	**4 269,97**	**94,86**	**62 966,53**

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu buskiego

TABELA 36 KLASA BONITACJI ŁĄK I PASTWISK NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa Gminy	Klasa bonitacji łąk i pastwisk [ha]						
		Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Razem
1	Busko -Zdrój	0,00	2,72	444,14	1 740,11	854,67	313,26	**3 354,90**
2	Gnojno	0,00	8,00	164,00	612,00	369,00	96,00	**1 249,00**
3	Nowy Korczyn	0,00	11,76	286,05	980,83	489,73	131,06	**1 899,43**
4	Pacanów	9,76	66,55	547,24	636,46	98,23	63,15	**1 421,39**
5	Solec -Zdrój	0,00	6,90	138,00	763,70	263,50	72,80	**1 244,90**
6	Stopnica	0,00	6,59	274,33	874,71	443,88	121,72	**1 721,23**
7	Tuczępy	0,00	0,20	227,10	674,00	242,00	59,90	**1 203,20**
8	Wiślica	0,00	15,00	425,00	1 149,00	771,00	146,00	**2 506,00**
9	Razem	**9,76**	**117,72**	**2 505,86**	**7 430,81**	**3 532,01**	**1 003,89**	**14 600,05**

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu buskiego

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTANIU ODPADÓW

Zgodnie z WPGO 2012-2018, który został zatwierdzony Uchwałą Nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2012-2018, teren województwa świętokrzyskiego został podzielony na 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, w ramach których założono funkcjonowanie jednego regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów (dalej RZZO), w zakresie którego winny funkcjonować regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, tj. instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Ponadto w województwie wyznaczono 27 instalacji do zastępczej obsługi regionów na wypadek awarii instalacji regionalnych. Gminy należące do powiatu buskiego zostały przyporządkowane do Regionu 5.

TABELA 37 INSTALACJE REGIONALNE ZASTĘPCZE W REGIONIE 5

Rodzaj instalacji RIPOK	Liczba RIPOK w Regionie	Ilość instalacji zastępczych w Regionie
RIPOK A, B, C (RZZO Rzędów) RIPOK C (Dobrowoda, Staszów)	5	7

Źródło :Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Opis RZZO Rzędów[7].

Lokalizacja: Gmina: Tuczępy, Staszów Powiat: buski, staszowski, Województwo: świętokrzyskie. Obszar objęty przedsięwzięciem: obręb Dobrów, Rzędów, obręb Grzybów

Zasięg działania przedsięwzięcia obejmuje następujące gminy udziałowców ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie: Staszów, Połaniec, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów (powiat staszowski), **Nowy Korczyn, Pacanów, Solec Zdrój, Tuczępy, Wiślica (powiat buski)**, Kazimierza Wielka, Czarnocin, Opatowiec, Bejsce (powiat kazimierski), Pińczów, Kije (powiat pińczowski) i Raków (powiat kielecki). Jest to obszar o powierzchni łącznej około 2024 km2, zamieszkały przez około 153 tys. osób.

W ramach projektu "Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie gmina Tuczępy" wybudowano Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (ZGOK) na terenie byłej Kopalni Siarki „Grzybów", na gruntach leżących w obrębie miejscowości Dobrów, Rzędów, gmina Tuczępy, powiat buski, a częściowo na terenie gminy Staszów, powiat Staszów

[7] *http://www.zgokrzedow.pl/projekt/informacje-ogolne/*

(składowisko odpadów komunalnych po segregacji). Inwestycja objęła budowę kompleksowego zakładu gospodarki odpadów komunalnych z technologią segregacji, kompostowania odpadów organicznych, belowania surowców wtórnych i składowania pozostałości po segregacji.

W skład Kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie gmina Tuczępy wchodzi między innymi:

- zakład sortowni odpadów wraz z kompostownią oraz obiektami towarzyszącymi (waga samochodowa wraz z portiernią, myjnia płytowa, budynek socjalno – biurowy, magazyn surowców wtórnych z warsztatem, budynek z pomieszczeniem do demontażu odpadów wielkogabarytowych, plac na odpady budowlane, zbiornik na ścieki technologiczne, magazyn odpadów problemowych (niebezpiecznych), biofiltr do kompostowni pryzmowej, plac przyjęcia odpadów zielonych, zbiornik na ścieki opadowe z dróg i placów);
- pierwsza kwatera składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o powierzchni 1,0 ha, a w dnie ok. 0,66 ha, wraz obiektami towarzyszącymi (kontener socjalny, zbiornik na odcieki (ziemny), zbiornik bezodpływowy na ścieki sanitarne, zbiornik na ścieki deszczowe, waga samochodowa najazdowa, brodzik dezynfekcyjny, separator olejowy, plac na materiał na przysypki);
- samochód dostawczy do transportu odpadów niebezpiecznych, posiadający dopuszczenia ADR z niezbędnym wyposażeniem (pojemniki);
- kampania edukacyjna dla mieszkańców gmin;

ZGOK jest wyposażony w technologię segregacji, kompostowania odpadów organicznych i belowania surowców wtórnych, co pozwoli przyjmować odpady zmieszane, zielone, surowcowe oraz wielkogabarytowe. Zakład, przy przyjętych w Projekcie założeniach przygotowany będzie do przyjęcia rocznie ok. 25 000-30 000 Mg odpadów komunalnych.

Podstawowe parametry techniczne wyposażenia ZGOK przedstawiają się następująco:

- linia sortownicza o długości 80 m i maksymalnej dopuszczalnej wysokości ok. 10 m; moc zainstalowana na poziomie ok. 240 kW przy współczynniku wykorzystania energii ok. 0,7;
- segregacja mechaniczna na sicie bębnowym umożliwiającym rozdzielenie odpadów na 3 frakcje: drobna (do 20 mm) przeznaczona do przesypywania warstw składowanych odpadów; średnia (do 80-100 mm) kierowana przenośnikiem taśmowym na linię przygotowania masy organicznej do kompostowania; gruba (powyżej 80-100 mm) kierowana układem przenośników taśmowych do kabin sortowniczych w celu dalszej ręcznej segregacji);

- segregacja ręczna na przenośnikach sortowniczych w kabinach wyposażonych w instalacje ogrzewania oraz wentylacji;
- osobna linia do przyjmowania i sortowania odpadów pochodzących z selektywne zbiórki (możliwość uruchomienia gdy nie pracuje linia główna, niższe zużycie energii elektrycznej);
- prasowanie uzyskanych surowców wtórnych na prasie stacjonarnej w baloty, transport wózkiem widłowym do tymczasowego magazynowania;
- rozdrabnianie materiału kierowanego do kompostowania na przewoźnym rozdrabniaczu; mieszanie za pomocą ładowarki kołowej teleskopowej;
- kompostowanie w pryzmach napowietrznych, oparte na naturalnych procesach biochemicznych;
- plac do kompostowania wyposażony w instalacje do napowietrzania i nawilżania pryzm oraz odwodnienia;
- zasysanie powietrza z pryzm przy zastosowaniu wentylatora promieniowego i dezodoryzacja powietrza przy użyciu biofiltru.

Metody zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych w życiu codziennym to:

1) wybieranie produktów, które nie posiadają zbędnych opakowań;
2) używanie toreb wielokrotnego użytku;
3) wielokrotne używanie opakowań nadających się do danego celu;
4) racjonalne korzystanie z papieru poprzez wykorzystywanie obu stron kartki;
5) odmowa przyjęcia nieadresowanej korespondencji oraz ulotek reklamowych;
6) tworzenie punktów, miejsc pozwalających na wielokrotne udostępnianie gazet i magazynów czytelnikom;
7) kupowanie baterii nadających się do ładowania (tzw. akumulatorki) zamiast baterii jednorazowych;
8) unikanie jednorazowych kubków, talerzy, sztućców i ręczników;
9) kupno i konsumpcja napojów, pożywienia, środków chemicznych w opakowaniach, które można zwrócić lub ponownie napełnić;
10) przekazywanie zużytej odzieży, obuwia i innych przedmiotów niechcianych innym odbiorcom lub sprzedawanie na serwisach aukcyjnych;
11) wybieranie produktów trwałych;
12) czytanie etykiet na produktach i świadome podejmowanie decyzji konsumenckich.

TABELA 38 SKŁADOWISKA NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
1.	Busko -Zdrój	Dobrowoda Jedna instalacja (065) §2 ust. 1 pkt.47) Składowisko odpadów, mogące przyjmować odpady w ilości nie mniej niż 10 t na dobę lub o całkowitej pojemności nie mniejszej niż 25 000 t. Zlokalizowane w miejscowości Dobrowoda gm. Busko-Zdrój.	Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. Nr XLIV/791/14 w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/361/12, w części dotyczącej instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielonych ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadającej się w całości lub części do odzysku, jako instalację przewidzianą do zastępczej obsługi regionu wpisano instalację w miejscowości. Dobrowoda. Zgodnie z zapisem WPGO, instalacja regionalna w Dobrowodzie jest instalacją do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów	brak	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
		Składowisko eksploatowane jest od 1993 r. Maksymalna pojemność składowiska – 876 000 Mg.	komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie odpadów przez okres nie krótszy niż 15 lat (C). Eksploatującym regionalną instalację jest: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Busku-Zdroju. Marszałek Województwa Świętokrzyskiego decyzją znak: OWŚVII.7222.32.2013 z dnia 26.11.2013 r. udzielił pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10t odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25 000 ton. Ustalenia decyzji obowiązują do dnia 25 listopada 2023 r. Decyzją znak: OWŚVII.7222.1.2015 z dnia 01.04.2015 r. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wprowadzono zmiany w pkt.		

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
			3.1 decyzji znak: OWŚVII.7222.32.2013 z dnia 26.11.2013 r. Regionalną instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku jest instalacja w miejscowości Rzędów 40, 28-142 Tuczępy na podstawie uchwały nr XLIV/791/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018.		
2.	Gnojno	Raczyce	RZZO Rzędów	brak	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
3.	Nowy Korczyn	brak	RZZO Rzędów	?	brak
4.	Pacanów	brak	RZZO Rzędów	?	brak
5.	Solec -Zdrój	brak	RZZO Rzędów	brak	brak
6.	Stopnica	brak	RZZO Rzędów	Nieczynne składowisko gminne w Klępiu Dolnym – zamknięte i niezrekultywowane	brak
7.	Tuczępy	brak	RZZO Rzędów	brak	Dobrów
8.	Wiślica	brak	RZZO Rzędów	„Psia Górka”, wysypisko częściowo monitorowane (piezometry), częściowo	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
				zrekultywowane	

Źródło :Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025, informacje z poszczególnych gmin, http://www.zgokrzedow.pl/projekt/informacje-ogolne/

ZASOBY PRZYRODNICZE

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) formami ochrony przyrody są:

TABELA 39 WYSTĘPOWANIE POSZCZEGÓLNYCH FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Formy ochrony przyrody**	**Występowanie na terenie powiatu buskiego**
1.	parki narodowe	Nie występują
2.	rezerwaty przyrody	4
3.	parki krajobrazowe	2
4.	obszary chronionego krajobrazu	4
5.	obszary Natura 2000	4
6.	pomniki przyrody	22
7.	stanowiska dokumentacyjne	3
8.	użytki ekologiczne	6
9.	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Nie występują
10.	ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	liczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce

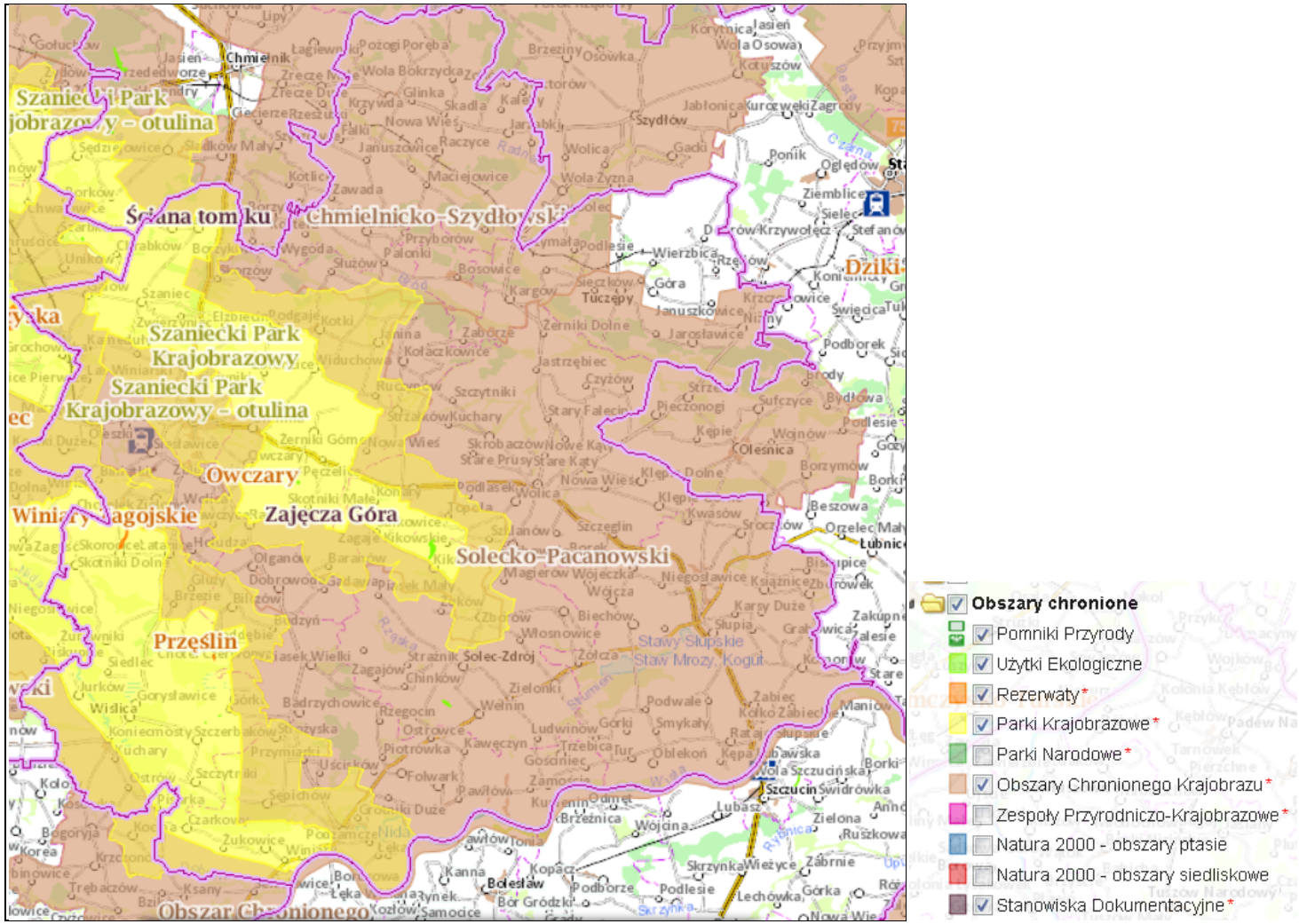

MAPA 4 FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE POWIATU BUSKIEGO (OPRÓCZ OBSZARÓW NATURA 2000)

Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

REZERWATY PRZYRODY

Art. 13 ustawy o ochronie przyrody: rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na obszarach graniczących z rezerwatem przyrody może być wyznaczona otulina.

Uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

TABELA 40 REZERWATY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
1.	**Owczary**	0,56	Busko - Zdrój	słonoroślowy	1) Zarządzenie MLiPD z 05.05.1959r. (MP Nr 53 z 1959, poz.254). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 kwietnia 2015r. w sprawie rezerwatu „Owczary” (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.1536 z dn. 05.05.2015r.)	Zarządzenie Nr 1/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 marca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.1478.

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
2.	**Góry Wschodnie**	1,66	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 13.08.1959r. (MP Nr 76 z 1959, poz.408). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 8/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2012r. poz.3283.)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góry Wschodnie” (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3123 z dn. 21.11.2014 r.). Ustanowiony na okres 20 lat.
3.	**Skorocice**	7,17	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 21.01.1960r. (MP Nr 17 z 1960, poz.85). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 6/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.531.). Ustanowiony na okres 20 lat.

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
					2012r. poz.3281.)	
4.	**Przęślin**	0,90	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 28.03.1960r. (MP Nr 37 z 1960, poz.186). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 7/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2012r. poz.3282.)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 listopada w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Przęślin” 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3136 z dn. 24.11.2014 r.). Ustanowiony na okres 20 lat.

Źródło: RDOŚ Kielce

PARKI KRAJOBRAZOWE

Art. 16 ustawy o ochronie przyrody: park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Na obszarach graniczących z parkiem krajobrazowym może być wyznaczona otulina.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony.

TABELA 41 PARKI KRAJOBRAZOWY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Park krajobrazowy	Pow. [ha]	Gminy w granicach parku	Gminy w granicach otuliny parku	Obowiązująca podstawa prawna	Uwagi
	Szaniecki Park Krajobrazowy	11 289,60	**Część gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, Pińczów, **Solec – Zdrój, Stopnica**	**Część gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, , **Solec – Zdrój, Stopnica**	Uchwała Nr XLIX/875/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Szanieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3149 z	Na terenie otuliny parku utworzono Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Lp.	Park krajobrazowy	Pow. [ha]	Gminy w granicach parku	Gminy w granicach otuliny parku	Obowiązująca podstawa prawna	Uwagi
					dn. 25.11.2014 r.)	
	Nadnidziański Park Krajobrazowy	22 888,60	**Część gmin: Busko –Zdrój**, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn**, Opatowiec, Pińczów, **Wiślica**, Złota	**Część gmin: Busko –Zdrój**, Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn,** Opatowiec, Pińczów, **Wiślica**, Złota	Uchwała Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Święt. poz.3148 z dn. 25.11.2014 r.)	Na terenie otuliny parku utworzono Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu

Źródło: RDOŚ Kielce

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Art. 23 ustawy o ochronie przyrody: obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony.

TABELA 42 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
1.	**Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu**	1995.09.29 Rozporządzenie nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr	60 733	Uchwała Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko –	**Gnojno,** Szydłów, **części obszarów gmin: Busko - Zdrój**, Chmielnik, Łagów, Kije,	W Załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r.	Położony w centralnej części województwa, o krajobrazie rolniczo – leśnym. Przyrodniczymi funkcjami tego terenu jest ochrona wód

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
		21 poz.145		Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3312)	Morawica, Pierzchnica, Stopnica, Raków, **Tuczępy**		powierzchniowych, a w szczególności rzeki: Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Sanicy oraz rola korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym i lokalnym
2.	**Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu**	1995-09-29 Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz.	47 347	Uchwała Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z	Oleśnica, Pacanów, **części obszarów gmin:**	W załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa	Położony w południowej części województwa, stanowi osłonę Szanieckiego Parku

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
		Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz.145		dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Solecko - Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3313)	**Busko – Zdrój, Nowy Korczyn, Solec – Zdrój Stopnica, Tuczępy, Wiślica**	Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r.	Krajobrazowego. Strategicznym kierunkiem ochrony obszaru jest ochrona walorów przyrodniczych doliny Wisły, będących ważnymi korytarzami ekologicznymi, a także zabezpieczenie przed antropopresją wód leczniczych uzdrowisk Solca-

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
							Zdroju i Buska-Zdroju.
3.	**Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu**	2001.10.17 Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. U. Woj. Święt. Nr 108 poz.1271)	13 757	Uchwała Nr XLIX/883/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3157 z dn. 25.11.2014 r.)	**Części gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, **Solec-Zdrój, Stopnica**	W załączniku Nr 1 do uchwały XLIX/883/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.	Położony na terenie otuliny Szanieckiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
							korytarzy ekologicznych.
4.	**Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu**	20001.10.17 Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz.12710	26 312	Uchwała Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3156 z dn. 25.11.2014 r.)	**Części gmin: Busko-Zdrój,** Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn**, Opatowiec, Pińczów, **Wiślica,** Złota	W załączniku nr 1 do Uchwały Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego , w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
							krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.

Źródło: RDOŚ Kielce

POMNIKI PRZYRODY

Art. 40 i 44 ustawy o ochronie przyrody: pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskini

TABELA 43 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
1.	141	Odsłonięcie geologiczne, 1987-10-02	Odsłonięcie geologiczne stanowiące północną ścianę wyrobiska o długości 70 m i wysokości 5m. Widoczna jest środkowa część profilu serii gipsowej badenu (trzeciorzęd). Uskoki i leje krasowe wypełnione są brekcją gipsowo ilastą. W szczelinach spękań tkwią bloki (o średnicy do 30 cm) wapieni pogipsowych	Busko – Zdrój, Siesławice 32;523/1	Przy rozgałęzieniu dróg prowadzących z Siesławic do Chotelika Zielonego około 1 km na północ od miejscowości Chotelek
2.	142	Odsłonięcie geologiczne,	Stanowiące próg skalny w górnej części wzniesienia o długości 12 m i wysokości 4m,	Busko – Zdrój, Busko – Zdrój	W skarpie ciągnącej się na W od łagiewnik, za sadem, około 200 m

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		1987-10-02	zbudowany z gipsów wielokrystalicznych, tzw. szklicowych	5;17	na N od drogi polnej Busko – Zdrój – Łagiewniki i ok. 1 km od drogi Busko – Zdrój – Kielce w kierunku E
3.	143	Odsłonięcie geologiczne Zimne Wody 1987-10-02	Wysokość 5 m. Jest to próg skalny zbudowany z gipsów krystalicznych tzw. szklicowych wykształconych w formie „jaskółczych ogonów. U jego podstawy tryska źródełko, które daje początek niewielkiemu strumykowi	Busko – Zdrój, Busko – Zdrój 5;17	Na zboczu skarpy ciągnącej się na W od Łagiewnik ok. 50 m na S od drogi polnej Busko – Zdrój - Łagiewniki
4.	675	Trzy dęby szypułkowe 1998-12-11	Wysokość dębów 15-18 m, obwód na wysokości 1,3 m 282 cm, 328 cm, 452 cm	Busko – Zdrój, Kameduły 13;161,162	Rosną na działkach stanowiących własność osoby fizycznej w Kamedułach
5.	748	Sosna pospolita 2002-10-10	Wysokość 20 m obwód na wysokości 1,3 m 200 cm	Busko – Zdrój, Wełecz 40;28/267	Rośnie na skraju lasu w miejscowości Wełecz
6.	876	Dąb szypułkowy „Ryszard”	Wysokość 32 m obwód na wysokości 1,3 m 355 cm	Busko – Zdrój, Busko – Zdrój	Stary Park Zdrojowy w Busku - Zdroju

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		2013-06-20		13;93/3	
7.	115	Dęby, szt. 2: „Jan” i „Beldonek”	Dęby o imionach Jan i Beldonek w wieku około 250 lat ,wysokości 23,22 m obwody na wysokości 1,3 m 480 cm, 390 cm	Gnojno Balice 40/2	Rosną przy drodze z Balic do Janowic, na skraju lasu w oddziale 205a leśnictwa Budy, Nadleśnictwo Pińczów
8.	153	Źródło 1987-10-02	Źródło znajdujące się na południowym zboczu doliny rzeki Rudnianki. Są to dwa wypływy podzboczowe o dość małej wydajności i jeden wypływ zboczowy o większej wydajności	Gnojno. obręb Płośnia , dz.6	Znajduje się w zachodniej części wsi
9.	154	Źródło 1987-10-02	Źródło mające początek w szczelinie pośród bloków skalnych, dające początek niewielkiemu ciekowi. Nieco dalej znajduje się drugi wypływ ze szczelin w skarpie polnej drogi. Jeden z wypływów został ocembrowany	Gnojno, obręb Skadla dz. 160	Znajduje się w miejscowości Skadla, ok. 200 m na N drogą w kierunku Gorzakwi, ok. 20 m od drogi pow. Skadla – Wola B

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
10.	74	Dęby 1960-04-09	Dwa dęby szypułkowe, wiek około 400 lat, wysokość 20 m obwody na wysokości 1,3 m 482 cm, 543 cm	Nowy Korczyn , Rzegocin 18;254	koło zabudowań Szkoły Podstawowej przy drodze do Nowego Korczyna, ok. 5 km na NNE od Nowego Korczyna
11.	805	Dąb szypułkowy 2006-07-26	Pierśnica 1,09 m w wieku około 150 lat wysokość 28 m obwód na wysokości 1,3 m 342 cm	Pacanów, Oblekoń 13;240	Rośnie na placu Szkoły Podstawowej w Oblekoniu
12.	890	Dąb szypułkowy „Marek” 2014-06-0	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 540 cm mierzonym na wysokości 1,3 m wysokość 28 m, rozpiętość korony ponad 30 m średnicy, w wieku około 250 lat	Pacanów. Obręb Wójcza 467/3	
13.	228	Głaz narzutowy 1987-10-02	Silnie zagłębiony w skarpie drogi widoczny jest jedynie owalny szczyt głazu o wymiarach widocznej części: obwód około 300 cm, długość 120 cm, szerokość 70 cm, wysokość 30 cm. Głaz zbudowany jest z granitu czerwonobrązowego, różnoziarnistego	Solec-Zdrój, Chinków obręb 1 dz. 260	W zachodniej części wsi naprzeciwko budynku nr 36, w południowej skarpie drogi

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
14.	736	Zespół jaskiń krasowych 2001-04-27	Zespół jaskiń krasowych położonych na północnym stoku Wąwozu Kikowskiego	Solec –Zdrój, Kików obręb Kików dz. 431/1	Leży w obrębie Wąwozu Kikowskiego, w jego północnow – wschodniej części, przy drodze Kików – Zagaje Kikowskie
15.	751	Modrzew europejski 2003-12-30	Obwód na wysokości 1, 3 m 282 cm wysokość 20 m	Stopnica, Smorzgów obręb 16 dz. 435	Na terenie parku podorskiego
16.	245	Jaskinia gipsowa 1987-10-02	Urwisko skalne zbudowane z gipsów szkieletowych serii gipsowej badenu. Ma ono długość około 60 m i wysokość do 10 m. W obrębie urwiska znajduje się jaskinia. Zawieszony otwór jaskiniowy położony jest na wysokości około 8 m od podstawy urwiska, posiada 9 m szerokości i 0,75 m wysokości. Jaskinia składa się z jednego wgłębnego korytarza o szerokości 10 m, długości 15 m, o stromym zejściu opadającym do 5 m poniżej otworu jaskini	Wiślica, Skotniki Górne obręb 16 nr działki 172	W południowym zboczu wzgórza około 700 m na N od drogi idącej przez Skotniki Górne

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
17.	246	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Stałe wyrobisko o wymiarach 110x 60 m. W ścianach N i E odsłania się dolna część profilu serii gipsowej badenu (trzeciorzęd). Budują ją gipsy szklicowe wielokrystakiczne oraz leżące nad nimi gipsy grubokrystaliczne	Wiślica, Łatanice obręb 11 działka 424/15	Przy drodze polnej z Łatanic do rezerwatu Skorocice, około 500 m na NW od mostu na rzece przepływającej przez Łatanice
18.	247	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Kopsuła gipsowa zbudowana z gipsów serii gipsowej trzeciorzędu, o wysokości 5 m i długości przy podstawie 9,5 m	Wiślica, Wiślica obręb 20 działka 632	W zachodnim zboczu wzgórza wznoszącego się nad stawami, około 500 m na SE od Wiślicy i około 350 na S od drogi Wiślica - Sczebaków
19.	248	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Skarpa długości 60m, wysokości 4 m, w której odsłania się dolna część profilu serii gipsowej badenu. Budują ją gipsy szklicowe tworzące równoległe zrosty kryształów	Wiślica, Gorysławice obręb 4, działka 440	Po zachodniej stronie drogi Wiślica - Busko, około 200 m na N od Rozwidlenia dróg idących z Gorysławic do Buska i do Chotela Czerwonego
20.	249	Odsłonięcie	Próg skalny w zboczu wzgórza, o długości 20 m,	Wiślica, Chotel	W zachodnim zboczu wzgórza z

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		geologiczne 1987-10-02	wysokości 4 m z odsłonięciem fragmentu serii gipsowej badenu. Odsłaniają się tu gipsy szklicowe tworzące zrosty kryształów tzw. „jaskółcze ogony" osiągające wysokość do 3,5 m	Czerwony obręb 2 działka 479	kościołem w Chotelu Czerwonym, w skarpie przydrożnej, ok 1 km na E od Drogi Wiślica - Busko
21.	250	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Skarpa (ściana skalna) długości 40 m i wysokości 5 m, z odsłonięciem dolnej i środkowej części profilu serii gipsowej badenu. W spągu ściany występują gipsy szklicowe, tworzące zrosty typu „jaskółczych ogonów"	Wiślica, Chotel Czerwony – Zagórze obręb 2 działki 977,978	Ok. 350 m na E od rezerwatu „ Góry Wschodnie", około 50 m na N od drogi polnej Chotel Czerwony – Zagórze i ok. 50 m od rozwidlenia dróg polnych
22.	360	Odsłonięcie geologiczne 1996-02-23	Odsłonięcie geologiczne gipsów wielkokrystalicznych, o wymiarach 80 m długości na 5 m wysokości	Wiślica, Chotel Czerwony	Przy szosie Chotel Czerwony – Zagórze w pobliżu zabudowań SKR-U

Źródło: http://bip.kielce.rdos.gov.pl/files/artykuly/25234/pomniki_przyrody_swietokrzyskie.pdf

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Stanowisko dokumentacyjne jest to forma ochrony przyrody nieożywionej obejmująca miejsca ważne pod względem naukowym i dydaktycznym. Najczęściej chroni ona specyficzne formacje i profile geologiczne, twory mineralne, warstwy zawierające nagromadzenia skamieniałości, miejsca, z których pochodzą nowo odkryte gatunki fauny lub flory kopalnej, jaskinie i schroniska podskalne oraz wyrobiska powierzchniowe i podziemne. Stanowiska dokumentacyjne często mogą być miejscami zupełnie nie niewyróżniającymi się na powierzchni ziemi lecz muszą być oznakowane tablicami. Sankcjom prawnym podlega tam jakiekolwiek niszczenie lub przekształcanie chronionego obiektu. Nie można też w żaden sposób ingerować w glebę, wydobywać minerałów, torfu ani skamieniałości. Ochroną na stanowiskach dokumentacyjnych objęta jest cała fauna i flora. Stanowiska dokumentacyjne należą do obiektowych, czyli indywidualnych form ochrony przyrody.

TABELA 44 STANOWISKA DOKUMENTACYJNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
1.	Zajęcza Góra	2002.02.19	11,19	Rozporządzenie Nr 17/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie uznania za stanowiska dokumentacyjne (Dz. Urz.. Woj.	Busko -Zdrój	Skotniki Małe 225,237	Kamieniołom wapienny – najniższą część profilustanowią wapienie (górna – jura – kimeryd). Ponad nimi występują zlepieńce z fosforytami przechodzące ku górze w zlepieńce (górna kreda – cenoman), a następnie margle

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
				Świętokrzyskiego Nr 23, poz. 289)			z poziomami krzemieni (górna kreda – turon).Utwory te są nachylone pod kątem 30°ku S-E. Na rozmytej powierzchni jury i kredy leży głazowisko powstałe na skutek abrazji klifowego wyprzeża, utworzone z bloków ośrednicy do 0,7 m.Reprezentuje on miocen – baden. Leżące powyżej wapienie zostały usunięte przy eksploatacji.
2.	Ściana łomiku	002.02.19		Rozporządzenie Nr 17/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie uznania za	Busko -Zdrój	Młyny 152	Sciana łomiku o wysokości do 4 m. w zachodniej części widoczne są drobnoziarniste słabo zwięzłe piaskowce z wkładką wapienia mikrytowego. W ich obrębie

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
				stanowiska dokumentacyjne (Dz. Urz.. Woj. Świętokrzyskiego Nr 23, poz. 289)			przez silny prąd wody została wyerodowana rynna o głębokości 4 m wypełniona przekątnie warstwowanymi żwirami, które w środkowej części przechodzą w przekątniewarstwowane blokowisko. Poszczegolne bloki dochodzą do1,4 m długości, są one utworzone z mikrytowych wapieni miocenu (sarmotu dolnego) i niekiedy zawierają interesującą florę liściową, a także lądowe i słodkowodne ślimaki. Wszystkie osady odsłonięte na terenie obiektu reprezentują miocen, a ściślej dolny sarmat.

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
3.	Odsłonięcie geologiczne	2002.06.25		Uchwała Nr XXVIII/331/2002 Rady miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 25.06.2002 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne ''Odsłonięcie geologiczne w Siesławicach" (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr 182 , poz.2301	Busko -Zdrój	Siesławice 523,525	Sciana starego wyrobiska o długości 70 m i wysokości 5 m, w której odsłania się środkowa część profilu serii gipsowej badenu.

Źródło: RDOŚ Kielce

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Art. 42 ustawy o ochronie przyrody: użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

TABELA 45 UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
1.	**Ostra Góra**		2002.06.25	0,9	Uchwała Nr XXVIII/330/2002 Rady Miejskiej w Busku –Zdroju z dnia 25 czerwca 2002 r, w sprawie uznania za użytek ekologiczny wzgórza „Ostra Góra” w Skotnikach Małych (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 182 poz 2300)	Busko-Zdrój	Skotniki Małe 6	-

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
2.	**Słone źródło w Szczerbakowie**	Płaty nieużytkowanej roślinności	2002.02.19	0,21	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 25 lutego 2002 Nr 23 poz 291)	Wiślica	Szczerbaków 145	Działka 145. Usytuowane jest wśród gruntów użytkowanych rolniczo, około 300 m na północ od drogi Wiślica – Nowy Korczyn, na zachód od kompleksu stawów

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								hodowlanych w Górkach. Położony jest na gruntach Skarbu Państwa (w zarządzie Urzędu Gminy Wiślica) obejmuje on łąkę ze słonym źródłem o powierzchni 0,21 ha

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								wokół którego rosną słonolubne rośliny
3.	**Łąka śródleśna w Wełninie**	Płaty nieużytkowanej roślinności	2002.02.01	3,55	Uchwała Nr XXXIV/179/2002 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 8 lipca 2002 Nr 97 poz 1116)	Solec -Zdrój	Wełnin 650/9	Łąka zlokalizowana jest 2,5 km na południe od Solca-Zdroju
4.	**Wąwóz Kikowski**		2001.10.12	9,57	Uchwała Nr III/24/02 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj.	Solec - Zdrój	Kików 389,431,444 ,432	Wąwóz stanowi oddział 136 A leśnictwa Stopnica,

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					Święt. z dnia 18 lutego 2003 Nr 23 poz 283)			około 0,5 km na północ od wsi Kików i zagaje Kikowskie
5.	**Gipskowe wzniesienie**		2004.11.12	0,15	Uchwała Nr XXII/139/04 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 12 listopada 2004 r. w sprawie objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych dwóch gipsowych pagórków położonych na działce Nr 9/5 w miejscowości Górki Gmina Wiślica (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 24 stycznia 2005 Nr 17,	Wiślica	Górki 9/5	Gipsowe wzniesienie porośnięte murawą ksenotermiczną ze związku Cristo-Brachypodion pinnati. Położony na gruntach

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					poz.236			stanowiących własność prywatną Gospodarstwa Rybackiego „Górki” Sp. z o.o. . Usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie stawu hodowlanego „Żaczki i Lisie”, po

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								zachodniej stronie drogi biegnącej (groblą pomiędzy stawami) w kierunku zabudowań miejscowości Górki.
6.	**Gipsowy Pagórek**		2004-11-12	0,34	Uchwała Nr XXII/139/04 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 12 listopada 2004 r. w sprawie objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych dwóch gipsowych pagórków	Wiślica	Górki 9/5	Pagórek z odsłonięciem drobnokrystalicznych gipsów laminowan

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					położonych na działce Nr 9/5 w miejscowości Górki Gmina Wiślica (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 24 stycznia 2005 Nr 17, poz.236			ych o długości 30 m i wysokości 2-3 m porośnięty murawami ksenotermicznymi ze ze związku Cristo-Brachypodion pinnati. Położony na gruntach stanowiących własność

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								prywatną Gospodarstwa Rybackiego „Górki” Sp. z o.o. . Usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie stawu hodowlanego „Żaczki i Lisie”, po zachodniej stronie drogi

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								biegnącej (groblą pomiędzy stawami) w kierunku zabudowań miejscowości Górki, na zachód od użytku ekologicznego wzniesienia gipsowego.

Źródło: RDOŚ Kielce

EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

TABELA 46 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Nazwa obszaru	**Kod**	**Gmina**	**Pow. w gminie [ha]**	**Status Obszaru**	**Plan Zadań Ochronnych – podstawa prawna**
Dolina Nidy	PLB260001	**Busko - Zdrój**	**7,5**	Obszar specjalnej ochrony ptaków, wyznaczony Rozporządzeniem Ministra	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina NidaPLB260001 (Dz. Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz.1477 z dn.05.05.2014 r.) 2) zarządzenie Regionalnego Dyrektora oOchrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowieniaplanu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz.urz. Woj. Święt. z 20014 r. poz. 3296 z dn. 04.12.2014r.).
		Chęciny	12,6		
		Imielno	1779,9		
		Kije	1777,8		
		Michałów	977,4		
		Nowy Korczyn	**1677,6**		
		Opatowiec	124		
		Pińczów	4984,0		
		Sobków	2092,7		
		Wiślica	**4336,3**		
		Złota	2186,3		

Źródło: RDOŚ Kielce

TABELA 47 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 W POWIECIE BUSKIM

Nazwa obszaru	**Kod**	**Gmina**	**Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]**	**Status obszaru**	**Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna**
Ostoja Kozubowska	PLH260029	Czarnocin	85,49	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191, (Dz.U. UE L 338/34 z dn. 23.12.2015 r.)	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 (Dz.Urz.Woj. Święt. z 2014 r. poz.1476 z dn. 05.05.2014) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.2949 z dn. 07.11.2014 r.) 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach
		Działoszyce	1,32		
		Michałów	529,2		
		Pińczów	2286,76		
		Wiślica	64,66		
		Złota	1289,34		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
					z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 Dz. Urz. Woj. Święt.2016.574 z dnia 2016.02.12
Ostoja Nidziańska	PLH260003	**Busko-Zdrój**	**570,98**		1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 1479 z dn.05.05.2014 r.) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań
		Imielno	2312,41		
		Kije	1755,62		
		m. Pińczów	651,12		
		Michałów	1633,06		
		Nowy Korczyn	**1604,95**		
		Opatowiec	119,54		
		Pińczów	9277,17		
		Wiślica	**7101,15**		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
		Złota	1489,24		ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003(Dz.Urz. Woj. Święt. poz.3283 z dn. 02.12.2014 r.) 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003Dz.Urz. Woj. Święt.2016.575 z dnia 2016.02.12
Ostoja Szaniecko Solecka	PLH260034	**Busko-Zdrój**	**2993,28**	Jak wyżej	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260034 (Dz.Urz.Woj. Święt. z 2014 r. poz.1449 z dn.
		Chmielnik	385,63		
		Gnojno	**168,25**		
		m. Busko -	**107,85**		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
		Zdrój			29.04.2014)
		Nowy Korczyn	**1186,52**		2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Szaniecko –Solecka PLH260034 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3280 z dn. 02.12.2014 r.)
		Pacanów	**931,46**		
		Solec - Zdrój	**1566,85**		
		Stopnica	**534,27**		
		Wiślica	**98,77**		

Źródło: RDOŚ Kielce

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR), albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii ZDR). Zasady zaliczania zakładów do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określił Minister Gospodarki w drodze rozporządzenia z dnia 10 października 2013 r.-w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. z 2013 r. 1479 z późn. zm.).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadzi wykaz takich zakładów. Na terenie powiatu buskiego znajduje się jeden zakład ZDR jest to Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol" Spółka Akcyjna Grzybów, 28-200 Staszów. Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie, 28-142 Tuczępy. Na terenie powiatu buskiego nie ma żadnego zakładu ZZR.

Informacja na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie Zakładu Chemicznego SIARKOPOL S.A. w Dobrowie[8]

Zakład Produkcji Chemicznej położony jest w obszarze niezabudowanym, w oddaleniu od skupisk ludzkich i traktów komunikacyjnych. Teren Zakładu otoczony jest obszarami zielonymi – lasy, łąki. Najbliższym zamieszkałym terenem jest wieś Wierzbica. Odległość terenu Zakładu od najbliżej położonych zabudowań wynosi ok. 1 km. W odległości ok. 750 m. od zakładu przebiegają tory linii kolejowej trasy LHS i Chmielów - Włoszczowa.

Przedmiotem działalności Zakładu Chemicznego jest:przyjmowanie, magazynowanie i dystrybucja dwusiarczku węgla ,przyjmowanie i magazynowanie siarki płynnej, produkcja siarki nierozpuszczalnej i jej dystrybucja, produkcja i dystrybucja siarki mielonej i płatkowanej.

Rodzaj i charakterystyka występujących substancji niebezpiecznych:

dwusiarczek węgla (substancja wysoce łatwo palna, działająca toksycznie na narządy docelowe i drażniąco na skórę i oczy), metan (substancja skrajnie łatwo palna), dwutlenek siarki nie występujący w zakładzie ale mogący powstać przy spalaniu dwusiarczku węgla (działa toksycznie w przypadku narażenia drogą oddechową i wywołuje oparzenia), wodorotlenek sodu (powoduje poważne oparzenia), kwas solny (powoduje oparzenia, działa drażniąco na drogi oddechowe).

[8] *http://siarkopol.grupaazoty.com/pl/spolka/bezpieczenstwo*

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zakład ze względu na ilość występujących i mogących wystąpić na jego terenie substancji niebezpiecznych zakwalifikowany jest do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W związku z powyższym zakład opracował:

- Zgłoszenie,
- Program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym,
- Raport o bezpieczeństwie,
- Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Opracowany przez zakład raport o bezpieczeństwie został zatwierdzony przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach po pozytywnym zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Kielcach. Komenda Wojewódzka PSP dodatkowo opracowała dla zakładu Zewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy. Z uwagi na lokalizacje zakładu kontrolę przestrzegania prawa w tym zakresie prowadzi Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Busko-Zdroju.

Rodzaje zagrożeń możliwych do wystąpienia na terenie zakładu:

- pożar,
- wybuch,
- wystąpienie toksycznej chmury podczas wycieku i spalania dwusiarczku węgla.

Niezależnie od wielkości awarii w zasięgach stref śmiertelnych brak zabudowy innej niż zakładowa. Katastroficzna awaria w zakładzie o bardzo małym prawdopodobieństwie wystąpienia może powodować zagrożenie dla zdrowia ludzi w odległości do 1700 m od zakładu.

W celu nie dopuszczenia do powstania na terenie zakładu awarii przemysłowej oraz ograniczenia jej ewentualnych skutków zastosowano organizacyjne i techniczne systemy zabezpieczeń w postaci:

- systemu zarządzania bezpieczeństwem opartego o zintegrowanym system zarządzania obejmujący ISO 9001,
- grupy ratownictwa chemicznego i zakładowej służbę ratowniczej (straży pożarnej),
- włączenia urządzeń pod nadzór UDT,
- sieci kanalizacji przemysłowej z basenem ścieków przemysłowych okresowo opróżnianym pod kontrolą pracowników,
- sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi i zbiornikiem wody ppoż. o pojemności 5000 m3,
- instalacji wodociągowej z hydrantami wewnętrznymi,
- detekcji dwusiarczku węgla,
- tac przeciwrozlewowych pod zbiornikami z dwusiarczkiem węgla,

- utrzymywania poduszki ochronnej z wody i azotu w zbiornikach magazynowych dwusiarczku węgla,
- utrzymywania stałego (niskiego) poziomu wody w tacach przeciwrozlewowych zbiorników magazynowych dwusiarczku węgla, mającej za zadanie odizolować dwusiarczek węgla od powietrza w przypadku jego wycieku do tacy,
- instalacji zraszaczowych i działka wodnego chroniącego kolejowe stanowisko rozładowczo-załadowcze dwusiarczku węgla,
- instalacji uziemiającej i odgromowej,
- stosowanie w strefach zagrożenia wybuchem wyłącznie urządzeń elektrycznych w wykonaniu przeciwwybuchowym,
- zaworów bezpieczeństwa z zrzutem na pochodnię,
- zapewnienie zasilania w energię elektryczną z trzech różnych źródeł,
- zastosowania aparatury kontrolno-pomiarowej wraz z system blokad,
- hermetyzacji instalacji dwusiarczku węgla,
- instalacji pary gaśniczej i azotu,
- wyposażenie zakładowej służby ratowniczej w samochody i sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

W przypadku wystąpienia awarii na terenie zakładu zaleca się ludności znajdującej się do 2km od zakładu:

- wejść do budynku i pozamykać okna oraz drzwi, wyłączyć wentylację mechaniczną,
- włączyć radioodbiornik lub odbiornik telewizyjny na lokalną stację i czekać na dyspozycje przekazywane przez służby ratownicze,
- w przypadku ogłoszenia alarmu lub ewakuacji przez służby ratownicze dostosować się do ich poleceń,
- osoby znajdujące się na otwartej przestrzeni w pobliżu Zakładu:
- nie zbliżać się do terenu Zakładu,
- oddalić się od terenu Zakładu udając się prostopadle do kierunku wiatru,
- osoby znajdujące się w pojazdach samochodowych w pobliżu Zakładu:
- nie tarasować dróg dojazdowych dla służb ratowniczych,
- oddalić się od terenu Zakładu na odległość minimum 2 km.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Zadania wyznaczone przez Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 wyznaczają kluczowe działania o charakterze horyzontalnym:

- Edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,
- Monitoring zmian gospodarki i społeczeństwa,
- Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,
- Rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów,
- Ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień,
- Promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.

W powiecie buskim adaptacja do zmian klimatu skupia się w trzech obszarach interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia powodziowe oraz zasoby przyrodnicze. Konkretne działania zostały przedstawione w tabeli poniżej.

TABELA 48 DZIAŁANIA NAWIĄZUJĄCE DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Komponent środowiska	**Problem ekologiczny**	**Działania nawiązujące do Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**	**Działania przewidywane w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**
Ochrona klimatu i jakości powietrza	✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony zdrowia: **klasa C** dla PM10 i benzo(a)piren, ✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony roślin dla ozonu powyżej poziomu celu	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich

	długoterminowego	odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej	
Gospodarowanie wodami	Zagrożenie powodziowe	• budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy	Zarządzanie ryzykiem powodziowym w tym zwiększanie możliwości retencyjnych

		• budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów	
Zasoby przyrodnicze	Występowanie gleb o najniższej klasie bonitacji	Zalesianie gruntów o najniższej klasie bonitacji – gmina Tuczępy	Zwiększanie lesistości

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Inne zagrożenia środowiska , które mogą wystąpić na terenie powiatu buskiego :

- ✓ pożary,
- ✓ susze,
- ✓ powodzie,
- ✓ gradobicia
- ✓ silne wiatry
- ✓ gołoledź
- ✓ szadź
- ✓ awarie urządzeń infrastruktury technicznej,
- ✓ katastrofy komunikacyjne, w tym katastrofy związane z transportem materiałów niebezpiecznych.

ZAGROŻENIE POWODZIAMI I PODTOPIENIAMI

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (na mapie oznaczone kolorem jasnoczerwonym) są to obszary, na których stwierdzi się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub wystąpienie znaczącego ryzyka jest prawdopodobne, będące wynikiem wstępnej oceny ryzyka powodziowego zgodnie z art. 88b ust 2 pkt 5 ustawy Prawo wodne.

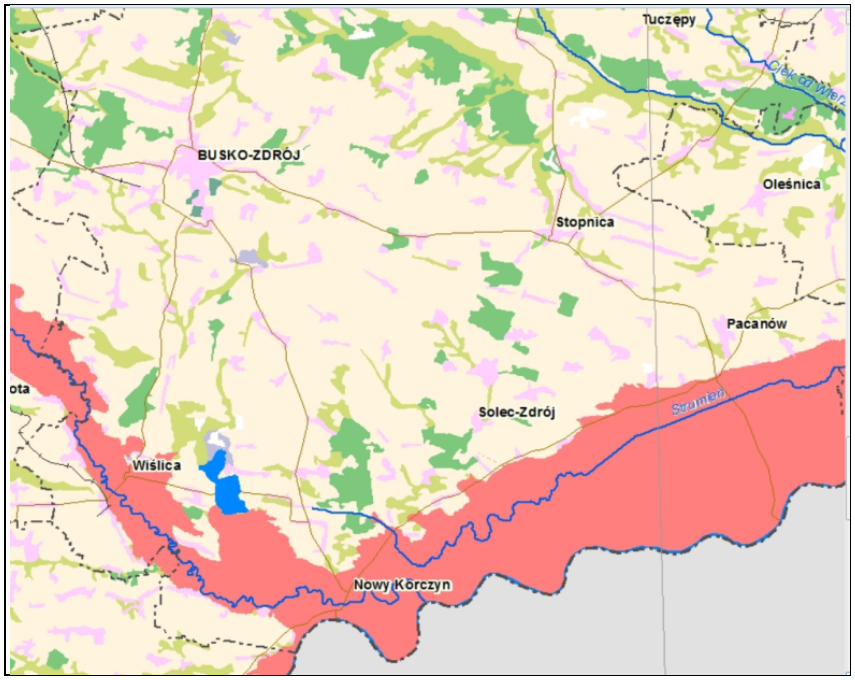

MAPA 5 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Źródło: http://www.kzgw.gov.pl/files/file/Materialy_i_Informacje/WORP/Woj_sw/1.jpg

TABELA 49 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO, W OBRĘBIE KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO POWODZI

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia powodzi	Powierzchnia objęta zjawiskiem[ha]
1.	Nowy Korczyn	2010	5 238,10
		2014	410,09
2.	Pacanów	2010	7 095,08
		2013	2 571,14
3.	Solec -Zdrój	2010	1 500,00
4.	Wiślica	2013	500,00

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Obszary narażone na podtopienia w powiecie buskim to tereny położone w dolinach rzek:

- Nidy wraz z dopływami: gmina Wiślica oraz Nowy Korczyn
- Wisły wraz z dopływami: Nowy Korczyn, Solec –Zdrój, Pacanów.

Podtopienia wystąpiły w gminie Nowy Korczyn w roku 2014 i objęły 410,09 ha oraz w roku 2013 w gminie Wiślica.

WIATR HURAGANOWY I TRĄBY POWIETRZNE

Wiatr huraganowy z gradobiciem wystąpił w roku 2013 na terenie gminy Busko - Zdrój i objął powierzchnię 32,72 ha. Zjawisko trąby powietrznej do tej pory nie występowało na terenie powiatu buskiego. Trudno jest przewidzieć wiatr huraganowy, jednak stosując obecne techniki i systemy np. Regionalny System Ostrzegania możliwe jest częściowe ograniczenie strat poniesionych w przypadku jego wystąpienia. Z balkonów należy usuwać zbędne przedmioty. Poza tym należy dbać o odpowiedni stan kominów i dachów w budynkach mieszkalnych i gospodarczych.

DESZCZE NAWALNE I GRAD

Deszcze nawalne powodują znaczne szkody w poszczególnych gminach. Nie występują charakterystyki przestrzenne, które mogłyby wskazywać na obszary bardziej bądź mniej narażone na ryzyko wystąpienia tego zjawiska.

TABELA 50 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁ DESZCZ NAWALNY

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia deszczu nawalnego	Powierzchnia objęta zjawiskiem [ha]
1.	Busko - Zdrój	2013	1 490,99
		2011	87,20

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia deszczu nawalnego	Powierzchnia objęta zjawiskiem [ha]
		2010	394,39
2.	Gnojno	2013	2 457,10
		2011	2 470,93
		2010	2 008,74
3.	Nowy Korczyn	2014	-
		2013	1 995,72
		2011	-
4.	Pacanów	2014	118,83
		2013	2 751,14
		2011	556,62
5.	Solec - Zdrój	2014	-
		2013	2 730,21
		2011	-
		2010	-

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Gradobicie może spowodować znaczne straty, w szczególności w rolnictwie. Brak jest charakterystyk przestrzennych, które wskazywałyby na tereny predestynowane do występowania tego zjawiska.

TABELA 51 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2009-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO GRADOBICIA

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia gradobicia	Powierzchnia objęta zjawiskiem
1.	Busko -Zdrój	2014	54,34
		2013	58,90
		2013	32,72
		2012	95,84
2.	Gnojno	2013	154,22
		2009	32,91
3.	Pacanów	2013	2 751,14

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

ZAGROŻENIE POŻAROWE

Największe zagrożenie pożarowe na terenie powiatu występuje:

- ✓ w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ✓ w gospodarstwach rolnych,
- ✓ w obiektach przemysłowych,
- ✓ na stacjach paliw płynnych i gazowych,
- ✓ w obiektach elektroenergetyki,
- ✓ w lasach (II kategoria zagrożenia pożarowego)[9].

Kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Chmielnik obliczono zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09.07.2010 r. (Dz. U. Nr 137, poz.923) zmieniające rozporządzenie z dnia 22 marca 2006r. (Dz. U. Nr 58, poz. 405 i Nr 82, poz. 573) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Przy kategoryzacji uwzględniono:

- średnią, roczną liczbę pożarów lasu w okresie gospodarczym (z ostatnich 10 lat) przypadających na 10 km^2 powierzchni leśnej,
- udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego i lasu łęgowego,
- średnią wilgotność względną powietrza (pomiar z wysokości 0,5 m) i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 900,
- średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01 km2 powierzchni leśnej.

Łączna suma punktów przydzielonych poszczególnym czynnikom różnicującym zagrożenie pożarowe wynosi 24, co w myśl pkt. 5 załącznika, wymienionego na wstępie Rozporządzenia MŚ, kwalifikuje tutejsze lasy do II kategorii zagrożenia pożarowego.

W ramach ogólnie ustalonej kategorii zagrożenia, lasy Nadleśnictwa Chmielnik podzielone są na 35 stref operacyjnych w ramach trzech stref zagrożenia.

Strefy o dużym zagrożeniu z nr: 38, 39, 40, 50.

Strefy o średnim zagrożeniu z nr: 16, 21, 25, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42,43, 44, 45, 46, 47, 48, 49.

Strefy o małym zagrożeniu z nr: 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 31, 32.

Zgodnie z podziałem, każda strefa operacyjna posiada jednostki zadysponowane do udziału w akcji gaśniczej.

Większość gospodarstw posiada obiekty przeznaczone do hodowli bydła, trzody chlewnej oraz przechowywania płodów rolnych. Są to budynki wykonane zazwyczaj częściowo

[9] *http://www.chmielnik.radom.lasy.gov.pl/zagrozenie-pozarowe#.Vp9hIPkbepo*

lub w całości z materiałów palnych. Często występuje tu zabudowa zwarta, co w przypadku palnej konstrukcji budynków stwarza możliwość szybkiego rozprzestrzeniania się ognia. Mieszkania znajdujące się na terenach wiejskich ogrzewane są głównie piecami na paliwo stałe (węgiel lub drewno). Ten rodzaj ogrzewania sprzyja powstaniu pożarów. Główną przyczyną są nieszczelności przewodów kominowych. Ponadto w okresie zimowym bardzo często mamy do czynienia z dogrzewaniem mieszkań urządzeniami grzewczymi podłączonymi do stałego źródła prądu, których instalacja elektryczna ma tendencje do zwarć i przeciążeń powodując pożary.

ZAGROŻENIE OSUWISKAMI

Na terenie powiatu buskiego zgodnie z informacjami z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) znajdują się dwa osuwiska:

1. 1893 KRO zsuw translacyjny 0,32 ha Czarkowy – gm. Nowy Korczyn
2. 1894 KRO zsuw translacyjny 0,47 ha Biechów – gm. Pacanów

Na terenie powiatu buskiego istnieje potrzeba pełnego zinwentaryzowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i uwzględnienia tych zjawisk w planowaniu przestrzennym. Możliwe będzie wówczas uniknięcie lub zmniejszenie strat materialnych wywołanych tymi zjawiskami, poprzez zakaz zabudowy na terenach zagrożonych osuwaniem, co powinno doprowadzić do ograniczenia ilości budynków na terenach do tego nieodpowiednich.

TABELA 52 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	1. **Gmina Busko –Zdrój –** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 2. **Gmina Gnojno** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 3. **Gmina Nowy Korczyn** emisja zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 4. **Gmina Pacanów** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 5. **Gmina Solec – Zdrój** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 6. **Gmina Stopnica** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 7. **Gmina Tuczępy** Emisja z zakładu Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol „ Zakład Produkcji

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
		Chemicznej, wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad **8. Gmina Wiślica** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad
2.	Zagrożenie hałasem	**1. Gmina Busko –Zdrój** przekroczony wskaźnik krótkookresowy poziomu hałasu L_{AeqD} przy szkole **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** duże natężenie ruchu pojazdów **4. Gmina Pacanów -** obszar oddziaływania skażeń drogowych w ciągu dróg krajowych nr 73 i nr 79 **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Hałas pochodzący z przedsiębiorstw działających na terenie gm. Tuczępy, Grupa Azoty, Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi, Progress eco, **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
3.	Pola elektromagnetyczne	W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również na terenie powiatu buskiego w latach 2013 - 2014 nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. **1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Przebiegające przez obszar gm. Tuczępy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 400 kV **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
4.	Gospodarowanie wodami	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
		3. **Gmina Nowy Korczyn** Zagrożenie powodziowe rzeka Nida i Wisła. Zły stan wałów przeciwpowodziowych oraz ich brak np. W miejscowości Nowy Korczyn rz. Nida, podtopienia 4. **Gmina Pacanów** zagrożenia powodziowe rzeki Wisła i Kanał Strumień, podtopienia 5. **Gmina Solec – Zdrój** powodzie, podtopienia 6. **Gmina Stopnica** brak zagrożeń 7. **Gmina Tuczępy** Powódź, podtopienia 8. **Gmina Wiślica** Powódź, podtopienia
5.	Gospodarka wodno - ściekowa	1. **Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń 2. **Gmina Gnojno** brak zagrożeń 3. **Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń 4. **Gmina Pacanów** brak zagrożeń 5. **Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń 6. **Gmina Stopnica** brak zagrożeń 7. **Gmina Tuczępy** Awaryjne zrzuty ścieków nieoczyszczonych z oczyszczalni Tuczępy 8. **Gmina Wiślica** brak zagrożeń
6.	Zasoby geologiczne	1. **Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń 2. **Gmina Gnojno** brak zagrożeń 3. **Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń 4. **Gmina Pacanów** brak zagrożeń 5. **Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń 6. **Gmina Stopnica** brak zagrożeń 7. **Gmina Tuczępy** Dzika eksploatacja zasobów 8. **Gmina Wiślica** brak zagrożeń
7.	Gleby	1. **Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń 2. **Gmina Gnojno** brak zagrożeń 3. **Gmina Nowy Korczyn** osuwiska 4. **Gmina Pacanów** osuwiska 5. **Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
		6. Gmina Stopnica brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Susza, powódź **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów - n**ielegalne wysypiska śmieci **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Dzikie wysypiska **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
9.	Zasoby przyrodnicze	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Dewastacja lasów, zbiorowisk łąkowych **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Zakład Produkcji Chemicznej **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń

Źródło: Ankietyzacja gmin powiatu buskiego

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

TABELA 53 DZIAŁANIA EDUKACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno-** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy, działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie. 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** - działania informacyjne w ramach PGN i ZGOK, konkurs ekologiczny 6. **Gmina Stopnica** brak działań 7. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie 8. Działania informacyjne w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy "*Instalacja systemów energii odnawialnej w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego*" Działania informacyjne w ramach opracowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Solec-Zdrój. Działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
2.	Zagrożenie hałasem	1. **Gmina Busko –Zdrój-** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
3.	Pola elektromagnetyczne	1. **Gmina Busko –Zdrój-** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
4.	Gospodarowanie wodami	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
5.	Gospodarka wodno	1. **Gmina Busko –Zdrój -** Promocja w ramach projektu POIiŚ

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
	- ściekowa	(prasa, radio, TV, ulotki) 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** Działania informacyjno-promocyjne w ramach realizacji zadania "Rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego gminy Solec-Zdrój". działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
6.	Zasoby geologiczne	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
7.	Gleby	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		2. Gmina Gnojno brak działań **3. Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **4. Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **5. Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **6. Gmina Stopnica brak działań** **7. Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **8. Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	**1. Gmina Busko –Zdrój** W ramach akcji edukacyjnych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi przeprowadzono cykl spotkań z mieszkańcami, opracowano materiały promujące segregację odpadów w formie ulotek w tym film edukacyjny wyemitowany przez MPGK Sp. z o.o. w Busku-Zdroju. Zorganizowany został przez Spółkę „Festyn Rodzinny", podczas którego mieszkańcy mogli wypocząć, spędzić miło czas oraz skorzystać z bogatego programu artystycznego, w ramach którego przeprowadzono konkursy z nagrodami, wystąpił kabaret oraz odbyły się koncerty zespołów muzycznych. Organizacja tego typu imprezy o charakterze zarówno szkolnym jaki i pozaszkolnym dotyczyła edukacji ekologicznej adresowanej do dzieci i młodzieży jak i dorosłych miała na celu oprócz nabywania nawyków proekologicznych dostarczanie rozrywki mieszkańcom. Poza tym zorganizowano spektakl teatralny na temat odzysku odpadów elektryczno-elektronicznych oraz innych surowców wtórnych. Zlecono druk kalendarzy przypominających mieszkańcom o terminach opłat za odbiór i

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		zagospodarowanie odpadów komunalnych. 2. **Gmina Gnojno –** Zachęcanie mieszkańców do redukowania ilości wytworzonych odpadów 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** W ramach działań edukacyjnych dotyczących zasad gospodarowania odpadami komunalnymi podejmowane są akcje promujące segregowanie odpadów komunalnych np.: ulotki informacyjne, wyjazd dzieci i młodzieży do RCEE. Działania edukacyjne podejmowane są także w zakresie szkodliwości azbestu oraz konieczności usuwania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Działania te podejmowane są w ramach realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest od 2011 roku. Prowadzone są również działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie. 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** Edukacja w formie informacji przekazywanych za pomocą internetu, zebrań wiejskich, ulotek o prowadzeniu segregacji śmieci oraz zanieczyszczaniu środowiska. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** szkolenia, prezentacje. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
9.	Zasoby przyrodnicze	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		4. Gmina Pacanów działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **5. Gmina Solec – Zdrój** Działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **6. Gmina Stopnica brak działań** **7. Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **8. Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **Nadleśnictwo Chmielnik** 1. Lekcje terenowe i wycieczki do lasu (i innych obiektów leśnych) : • przedszkola • szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie 2. Prelekcje, pogadanki, spotkania leśników w szkołach oraz w Sali konferencyjnej Nadleśnictwa 3. Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (np. Centrum Kultury, Urzędy Gmin, Starostwa, Koła Łowieckie 4. Konkursy ekologiczne, plastyczne, 5. Wspólne akcje: Młodzież zapobiega Pożarom, Dzień Ziemi, Święto Drzewa, Dokarmianie ptaków i zwierząt zimą, 6. Wspólna organizacja Warsztatów Edukacyjnych z Zespołem Świętokrzyskich Parków Krajobrazowych. 7. Uroczystości rocznicowe na terenach gmin. 8. Opieka nad dębami katyńskimi 9. Rocznica Dęba Jana Pawła II 10. ŚWIĘTO POLSKIEJ NIEZAPOMINAJKI na chmielnickim rynku 11. Rajdy piesze i rowerowe np. Ośrodków Pomocy Społecznej, dzieci i młodzieży **Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych W Kielcach** **1. Prelekcje** Prowadzone są prelekcje na wszystkich szczeblach edukacji. Ich

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		celem jest: ➢ upowszechnianie wiedzy o konieczności zachowania i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych, ➢ zapoznanie się z rolą i funkcją obszarów szczególnie chronionych, ➢ zapoznanie się z walorami przyrodniczymi, kulturowymi, historycznymi i krajobrazowymi najbliższej okolicy i regionu, ➢ kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Prelekcje przeprowadzane są przy wykorzystaniu prezentacji multimedialnych oraz filmów DVD. Prelekcje odbywają się w szkołach, w uzgodnionych z nauczycielami terminach i są dostosowane do wieku słuchaczy. Na zakończenie prelekcji, w celu powtórzenia i utrwalenia wiadomości organizowane quizy z nagrodami. Pytania dotyczą przekazanych w trakcie prelekcji treści. Każdy uczestnik niezależnie od zajętego miejsca dostaje skromny upominek. Dla szkół podstawowych i gimnazjów Tematy prelekcji dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów: Rola form ochrony przyrody w zachowaniu bogactwa przyrodniczego obszarów chronionych. Walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Znaczenie ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów w zachowaniu ciągłości istnienia gatunków i różnorodności przyrodniczej terenów szczególnie chronionych. Fauna Parków Krajobrazowych. Flora i fauna Parków Krajobrazowych. Szata roślinna w parkach krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Las – jako ekosystem. Kserotermy na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		Ponidzia. Obcowanie z przyrodą na spacerze i wycieczkach. Formy ochrony przyrody. Zabytki Ponidzia. Las i jego mieszkańcy. Szrotówek kasztanowiaczek – wróg naszych kasztanowców. Jak z nim walczyć aby uratować kasztanowce. Jak zwierzęta przygotowują się do zimy? Co to jest przyroda? W jaki sposób możemy ją chronić? Żubr – król puszczy. Walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe jednego z wybranych parków krajobrazowych. Szkodliwość wypalania łąk i pastwisk Racjonalna gospodarka odpadami. Cztery pory roku w przyrodzie parków krajobrazowych Dla różnych grup wiekowych Tematy prelekcji dla różnych grup wiekowych: Formy ochrony przyrody. Walory przyrodnicze, kulturowe, historyczne i krajobrazowe parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe jednego z wybranych parków krajobrazowych. Szkodliwość wypalania łąk i pastwisk Fauna Parków Krajobrazowych. Flora i fauna Parków Krajobrazowych. Dla nauczycieli i przewodników turystycznych Tematy prelekcji dla nauczycieli: Rola form ochrony przyrody w zachowaniu bogactwa przyrodniczego Gór Świętokrzyskich i Ponidzia. Działalność Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Edukacja Ekologiczna ZŚiNPK. Charakterystyka walorów przyrodniczych i kulturowych

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		terenów parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. **2. Wystawy** Wystawy stałe Wystawy prezentowane są w miejscach licznie uczęszczanych przez wycieczki szkolne, turystów zorganizowanych i niezorganizowanych oraz interesantów i uczestników narad w budynkach instytucji publicznych. ekspozycja przyrodniczo – geologiczna, dotycząca terenu Ponidzia w Muzeum Regionalnym w Pińczowie ekspozycja prezentująca zbiory entomologiczne w sali dydaktycznej budynku Zespołu w Krzyżanowicach ekspozycja pn. Parki Krajobrazowe Ponidzia w budynku Zespołu w Krzyżanowicach Wystawy ruchome Wszystkie wystawy składają się z tablic zawierających informacje tekstowe o walorach poszczególnych parków krajobrazowych oraz barwne fotogramy . Tablice wykonane są z pleksi i umieszczone na metalowych stelażach. Transport i ustawienie wystaw na terenie województwa świętokrzyskiego zapewnia bezpłatnie Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. wystawa pn. „Świętokrzyskie Parki Krajobrazowe” wystawa pn. „Parki Krajobrazowe Ponidzia” wystawa pn. „Przyroda Nieożywiona Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych” **3. Sala i ścieżka dydaktyczna** Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w swoich siedzibach w Kielcach przy ulicy Łódzkiej oraz w Krzyżanowicach Średnich k/Pińczowa posiada sale dydaktyczne umożliwiające jednorazowe przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla 30 osób. Sale wyposażone są w sprzęt audio-wideo oraz w różne pomoce dydaktyczne, (mapy, tablice dydaktyczne, mikroskopy stereoskopowe), które mają w sposób

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		bardziej efektywny i ciekawy przybliżać dzieciom zagadnienia dotyczące przyrody. Zajęcia mogą być kontynuowane na ścieżkach dydaktycznych wokół siedzib Zespołu. Wykorzystywane są takie pomoce dydaktyczne jak: lupy, kompasy, lornetki. **4. Wycieczki** Niezwykła różnorodność i atrakcyjność Gór Świętokrzyskich i Ponidzia pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i historycznym stwarza dogodne warunki do propagowania wiedzy w tym zakresie wśród dzieci i młodzieży na różnych szczeblach nauczania. Walory te z pewnością zachwycą osoby, które za najlepszą formę poznania otaczającego nas środowiska uznają pieszą wędrówkę, lubią turystykę łagodną i stosują się do zasady „zostawić po sobie tylko ślady stóp". Kilkugodzinny pobyt w terenie jest źródłem niezapomnianych przeżyć i doznań dla każdego, komu bliskie są sprawy życia w zdrowym i pełnym zieleni środowisku. Podczas wycieczki, możliwe jest również poznanie bogatej historii regionu
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	1. **Gmina Busko –Zdrój-** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp.

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		z o.o w Rzędowie

Źródło: Ankietyzacja gmin powiatu buskiego

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie[10]

Lokalizacja: Gmina: Tuczępy, Staszów, Powiat: buski, staszowski, Województwo: świętokrzyskie Zasięg działania przedsięwzięcia obejmuje następujące gminy udziałowców ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie: Staszów, Połaniec, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów (powiat staszowski), **Nowy Korczyn, Pacanów, Solec - Zdrój, Tuczępy, Wiślica (powiat buski)**, Kazimierza Wielka, Czarnocin, Opatowiec, Bejsce (powiat kazimierski), Pińczów, Kije (powiat pińczowski) i Raków (powiat kielecki). Jest to obszar o powierzchni łącznej około 2024 km^2, zamieszkały przez około 153 tys. osób.

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej będzie ma siedzibę w budynku Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W chwili obecnej na terenie gmin tworzących Spółkę kluczowymi problemami społeczno-ekologicznymi są: niska edukacja i świadomość ekologiczna mieszkańców; słaba aktywizacja mieszkańców w realizacji planu gospodarki odpadami; brak selekcji odpadów przez mieszkańców – „u źródła"; niska skuteczność odzysku surowców wtórnych.

Głównym celem RCEE jest zatem działalność w zakresie edukacji ekologicznej i integracja środowisk wokół realizacji zadań zmierzających do poprawy stanu środowiska w gminach tworzących Spółkę.

RCEE znajduje się w budynku położonym w Rzędowie 40. RCEE wyposażony jest w sprzęt biurowy i elektroniczny oraz w materiały dydaktyczne, dotyczące ekologii. Posiada dużą sala konferencyjną (40 miejsc), bibliotekę, sala komputerową z czytelnią oraz pomieszczenia stanowiące zaplecze administracyjno-socjalne. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń wynosi 284,7 m^2. Jednym z podstawowych warunków realizacji PGO w gminach tworzących Spółkę jest włączenie się do udziału w jego realizację wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa, a co za tym idzie z **wszechstronną edukacją ekologiczną**. Wprowadzanie głównych założeń systemu gospodarowania odpadami, a w szczególności selektywnego zbierania „u źródła" jest trudnym procesem społecznym. Związane jest to głownie z obawą społeczeństwa przed wprowadzaniem wszelkich nowości, których przydatność lub konieczność nie zawsze jest zrozumiała.

[10] *http://rcee.zgokrzedow.pl/index.php/o-projekcie/cel-ogolny*

Dla wdrażania nowoczesnej i racjonalnej gospodarki odpadami na terenie gmin tworzących Spółkę kluczowe znaczenie ma odpowiednio przeprowadzona, ciągła edukacja ekologiczna zachęcająca do segregacji odpadów u źródła ich powstawania, odzysku surowców wtórnych i właściwego unieszkodliwiania odpadów. Edukacja ekologiczna ma największą szansę powodzenia, jeżeli prowadzi się ją w miejscu, gdzie ludzie mieszkają, uczą się, pracują i wypoczywają. Stąd też znaczącym uzupełnieniem systemu formalnego jest system edukacji nieformalnej prowadzony przez ośrodki edukacji ekologicznej np.: Regionalne Centra Edukacji Ekologicznej. RCEE przejęło na terenie gmin tworzących Spółkę koordynacje nad działaniami prowadzonymi na rzecz upowszechniania prawidłowej gospodarki odpadami, dzięki której wzrośnie ilość odpadów zbieranych w sposób selektywny a zmniejszy się ilość odpadów deponowanych na składowiskach. **RCEE umożliwia realizację programów edukacyjnych, w ramach których prowadzone będą konkursy z zakresu prawidłowej gospodarki odpadami, szkolenia, akcje promocyjne oraz imprezy plenerowe związane z edukacją ekologiczną**. Odpowiednie wyposażenie sali konferencyjnej umożliwi organizowanie spotkań z uczniami oraz mieszkańcami gmin, podczas których oprócz pozyskania wiedzy teoretycznej dotyczącej celowości prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi z uwzględnieniem korzyści wynikających z odzysku surowców wtórnych będzie można zapoznać się z działalnością nowobudowanego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Działania edukacyjne realizowane na terenie powiatu buskiego:

I . Wsparcie zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej w 2013r

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
1	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju	*Organizacja dwóch pikników ekologicznych pod wspólna nazwą „nakręć się!!!" Promującego ideę selektywnej zbiórki odpadów*
2	Buski Klub Jeździecki WIRAŻ w Busku-Zdroju	*"Ekokonik"*

II. Wsparcie zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej w 2014r

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
1	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju	*Organizacja pikniku ekologicznego pod nazwą „wyklucz się!!!" Promującego ideę selektywnej zbiórki odpadów*

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
2	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Busko-Zdrój	*Organizacja spływu kajakowego "V Sprzątanie Nidy" na terenie Powiatu Buskiego*
3	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Busko-Zdrój	*Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Busko-Zdrój poprzez prace na rzecz ochrony obszaru cennego przyrodniczo oraz likwidacja dzikich wysypisk śmieci i kompleksowe uprzątniecie uroczyska "Karabosy"*
4	Buski Klub Jeździecki WIRAŻ w Busku-Zdroju	*"Ekokonik"*

III. Program edukacyjno-ekologiczny pn. „Ziemia dla człowieka, człowiek dla Ziemi" realizowany na terenie Powiatu Buskiego w roku szkolnym 2012/2013 współfinansowany przez WFOŚiGW w Kielcach

Konkursy:

1. Powiatowy Konkurs Plastyczny pn. „Myślę, segreguję, odzyskuję" *organizowany bezpośrednio* przez Zarząd Powiatu
2. Międzyszkolny Turniej Ekologiczny pt.: „EKO - ASY", bezpośrednio organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Broninie,
3. Regionalny Konkurs na najlepszą stronę WWW pn. „Proste rady na ekektroodpady", bezpośrednio organizowany przez Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Busku-Zdroju.

IV. Program edukacyjno-ekologiczny pn.„Chrońmy naszą planetę" realizowany na terenie Powiatu Buskiego 2013/2014 współfinansowany przez WFOŚiGW w Kielcach

Konkursy:

1. Powiatowy Konkurs Plastyczny pn. „Ziemia jest piękna -dbaj o nią " *organizowany bezpośrednio* przez Zarząd Powiatu
2. Międzyszkolny Turniej Ekologiczny pt.: „Z ekologią za Pan Brat", bezpośrednio organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Broninie,
3. Regionalny Konkurs na najlepszą stronę WWW pn. „Woda daje życie", bezpośrednio organizowany przez Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Busku-Zdroju.

MONITORING ŚRODOWISKA

Wdrażanie Programu będzie podlegało regularnej ocenie poprzez sporządzenie Raportu z realizacji Programu co 2 lata w ramach którego nastąpi:

- ✓ określenie stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- ✓ określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ✓ oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ✓ analiza przyczyn tych rozbieżności.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono listę wskaźników do wykorzystania w Raportach.

TABELA 54 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Busko - Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów	Solec - Zdrój	Stopnica	Tuczępy	Wiślica	Ogółem powiat buski
1.	Ilość instalacji solarnych na budynkach prywatnych/ budynkach użyteczności publicznej	Szt./Szt.	Gminy									
2.	Ilość ogniw fotowoltaicznych na budynkach prywatnych/ budynkach użyteczności publicznej	Szt./Szt.	Gminy									
3.	Ilość poddanych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Szt.	Gminy									
4.	Długość nowozbudowanych dróg gminnych	km	Gminy									
5.	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	Gminy									
6.	Uchwalony Program ograniczenia niskiej emisji	Tak/nie	Gminy									
7.	Wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego	Tak/nie	Gminy									
8.	Ilość zbiorników retencyjnych	Szt.	Gminy									
9.	Długość wzmocnionych wałów przeciwpowodziowych	m	Gminy									
10.	Długość nowowybudowanych wałów przeciwpowodziowych	m	Gminy									
11.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: BZT5,ChZT, zawiesina	mg/l	Gminy									

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Busko - Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów	Solec - Zdrój	Stopnica	Tuczępy	Wiślica	Ogółem powiat buski
	ogólna											
12.	Przepustowość oczyszczalni	m^3/d	Gminy									
13.	Zawartość żelaza w wodzie	µg/l	Gminy									
14.	Długość szlaków komunikacyjnych na terenie obszarów Natura 2000	km	Gminy									
15.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	Gminy									
16.	Długość edukacyjnych ścieżek rowerowych	km	Gminy									
17.	% powierzchni jaką zajmują lasy	%	Gminy									

ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM

TABELA 55 ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	**Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych**
DOKUMENTY KRAJOWE	
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020r. BEIŚ	
Cel główny Strategii realizowany będzie przez cele szczegółowe i kierunki interwencji: CEL I. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWSKA • **gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody** • zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, • uporządkowanie zarządzania przestrzenią CEL II. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ • lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii, • **poprawa efektywności energetycznej** • zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców	• wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów – gmina Nowy Korczyn • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów

energetycznych • rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy • **wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii** • **rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,** • rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych

	właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku (PEP 2030)	
Kierunki: • **poprawa efektywności energetycznej** • wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii • wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska

• **rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,**	• Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii

• **ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko**	odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW)	
Dla naturalnych części wód celem osiągnięcie co najmniej dobrego	• Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania –

stanu ekologicznego i, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego **Z kolei dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:** • **Zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych** • **Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych** • **Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych** • **Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka** • **Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.**	Gmina Busko – Zdrój, • Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko – Zdrój, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka – Gmina Gnojno, • Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno • Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn, • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – Gmina Pacanów, • Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec – Zdrój • Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa

	przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt. – Gmina Tuczępy, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aPGW) - projekt	
Opracowany projekt aPGW będzie obowiązywał w latach 2016-2021 i zastąpi obecnie obowiązujący PGW. Celem Środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest osiągnięcie dobrego stanu wód (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu – a więc I klasy jakości wód.	Jak wyżej

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych	
MasterPlan dla obszaru dorzecza Wisły	
Nadrzędne cele strategiczne polityki wodnej Unii Europejskiej, które uwzględniono w dokumencie, skupiają się przede wszystkim na: • Osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu oraz potencjału wód, a także związanych z nimi ekosystemów, • **Zapewnieniu dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki** • **Ograniczeniu negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych** • Wdrożeniu systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami	Jak wyżej oraz • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG	
Zgodnie z dokumentem na terenie województwa świętokrzyskiego Master Plan zakłada inwestycje po roku 2015 zgodnie z którymi przyrost liczby rzeczywistych mieszkańców, którzy skorzystają z usług kanalizacyjnych w wyniku rozbudowania sieci powinien	• AglomeracjaPLSW052N Nazwy projektów w ramach których realizowane będą inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych: Rewitalizacja miejscowości Solec – Zdrój, Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej gminy Solec –

wynosić 72 367 osób, a długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy ogółem to 734,8 km.	Zdrój ;długość sieci kanalizacyjnej planowanej do modernizacji 4, 0 km, długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy po weryfikacji 2,3 km • Modernizacja oczyszczalni ścieków Solec – Zdrój w zakresie przeróbki osadów ściekowych • Aglomeracja PLSW058N Świniary; Budowa uzupełniających odcinków sieci kanalizacyjnej etap III Wójcza-Plebanka, Biechów – Kołowrocice, Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej gminy Solec – Zdrój długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy po weryfikacji 2,7 km, Modernizacja oczyszczalni ścieków Świniary w zakresie przeróbki osadów ściekowych • Aglomeracja PLSW072N Nowy Korczyn Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce gmina Nowy Korczyn 7,4 km długość kanalizacji planowanej do budowy po weryfikacji
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP)	
Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym, to: • **Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,** • **Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,** • Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym	• budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa

	w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Program wodno – środowiskowy kraju (PWŚK)	
Cele: • **Niepogarszanie stanu części wód** • **Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,** • **Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie**	• Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania – Gmina Busko – Zdrój, • Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko – Zdrój, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka – Gmina Gnojno, • Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno • Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn, • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – Gmina Pacanów, • Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie

• **Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji**	gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec – Zdrój • Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt. – Gmina Tuczępy, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Aktualizacja Programu wodno –środowiskowego kraju (aPWŚK) - projekt	

Program będzie obowiązywać w latach 2016-2021 i zastąpi obecny PWŚK. Celem aktualizacji Programu jest weryfikacja działań zaplanowanych w zatwierdzonym w 2010 r. PWŚK, pod kątem stopnia ich realizacji i skuteczności oraz wskazanie zaktualizowanych w wyniku tej analizy działań dla jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych, których realizacja zapewni osiągnięcie założonych celów środowiskowych.	Jak wyżej
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (IV AKPOŚK)	
Cel główny dokumentu: • **Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami**	• Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014)	
Główne cele strategiczne : • Uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu	Wypełniane przez zadania w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami oraz poprzez działania edukacyjne

gospodarczego kraju, • Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, • Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, • Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, • Utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami	
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)	
W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu: • **Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest** • **Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju** • **Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko**	• Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032 • Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica” • Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój” • Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN)	
Celem głównym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi są: • **Niskoemisyjne wytwarzanie energii,** • Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami , w tym odpadami, • Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo • Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych

	właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej –Gmina Stopnica • przyjęcie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Solec - Zdrój • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej Gmina Stopnica, • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica

• **Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji**	• Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica • W ramach działalności RCEE Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz Planem działań na lata 2015-2020	
Cel nadrzędny: Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno – gospodarczym kraju .	• Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków – Gmina Solec – Zdrój i gmina Wiślica* • Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko -Zdrój i Solec –Zdrój • Zalesianie gruntów osoby fizyczne z gminy Tuczępy

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel główny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe: • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, • Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, • Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, • Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica

	• Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych	
Plan określa cele związane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia, do osiągnięcia w 2020 roku uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i

energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.	pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w

	Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski, szczególnie ochrony ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności

	publicznej na terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i

	pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej

	• Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)	
Podstawowe cele zdefiniowane w NSEE to: • Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Polski, • Wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej • Tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej , a ujmujących propozycje	Cele te będą realizowane przez działania opisane w punkcie 4.13 Działania Edukacyjne

wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności, • Promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	
Wśród celów Strategia wymienia, m.in. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochronę i poprawę stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego i wzrost społecznego kapitału rozwoju. Wśród wskaźników Strategia wymienia m.in. energochłonność gospodarki, udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii, emisję CO_2, wskaźnik czystości wód, wskaźnik odpadów nierecyklingowanych.	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Cele rozwojowe obejmują m.in. bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawę stanu środowiska, adaptację do zmian klimatu, zwiększenie efektywności transportu, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integrację przestrzenną dla rozwijania i pełnego	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

wykorzystania potencjałów regionalnych. Wybrane wskaźniki szczegółowe odnoszące się do poszczególnych celów, a w tym do: efektywności energetycznej, udziału energii ze źródeł odnawialnych, emisji gazów cieplarnianych, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wskaźnika czystości wód (%).	
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	
Celem tego dokumentu jest m.in. wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica

	• Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica

	• Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	

Strategia ta wyznacza m.in. następujące priorytety: • Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich, • Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich, • Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich, • Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego • Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom • Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich, • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	
Strategia rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	
Wizja: Świętokrzyskie - region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania. Strategia formułuje m.in. następujący cel strategiczny: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu, a w ramach niego cele szczegółowe:	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

• Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce, • Inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły, • Adaptacja do zmian klimatycznych – przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym i suszy, a także klęskom żywiołowym, • Ochrona cennych zasobów przyrodniczych	
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020	
Osie priorytetowe wyznaczone w ramach RPOWŚ: 1. Innowacja i nauka, 2. Konkurencyjna gospodarka, 3. Efektywna i zielona energia, 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe, 5. Nowoczesna komunikacja, 6. Rozwój miast, 7. Sprawne usługi publiczne, 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo, 9. Włączenie społeczne iw alka z ubóstwem, 10. Otwarty rynek pracy, 11. Pomoc techniczna	Niektóre zadania przewidziane w Programie będą finansowane z RPOWŚ , co świadczy o zgodności zaplanowanych zadań z celami w poszczególnych osiach priorytetowych, np.: modernizacja ścieków w Gminie Wiślica, budowa nowej sieci kanalizacyjnej oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków - wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu - gmina Wiślica, modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Wiślica, poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej - Gmina Solec Zdrój, uporządkowanie gospodarki ściekowej, rozbudowa kanalizacji, ochrona różnorodności biologicznej - Gmina Nowy Korczyn.
Strategia Badań i Innowacyjności	
Główny cel to: do roku 2020 w województwie świętokrzyskim zapanuje	Założenia Strategii będą realizowane poprzez zaplanowane zadania w

kultura sprzyjająca innowacjom, przedsiębiorczości i konkurencyjności, która pomoże stworzyć nowe i trwałe miejsca pracy dla wysokowykwalifikowanych pracowników oraz wesprze wzrost gospodarczy, który będzie szybszy niż średnia krajowa	szczególności w zakresie OZE i gospodarki wodno – ściekowej: • Zwiększenie zastosowania instalacji do produkcji energii z OZE • Rozwój infrastruktury wodno - ściekowej
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	
Wiodący imperatyw regionalnej polityki przestrzennej to integrowanie działań gospodarczych, politycznych i społecznych, podejmowanych na różnych poziomach zarządzania , z utrzymaniem równowagi środowiska naturalnego, trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz zachowaniem najcenniejszych wartości krajobrazu. Wśród nadrzędnych priorytetów zagospodarowania przestrzennego w dokumencie tym eksponuje się: • Wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, • Walory architektoniczne i krajobrazowe, • **Wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych,** • Wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury, • Walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności, • Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022	
Dla nadrzędnych celów w zakresie gospodarki odpadami należy:	• Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu

• Ochrona środowiska, • Zapobieganie powstawaniu odpadów • Zrównoważony rozwój województwa, • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa Osiąganie celów nadrzędnych wymaga realizacji wyznaczonych poniżej celów pośrednich. Odpady komunalne: <u>Cele przyjęte na lata 201-2022</u> • Osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło • Osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, • Ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r. • Zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk" oraz ich likwidacja. <u>Cele przyjęte na lata 2023-2028</u> • Osiągnięcie poziomu recyclingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r.	gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032 • Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica" • Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój" • Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów"

Odpady ulegające biodegradacji <u>Cele przyjęte na lata 2016-2022</u> • Ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. • Sukcesywne wdrażanie w gminach selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i stopniowo innych bioodpadów <u>Cele przyjęte na lata 2023-2028</u> • Wdrożenie do 2025r. w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów Odpady zawierające azbest: • Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	
Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych	
Poprawa jakości powietrza w strefach województwa świętokrzyskiego w celu osiągnięcia właściwych standardów,, a także krajowego celu redukcji narażenia poprzez realizację zintegrowanej polityki ochrony powietrza”	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.
Wojewódzki Program Ochrony Zasobów Wodnych dla województwa świętokrzyskiego ze szczególnym uwzględnieniem restytucji i ochrony ryb dwuśrodowiskowych, jednośrodowiskowych i bezkręgowców wodnych oraz przywrócenia możliwości wędrówek ryb	
Realizacja programu wpłynie na środowisko przyrodnicze województwa	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w następujących

Świętokrzyskiego poprzez wzrost bioróżnorodności (odbudowa zagrożonych siedlisk i restytucja różnych gatunków zwierząt), wzrost czystości wód, zwiększenie retencji wodnej i podniesienie walorów turystycznych i krajobrazowych terenu poprzez renaturyzację koryt i dolin rzecznych.	obszarach interwencji: gospodarka wodami i gospodarka wodno-ściekowa.
Strategia rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2015-2020	
Strategia została opracowana aby wskazać walory i kierunki rozwoju turystycznego regionu. Jako główny cel wskazuje ona: pełne wykorzystanie zrealizowanych projektów turystycznych i okołoturystycznych dla uzyskania efektów gospodarczych i społecznych wynikających z rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane we wszystkich obszarach interwencji, a zwłaszcza w obszarze interwencji: zasoby przyrodnicze.
Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025	
Cel nadrzędny: Zrównoważony rozwój regionu sprzyjający klimatowi z zachowaniem walorów przyrodniczych i racjonalnej gospodarki odpadami. Cele strategiczne (długoterminowe do 2025 roku) wyznaczone w poszczególnych obszarach interwencji: I. Zasoby przyrodnicze: Ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazowej i geologicznej województwa II. Zasoby wodne i gospodarka wodna: Prowadzenie zrównoważonego gospodarowania wodami umożliwiającego osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód III. Powietrze atmosferyczne: Poprawa jakości powietrza w	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.

województwie świętokrzyskim IV. Odnawialne źródła energii: Wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii V. Klimat akustyczny: Poprawa klimatu akustycznego w województwie świętokrzyskim VI. Pola elektromagnetyczne: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym VII. Gospodarka odpadami: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa VIII. Zasoby geologiczne: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi IX. Poważne awarie przemysłowe: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii X. Lasy: Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych XI. Gleby: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	
Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020	
„Program" zakłada budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, realizowaną przez samorządy gminne dla indywidualnych odbiorców oraz dla budynków użyteczności publicznej, z wyłączeniem podmiotów	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu buskiego

prowadzących działalność gospodarczą (zrzut ścieków przemysłowych). Preferowane będą oczyszczalnie biologiczne działające w oparciu o metodę osadu czynnego lub w złożach biologicznych, tak aby oczyszczanie było zgodne z przepisami ochrony środowiska. Dopuszcza się również realizacje oczyszczalni ze złożami gruntowo – roślinnymi. We wszystkich rodzajach zastosowanych technologii muszą być zastosowane studzienki rewizyjne lub miejsca poboru prób, w celu kontroli procesów oczyszczania ścieków przed ich odprowadzaniem do odbiornika	
Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego , których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływania akustyczne	
Program ma na celu określenie niezbędnych priorytetów i kierunków działań, których zadaniem jest zmniejszenie uciążliwości oraz ograniczenie nadmiernego poziomu hałasu na obszarach dróg krajowych na terenie województwa świętokrzyskiego.	Cele niniejszego dokumentu będą realizowane przez działania związane z ograniczeniem hałasu związanym z transportem
Uchwała Nr XXXV/615/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przyjęcia apelu o podjęcie przez władze samorządowe oraz wyższe uczelnie województwa świętokrzyskiego współpracy przy wdrażaniu najlepszych standardów środowiskowych w celu zachowania wysokich walorów przyrodniczych, zmierzających do wykreowania naszego województwa zielonym regionem „Zielone Świętokrzyskie”	
Kierunki działań priorytetowych w obszarach : 1. Racjonalne gospodarowanie zasobami a. Tworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych, w tym tworzenie tzw. zielonej infrastruktury na terenach poza	

systemem Natura 2000 i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez wprowadzenie systemu ochrony i zarządzania zasobami przyrodniczymi na podstawie kompleksowej inwentaryzacji oraz integracji z planami zagospodarowania przestrzennego b. Wdrażanie technologii służących oszczędzaniu wody i odnowy wody c. Podnoszenie standardu budownictwa usługowego i mieszkaniowego d. Propagowanie racjonalnego gospodarowania zasobami w produkcji rolnej i rybackiej e. Propagowanie wykorzystania potencjału upraw energetycznych f. Promowanie naturalnych źródeł energii pochodzenia rolniczego g. Wdrażanie racjonalnej gospodarki złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji 2. Poprawa stanu środowiska **a. Zapewnienie skutecznego i efektywnego oczyszczania ścieków komunalnych** b. Wdrażanie alternatywnych sposobów zagospodarowania osadów ściekowych z oczyszczalni komunalnych	• Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania

c. Upowszechnienie stosowania dobrych praktyk rolniczych w tym biologizacja upraw d. Umożliwianie rozwoju rolnictwa ekologicznego i integrowanego **e. Propagowanie energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym** f. Realizacja inwestycji w zakresie miejskiego transportu inteligentnego g. Wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	i monitoringu – Gmina Wiślica, • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie

	✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
3. Adaptacja do zmian klimatu **a. Realizacja działań przeciwpowodziowych** b. realizacja infrastruktury ostrzegawczo – monitorującej **c. realizacja programu małej retencji** d. renaturyzacja cieków wodnych	• wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów
e. zwiększanie lesistości i tworzenie infrastruktury zielonej, szczególnie w miastach f. wprowadzenie standardów budowlanych umożliwiających zmniejszenie strat towarzyszących klęskom żywiołowym g. propagowanie nowoczesnych technik uprawy roślin h. tworzenie w przestrzeni miejskiej korytarzy wentylacyjnych, **i. dywersyfikacja źródeł energii**	• Zalesianie gruntów osoby fizyczne z gminy Tuczępy • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz

j. rewitalizacja przyrodnicza terenów zdegradowanych 4. Promowanie turystyki kwalifikowanej 5. Propagowanie turystyki kwalifikowanej 6. Propagowanie budownictwa energooszczędnego i pasywnego 7. Wspieranie badań naukowych i innowacyjnych technologii w celu poprawy stanu środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi 8. Prowadzenie kampanii edukacyjno -informacyjnych	domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
DOKUMENTY POWIATOWE	

Strategia Rozwoju Powiatu Buskiego na lata 2014-2020	
Misja Strategii: Uzdrowiskowy, ekologiczny powiat buski bogaty w dziedzictwo kulturowe, dający zdrowie, sielski odpoczynek, zdrową żywność, otwarty na innowacyjność Cele strategiczne: I. Optymalne wykorzystanie walorów uzdrowiskowych i przyrodniczo –krajobrazowych oraz dóbr kultury poprzez: a. Koncentrację na tworzeniu warunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji b. Koncentrację na ochronie i udostępnianiu dziedzictwa kulturowego c. Zwiększenie dostępności kulturalnej II. Rozwój obszarów wiejskich a. Wspieranie rozwoju instytucji wspomagających producentów rolnych (giełdy rolne, sortownie, chłodnie itp. b. Wspieranie innowacyjnych technologii przy wykorzystaniu produktów rolnych(biomasa, biogazownia itp.) c. Upowszechnienie działań mających na celu zwiększenie produkcji żywności ekologicznej d. Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie e. Pomoc w powstawaniu grup producenckich f. Promocja powiatu ukierunkowana na przyciąganie i	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu zwłaszcza jeśli chodzi o optymalne wykorzystanie walorów uzdrowiskowych i przyrodniczo – krajobrazowych oraz dóbr kultury i rozwój obszarów wiejskich.

lokowanie kapitału w strukturach rynku rolnego g. Wspieranie marketingu i dystrybucji produktów rolnych na rynku krajowym oraz rynkach międzynarodowych h. Wspieranie rozwoju działalności okołorolniczej poprzez stwarzanie alternatywnych źródeł dochodów i zatrudnienia (agroturystyka itp.) III. Wzrost innowacyjności powiatu a. Wspieranie działalności gospodarczej opartej o lokalne zasoby naturalne (wody lecznicze, kopaliny, kruszywa naturalne, surowce ilaste, rzeki, stawy) b. Poprawa infrastruktury regionalnej c. Zrównoważony rozwój d. Gospodarka regionalna e. Wiedza – gospodarka oparta na wiedzy IV. Właściwe wykorzystanie kapitału ludzkiego a. Tworzenie warunków do dalszego rozwoju szkolnictwa w oparciu o istniejącą infrastrukturę oraz aktualne i perspektywiczne prognozy demograficzne. b. Wspieranie promocji zatrudnienia c. Wspieranie działań na rzecz polityki społecznej d. Wspieranie działań na rzecz zwiększenia ochrony i promocji zdrowia	

V. Wzrost efektywności zarządzania powiatem a. Tworzenie efektywnej (skutecznej) polityki rozwoju powiatu b. Wdrażanie przez samorząd lokalny dodatkowych narzędzi budowania lokalnego partnerstwa oraz zagadnień związanych z ożywieniem gospodarczym, pomocą zwalnianym i bezrobotnym oraz podnoszeniem konkurencyjności przedsiębiorstw	

ANALIZA SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych *informacji o danej sprawie* na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne strony i *słabe strony*, to czynniki wewnętrzne, *szanse* i *zagrożenia* — to czynniki zewnętrzne;

TABELA 56 ANALIZA SWOT W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI

(1) OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony zdrowia: **klasa A** dla dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, PM2,5, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu, ozonu dla poziomu dopuszczalnego i docelowego ✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony roślin dla NO_x oraz dwutlenku siarki poniżej poziomu dopuszczalnego, ozon poniżej poziomu docelowego, ✓ Niski stopień uprzemysłowienia powiatu przekłada się na dobrą jakość powietrza	✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony zdrowia: **klasa C** dla PM10 i benzo(a)piren, ✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony roślin dla ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego ✓ Emisja z zakładu Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol „ Zakład Produkcji Chemicznej w gminie Tuczępy na terenie powiatu buskiego
SZANSE ✓ Możliwość pozyskania środków unijnych(czynniki zewnętrzne) na inwestycje związane z tym obszarem interwencji	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Brak Programów ograniczenia niskiej emisji dla gmin z powiatu buskiego, ✓ Napływ zanieczyszczeń z sąsiednich powiatów
(2)OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ obwodnica Busko –Zdroju sprzyja zmniejszeniu hałasu	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Przez obszar powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

komunikacyjnego w mieście, ✓ Duża część dróg powiatowych jest zmodernizowana, co również sprzyja zmniejszeniu hałasu	drogi krajowe nr 73 i 79 oraz drogi wojewódzkie nr 756,757,765,767,771,776 i 973, poruszające się tam pojazdy powodują hałas komunikacyjny, ✓ Przekroczenie norm hałasu na badanych obszarach w Busku - Zdroju i Wiślicy, ✓ Hałas pochodzący z przedsiębiorstw działających na terenie gm.Tuczępy, Grupa Azoty, Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi, Progress eco gmina Tuczępy
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Możliwość pozyskania środków unijnych na inwestycje związane z tym obszarem interwencji ✓ Rozwój transportu publicznego ✓ Rozwój ścieżek rowerowych,	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Zwiększająca się liczba pojazdów, im więcej pojazdów tym większy hałas komunikacyjny ✓ Pogorszenie jakości dróg wskutek ich eksploatacji przez zwiększającą sie ilość pojazdów ✓ Nieuzyskanie środków finansowych na budowę i przebudowę dróg oraz ich remont
(3)OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
✓ Brak przekroczeń norm pola elektromagnetycznego na obszarze	✓ Przebiegające przez obszar powiatu linie elektroenergetyczne

powiatu ✓ Zastąpienie tradycyjnego nadawania analogowego systemem przekazu cyfrowego w 2013 roku, co graniczyło moc nadajników radiowo – telewizyjnych, co przełożyło się na spadek natężeń pól elektromagnetycznych wokół takich obiektów	wysokiego napięcia 400 kV
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Stopniowe zastępowanie systemów GSM/UMTS nowymi rodzajami nadajników LTE (Long Term Evolution), które emitują jeszcze mniej promieniowania elektromagnetycznego	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Zwiększenie ilości stacji bazowych telefonii komórkowych
(4) OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Brak wałów przeciwpowodziowych na obszarach, które tego wymagają, ✓ Słaba wytrzymałość wałów przeciwpowodziowych na niektórych obszarach, ✓ Zły stan JCW na terenie powiatu
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Budowa zbiorników – mała retencja Miejscowości Łęka, Pawłów,	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Zagrożenie powodziowe rzeka Nida i Wisła ✓ Zagrożenie podtopieniami,

	✓ Zagrożenie powodziowe od Kanału Strumień – Gmina Pacanów ✓ Susze
(5) OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Zwodociągowanie powiatu na poziomie 90,6%	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Skanalizowanie powiatu na poziomie 50,1%, ✓ Awaryjne zrzuty ścieków nieoczyszczonych z oczyszczalni Tuczępy ✓ Nie wszystkie uzdrowiska na terenie mają rozwiązaną w sposób właściwy gospodarkę ściekami pokąpielowymi
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków, gdzie budowa kanalizacji jest technicznie i ekonomicznie nieuzasadniona ✓ Możliwość pozyskania środków unijnych na inwestycje związane z tym obszarem interwencji ✓ Rozwój sieci wodociągowej w powiatach ościennych, ✓ Rozwój sieci kanalizacyjnej w powiatach ościennych ✓ Właściwa regulacja gospodarki ściekami pokąpielowymi we wszystkich uzdrowiskach	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Zrzut zanieczyszczonej wody w powiatach ościennych

(6) OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Występujące na terenie powiatu złoża: kruszyw naturalnych, surowców ilastych ceramiki budowlanej, gipsów i anhydrytów, torfów, kamieni drogowych i budowlanych, siarki. ✓ Bogate złoża wód mineralnych (solanki siarczkowe, solanki jodkowo – bromkowe) ✓ Wykorzystywana do leczenia woda siarczkowa o stężeniu jonów siarczkowych 103 mg/litr w Solcu -Zdroju jest najsilniejszą w Polsce i jedną z najlepszych w Europie. ✓ Woda siarczkowa zwana inaczej siarczkowo – siarkowodorową zalicza się do bardzo rzadko spotykanych wód leczniczych. Zawiera ona siarczki z uwalniającym się siarkowodorem. Stawia ona Busko-Zdrój w rzędzie unikalnych uzdrowisk w Europie	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Dzika eksploatacja zasobów
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Powrót mody na „wyjazdy do wód”	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
✓ Wzrost budownictwa drogowego jak i mieszkaniowego ✓ Rozwój rynku tanich kredytów mieszkaniowych	✓ Możliwość skażenia wód uzdrowiskowych
(7) OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY	

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Osuwiska w gminie Nowy Korczyn i gminie Pacanów ✓ Przekształcenia rzeźby terenu, zmiany w krajobrazie kulturowym i środowisku przyrodniczym w wyniku użytkowania zasobów geologicznych
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne)
✓ Kompleksowa wiedza na temat potrzeb glebowych oparta na aktualnych badaniach gleb	✓ Możliwość skażenia gleb
(8) OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne)	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne)
✓ RZZO Rzędów wraz z RCEE ✓ Wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie	✓ Niska świadomość ekologiczna mieszkańców powiatu ✓ Dzikie wysypiska odpadów
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Moda na kupowanie produktów bez zbędnych opakowań jako działanie proekologiczne każdego konsumenta	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Wwiezienie odpadów komunalnych lub niebezpiecznych z województw ościennych

(9) OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ 96,5% powierzchni powiatu jest objęta różnymi formami ochrony przyrody (4 rezerwaty przyrody, 2 parki krajobrazowe, 4 obszary chronionego krajobrazu, 4 obszary objęte Natura 2000, 22 pomniki przyrody, 3 stanowiska dokumentacyjne, 6 użytków ekologicznych, liczne gatunki zwierząt i roślin objęte ochroną gatunkową) ✓ Wyśmienite warunki przyrodnicze i ekologiczne dla rozwoju agroturystyki,	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Nieukierunkowany ruch turystyczny na obszarach cennych przyrodniczo - zbyt duża antropopresja ✓ Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców powiatu oraz turystów
SZANSE (czynniki zewnętrzne) ✓ Napływ turystów zagranicznych ✓ Zwiększony napływ turystów krajowych	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ uszkodzenia wywołane przez czynniki abiotyczne: okiść śniegową, wiatry, powodujące wywroty i złomy, a także zakłócenia gospodarki wodnej (obniżenie się poziomu wód gruntowych) oraz przymrozki. ✓ zwierzyna, powodująca swymi żerami zagrożenie dla drzewostanów i udatności upraw. ✓ Pożary ✓ Huragany, gradobicia, i inne ekstremalne zjawiska pogodowe ✓ Gradacja szkodników leśnych

	✓ Skażenia wód mające miejsce w powiatach ościennych
(10) OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIE POWAŻNYM AWARIAMI	
MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Na terenie powiatu nie występują zakłady zagrożone poważnymi awariami	SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne) ✓ Możliwość powstania takiego zakładu na terenie powiatu
SZANSE (czynniki zewnętrzne)	ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne) ✓ Możliwość wystąpienia takiej awarii w powiatach ościennych

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z poszczególnych gmin powiatu buskiego

CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

Propozycje celów, kierunków interwencji oraz zadań wynikają m.in. ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji (analiza SWOT). Planowane zadania przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego, co zostało dowiedzione w powyższym rozdziale.

Cel nadrzędny Programu ustalony w oparciu o dokumenty strategiczne oraz powyższą analizę SWOT to:

Powiat buski oparty na zrównoważonym rozwoju[11]

TABELA 57 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
I	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość instalacji solarnych na budynkach prywatnych (Gmina)	150	210	zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych*	*Gmina Busko-Zdrój*	*Trudności przy rozstrzyganiu przetargów*
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej (Gmina)	1	16		*Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej*		

11 Tłumaczony także jako trwały, taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość poddanych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (Gmina)	0	21		*Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Liczba zmodernizowanych termicznie budynków użyteczności publicznej	0	3	Ograniczenie niskiej emisji	*Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno*	*Gmina Gnojno*	*Nie otrzymanie dofinansowania w ramach RPOWŚ*
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość zamontowanych kolektorów słonecznych (Gmina)	337 sztuk	472 sztuk	zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych)*	*Gmina Nowy Korczyn*	*Brak uzyskania dofinansowania*
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 (Gmina)*	0	1		*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska (Gmina)*	0	1		*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	*Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Nowym Korczynie Gmina)*	0	1		*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy - Stadion*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość zamontowanych paneli fotowoltaicznych na własne potrzeby w miejscowości Nowy Korczyn	0 sztuk	2 sztuki	zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Instalacja paneli fotowoltaicznych na własne potrzeby w miejscowości Nowy Korczyn*		

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Krótki opis działań nieinwestycyjnych (Gmina)	Krótki opis prowadzonych dotychczas działań nieinwestycyjnych (Gmina)	Krótki opis nowopodjętych działań nieinwestycyjnych (Gmina)		*Działania nieinwestycyjne*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ogółem długość dróg gminnych Długość nowozbudowanych dróg gminnych ; Długość przebudowanych dróg gminnych (Gmina)	98 km, 0 km 0 km	101 km 3 km; 10 km		*Budowa i przebudowa dróg gminnych*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji Ilość zamontowanych ogniw fotowoltaicznych	6 szt. 0 szt.	12 szt. 5 szt.	Ograniczenie niskiej emisji	*Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej*	*Gmina Solec - Zdrój*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza					*Modernizacja oświetlenia ulicznego - ograniczenie zużycia energii elektrycznej*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość instalacji solarnych na budynkach prywatnych (Gmina)	150	210	zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz w domach prywatnych	200 szt. instalacji solarnych 1 pompa ciepła .	400 szt. instalacji solarnych 1 pompa ciepła 3 szt. instalacji fotowoltaicznych.	zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych*	*Gmina Stopnica*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Uchwalony Program ograniczenia niskiej emisji	0	1	Zaplanowanie sposobu finansowania działań zmniejszających niską emisję	*Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej*	*Gmina Stopnica*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji	0	1	Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza do dopuszczalnych/docelowych poziomów oraz osiągnięcie pułapu stężenia ekspozycji	*Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji*	*Gmina Tuczępy*	*Nieefektywny system wdrażania programów ochrony*

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
						na pył PM2,5			*powietrza*
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Uchwalony Program ograniczenia niskiej emisji	0	1	Zaplanowanie sposobu finansowania działań zmniejszających niską emisję	*Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji*	*Gmina Wiślica*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności oraz na domach prywatnych	210 szt.	410 szt.	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość budynków poddanych termomodernizacji	160 szt.	260 szt.		*Termomodernizacja budynków jednorodzinnych*	*Mieszkańcy Gminy Wiślica*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość zamontowanych instalacji	210 szt.	410szt.		*Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość zmodernizowanych kotłowni	80 szt.	140 szt.		*Modernizacja indywidualnych kotłowni*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Ilość paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	0 szt.	3 szt.	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Wiślica*	*Gmina Wiślica*	
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Wykonanie termomodernizacji budynku urzędu Gminy Wiślica	nie	tak	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wiślica	nie	tak	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wiślica*		
	Ochrona klimatu i jakości powietrza	poprawa jakości powietrza	Modernizacja dróg gminnych	20 km	30 km	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	*Modernizacja dróg gminnych*		

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
II	Zagrożenie hałasem	Ograniczenie hałasu związanego z transportem	Budowa mostu rz. Wisła i Nida oraz obwodnica miejscowości Nowy Korczyn	0	1	zmniejszenie hałasu w miejscowości Nowy Korczyn poprzez budowę obwodnicy	*Budowa mostu rz. Wisła i Nida oraz obwodnica miejscowości Nowy Korczyn*	*Sejmik Województwa, Urząd Wojewódzki na obszarze Gminy Nowy Korczyn*	
III	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	Ilość zbiorników retencyjnych na terenie gminy	0	1	Ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi, przeciwdziałanie skutkom suszy	*Budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka”*	*Zadanie monitorowane: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej*	*Nie otrzymanie dofinansowania z RPOWŚ*
	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	Wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych; Budowa wałów przeciwpowodziowych Ilość nowowybudowanych zbiorników retencyjnych	Brak wzmocnienia Brak nowych wałów 0	Wzmocnienia wykonano Zbudowano nowe wały 2	ograniczenie zasięgu i skutków powodzi	*Wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w m. Nowy Korczyn rz. Nida. Budowa zbiorników – mała retencja Miejscowości Łęka, Pawłów*	*Zadanie monitorowane Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej na obszarze gminy Nowy Korczyn*	*Brak uzyskania dofinansowania*

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	Wykonanie zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień Gmina Pacanów	nie	tak	ograniczenie zasięgu i skutków powodzi	*Budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień Gmina Pacanów*	*RZGW Kraków, WZMiUW Kielce*	*Brak uzyskania dofinansowania*
IV	Gospodarka wodno-ściekowa	poprawa odprowadzania ścieków	stopień skanalizowania	72%	99,90%	Ograniczenie obszarów nieskanalizowanych	Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania	*MPGK Sp. z o.o. w Busku - Zdroju, Gmina Busko-Zdrój*	*Nie otrzymanie dofinansowania*
	Gospodarka wodno-ściekowa						Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap		
	Gospodarka wodno-ściekowa	ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	liczba mieszkańców podłączonych do wybudowanej sieci kanalizacyjnej	412	951	Redukcja zanieczyszczenia środowiska poprzez ograniczenie wprowadzania substancji szkodliwych dla środowiska	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka	*Gmina Gnojno*	*Nie otrzymanie dofinansowania w ramach PROW 2014-2020*
	Gospodarka wodno	poprawa odprowadzania ścieków	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: BZT5,ChZT, zawiesina ogólna	BZT5 40 mg/l ChZT 150 mg/l zawiesina ogólna 50 mg/l	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu tak jak będzie w nowowydanym pozwoleniu wodno - prawnym	Redukcja zanieczyszczenia środowiska poprzez ograniczenie wprowadzania substancji szkodliwych dla środowiska	Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno		*Nie otrzymanie dofinansowania w ramach PROW 2014-2020*

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	Gospodarka wodno	ochrona wód, poprawa stanu środowiska naturalnego oraz warunków zdrowotnych i higienicznych mieszkańców	Ilość zbiorników bezodpływowych	1668 sztuk	1128 sztuk	ograniczenie zagrożenia środowiska	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	*Zadanie własne Gminy Nowy Korczyn, przy udziale powiatu buskiego, Sejmiku Województwa, Urzędu Wojewódzkiego i WFOŚiGW*	*Brak uzyskania dofinansowania*
	Gospodarka wodno-ściekowa		stopień skanalizowania gminy	19,77%	25%		Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie Gmina Pacanów	*Gmina Pacanów*	
	Gospodarka wodno-ściekowa		stopień skanalizowania gminy	73 %	85%	Uporządkowanie gospodarki ściekowej	Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec - Zdrój	*Gmina Solec - Zdrój*	
	Gospodarka wodno-ściekowa		stopień skanalizowania części wiejskiej gminy	48,6%	95,6%	Redukcja zanieczyszczenia środowiska poprzez ograniczenie wprowadzania substancji szkodliwych dla środowiska	Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze	*Gmina Stopnica*	
	Gospodarka wodno-ściekowa		Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji lub indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (Urząd, Gminy)	2600	3800	Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego	Budowa oczyszczalni o przepustowości 150m^3 /dobę (1200-1300 RLM), budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni	*Gmina Tuczępy*	*Nie otrzymanie dofinansowania ze środków PROW*

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
	Gospodarka wodno-ściekowa		ilość osób korzystających z kanalizacji Ilość zawiesiny w ściekach po oczyszczeniu	2000 osób 30 mg/l	2400 osób 15 mg/l	Ochrona wód, utrzymanie dobrego stanu jakości wód	Budowa nowej sieci kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu	*Gmina Wiślica*	*brak środków*
	Gospodarka wodno-ściekowa		Zawartość żelaza	100 µg/l	50 µg/l	Ochrona wód, utrzymanie dobrego stanu jakości wód	Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu		*Nie otrzymanie dofinansowania*
	Gospodarka wodno-ściekowa		Liczba mieszkańców objęta kanalizacją w gminie Przepustowość oczyszczalni	1675 230 m^3/d	2398 420 m^3/d	Ochrona wód, utrzymanie dobrego stanu jakości wód	Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi	*Gmina Pacanów*	*Nie otrzymanie dofinansowania z RPOWŚ i PROW*
V	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko-Zdrój	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	330 Mg	1250 Mg	zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Busko-Zdrój	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032	*Gmina Busko-Zdrój*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*
		usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	168 Mg	500 Mg	zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Stopnica	Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica”	*Gmina Stopnica*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*
		usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	2924 Mg	5374 Mg	zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Solec-Zdrój	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec - Zdrój	*Gmina Solec - Zdrój*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Unieszkodliwianie osadów ściekowych	Ilość osadu podlegająca unieszkodliwieniu w m^3	480	1500	Zwiększenie stopnia wykorzystania osadów ściekowych	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tuczępach o instalacje do odwadniania i suszenia osadów	*Gmina Tuczępy*	*nie otrzymanie dofinansowania z PROW, WFOŚiGW*
		Usunięcie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	34 Mg	234 Mg	Zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Wiślica	Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie gminy Wiślica	*Gmina Wiślica*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*
		Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	60 Mg	273 Mg	Zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gnojno	Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie gminy Gnojno	*Gmina Gnojno*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*
		Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	195 Mg	1170 Mg	Zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Pacanów	Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie gminy Pacanów	*Gmina Pacanów*	*nie otrzymanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Kielcach*
VI	Zasoby przyrodnicze	ochrona i zabezpieczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000	Długość szlaków komunikacyjnych	0 km	5,95km	Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo co wpłynie na obniżenie antropopresji	Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków*	*Lasy Państwowe , Gmina Solec - Zdrój*	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik Nazwa (+źródło danych)	Wskaźnik Wartość bazowa	Wskaźnik Wartość docelowa	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		ochrona obszarów cennych przyrodniczo	Długość edukacyjnych ścieżek rowerowych	0 km	18,5 km łącznie z gminą Busko - Zdrój		Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko -Zdrój i Solec -Zdrój	*Gmina Solec – Zdrój we współpracy z gminą Busko - Zdrój*	
		Ochrona i zabezpieczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000	Długość szlaków komunikacyjnych	0km	20 km		Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków na terenie Gminy Wiślica*	*Lasy Państwowe Gmina Wiślica*	
		Zwiększenie atrakcyjności agroturystycznej gminy Tuczęp	% powierzchni jaką zajmują lasy	25,5%	35%	Zwiększenie lesistości , poprawa bilansu wodnego	Zalesianie gruntów o najniższej klasie bonitacji	*Osoby fizyczne*	*Nieotrzymanie dofinansowania z PROW*

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet z poszczególnych gmin powiatu buskiego

TABELA 58 HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych*	*Gmina Busko-Zdrój*	*2 077 891,66*					*2 077 891,66*						*SPPW 85% środki własne gminy Busko- Zdrój 15%*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej*		*2 863 876*					*2 863 876*						*SPPW 85% środki własne gminy Busko- Zdrój 15%*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej*			*1 800 000*	*1 000 000*	*1 000 000,00*		*3 800 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020 oraz środki własne Gminy Busko -Zdrój*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno*	*Gmina Gnojno*		*1 191 300*				*1 191 300*						*RPOWŚ na lata 2014-2020*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych)* *Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1* *Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska* *Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy - Stadion* *Instalacja paneli fotowoltaicznych na własne potrzeby w miejscowości Nowy Korczyn* *Działania nieinwestycyjne* *Budowa i przebudowa dróg gminnych*	*Gmina Nowy Korczyn*	*2 500 000*	*3 000 000*	*4 000 000*	*2 000 000*	*2 500 000*	*14 000 000*						*Środki własne Gminy Nowy Korczyn przy udziale środków budżetu Powiatu buskiego, WFOŚiGW oraz dotacje krajowe i zagraniczne*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej*	*Gmina Solec - Zdrój*	*100 000*	*100 000*	*800 000*	*1 000 000*		*2 000 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020 85% Budżet gminy Solec-Zdrój 15%*

Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	2016	2017	2018	2019	2020	Razem 2016-2020	2021	2022	2023	2024	Razem 2021-2024	Źródła finansowania
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja oświetlenia ulicznego - ograniczenie zużycia energii elektrycznej		1 300 000	300 000				1 600 000						SPPW 85% Budżet gminy Solec-Zdrój 15%
	Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych		93 2933,82					93 2933,82						SPPW 85% środki własne 15%
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	Gmina Stopnica	58 000,00					58 000,00						budżet gminy Stopnica+ środki UE (SPPW)
	Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Stopnica	13 530					13 530						budżet gminy Stopnica + dofinansowanie z WFOŚiGW
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji	Gmina Tuczępy	35 000					35 000						WFOŚiGW 85%, środki własne 15%
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji	Gmina Wiślica	16 000,00					16 000						NFOŚiGW 90% , środki własne 10%
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	Gmina Wiślica						1 800 000						SPPW
	Termomodernizacja budynków jednorodzinnych	Mieszkańcy gminy Wiślica						Brak danych						Środki własne mieszkańców, dotacje zagraniczne
	Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów	Mieszkańcy gminy Wiślica						Brak danych						Środki własne mieszkańców, dotacje zagraniczne

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Modernizacja indywidualnych kotłowni*	*Mieszkańcy gminy Wiślica*						*Brak danych*						*Środki własne mieszkańców, dotacje zagraniczne*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej:* • *Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie* • *Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie* • *Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej* • *Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej*	*Gmina Wiślica*						*260 000* *320 000* *80 000* *320 000*						*SPPW*
Ochrona klimatu i jakości powietrza	*Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica*	*Gmina Wiślica*						*500 000*						*WFOŚiGW w Kielcach, środki własne Gminy Wiślica*
	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wiślica	*Gmina Wiślica*						*1 343 250*						*RPOWŚ na lata 2014-2020, PROW 2014-2020, WFOŚiGW, Środki własne Gminy Wiślica*
Zagrożenie hałasem	*Modernizacja dróg gminnych*	*Gmina Wiślica*						*2 500 000*						*PROW 2014-2020, środki własne Gminy Wiślica*
Zagrożenie hałasem	*Budowa mostu rz. Wisła i Nida oraz obwodnica miejscowości Nowy Korczyn*	*Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich*	*brak danych*	*brak danych*				*brak danych*						*Powiat buski, dotacje krajowe i dotacje zagraniczne WFOŚiGW*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Gospodarowanie wodami	*Budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka*	*Zadanie monitorowane: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Inwestor: Gmina Tuczępy*		*300 000*	*500 000*	*500 000*	*500 000*	*1 800 000*		*3 000 000*	*3 000 000*	*3 000 000*	*12 000 000*	*NFOŚiGW, RPOWŚ na lata 2014-2020, Środki własne gminy Tuczępy*
	Wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w m. Nowy Korczyn rz. Nida. Budowa zbiorników – mała retencja Miejscowości Łęka, Pawłów	*ŚMiUW w Kielcach*						*40 800 000*						*Powiat buski, WFOŚiGW Dotacje krajowe i dotacje zagraniczne*
	Budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień Gmina Pacanów	*MZMiUW w Krakowie*						90 000 000						*Dotacje krajowe i dotacje zagraniczne*
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania	*MPGK Sp. z o.o. w Busku - Zdroju, Gmina Busko-Zdrój*		*4 800*				*4 800*						*Dotacje zagraniczne 85%,środki własne 15%*
Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap			*6 000*				*6 000*						*Dotacje zagraniczne 85%,środki własne 15%*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka	*Gmina Gnojno*	*26 000*	*1 000 000*	*1 000 000*	*553 350*		*2 579 350,*						*PROW 2014-2020*
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno		*50 000*	*1 000 000*	*550 000*			*1 600 000*						*PROW 2014-2020*
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	*Zadanie własne Gminy Nowy Korczyn*	*1 000 000*	*3 000 000*	*7 000 000*	*2 000 000*	*3 000 000*	*16 000 000*						*Gmina Nowy Korczyn przy udziale środków Powiatu buskiego, dotacje krajowe dotacje zagraniczne, WFOŚiGW*
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie	*Pacanów*						*1 000 000*						*PROW 2014-2020 66,66%, budżet gminy Pacanów 33,33%*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec - Zdrój	*Gmina Solec - Zdrój*	*400 000,00*	*5 150 000,00*	*750 000,00*	*2 600 000,00*		*8 900 000*						*W części RPOWŚ na lata 2014-2020 85%, Budżet gminy Solec - Zdrój 15% oraz PROW 2014-2020 63,63% , budżet gminy Solec -Zdrój 36,37%*
Gospodarka wodno-ściekowa	Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości , Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze	*Gmina Stopnica*	*70 954,00*	*1 949 564,86*	*595 156,50*			*2 615 675,36*						*budżet gminy Stopnica*
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt.	*Gmina Tuczępy*	*300 000*	*2 700 000*	*4 000 000*	*4 000 000*	*-*	*11 000 000*	*-*					*PROW 2014-2020 67% Środki własne Gminy Tuczępy 33%*
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu	*Gmina Wiślica*						*6 600 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020 PROW 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach, środki własne Gminy Wiślica*
	Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu	*Gmina Wiślica*						*1 400 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020, PROW 2014-2020, środki własne Gminy Wiślica*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi	*Gmina Pacanów*						*17 000 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020, PROW 2014-2020*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032	*Gmina Busko-Zdrój*	*65 000*					*65 000*						*WFOŚIGW dotacja 85% 15% środki własne Gminy Busko - Zdrój*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica”	*Gmina Stopnica*	*54 000*					*54 000*						*budżet gminy Stopnica +dofinansowanie z WFOŚIGW*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój”	*Gmina Solec - Zdrój*	*35 000*					*35 000*						*WFOŚIGW dotacja 85% 15% środki własne gminy Solec - Zdrój*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tuczępach o instalacje do odwadniania i suszenia osadów	*Gmina Tuczępy*	*300 000*	*200 000*				*500 000*						*PROW 2014-2020, środki własne gminy Tuczępy*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica	*Gmina Wiślica*						*20 000*						*WFOŚIGW dotacja 85% 15% środki własne mieszkańców*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno	*Gmina Gnojno*	*15 000*	*15 000*	*15 000*	*15 000*	*15 000*	*75 000*						*WFOŚIGW dotacja 85% 15% środki własne mieszkańców*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów	*Gmina Pacanów*	*70 000*	*70 000*	*70 000*	*70 000*	*70 000*	*350 000*						*WFOŚIGW w Kielcach , budżet Gminy Pacanów*
Zasoby przyrodnicze	Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków*	*Lasy Państwowe , Gmina Solec - Zdrój*	*10 000*	*225 000*	*540 000*			*775 000*						*POIiŚ 85%, budżet gminy Solec - Zdrój 15%*
Zasoby przyrodnicze	Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko - Zdrój i Solec -Zdrój	*Gmina Solec –Zdrój we współpracy z gminą Busko -Zdrój*	*200 000*	*1 400 000*	*1 200 000*			*2 800 000*						*RPOWŚ na lata 2014-2020 85%, budżet gminy 15%*

Obszar interwencji	***Zadania***	***Podmiot odpowiedzialny***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***Razem 2016-2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***Razem 2021-2024***	***Źródła finansowania***
Zasoby przyrodnicze	Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków na terenie Gminy Wiślica*	*Lasy Państwowe Gmina Wiślica*						*530 000*						
Zasoby przyrodnicze	Zalesianie gruntów	*Osoby fizyczne z gminy Tuczępy*			*50 000*	*75 000*	*75 000*	*200 000*						*PROW 2014-2020, środki własne gminy Tuczępy*

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet z poszczególnych gmin powiatu buskiego

TABELA 59 HARMONOGRAM FINANSOWY ZADAŃ POWIATU BUSKIEGO

Obszar interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	2016	2017	2018	2019	2020	Razem 2016-2020	2021	2022	2023	2024	Razem 2021-2024	Źródła finansowania
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa stanu technicznego dróg	Powiat, gminy, zarządcy dróg	7 200 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	**27 200 000**	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000	Budżet powiatu
	Budowa ścieżek rowerowych	Powiat, gmina	50 000	250 000	276 480			**576 480**						
	Rewaloryzacja zabytków i przywracanie dawnych walorów przyrodniczych	Powiat	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	**100 000**	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000	Budżet powiatu
	Uaktualnienie lub opracowanie planów urządzenia lasów i uproszczonych planów urządzania lasów	Powiat	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	**200 000**						Budżet powiatu
	Kontynuacja realizacji Powiatowego Programu Edukacyjno – Ekologicznego pn. Chrońmy naszą planetę"	Powiat	26 000	26 000	26 000	26 000	26 000	**130 000**						Budżet powiatu WFOŚiGW
	Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu buskiego	Powiat			5 000		5 000	**10 000**						Budżet powiatu
	Aktualizacja Programu ochrony środowiska	Powiat					7 000	**7 000**						Budżet powiatu

Źródło: Starostwo Powiatowe w Busku-Zdroju

SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

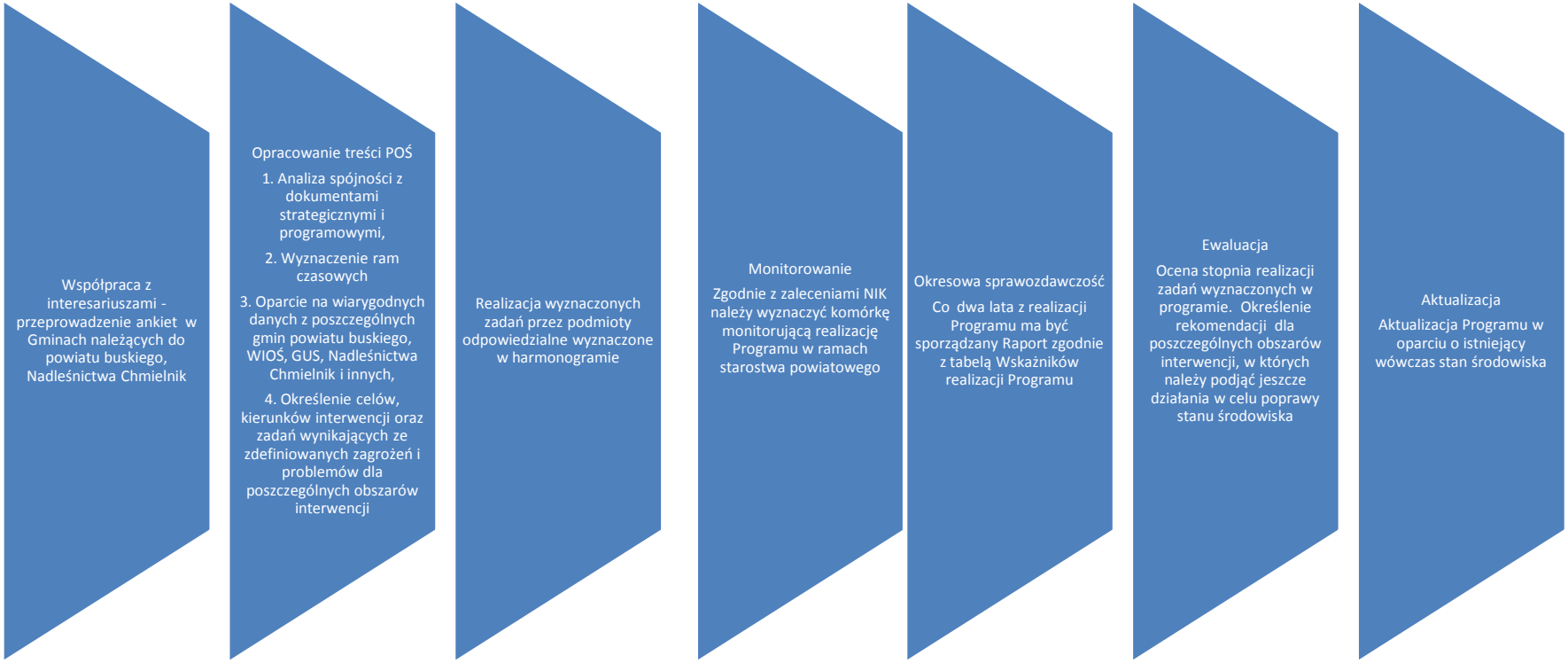

Źródło: opracowanie własne

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ

ŚRODKI WŁASNE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Na realizację części zadań jednostki samorządu terytorialnego będą musiały przeznaczyć własne środki. Do uzyskania niektórych dotacji konieczne jest zainwestowanie w przedsięwzięcie własnych środków na wymaganym poziomie.

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W WARSZAWIE

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. NFOŚiGW w ramach swojej działalności realizuje programy odnoszące się do odpowiednich sektorów wsparcia:

Gospodarka wodno- ściekowa w aglomeracjach

- ✓ Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- ✓ Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Racjonalna gospodarka odpadami

- ✓ Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów
- ✓ Cześć 2) Instalacje gospodarowania odpadami
- ✓ Cześć 3) Modernizacja stacji demontażu pojazdów
- ✓ Część 4) Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- ✓ Część 5) Międzynarodowe Przemieszczanie odpadów
- ✓ Część 6) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
- ✓ Część 7) Przygotowanie projektów

Ochrona powierzchni ziemi

- ✓ Część 1) Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów
- ✓ Część 2) Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska
- ✓ Część 3) Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym
- ✓ Część 4) Usuwanie odpadów wraz z remediacją powierzchni ziemi

Geologia i górnictwo

- ✓ Część 1) Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych

- ✓ Część 2) Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin

Poprawa jakości powietrza

- ✓ Część 1) Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych
- ✓ Część 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii
- LEMUR- Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej
- Dopłaty do domów energooszczędnych
- Inwestycje energooszczędne w MŚP
- BOCIAN- rozproszone, odnawialne źródła energii
- Prosument - dofinansowanie mikroinstalacji OZE
- Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej
  - ✓ Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo

Ekspertyzy i opracowania

Wspieranie działalności monitoringu środowiska

- ✓ Część 1) Monitoring środowiska
- ✓ Część 2) Służba hydrologiczno-meteorologiczna

Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

- ✓ Część 1) Dostosowanie do zmian klimatu
- ✓ Część 2) Zapobieganie i likwidacja skutków nadzwyczajnych zagrożeń

Edukacja ekologiczna

Współfinansowanie programu LIFE

- ✓ Część 1) Współfinansowanie projektów LIFE+
- ✓ Część 2) Współfinansowanie projektów LIFE w perspektywie finansowej 2014 – 2020

- SYSTEM- Wsparcie działań przez WFOŚiGW
  - ✓ Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest
  - ✓ Część 2) REGION
  - ✓ Część 3) Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, lokalnych oczyszczalni ścieków wraz z sieciami kanalizacyjnymi oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego
- Wsparcie przedsięwzięć niskoemisyjnej gospodarki

Część 1) E-KUMULATOR - Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu

Podmioty ubiegające się o dofinansowanie składają do Narodowego Funduszu wnioski o dofinansowanie, które podlegają szczegółowej ocenie. Finansowanie otrzymują

przedsięwzięcia spełniające kryteria określone w poszczególnych programach priorytetowych. Dofinansowanie przedsięwzięć odbywa się przez udzielanie:

zwrotnych oprocentowanych pożyczek,

bezzwrotnych dotacji, w tym:

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
- dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
- dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Główną formą dofinansowania działań przez NFOŚiGW są oprocentowane pożyczki i dotacje. Planowanie i realizacja dofinansowania przedsięwzięć odbywa się, zgodnie z preferencjami, wg listy programów priorytetowych. Jako priorytetowe traktuje się w szczególności te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KIELCACH

Rolą wojewódzkiego funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym, a podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują na wzór NFOŚiGW listy zdań priorytetowych, które mogą być finansowane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

Fundusze oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, zgodnie z art. 411 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska, mogą także:

- ✓ udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- ✓ wnosić udziały spółek działających w kraju,
- ✓ nabywać obligacje, akcje i udziały spółek działających w kraju.

Przedsięwzięcia priorytetowe do dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w roku 2016:

Priorytet główny: Wspieranie przedsięwzięć zawartych w priorytetach dziedzinowych, które objęte zostały dofinansowaniem ze środków unijnych.

Priorytety dziedzinowe:

I. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

- ✓ Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej realizowane w aglomeracjach ujętych w „Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych”

- ✓ Przedsięwzięcia z zakresu zbiorczych systemów oczyszczania ścieków komunalnych na terenach poza aglomeracjami ujętymi w „Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych" z możliwością realizacji zadań dotyczących zaopatrzenia w wodę jako elementu uzupełniającego dla całości projektu,
- ✓ Wykonanie nowych, rozbudowa lub przebudowa istniejących gminnych oczyszczalni wód opadowych wraz z kanalizacją,
- ✓ Kompleksowa realizacja przez gminy systemów indywidualnych oczyszczalni ścieków na wydzielonych, ujętych w „Programie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego „ obszarach, gdzie budowa komunalnych sieci kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty,
- ✓ Wykonanie nowych, rozbudowa lub przebudowa istniejących oczyszczalni ścieków przemysłowych,
- ✓ Wykonanie nowych indywidualnych systemów oczyszczania ścieków bytowych w ramach dedykowanego programu,
- ✓ Wykonanie nowych, rozbudowa lub przebudowa istniejących zbiorników wodnych ujętych w „ Programie małej retencji dla województwa świętokrzyskiego" o pojemności powyżej 10 000 m^3,
- ✓ Przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie przed powodzią oraz suszą, wynikające z przepisów prawnych oraz dokumentów programowych w tym zakresie,
- ✓ Opracowanie planów służących gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ✓ Działania wynikające z aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju,
- ✓ Badanie jakości wody kąpielisk wykonywane w ramach obowiązków nałożonych na organizatorów kąpielisk ustawą Prawo wodne.

II. **Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi**

- ✓ Opracowanie, w tym aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, prognozy oddziaływania na środowisko planu oraz realizacja zadań ujętych w „ Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" i w planie inwestycyjnym dla województwa świętokrzyskiego w zakresie odpadów komunalnych.
- ✓ Usuwanie (demontaż i transport) i unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych w postaci materiałów zawierających azbest.
- ✓ Wspieranie Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego w zakresie ochrony środowiska na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego

- ✓ Dofinansowanie kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z wypadków w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy albo bezskuteczności egzekucji wobec sprawcy.
- ✓ Prowadzenie obserwacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi oraz terenów zagrożonych tymi ruchami

III. Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem

Polepszenie jakości powietrza:

- ✓ Opracowanie Programów ochrony powietrza dla stref, dla których zachodzi taka konieczność, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz realizacja zadań ujętych w tych programach,
- ✓ Opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej/ planów działań na rzecz zrównoważonej energii oraz realizacja zadań ujętych w tych programach,
- ✓ Inne przedsięwzięcia dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym w ramach dedykowanych programów.

Ochrona przed hałasem:

- ✓ Opracowanie programów ochrony przed hałasem, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz realizacja zadań ujętych w programach

IV. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów

Ochrona przyrody:

- ✓ Przedsięwzięcia/działania w zakresie ochrony przyrody,
- ✓ Działania na rzecz powstrzymania spadku liczebności populacji i odbudowa populacji zagrożonych i zanikających rodzimych gatunków zwierząt, wynikające z programów odbudowy populacji.
- ✓ Zwiększanie powierzchni publicznych terenów zieleni,

Leśnictwo:

- ✓ Opracowanie wojewódzkich programów leśnych wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- ✓ Realizacja zadań związanych ze zwiększeniem lesistości województwa oraz zapobieganiem i likwidacją szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne,

V. Inne działania ochrony środowiska

Edukacja ekologiczna:

- ✓ Propagowanie i wymiana wiedzy w obszarze różnorodności biologicznej, ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów oraz zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony powietrza i klimatu,

- ✓ Aktywizacja społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, kształtowanie postaw proekologicznych i upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju
- ✓ Rozwój infrastruktury służącej edukacji ekologicznej
- ✓ Praktyczna edukacja ekologiczna w ramach ogłaszanych przez Fundusz konkursów

Przedsięwzięcia międzydziedzinowe i inne:

- ✓ Działania z zakresu rolnictwa ekologicznego, bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych utworzonych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- ✓ Wspieranie systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska, zobowiązanych do ponoszenia opłat,
- ✓ Realizacja zadań wynikających z Programu państwowego monitoringu środowiska,
- ✓ Działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków,
- ✓ Likwidacja skutków klęsk żywiołowych w obiektach infrastruktury ochrony środowiska,
- ✓ Likwidacja skutków intensywnego działania zjawisk naturalnych, stanowiących zagrożenie dla środowiska na terenie województwa świętokrzyskiego, po potwierdzenie ich wystąpienia przez Wojewodę Świętokrzyskiego,
- ✓ Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- ✓ Wspieranie opracowania, budowy i wdrożenia systemu informacji przestrzennej jako zintegrowanej platformy do gromadzenia informacji o środowisku, prowadzeniu rejestru form ochrony przyrody i udostępnienia informacji o środowisku,
- ✓ Wykonanie dokumentacji niezbędnej do realizacji zadań zgodnych z Listą przedsięwzięć priorytetowych pod warunkiem podjęcia realizacji zadania,
- ✓ Specjalistyczne wyposażenie pojazdów służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z wyłączeniem wspierania Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego,
- ✓ Opracowanie, w tym aktualizacja wojewódzkiego programu ochrony środowiska, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- ✓ Przedsięwzięcia proekologiczne służące ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, zużycia wody, redukcji wytwarzanych odpadów, zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną, cieplną w procesie produkcyjnym.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2014-2020[12]

Z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, o dofinansowanie może ubiegać się każdy, z wyjątkiem osób fizycznych tj. prywatnych-nieprowadzących działalności gospodarczej. Należy jednak spełnić określone warunki.

Natomiast osoby fizyczne nie pozostaną jednak bez wsparcia - mogą korzystać ze wsparcia dotacyjnego lub pożyczki na rozpoczęcie działalności, albo biorąc udział w realizowanych projektach, np. uczestnicząc w szkoleniach, czy też otrzymując grant.

W dokumencie pn. SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH określone są typy beneficjentów przypisane do konkretnych działań.

W ramach wyodrębnionych osi priorytetowych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 można uzyskać wsparcie na następujące typy przedsięwzięć:

- publiczna infrastruktury B+R oraz rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego; projekty B+R od fazy badań, przez prace rozwojowe, aż po pierwszą produkcję,
- wdrożenie wyników prac B+R w działalności firmy,
- wsparcie IOB jako wspierających innowacje w sektorze przedsiębiorczości,
- tereny inwestycyjne,
- pomoc w przygotowaniu przez MŚP nowych modeli biznesowych opartych na TIK (e handel / promocja gospodarczo-branżowa / obsługa inwestorów),
- wsparcie MŚP na wczesnym etapie rozwoju(m.in. inkubatory przedsiębiorczości),
- wsparcie IOB w zakresie wystandaryzowanych usług dla MŚP,
- rozbudowaprzedsiębiorstwa, w celu wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług (innowacje produktowe, procesowe, wdrożenie prototypu do produkcji.),
- wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej z OZE,
- instalacje do produkcji biokomponentów i biopaliw,
- termomodernizacja energetyczna budynków – głęboka i kompleksowa
- modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej,
- wymiana źródeł ciepła,
- ścieżki rowerowe,
- infrastruktura Park & Ride,
- infrastruktura dworcowa i miejska (m.in. przebudowa skrzyżowań, buspasy),
- ekologiczny tabor w transporcie publicznym,

[12] http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/skorzystaj/jak-zaczac-korzystac-z-programu/kto-moze-otrzymac-wsparcie

- przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz usuwanie skutków katastrof (zbiorniki małej retencji, poldery zalewowe, specjalistyczny sprzęt i wyposażenie, OSP);
- infrastruktura do selektywnej: zbiórki, przetwarzania odpadów, sortowanie, kompostowanie,
- kompleksowe wsparcie gospodarki wodno-ściekowej,
- poprawa dostępności zasobów kulturowych regionu – zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa, produkty turystyczne, szlaki kulturowe, prace konserwacyjne,
- utrzymanie obszarów i zasobów cennych przyrodniczo (lokalnych i regionalnych) parki kraj. i miejskie, rezerwaty, banki genowe, ścieżki edukacyjne),
- budowa lub przebudowa dróg wojewódzkich stanowiących połączenie z siecią dróg krajowych, ekspresowych oraz autostrad,
- modernizacja, rehabilitacji a także budowa nowych odcinków sieci kolejowej inwestycje z zakresu infrastruktury dworcowej o znaczeniu regionalnym,
- adaptacja zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych,
- rozwój e-usług (e-gmina, e-zdrowie dla obywateli),
- rozwój zasobów danych przestrzennych oraz ich digitalizacja,
- rozwój infrastruktury informatycznej (elektroniczny obieg dokumentów.),
- wsparcie dla terenów, które tracą swój dotychczasowy charakter społeczno-gospodarczy - rozwój i gospodarcze wykorzystanie potencjału endogenicznego danego terytorium,
- infrastruktura ochrony zdrowia i usług społecznych (podstawowa opieka, dzieci do lat 3, medycyna pracy, mieszkania socjalne),
- infrastruktura dydaktyczna szkół, szkolnictwa zawodowego i wyższego,
- infrastruktura przedszkolna,
- opieka nad dziećmi do lat 3 – żłobki, kluby dziecięce, nianie,
- profilaktyczne programy zdrowotne – krajowe i regionalne, programy zdrowotne przeciwdziałające przerwaniu aktywności zawodowej,
- edukacja przedszkolna (nowe miejsca, zajęcia, poprawa dostęp., godzin otwarcia),
- edukacja podstawowa i ponadpodstawowa (zajęcia pozalekcyjne, pozaszkolne, praca indywidualna, kompetencje nauczycieli),
- program stypendialny dla szkół ponadpodstawowych i zawodowych,
- podnoszenie umiejętności, kwalifikacji osób dorosłych w obszarze ICT i języków obcych,
- nowoczesne nauczanie (TIK) – Cyfrowa szkoła, E-nauczyciel,
- kształcenie zawodowe (doradztwo, programy edukacyjne, staże u pracodawców),

- wsparcie i tworzenie centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (sprzęt, programy doradztwa zawodowego, dualne systemy kształcenia).

Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

- aktywizacja społeczno–zawodowo-socjalna: (poradnictwo, integracja wykluczonych, streetworking, profilaktyka społeczna i wsparcie dla rodzin i dzieci (świetlice środowiskowe, interwencja kryzysowa, placówki opieki dziennej i całodobowej, rehabilitacja i profilaktyka),
- wsparcie pieczy zastępczej (w tym deinstytucjonalizacja),
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla osób niesamodzielnych,
- wczesne wykrywanie wad rozwojowych i rehabilitacja dzieci,

Ekonomia społeczna (nowe i istniejące, animacja, inkubacja, warsztaty, doradztwo, lokalne plany rozwoju ekonomii społecznej).

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej – usługi wsparcia dla sektora ES oraz LGD

Wsparcie osób nieposiadających zatrudnienia:

- instrumenty i usługi rynku pracy (pośrednictwo, staże, kursy, subsydia, doposażenie miejsca pracy),
- EURES – pośrednictwo pracy międzynarodowej,
- dotacje i pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (plus wsparcie szkoleniowo-doradcze),

Rejestr Usług Rozwojowych (RUR):

- wsparcie rozwojowe dla przedsiębiorstw (doradztwo biznesowe, mentoring, asysta w prowadzenia działalności),
- usługi rozwojowe dla pracowników zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstwa (np. ogólne i specjalistyczne szkolenia).

W ramach RPOWŚ 2014-2020 preferowane będą projekty wspierające Inteligentną Specjalizację Województwa Świętokrzyskiego.

Formy wsparcia z RPOWŚ:

- Dotacje bezzwrotne;
- Pożyczki na preferencyjnych warunkach dla osób zamierzających rozpocząć działalności gospodarczej;
- Pożyczki lub poręczenia udzielane na preferencyjnych warunkach dla MŚP;
- Szkolenia, stypendia, staże, subsydiowanie zatrudnienia, oraz inne formy wsparcia.

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO[13]

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne.

Wsparcie z POIiŚ 2014- 2020 przewidziane jest dla:

- Mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw,
- osób fizycznych,
- samorządów, organizacji i innych podmiotów (administracja publiczna, przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, instytucje wspierające biznes, partnerstwa, służby publiczne inne niż administracja, instytucje ochrony zdrowia, duże przedsiębiorstwa, rolnicy, rybacy, organizacje społeczne i związki wyznaniowe, instytucje nauki i edukacji).

Wsparcie można otrzymać w ramach siedmiu osi priorytetowych, do których przyporządkowano priorytety inwestycyjne. Poniżej scharakteryzowano poszczególne osie priorytetowe.

I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

Oś priorytetowa I przeznaczona jest do finansowania wyłącznie z jednego funduszu (tj. Funduszu Spójności). W ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych przewiduje się wsparcie na budowę i przebudowę instalacji OZE, przebudowę linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie, kompleksową modernizację energetyczną, zastosowanie energooszczędnych technologii, wprowadzanie systemów zarządzania energią, przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem; budowę lub przebudowę w kierunku inteligentnych sieci dystrybucyjnych, działania w zakresie popularyzacji wiedzy na temat inteligentnych systemów przesyłu i dystrybucji energii, rozwiązań, standardów, najlepszych praktyk w zakresie związanym z inteligentnymi sieciami elektroenergetycznymi, budowę nowych odcinków sieci cieplnej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi, przebudowę istniejących systemów ciepłowniczych; budowę, przebudowę instalacji wysokosprawnej kogeneracji.

II. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

Priorytety inwestycyjne wyznaczone w ramach tej osi pochodzą z dwóch celów tematycznych 5. i 6., tj. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego

[13] *https://www.pois.gov.pl/*

gospodarowania zasobami.

Oś II przewiduje wsparcie dla opracowania lub aktualizacji dokumentów strategicznych wymaganych prawem unijnym lub krajowym lub przewidzianych w SPA 2020, poprawy bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałania suszy, zabezpieczenia przed skutkami zmian klimatu obszarów szczególnie wrażliwych, infrastruktury w zakresie systemów selektywnego zbierania odpadów, instalacji do recyklingu i odzysku poszczególnych frakcji materiałowych odpadów, instalacji do mechanicznego i biologicznego przetwarzania odpadów, instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych wraz z odzyskiem energii, infrastruktury zagospodarowania ścieków i osadów komunalnych, ochrony in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, rozwoju zielonej infrastruktury, opracowania m.in. planów zadań ochronnych i planów ochrony, wdrażania instrumentów zarządczych w ochronie przyrody, rekultywacji na cele środowiskowe zanieczyszczonych/zdegradowanych terenów, rozwoju miejskich terenów zieleni.

III. Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego.

W ramach osi III będą realizowane projekty, których efektem będzie stworzenie spójnej sieci dróg o dużej przepustowości, dążące do rozwoju drogowej infrastruktury w sieci TEN-T oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Priorytetowo realizowane będą odcinki dróg w TEN-T, w sieci bazowej, a także dróg w sieci kompleksowej o dużym znaczeniu gospodarczym. Dodatkowo dofinansowywane będą projekty służące rozwojowi i usprawnianiu przyjaznych środowisku i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych.

IV. Infrastruktura drogowa dla miast

Wsparcie finansowe w ramach osi IV otrzymają inwestycje na krajowej sieci drogowej w TEN-T dotyczące powiązania infrastruktury miejskiej z pozamiejską siecią TEN-T, obwodnice pozamiejskie

na drogach krajowych i ekspresowych, drogi krajowe w miastach na prawach powiatu oraz trasy wylotowe na drogach krajowych, odcinki dróg ekspresowych przy miastach. Będą one uzupełniane o inwestycje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD), obejmujące inwestycje infrastrukturalne. Projekty będą realizowane na drogach zarządzanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad, a także przez miasta na prawach powiatu.

V. Rozwój transportu kolejowego w Polsce

Inwestycje wspierane w ramach tej osi będą dotyczyły modernizacji i rehabilitacji istniejących szlaków kolejowych w sieci TEN-T służących do przewozów pasażerskich i towarowych przede wszystkim głównych korytarzy kolejowych: E 20 / C-E 20, E 30 / C-E 30, C-E 59, C-E 65, E-59 i E-

75. Wsparcie otrzymają także projekty kolei poza TEN-T oraz system kolejowy w miastach (koleje miejskie). W ograniczonym zakresie przewiduje się również budowę wybranych krótkich odcinków linii.

VI. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach

Oś VI wspierać będzie projekty mające na celu zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawę płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.

VII. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego

W ramach osi VII realizowane będą projekty dotyczące budowy i/lub przebudowy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego lub energii elektrycznej wraz z infrastrukturą wsparcia dla systemu z wykorzystaniem technologii smart, budowy i/lub przebudowy magazynów gazu ziemnego oraz przebudowy możliwości regazyfikacji terminala LNG.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2014-2020

Celem głównym PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Planuje się, że łączne środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014-2020 wyniosą 13 513,29 mln euro.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020, a mianowicie:

- P1 – Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie oraz na obszarach wiejskich,
- P2 - Zwiększanie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami,
- P3 - Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie
- P4 – Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa,
- P5 – Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym,
- Promowanie włączenia społecznego, zmniejszenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego w obszarach wiejskich

Pomoc finansowa ze środków Programu będzie skierowana głównie do sektora rolnego. Planowane w Programie instrumenty pomocy finansowej będą miały na celu przede wszystkim rozwój gospodarstw rolnych (modernizacja gospodarstw rolnych, restrukturyzacja gospodarstw rolnych, premie dla młodych rolników, płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa rolne), co ma szczególne znaczenie dla regionu z uwagi na duże rozdrobnienie i duży udział małych gospodarstw.

SPIS TABEL

Tabela 1 Powierzchnia poszczególnych gmin w powiecie buskim - stan na rok 2014 9

Tabela 2 Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu buskiego - stan na rok 2014 10

Tabela 3 Ilość gospodarstw rolnych na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego oraz ich struktura obszarowa, PSR 2010..... 11

Tabela 4 Ilość gospodarstw rolnych w poszczególnych gminach powiatu buskiego, PSR 2010 12

Tabela 5 Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego 12

Tabela 6 Użytkowanie gruntów w gosopodarstwach rolnych powiatu buskiego zgodnie z PSR 2010. 13

Tabela 7 Struktura zasiewów w powiecie buskim zgodnie Z PSR 2010 13

Tabela 8 Struktura własnościowa lasów na terenie powiatu buskiego, stan na rok 2014..... 16

Tabela 9 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych na terenie powiatu buskiego..... 27

Tabela 10 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sekcji PKD 2007 na terenie powiatu buskiego..... 27

Tabela 11 Odnawialne źródła energii – typy instalacji i ich moc na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego 30

Tabela 12 Wybrane wskaźniki monitoringu programu ochrony środowiska dla powiatu buskiego na lata 2012-2015..... 31

Tabela 13 Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza za rok 2014..... 35

Tabela 14 Wyniki pomiarów decydujące o klasie jakości powietrza w 2014 roku (ochrona roślin , poziomy dopuszczalne) 37

Tabela 15 Wyniki pomiarów decydujące o klasie jakości powietrza w 2014 roku (ochrona roślin , poziom docelowy i cel długoterminowy) 37

Tabela 16 Porównanie emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu buskiego na lata 2013-2014 38

Tabela 17 Wyniki pomiarów i ocena hałasu drogowego w roku 2014..... 40

Tabela 18 Obszary na terenie powiatu buskiego na Których występują przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu drogowego – drogi krajowe wraz z propozycjami działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego..... 42

Tabela 19 Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie powiatu buskiego..... 45

Tabela 20 Wyniki pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku w 2013 i roku 2014. .. 48

Tabela 21 Długość cieków na terenie powiatu buskiego 49

Tabela 22 Zbiorniki wodne na terenie powiatu buskiego 51

Tabela 23 Jednolite części wód oceniane na terenie powiatu buskiego..... 52

Tabela 24 Ocena Stanu Chemicznego JCWPd 122 55

Tabela 25 Informacje na temat sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu buskiego, stan na 2014 r..... 56

Tabela 26 Ujęcia Wodne z Których korzystają Gminy należące do powiau buskiego..... 56

Tabela 27 Informacje na temat oczyszczalni ścieków na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego 63

Tabela 28 Informacje o zbiornikach bezodpływowych na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego 64

Tabela 29 Informacje na temat sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego, stan na 2014 r. 66

Tabela 30 Bilans złóż na terenie powiatu buskiego..... 68

Tabela 31Procentowy udział gleb użytków rolnych na terenie powiatu buskiego 72

Tabela 32 Zawartość próchnicy w glebach powiatu buskiego 72

Tabela 33 Zawartość metali ciężkich w glebach powiatu buskiego 73

Tabela 34 Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji – stan na dzień 31.12.2015..... 73

Tabela 35 Klasa bonitacji gruntów ornych w poszczególnych gminach powiatu buskiego 74

Tabela 36 Klasa bonitacji łąk i pastwisk na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego..... 75

Tabela 37 Instalacje regionalne zastępcze w Regionie 5..... 76

Tabela 38 Składowiska na terenie powiatu buskiego 79

Tabela 39 Występowanie poszczególnych formy ochrony przyrody na terenie powiatu buskiego 84

Tabela 40 Rezerwaty przyrody na terenie powiatu buskiego 86

Tabela 41 Parki krajobrazowy na terenie powiatu buskiego 89

Tabela 42 Obszary chronionego krajobrazu na terenie powiatu buskiego..... 91

Tabela 43 Pomniki przyrody na terenie powiatu buskiego 97

Tabela 44 Stanowiska dokumentacyjne na terenie powiatu buskiego..... 104

Tabela 45 Użytki ekologiczne na terenie powiatu buskiego 108

Tabela 46 Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 na terenie powiatu buskiego 118

Tabela 47 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 w powiecie buskim..... 119

Tabela 48 Działania nawiązujące do strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030..... 127

Tabela 49 Gminy z Powiatu Buskiego, w obrębie których w latach 2010-2014 wystąpiło zjawisko powodzi 131

Tabela 50 Gminy z powiatu buskiego w których w latach 2010-2014 wystąpił deszcz nawalny..... 131

Tabela 51 Gminy z powiatu buskiego w których w latach 2009-2014 wystąpiło zjawisko gradobicia 132

Tabela 52 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w poszczególnych obszarach interwencji na terenie gmin powiatu buskiego 134

Tabela 53 Działania edukacyjne w poszczególnych obszarach interwencji na terenie poszczególnych gmin powiatu buskiego 138

Tabela 54 Wskaźniki monitorowania Programu..... 152

Tabela 55 Analiza zgodności Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym wojewódzkim i powiatowym..... 154

Tabela 56 Analiza SWOT w poszczególnych obszarach interwencji..... 197

Tabela 57 Cele, kierunki interwencji oraz zadania 205

Tabela 58 Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem 215

Tabela 59 Harmonogram finansowy zadań Powiatu Buskiego 225

SPIS MAP

Mapa 1 Położenie powiatu buskiego na tle województwa świętokrzyskiego 8

Mapa 2 Gminy wchodzące w skład powiatu buskiego..... 9

Mapa 3 Sieć dróg publicznych powiatu buskiego 39

Mapa 4 Formy ochrony przyrody występujące na obszarze powiatu buskiego (oprócz obszarów Natura 2000) 85

Mapa 5 Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie powiatu buskiego..... 130

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXII/214/2016
Rady Powiatu w Busku-Zdroju
z dnia 14 października 2016 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024

MARZEC 2016

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU 5

INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI 7

ZAWARTOŚĆ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU 7

POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI 8

POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI EUROPEJSKIMI 38

Polityka Spójności 2014-2020 38

EUROPA 2020 38

INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 40

PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA – MONITORING REALIZACJI 41

INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 44

ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 45

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA 45

ZAGROŻENIA HAŁASEM 48

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE 55

GOSPODAROWANIE WODAMI 59

Wody powierzchniowe 59

Wody podziemne 65

GOSPODARKA WODNO–ŚCIEKOWA 67

ZASOBY GEOLOGICZNE 79

GLEBY 82

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTANIU ODPADÓW 87

ZASOBY PRZYRODNICZE 95

FORMY OCHRONY PRZYRODY 95

Rezerwaty przyrody 97

Parki krajobrazowe 100

Obszary chronionego krajobrazu 102

Pomniki Przyrody 108

Stanowiska dokumentacyjne 115

Użytki ekologiczne 119

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 129

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI 134

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU 137

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA 141

ZAGROŻENIE POWODZIAMI 142

WIATR HURAGANOWY I TRĄBY POWIETRZNE 143

DESZCZE NAWALNE I GRAD 143

ZAGROŻENIE POŻAROWE 144

ZAGROŻENIE OSUWISKAMI 145

DZIAŁANIA EDUKACYJNE 150

CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 164

PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY 165

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEJ INWESTYCJI POLEGAJĄCEJ NA ROZBUDOWIE SYSTEMU KANALIZACYJNEGO W MIEJSCOWOŚCIACH: SOLEC – ZDRÓJ, STRAŻNIK, ZAGÓRZANY, CHINKÓW, ZAGAJÓW I KOLONIA ZAGAJÓW – GMINA SOLEC - ZDRÓJ 215

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ROZBUDOWYSYSTEMU WODNO-KANALIZACYJNEGO W MIEJSCOWOŚCIACH SOLEC – ZDRÓJ, ZAGÓRZANY, CHINKÓW, ZAGAJÓW I KOLONIA ZAGAJÓW. PROJEKT WODOCIĄGU - GMINA SOLEC - ZDRÓJ 220

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ W KUCHARACH, STRZAŁKOWIE I SZCZYTNIKACH W GMINIE STOPNICA 223

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ DLA MIEJSCOWOŚCI CZYŻÓW I DZIESŁAWICE 225

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH JASTRZĘBIEC ORAZ ŻERNIKI DOLNE W GMINIE STOPNICA 227

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY, PRZEBUDOWY I REMONTU GMINNEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W GNOJNIE 228

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY SIECI KANALIZACYJNEJ W RAMACH AGLOMERACJI PACANÓW, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI SCIEKÓW W SŁUPI 235

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY MOSTU RZEKA WISŁA I NIDA ORAZ OBWODNICA MIEJSCOWOŚCI NOWY KORCZYN 237

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000 245

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY 293

ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE... 300

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 300

SPIS TABEL I SCHEMATÓW 302

SPIS MAP 304

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU

Na podstawie art. 46 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku I jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. Nr 1235 z późn. zm.) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 w/w. ustawy organ opracowujący projekt ww. dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Przedmiotowa Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku (zwana dalej Prognozą) sporządzona została zgodnie z art. 51 ust. 2 w/w. ustawy.

Na podstawie art. 53, w związku z art. 57 i art. 58 ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 2 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko m.in. z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Z uwagi na lokalizację przyjętego obszaru objętego programem w przedmiotowej sprawie właściwym miejscowo jest Świętokrzyski Państwowy Inspektor Sanitarny oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach .

W świetle powyższych przesłanek przedmiotowa Prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring realizacji,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne I negatywne, na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Programie…,
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

ZAWARTOŚĆ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu powiatu buskiego.

„Program Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 roku" został przygotowany w oparciu o szereg dokumentów wymienionych w rozdziale Analiza zgodności Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym zgodnie z najnowszymi Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

Program zawiera podstawowe informacje na temat powiatu buskiego dotyczące położenia geograficznego, sytuacji demograficznej, gospodarki rolnej ,leśnej, a także turystyki, uzdrowisk, przemysłu, rynku pracy i odnawialnych źródeł energii.

Przeprowadzono również analizę zgodności Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Dokonano oceny stanu środowiska w podziale na następujące obszary interwencji: ochronę klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarkę wodno – ściekową, zasoby geologiczne, gleby, gospodarkę odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami. Opisano również zagadnienia związane z adaptacjami do zmian klimatu, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska, działaniami edukacyjnymi, monitoringiem środowiska

Wyznaczono cel nadrzędny Programu w oparciu o dokumenty strategiczne

Zrównoważony rozwój powiatu buskiego

, kierunki interwencji, zadania oraz harmonogram finansowy kierując się analizą SWOT. Podano założone źródła finansowania zaplanowanych zadań, a także system realizacji Programu.

POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

TABELA 1 ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	**Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych**
DOKUMENTY KRAJOWE	
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020r. BEIŚ	
Cel główny Strategii realizowany będzie przez cele szczegółowe i kierunki interwencji: CEL I. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWSKA • **gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody** • zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, • uporządkowanie zarządzania przestrzenią CEL II. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ • lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii, • **poprawa efektywności energetycznej** • zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych • rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy • **wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii** • **rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,** • rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne	• wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów – gmina Nowy Korczyn • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój

	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku (PEP 2030)	
Kierunki: • **poprawa efektywności energetycznej** • wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii • wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na

• **rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,**	terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności

• **ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko**	publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW)	
Dla naturalnych części wód celem osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego	• Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania – Gmina Busko – Zdrój, • Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko – Zdrój, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka –

Z kolei dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe: • **Zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych** • **Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych** • **Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych** • **Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka** • **Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.**	Gmina Gnojno, • Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno • Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn, • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – Gmina Pacanów, • Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec – Zdrój • Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt. – Gmina Tuczępy, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aPGW) - projekt	

Opracowany projekt aPGW będzie obowiązywał w latach 2016-2021 i zastąpi obecnie obowiązujący PGW. Celem Środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest osiągnięcie dobrego stanu wód (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu – a więc I klasy jakości wód. Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych	Jak wyżej
MasterPlan dla obszaru dorzecza Wisły	
Nadrzędne cele strategiczne polityki wodnej Unii Europejskiej, które uwzględniono w dokumencie, skupiają się przede wszystkim na: • Osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu oraz potencjału wód, a także związanych z nimi ekosystemów, • **Zapewnieniu dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki** • **Ograniczeniu negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych** • Wdrożeniu systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami	Jak wyżej oraz • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG	
Zgodnie z dokumentem na terenie województwa świętokrzyskiego Master Plan zakłada inwestycje po roku 2015 zgodnie z którymi przyrost liczby rzeczywistych mieszkańców, którzy skorzystają z usług kanalizacyjnych w wyniku rozbudowania sieci powinien wynosić 72 367 osób, a długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy ogółem to 734,8 km.	• AglomeracjaPLSW052N Nazwy projektów w ramach których realizowane będą inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych: Rewitalizacja miejscowości Solec – Zdrój, Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej gminy Solec – Zdrój ;długość sieci kanalizacyjnej planowanej do modernizacji 4, 0 km, długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy

	po weryfikacji 2,3 km • Modernizacja oczyszczalni ścieków Solec – Zdrój w zakresie przeróbki osadów ściekowych • Aglomeracja PLSW058N Świniary; Budowa uzupełniających odcinków sieci kanalizacyjnej etap III Wójcza-Plebanka, Biechów – Kołowrocice, Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej gminy Solec – Zdrój długość sieci kanalizacyjnej planowanej do budowy po weryfikacji 2,7 km, Modernizacja oczyszczalni ścieków Świniary w zakresie przeróbki osadów ściekowych • Aglomeracja PLSW072N Nowy Korczyn Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce gmina Nowy Korczyn 7,4 km długość kanalizacji planowanej do budowy po weryfikacji
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP)	
Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym, to: • **Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,** • **Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,** • Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym	• budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Program wodno – środowiskowy kraju (PWŚK)	
Cele: • **Niepogarszanie stanu części wód** • **Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód**	• Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania – Gmina Busko – Zdrój,

powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, • **Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie** • **Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji**	• Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko – Zdrój, • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka – Gmina Gnojno, • Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno • Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn, • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – Gmina Pacanów, • Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec – Zdrój • Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt. – Gmina Tuczępy, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica

	• Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Aktualizacja Programu wodno –środowiskowego kraju (aPWŚK) - projekt	
Program będzie obowiązywać w latach 2016-2021 i zastąpi obecny PWŚK. Celem aktualizacji Programu jest weryfikacja działań zaplanowanych w zatwierdzonym w 2010 r. PWŚK, pod kątem stopnia ich realizacji i skuteczności oraz wskazanie zaktualizowanych w wyniku tej analizy działań dla jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych, których realizacja zapewni osiągnięcie założonych celów środowiskowych.	Jak wyżej
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (IV AKPOŚK)	
Cel główny dokumentu: • **Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami**	• Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Stopnica, • Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014)	
Główne cele strategiczne : • Uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju, • Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, • Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, • Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,	Wypełniane przez zadania w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami oraz poprzez działania edukacyjne

• Utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami	
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)	
W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu: • **Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest** • **Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju** • **Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko**	• Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032 • Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica” • Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój” • Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN)	
Celem głównym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi są: • **Niskoemisyjne wytwarzanie energii,** • Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami , w tym odpadami, • Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo • Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli

	fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej –Gmina Stopnica • przyjęcie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Solec - Zdrój • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej Gmina Stopnica, • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina

• **Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji**	Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica • W ramach działalności RCEE Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz Planem działań na lata 2015-2020	
Cel nadrzędny: Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno – gospodarczym kraju **.**	• Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków – Gmina Solec – Zdrój i gmina Wiślica* • Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko -Zdrój i Solec –Zdrój • Zalesianie gruntów osoby fizyczne z gminy Tuczępy

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel główny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe: • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, • Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, • Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, • Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości

	Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów
Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych	
Plan określa cele związane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia, do osiągnięcia w 2020 roku uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej:

	✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski, szczególnie ochrony ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej –

	mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki

	Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)	
Podstawowe cele zdefiniowane w NSEE to: • Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Polski, • Wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej • Tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej , a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności, • Promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej	Cele te będą realizowane przez działania opisane w punkcie 4.13 Działania Edukacyjne
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	
Wśród celów Strategia wymienia, m.in. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochronę i poprawę stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego i wzrost społecznego kapitału rozwoju. Wśród wskaźników Strategia wymienia m.in. energochłonność gospodarki, udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii, emisję CO_2, wskaźnik czystości wód, wskaźnik odpadów nierecyklingowanych.	
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Cele rozwojowe obejmują m.in. bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawę stanu środowiska, adaptację do zmian klimatu, zwiększenie efektywności transportu, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integrację przestrzenną dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Wybrane wskaźniki szczegółowe odnoszące się do poszczególnych celów, a w tym do: efektywności energetycznej, udziału energii ze źródeł odnawialnych, emisji gazów cieplarnianych, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wskaźnika czystości wód (%).	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	
Celem tego dokumentu jest m.in. wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	• Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej –Gmina Busko – Zdrój • Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1 • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej – Gmina Solec – Zdrój • Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej –

	mieszkańcy gminy Wiślica • Modernizacja indywidualnych kotłowni mieszkańcy gminy Wiślica • Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki

	Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji –Gmina Tuczępy, • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Stopnica • Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Tuczępy • Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Wiślica
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	
Strategia ta wyznacza m.in. następujące priorytety: • Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich, • Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich, • Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich, • Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego • Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom • Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich, • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	
Strategia rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	
Wizja: Świętokrzyskie - region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania. Strategia formułuje m.in. następujący cel strategiczny: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu, a w ramach niego cele szczegółowe: • Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce, • Inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły, • Adaptacja do zmian klimatycznych – przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym i suszy, a także klęskom żywiołowym, • Ochrona cennych zasobów przyrodniczych	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020	
Osie priorytetowe wyznaczone w ramach RPOWŚ: 1. Innowacja i nauka, 2. Konkurencyjna gospodarka, 3. Efektywna i zielona energia, 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe, 5. Nowoczesna komunikacja, 6. Rozwój miast, 7. Sprawne usługi publiczne, 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo, 9. Włączenie społeczne iw alka z ubóstwem, 10. Otwarty rynek pracy, 11. Pomoc techniczna	Niektóre zadania przewidziane w Programie będą finansowane z RPOWŚ , co świadczy o zgodności zaplanowanych zadań z celami w poszczególnych osiach priorytetowych, np.: modernizacja ścieków w Gminie Wiślica, budowa nowej sieci kanalizacyjnej oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków - wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu - gmina Wiślica, modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Wiślica, poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej - Gmina Solec Zdrój, uporządkowanie gospodarki ściekowej, rozbudowa kanalizacji, ochrona różnorodności biologicznej - Gmina Nowy Korczyn.
Strategia Badań i Innowacyjności	
Główny cel to: do roku 2020 w województwie świętokrzyskim zapanuje kultura sprzyjająca	Założenia Strategii będą realizowane poprzez zaplanowane zadania w szczególności w

innowacjom, przedsiębiorczości i konkurencyjności, która pomoże stworzyć nowe i trwałe miejsca pracy dla wysokowykwalifikowanych pracowników oraz wesprze wzrost gospodarczy, który będzie szybszy niż średnia krajowa	zakresie OZE i gospodarki wodno – ściekowej: • Zwiększenie zastosowania instalacji do produkcji energii z OZE • Rozwój infrastruktury wodno - ściekowej
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	
Wiodący imperatyw regionalnej polityki przestrzennej to integrowanie działań gospodarczych, politycznych i społecznych, podejmowanych na różnych poziomach zarządzania , z utrzymaniem równowagi środowiska naturalnego, trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz zachowaniem najcenniejszych wartości krajobrazu. Wśród nadrzędnych priorytetów zagospodarowania przestrzennego w dokumencie tym eksponuje się: • Wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, • Walory architektoniczne i krajobrazowe, • **Wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych,** • Wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury, • Walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności, • Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022	
Dla nadrzędnych celów w zakresie gospodarki odpadami należy: • Ochrona środowiska, • Zapobieganie powstawaniu odpadów • Zrównoważony rozwój województwa, • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa Osiąganie celów nadrzędnych wymaga realizacji wyznaczonych poniżej celów pośrednich. Odpady komunalne: <u>Cele przyjęte na lata 201-2022</u> • Osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do	• Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032 • Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica” • Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój” • Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica • Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno

ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło • Osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, • Ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r. • Zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk" oraz ich likwidacja. <u>Cele przyjęte na lata 2023-2028</u> • Osiągnięcie poziomu recyclingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r. Odpady ulegające biodegradacji <u>Cele przyjęte na lata 2016-2022</u> • Ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. • Sukcesywne wdrażanie w gminach selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i stopniowo innych bioodpadów <u>Cele przyjęte na lata 2023-2028</u> • Wdrożenie do 2025r. w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów Odpady zawierające azbest: • Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	• Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów"
Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych	
Poprawa jakości powietrza w strefach województwa świętokrzyskiego w celu osiągnięcia właściwych standardów,, a także krajowego celu redukcji narażenia poprzez realizację	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.

zintegrowanej polityki ochrony powietrza”	
Wojewódzki Program Ochrony Zasobów Wodnych dla województwa świętokrzyskiego ze szczególnym uwzględnieniem restytucji i ochrony ryb dwuśrodowiskowych, jednośrodowiskowych i bezkręgowców wodnych oraz przywrócenia możliwości wędrówek ryb	
Realizacja programu wpłynie na środowisko przyrodnicze województwa Świętokrzyskiego poprzez wzrost bioróżnorodności (odbudowa zagrożonych siedlisk i restytucja różnych gatunków zwierząt), wzrost czystości wód, zwiększenie retencji wodnej i podniesienie walorów turystycznych i krajobrazowych terenu poprzez renaturyzację koryt i dolin rzecznych.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w następujących obszarach interwencji: gospodarka wodami i gospodarka wodno-ściekowa.
Strategia rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2015-2020	
Strategia została opracowana aby wskazać walory i kierunki rozwoju turystycznego regionu. Jako główny cel wskazuje ona: pełne wykorzystanie zrealizowanych projektów turystycznych i okołoturystycznych dla uzyskania efektów gospodarczych i społecznych wynikających z rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane we wszystkich obszarach interwencji, a zwłaszcza w obszarze interwencji: zasoby przyrodnicze.
Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025	
Cel nadrzędny: Zrównoważony rozwój regionu sprzyjający klimatowi z zachowaniem walorów przyrodniczych i racjonalnej gospodarki odpadami. Cele strategiczne (długoterminowe do 2025 roku) wyznaczone w poszczególnych obszarach interwencji: I. Zasoby przyrodnicze: Ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazowej i geologicznej województwa II. Zasoby wodne i gospodarka wodna: Prowadzenie zrównoważonego gospodarowania wodami umożliwiającego osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód III. Powietrze atmosferyczne: Poprawa jakości powietrza w województwie świętokrzyskim IV. Odnawialne źródła energii: Wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.

V. Klimat akustyczny: Poprawa klimatu akustycznego w województwie świętokrzyskim VI. Pola elektromagnetyczne: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym VII. Gospodarka odpadami: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa VIII. Zasoby geologiczne: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi IX. Poważne awarie przemysłowe: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii X. Lasy: Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych XI. Gleby: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	
Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020	
„Program" zakłada budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, realizowaną przez samorządy gminne dla indywidualnych odbiorców oraz dla budynków użyteczności publicznej, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (zrzut ścieków przemysłowych). Preferowane będą oczyszczalnie biologiczne działające w oparciu o metodę osadu czynnego lub w złożach biologicznych, tak aby oczyszczanie było zgodne z przepisami ochrony środowiska. Dopuszcza się również realizacje oczyszczalni ze złożami gruntowo – roślinnymi. We wszystkich rodzajach zastosowanych technologii muszą być zastosowane studzienki rewizyjne lub miejsca poboru prób, w celu kontroli procesów oczyszczania ścieków przed ich odprowadzaniem do odbiornika	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu buskiego
Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego , których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływania akustyczne	
Program ma na celu określenie niezbędnych priorytetów i kierunków działań, których zadaniem jest zmniejszenie uciążliwości oraz ograniczenie nadmiernego poziomu hałasu na obszarach dróg krajowych na terenie województwa	Cele niniejszego dokumentu będą realizowane przez działania związane z ograniczeniem hałasu związanym z transportem

świętokrzyskiego.	
Uchwała Nr XXXV/615/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przyjęcia apelu o podjęcie przez władze samorządowe oraz wyższe uczelnie województwa świętokrzyskiego współpracy przy wdrażaniu najlepszych standardów środowiskowych w celu zachowania wysokich walorów przyrodniczych, zmierzających do wykreowania naszego województwa zielonym regionem „Zielone Świętokrzyskie”	
Kierunki działań priorytetowych w obszarach : 1. Racjonalne gospodarowanie zasobami a. Tworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych, w tym tworzenie tzw. zielonej infrastruktury na terenach poza systemem Natura 2000 i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez wprowadzenie systemu ochrony i zarządzania zasobami przyrodniczymi na podstawie kompleksowej inwentaryzacji oraz integracji z planami zagospodarowania przestrzennego b. Wdrażanie technologii służących oszczędzaniu wody i odnowy wody c. Podnoszenie standardu budownictwa usługowego i mieszkaniowego d. Propagowanie racjonalnego gospodarowania zasobami w produkcji rolnej i rybackiej e. Propagowanie wykorzystania potencjału upraw energetycznych f. Promowanie naturalnych źródeł energii pochodzenia rolniczego g. Wdrażanie racjonalnej gospodarki złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji 2. Poprawa stanu środowiska **a. Zapewnienie skutecznego i efektywnego oczyszczania ścieków komunalnych** b. Wdrażanie alternatywnych sposobów zagospodarowania osadów ściekowych z oczyszczalni komunalnych c. Upowszechnienie stosowania dobrych praktyk rolniczych w tym biologizacja upraw	• Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w

d. Umożliwianie rozwoju rolnictwa ekologicznego i integrowanego **e. Propagowanie energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym** f. Realizacja inwestycji w zakresie miejskiego transportu inteligentnego g. Wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi 3. Adaptacja do zmian klimatu **a. Realizacja działań przeciwpowodziowych** b. realizacja infrastruktury ostrzegawczo – monitorującej	Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica, • Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej

c. realizacja programu małej retencji d. renaturyzacja cieków wodnych **e. zwiększanie lesistości i tworzenie infrastruktury zielonej, szczególnie w miastach** f. wprowadzenie standardów budowlanych umożliwiających zmniejszenie strat towarzyszących klęskom żywiołowym g. propagowanie nowoczesnych technik uprawy roślin h. tworzenie w przestrzeni miejskiej korytarzy wentylacyjnych, **i. dywersyfikacja źródeł energii** j. rewitalizacja przyrodnicza terenów zdegradowanych 4. Promowanie turystyki kwalifikowanej 5. Propagowanie turystyki kwalifikowanej 6. Propagowanie budownictwa energooszczędnego i pasywnego 7. Wspieranie badań naukowych i innowacyjnych technologii w celu poprawy stanu środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi 8. Prowadzenie kampanii edukacyjno -informacyjnych	• wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy • budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • Zalesianie gruntów osoby fizyczne z gminy Tuczępy • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko – Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki

	Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej
DOKUMENTY POWIATOWE	
Strategia Rozwoju Powiatu Buskiego na lata 2014-2020	
Misja Strategii: Uzdrowiskowy, ekologiczny powiat buski bogaty w dziedzictwo kulturowe, dający zdrowie, sielski odpoczynek, zdrową żywność, otwarty na innowacyjność Cele strategiczne: I. Optymalne wykorzystanie walorów uzdrowiskowych i przyrodniczo – krajobrazowych oraz dóbr kultury poprzez: a. Koncentrację na tworzeniu warunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji b. Koncentrację na ochronie i udostępnianiu dziedzictwa kulturowego c. Zwiększenie dostępności kulturalnej II. Rozwój obszarów wiejskich a. Wspieranie rozwoju instytucji wspomagających producentów rolnych (giełdy rolne, sortownie, chłodnie itp. b. Wspieranie innowacyjnych technologii przy wykorzystaniu produktów rolnych(biomasa, biogazownia itp.) c. Upowszechnienie działań mających na celu zwiększenie produkcji żywności ekologicznej d. Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie e. Pomoc w powstawaniu grup producenckich f. Promocja powiatu ukierunkowana na przyciąganie i lokowanie kapitału w strukturach rynku rolnego	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu zwłaszcza jeśli chodzi o optymalne wykorzystanie walorów uzdrowiskowych i przyrodniczo –krajobrazowych oraz dóbr kultury i rozwój obszarów wiejskich.

g. Wspieranie marketingu i dystrybucji produktów rolnych na rynku krajowym oraz rynkach międzynarodowych h. Wspieranie rozwoju działalności okołorolniczej poprzez stwarzanie alternatywnych źródeł dochodów i zatrudnienia (agroturystyka itp.) III. Wzrost innowacyjności powiatu a. Wspieranie działalności gospodarczej opartej o lokalne zasoby naturalne (wody lecznicze, kopaliny, kruszywa naturalne, surowce ilaste, rzeki, stawy) b. Poprawa infrastruktury regionalnej c. Zrównoważony rozwój d. Gospodarka regionalna e. Wiedza – gospodarka oparta na wiedzy IV. Właściwe wykorzystanie kapitału ludzkiego a. Tworzenie warunków do dalszego rozwoju szkolnictwa w oparciu o istniejącą infrastrukturę oraz aktualne i perspektywiczne prognozy demograficzne. b. Wspieranie promocji zatrudnienia c. Wspieranie działań na rzecz polityki społecznej d. Wspieranie działań na rzecz zwiększenia ochrony i promocji zdrowia V. Wzrost efektywności zarządzania powiatem a. Tworzenie efektywnej (skutecznej) polityki rozwoju powiatu b. Wdrażanie przez samorząd lokalny dodatkowych narzędzi budowania lokalnego partnerstwa oraz zagadnień związanych z ożywieniem gospodarczym, pomocą zwalnianym i bezrobotnym oraz podnoszeniem konkurencyjności przedsiębiorstw	

POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI EUROPEJSKIMI

POLITYKA SPÓJNOŚCI 2014-2020

Ustawodawstwo dotyczące polityki spójności obejmuje między innymi regulacje dotyczące najważniejszych rozporządzeń określających ogólne zasady funkcjonowania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).W tym dokumencie zawarto szereg zasad takich jak:

- ✓ Skoncentrowanie na priorytetach „Europa 2020”,
- ✓ Nagradzanie wysokiej wydajności,
- ✓ Wspieranie planowania zintegrowanego,
- ✓ Skoncentrowanie na wynikach – monitorowanie postępów w osiąganiu uzgodnionych celów,
- ✓ Wzmacnianie spójności terytorialnej.

EUROPA 2020

Celem strategii „Europa 2020” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej; oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa. Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, innowacyjności, edukacji, walki z ubóstwem oraz w zakresie klimatu i energii. Aby zagwarantować, że strategia „Europa 2020” przyniesie oczekiwane rezultaty, ustanowiono solidny i skuteczny system zarządzania gospodarczego, który ułatwi koordynowanie działań politycznych na szczeblu unijnym i krajowym.

5 celów dla UE w 2020 r.

1. Zatrudnienie 75 proc. osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę
2. Badania i rozwój na inwestycje w badania i rozwój powinniśmy przeznaczać 3 proc. PKB Unii
3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii należy ograniczyć emisje gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30 proc., jeśli warunki będą sprzyjające) 20 proc. energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20 proc.
4. Edukacja Ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10 proc. co najmniej 40 proc. osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe

5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln. Cele te pokazują, jaka powinna być ogólna kondycja Unii Europejskiej w 2020 r. pod względem najważniejszych parametrów.

Cele te są przekładane na cele krajowe , tak by każde państwo członkowskie mogło kontrolować swoje postępy w ich realizacji. Nie oznaczają one podziału obciążenia – są to wspólne cele, które realizowane będą za pomocą szeregu działań podejmowanych zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i przez UE. Są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają: poprawa sytuacji w dziedzinie edukacji pozwoli ograniczyć bezrobocie i ubóstwo większy nacisk na badania i rozwój oraz innowacje w gospodarce, w połączeniu z efektywniejszym wykorzystywaniem środków, podniesie konkurencyjność UE i przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy inwestowanie w czystsze technologie ułatwi walkę ze zmianami klimatu, a jednocześnie stworzy nowe możliwości rozwoju dla przedsiębiorstw i pracowników.

INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. Nr 1235 z późn. zm.

W matrycy środowiskowych oddziaływań realizacji zadań określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska. Przedstawiono również dodatkowe analizy. Odniesiono się również do wytycznych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach zawartych w piśmie z dnia 15 marca 2016r. znak: WPN-II.411.4.2016.DZ, jak również Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach zawartych w piśmie z dnia 03.03.2016 r. NZ.9022.5.24.2016.

PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA – MONITORING REALIZACJI

Wdrażanie Programu będzie podlegało regularnej ocenie poprzez sporządzenie Raportu z realizacji Programu co 2 lata w ramach którego nastąpi:

- ✓ określenie stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- ✓ określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ✓ oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ✓ analiza przyczyn tych rozbieżności.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono listę wskaźników do wykorzystania w Raportach.

TABELA 2 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Busko - Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów	Solec - Zdrój	Stopnica	Tuczępy	Wiślica	Ogółem powiat buski
1.	Ilość instalacji solarnych na budynkach prywatnych/ budynkach użyteczności publicznej	Szt./Szt.	Gminy									
2.	Ilość ogniw fotowoltaicznych na budynkach prywatnych/ budynkach użyteczności publicznej	Szt./Szt.	Gminy									
3.	Ilość poddanych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Szt.	Gminy									
4.	Długość nowozbudowanych dróg gminnych	km	Gminy									
5.	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	Gminy									
6.	Uchwalony Program ograniczenia niskiej emisji	Tak/nie	Gminy									
7.	Wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego	Tak/nie	Gminy									
8.	Ilość zbiorników retencyjnych	Szt.	Gminy									
9.	Długość wzmocnionych wałów przeciwpowodziowych	m	Gminy									
10.	Długość nowowybudowanych wałów przeciwpowodziowych	m	Gminy									
11.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu:	mg/l	Gminy									

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Busko - Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów	Solec - Zdrój	Stopnica	Tuczępy	Wiślica	Ogółem powiat buski
	BZT5,ChZT, zawiesina ogólna											
12.	Przepustowość oczyszczalni	m^3/d	Gminy									
13.	Zawartość żelaza w wodzie	µg/l	Gminy									
14.	Długość szlaków komunikacyjnych na terenie obszarów Natura 2000	km	Gminy									
15.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	Gminy									
16.	Długość edukacyjnych ścieżek rowerowych	km	Gminy									
17.	% powierzchni jaką zajmują lasy	%	Gminy									

INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

MAPA 1 ODLEGŁOŚĆ POWIATU BUSKIEGO OD GRANICY KRAJU

Źródło: http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/?gpmap=gp0&actions=acShowWgButtonPanel_kraj_ORTO

Odległość powiatu buskiego od granicy polsko – słowackiej w lini prostej to około 125 km, a od granicy polsko – ukraińskiej 230 km. Działania podejmowane w ramach realizacji Programu, nie będą skutkowały możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych, wobec czego dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko

ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W wyniku realizacji Programu stan środowiska w powiecie buskim ulegnie poprawie. Brak realizacji zadań zawartych w Programie spowoduje pogorszenie stanu środowiska w powiecie

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu mają wpływ wielkość napływowej i lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, warunki klimatyczne i topografia terenu. Głównymi źródłami zanieczyszczeń do atmosfery na terenie powiatu buskiego są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów na drogach występujących na terenie powiatu buskiego wymienionych w rozdziale Komunikacja i transport.

Substancjami zanieczyszczającymi, mającymi największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzącymi z procesów spalania energetycznego są: tlenki azotu (NO-NO_2), dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO) i pyły.

Od środków transportu największy udział w emisji mają: tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO-NO_2) i benzen (C_6H_6).

Na terenie województwa świętokrzyskiego wydzielono 2 strefy dla których dokonuje się oceny jakości powietrza: miasto Kielce i strefę świętokrzyską. Powiat buski jest zaliczany do strefy świętokrzyskiej

TABELA 3 KLASYFIKACJA STREFY ŚWIĘTOKRZYSKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW OKREŚLONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ZA ROK 2014

Lp.	Nazwa zanieczyszczenia	Klasa strefy
1.	**Dwutlenek azotu NO_2**	**A**
2.	**Dwutlenek siarki SO_2**	A
3.	**Tlenek węgla CO**	A
4.	**Benzen C_6H_6**	A
5.	**Pył PM10**.	C

Lp.	Nazwa zanieczyszczenia	Klasa strefy
6.	**Pył PM2,5**	A
7.	**Benzo(a)piren BaP**	C
8.	**Arsen As**	A
9.	**Kadm Cd**	A
10.	**Nikiel Ni**	A
11.	**Ołów Pb**	A
12.	**Ozon O_3**	A D2

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Oznaczenie klas przyjęto wg instrukcji GIOŚ:

- **A** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych
- **B** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji
- **C** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe
- **D1** – jeżeli stężenie zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego
- **D2 –** jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego

TABELA 4 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOMY DOPUSZCZALNE)

Lp	Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu µg/m³	Strefa świętokrzyska µg/m³
1.	NO_x	rok	30	12
2.	SO_2	Rok Pora zimowa 1X-31 XII	20	Rok: 7 Pora zimowa: 9

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

TABELA 5 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOM DOCELOWY I CEL DŁUGOTERMINOWY)

Nazwa Substancji	Okres uśredniania wyników	Poziom docelowy substancji w powietrzu µg/m³h	Poziom celu długoterminowego substancji w powietrzu µg/m³h	Strefa świętokrzyska µg/m³h
Ozon	**Okres wegetacyjny 1V-31 VII**	**18 000**	**6 000**	**17749**

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Niska emisja, pochodząca głównie z lokalnych kotłowni i gospodarstw indywidualnych stanowi lokalnie poważny problem w szczególności na terenach wiejskich. Źródła niskiej emisji są bardzo rozproszone. Charakteryzują się także sezonowością – wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym zaś w lecie ich znaczenie jest niewielkie.

TABELA 6 PORÓWNANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2013-2014

Rodzaj emisji	**2013 r.**	**2014r.**
Emisja zanieczyszczeń pyłowych	Ilość [Mg/r.]	
✓ **ogółem**	**26**	**17**
✓ ze spalania paliw	23	16
✓ węglowo – grafitowe, sadza	2	1
Emisja zanieczyszczeń gazowych	Ilość [Mg/r.]	Ilość [Mg/r.]
✓ **ogółem**	**30 408**	**23 213**
✓ ogółem bez dwutlenku węgla	498	170
✓ dwutlenek siarki	373	71
✓ tlenki azotu	65	49
✓ tlenek węgla	59	50
✓ dwutlenek węgla	29 910	23 043
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	Ilość [Mg/r.]	Ilość [Mg/r.]
✓ pyłowe	57	54
✓ gazowe	2	0

Źródło: http://www.stat.gov.pl/bdl

Porównując dane z lat 2014 i 2013 zauważamy spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych.

ZAGROŻENIA HAŁASEM

Największe zagrożenie środowiska hałasem powoduje zazwyczaj przemysł i komunikacja. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wynikać z funkcjonowania istniejących zakładów przemysłowych oraz usługowych. W takich przypadkach należy przestrzegać zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne granice natężenia nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane.

Hałas komunikacyjny - wraz ze wzrostem natężenia ruchu obserwuje się coroczny przyrost poziomów hałasu komunikacyjnego. W celu ograniczenia uciążliwości wynikających z nadmiernego hałasu komunikacyjnego należy dążyć min., utrzymania dobrej nawierzchni dróg i ulic, dobrej organizacji ruchu itp. Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu buskiego są związane przede wszystkim z eksploatacją systemu dróg kołowych. Przez obszar powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe nr 73 i 79 oraz drogi wojewódzkie nr 756,757,765,767,771,776 i 973.

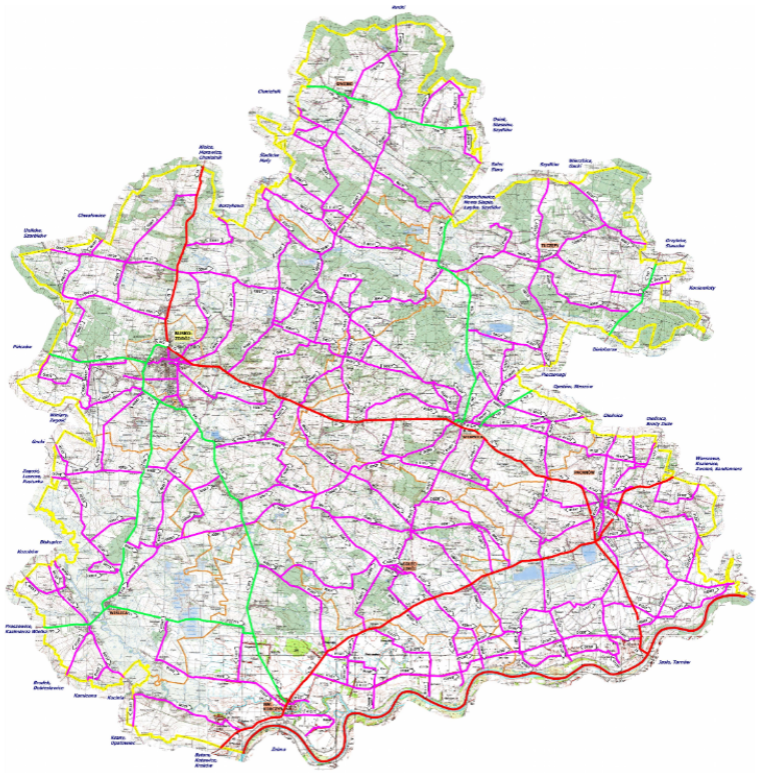

MAPA 2 SIEĆ DRÓG PUBLICZNYCH POWIATU BUSKIEGO

Znaczenie kolorów linii:

Jezdnie: Kategoria drogi

krajowe

powiatowe

wojewódzkie

W roku 2014 WIOŚ w Kielcach wykonywał pomiary monitoringowe hałasu drogowego między innymi na terenie miejscowości Busko – Zdrój oraz Wiślica. Monitoring hałasu obejmował pomiary, które służyły określeniu wskaźników krótkookresowych (L_{AeqD} i L_{AeqN}) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Wyniki tych badań przedstawione są w poniższej tabeli.

TABELA 7 WYNIKI POMIARÓW I OCENA HAŁASU DROGOWEGO W ROKU 2014

Rejon badań	Współrzędne punktu	Data pomiaru	Odległość od krawędzi jezdni [m]	Wysokość punktu pomiar.	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik	Norma	Przekroczenie	Rodzaj terenu
Busko - Zdrój									
Pkt 1 ul. Bohaterów Warszawy	N50°28'14,57'' E20°41'40,7''	08-09.07.14	10	4	L_{AeqD}	63,6	61	2,6	szkoła
					L_{AeqN}	55,4	56	-	
Pkt 1 ul. Bohaterów Warszawy	N50°28'14,57'' E20°41'40,7''	10-11.07.14	20	4	L_{AeqD}	63,1	61	2,1	szkoła
					L_{AeqN}	54,6	56	-	
Wiślica									
Pkt 1 Wiślica	N50°20'43,01'' E20°40'07,68''	07-08.10.14	10	4	L_{AeqD}	65,2	65	0,2	Zabudowa zagrodowa
					L_{AeqN}	56,3	56	0,3	

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

W latach 2012-2014 WIOŚ w Kielcach nie przeprowadzał pomiarów hałasu kolejowego w województwie świętokrzyskim. Mapa akustyczna linii kolejowych wykonana na zlecenie PKP PLK S.A. także nie uwzględnia linii kolejowych zlokalizowanych w województwie świętokrzyskim.(brak linii kolejowych na których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie). Niemożliwym jest wobec tego określenie uciążliwości akustycznej w powiecie buskim.

Zgodnie z „Programem ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne" badane odcinki drogi krajowej 73 przechodzącej przez powiat buski podzielono na 5 odcinków i zbadano przekroczenia L_{DWN} oraz $L_{N.}$ Szczegółowy zakres odcinków pokazany na załącznikach graficznych w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne."

Wskaźnik L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00

Wskaźnik L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

TABELA 8 OBSZARY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH HAŁASU DROGOWEGO – DROGI KRAJOWE WRAZ Z PROPOZYCJAMI DZIAŁAŃ W CELU OGRANICZENIA WYSTĘPUJĄCYCH PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU DROGOWEGO

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	**Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]**	**Przekroczenia L_{DWN}**	**Przekroczenia L_N**	**Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego**	**Termin realizacji**
73_10	64/59 – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Obszar przekroczenia nie sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 0-5 dB	Obszar przekroczenia nie sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalnie przyjmują wartości 0-5 dB	Odstąpienie od zadań (niska wartość wskaźnika M , który powiązuje wielkość przekroczeń z liczbą ludności w obszarze gdzie te przekroczenia hałasu występują realizacja tylko zadań dodatkowych)	2018
73_11	68/59 – zabudowa mieszkaniowa	Obszar przekroczenia	Obszar przekroczenia	Ograniczenie	2018

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N	Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego	Termin realizacji
	wielorodzinna/zagrodowa	sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 0-5 dB	sięga do pierwszej linii zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 0-5 dB	prędkości o 10 km/h	
73_12	64/59 zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Przejście dla pieszych z wyspą azylu	2018
73_13	68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą	Przejście dla pieszych z wyspą azylu	2018

Oznaczenie odcinka drogi krajowej	Poziomy dopuszczalne (dzień/noc) [dB]	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N	Propozycje działań w celu ograniczenia występujących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego	Termin realizacji
		linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB		
73_14	68/59 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna/zagrodowa	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Obszar przekroczenia obejmuje pierwszą linię zabudowy. Przekroczenia maksymalne przyjmują wartości 5-10dB	Wybudowanie bram wjazdowych do miejscowości	2018

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Pole elektromagnetyczne (wg Ustawy Prawo Ochrony Środowiska) to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzących zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), w tym promieniowanie niejonizujące zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Zgodnie z art. 123 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów Pól elektromagnetycznych w środowisku.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Dodatkowo w środowisku występują sztuczne pola elektromagnetyczne, które związane są z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie, a jego najważniejszymi źródłami są:

- ✓ stacje bazowe telefonii komórkowej,
- ✓ stacje i linie energetyczne,
- ✓ nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB – radio i radiostacje amatorskie,
- ✓ wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji,
- ✓ urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości nadajników radiowo – telewizyjnych oraz stacji bazowych telefonii komórkowej.

TABELA 9 STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
1.	Aero 2	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	UMTS900	14634
2.	Play	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900 UMTS2100 UMTS900	BUS3301
3.	Orange	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900	1926

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
				UMTS2100	
4.	Orange	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	GSM900 UMTS2100	6446
5.	T- Mobile	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52454
6.	T- Mobile	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52455
7.	NeTWorks!	Busko - Zdrój	ul. Bohaterów Warszawy 110	UMTS900	6446
8.	NeTWorks!	Busko - Zdrój	ul. Mickiewicza 11 – maszt TP Emitel	UMTS900	1926
9.	Orange	Gnojno	Wieża PTK Centertel	GSM900	4102
10.	T- Mobile	Gnojno	Wieża PTK Centertel	GSM900	52426
11.	NeTWorks!	Gnojno	Wieża PTK Centertel	UMTS900	4102
12.	Aero 2	Nowy Korczyn	Były maszt T-Mobile przy DW973	UMTS900	12402
13.	Plus	Nowy Korczyn	Były maszt T-Mobile przy DW973	GSM900	12402
14.	Orange	Pacanów	Wieża Polkomtela	GSM900	3980
15.	T- Mobile	Solec -Zdrój	Maszt własny	GSM900	52435
16.	NeTWorks!	Solec -Zdrój	Maszt własny	UMTS900	7410
17.	Orange	Solec -Zdrój	Maszt własny	GSM900	7410
18.	Orange	Stopnica	Maszt własny	GSM900	3295
19.	T-Mobile	Stopnica	ul. Mickiewicza 5a - maszt	GSM900	55197
20.	NeTWorks!	Stopnica	ul. Mickiewicza 5a -	UMTS900	55197

Lp.	Sieć	Miejscowość	Adres	Technologie	ID Stacji
			maszt		
21.	NeTWorks!	Stopnica	Maszt własny	UMTS900	3295
22.	T - Mobile	Stopnica	Maszt własny	GSM900	52430
23.	Plus	Stopnica	Maszt Orange przy DK73	GSM900	10247
24.	T- Mobile	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM1800 GSM900 UMTS2100	52035
25.	Aero2	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	UMTS2100	10279
26.	Plus	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM900	10279
27.	NeTWorks!	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	UMTS2100	3975
28.	Orange	Wiślica - Gorysławice	Wieża PTK Centertel	GSM900	3975
29.	T mobile	Dobrów	Komin Zakładów Siarkopol działka 121/2	GSM900	55204

Źródło: http://beta.btsearch.pl/bts

Na terenie powiatu buskiego w roku 2013 WIOŚ w Kielcach prowadził pomiary monitoringowe poziomów PEM między innymi w Wiślicy i Tuczępach, a w roku 2014 w Busku-Zdroju, Nowym Korczynie i Gnojnie.

W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również na terenie powiatu buskiego w latach 2013 - 2014 nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej wyniki pomiarów PEM na terenie powiatu buskiego w latach 2013-2014.

TABELA 10 WYNIKI POMIARÓW MONITORINGOWYCH POZIOMÓW PEM W ŚRODOWISKU W 2013 I ROKU 2014.

Lp.	**Miejscowość**	**Położenie punktu pomiarowego**	**Współrzędne geograficzne**	**Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM**	**Niepewność pomiarów**	**Średnia arytmetyczna z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa**
				V/m	**+-V/m**	**V/m**
Rok 2013						
Tereny wiejskie						
1	Wiślica	ul. Podwale 2	N50°20’48,30’’ E20°06’22,20’’	0,10	0,02	0,11
2	Tuczępy	Parking przed Urzędem Gminy i Pocztą	N50°31’00,30’’ E20°59’34,10’’	0,10	0,02	0,11
Rok 2014						
Miasta o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys.						
1	Busko - Zdrój	Skrzyżowanie ul. Staszica i Prusa (przy parkingu sklepu Lidl)	N50°28’30,18’’ E20°43’06,48’’	0,50	0,11	0,23
Tereny wiejskie						
2	Nowy Korczyn	Rynek 18	N50°17’57,66’’ E20°48’35,22’’	0,15	0,03	0,19
3	Gnojno	Plac na terenie SP im. M. Konopnickiej	N50°36’14,22’’ E20°50’27,66’’	0,15	0,03	0,19

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

GOSPODAROWANIE WODAMI

WODY POWIERZCHNIOWE

Powiat buski położony jest w lewobrzeżnym dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni rzek Nidy i Kanału Strumień. Do najważniejszych rzek tego regionu należą cieki:

- Kanał Strumień – dopływ Wisły o długości 46,1 km i powierzchni zlewni 314,7 km^2,
- Wschodnia – prawobrzeżny dopływ Czarnej Staszowskiej o długości 48,5 km i powierzchni zlewni 630,3 km^2. Źródła Wschodniej leżą na Pogórzu Szydłowskim. Jedno z nich znajduje się w Zreczach koło Chmielnika, drugie pod Drugnią. Rzeka rozcina płaską Nieckę Połaniecką i tuż przed Połańcem wpada do Czarnej Staszowskiej.
- Maskalis – lewy dopływ Nidy o powierzchni zlewni 168 km^2. Źródło znajduje się w okolicach Kostek – Oleszek, do Nidy wpada w 13,3 km jej biegu.
- Nida – lewobrzeżny dopływ Wisły o długości 151,2 km i powierzchni zlewni 4865,4 km^2. Źródła Białej Nidy znajdują się na Płaskowyżu Jędrzejowskim. Nida Uchodzi do Wisły poniżej Nowego Korczyna na wysokości ok. 165 m.n.p.m.
- Wisła – stanowi naturalną południowo – wschodnią granicę powiatu

Szczegółowy wykaz cieków wraz z ich długością na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 11 DŁUGOŚĆ CIEKÓW NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa rzeki/kanału	Długość na terenie powiatu w mb
1.	Rzeka Nida	36900
2.	Rzeka Wisła	34530
3.	Kanał Strumień	32306
4.	Rzeka Wschodnia	23795
5.	Rzeka Maskalis	20380
6.	Rzeka Sanica	17055
7.	Rzeka Rzoska	13747
8.	Rzeka Radnia	10445
9.	Potok Pomykowski	9970
10.	Struga A	9940
11.	Struga Podwalska	9000
12.	Ciek od Skorocic	8120
13.	Ciek od Gadawy	8055

Lp.	Nazwa rzeki/kanału	Długość na terenie powiatu w mb
14.	Struga Zborowska	7970
15.	Ciek od Oblekonia	7610
16.	Rzeka Skrobaczówka	6160
17.	Ciek od Nizin	6140
18.	Rzeka Stopniczanka	6020
19.	Ciek od Broniny	5980
20.	Kanał Nida	5750
21.	Kanał ulgi rzeki Maskalis	4390
22.	Sanica boczna	4215
23.	Rzeka Branka	4160
24.	Ciek od Krzyża	3880
25.	Ciek od Czarnocina	3710
26.	Struga Włosnowicka	3600
27.	Struga Komorowska	2820
28.	Struga Piestrzecka	2300
29.	Struga Strzelecka	2230
30.	Kanał ulgi Kanału Nida	2200
31.	Struga Niegosławska	2100
32.	Rzeka Wschodnia - Młynówka	1870
33.	Struga Oleśnicka	1830
34.	Rów A-12	1310
35.	Struga Biechowska	680

Źródło: Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach i RZGW Kraków

Na terenie powiatu buskiego istnieją również zbiorniki wodne.

TABELA 12 ZBIORNIKI WODNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa zbiornika	Gmina	Powierzchnia [ha]	Pojemność [m³]	Funkcja
1.	Radzanów	Busko - Zdrój	10,4400	220 000,000	Retencyjno - rekreacyjny
2.	Radzanów		11,000	150 000,000	kompensacyjny
3.	Staw Niemiecki		0,5900	12 000, 000	rekreacyjny
4.	Kwasów	Pacanów	2,2400	22 400,000	rekreacyjny
5.	Słupia		0,8100	8 100,000	rekreacyjny
6.	Karsy Duże		0,1900	1 900,000	rekreacyjny
7.	Sroczków		1,7993	17 993,000	rekreacyjny
8.	Zabiec - Trzos		3,8600	38 600,000	rekreacyjny
9.	Grabowica - Synowica		2,6100	26 100, 000	rekreacyjny
10.	Zbiornik w Solcu - Zdroju	Solec - Zdrój	5,3000	106 000,000	Retencyjno-rekreacyjny
11.	Płyt	Wiślica	1,200	1 200,000	Retencyjno-rekreacyjny

Źródło: Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015 – 2020z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Na terenie powiatu buskiego znajduje się również 37 stawów rybnych o łącznej pojemności 7,976 mln m³ [1].

[1] Program Małej Retencji dla województwa świętokrzyskiego

TABELA 13 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD OCENIANE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	Program monitoringu (MD, MO lub MB)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Wskaźniki fizykochemiczne poniżej stanu/potencjału dobrego	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Ocena spełniania wymagań dla obszarów chronionych (MOPI, N2000, MORE, MOEU)	STAN JCW
1	Maskalis do dopływu z Olganowa (bez cieku od Broniny)	PLRW2000721685	Maskalis – Chotel Czerwony	N	MO	III	II	PSD	BZT_5 azot amonowy azot Kjeldahla, fosforany	Umiarkowany		N MOEU	Zły

2	Nida od Cieku od Korytnicy do ujścia	PLRW20001021699	Nida – Nowy Korczyn	T	MO	III	II	II		Umiarkowany	PSD _sr	N MOEU, N2000, MOPI	Zły

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015

Maskalis _JCWP Maskalis do dopływu z Olganowa (bez Cieku od Broniny).

Rzeka Maskalis (lewostronny dopływ Nidy), podzielona jest na 2 JCWP: Maskalis do dopływu z Olganowa (bez cieku od Broniny) o typie cieku 7 (potok wyżynny węglanowy z substratem gruboziarnistym), która badana była w punkcie Maskalis - Chotel Czerwony (10,1 km biegu rzeki) oraz Maskalis od dopływu z Olganowa do ujścia o typie cieku 9. W roku 2013 w ppk Maskalis – Chotel Czerwony badania prowadzono w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu wód na o obszarach chronionych (eutrofizacja komunalna). W roku 2014 nie prowadzono badań tej JCW.

Stan ekologiczny JCWP oceniono jako umiarkowany, o czym zadecydowała II klasa badanego w 2013 roku fitobentosu. Elementy fizykochemiczne (2013) sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń: BZT_5, azotu amonowego, azotu Kjeldahla oraz fosforanów. Elementom hydromorfologicznym nadano II klasę. Wody ocenianej JCWP nie spełniały wymagań dla obszarów chronionych, pod kątem zagrożenia eutrofizacją komunalną.

Ze względu na brak badań elementów fizykochemicznych nie dokonano oceny stanu chemicznego. Ogólny stan wód oceniono jako zły, ze względu na umiarkowany stan ekologiczny.

Nida – JCWP Nida od cieku od Korytnicy do ujścia.

W JCWP Nida od Cieku od Korytnicy do ujścia o typie cieku 10 (średnia rzeka wyżynna – zachodnia) zlokalizowane są 2 ppk: Nida Wiślica (23,2 km biegu rzeki) i Nida – Nowy Korczyn (6,1 km biegu rzeki). W roku 2013 jednolitą badano w punkcie Nowy Korczyn w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu wód na obszarach chronionych (Natura 2000, eutrofizacja komunalna), natomiast w roku 2014 – monitoringu badawczego pod kątem weryfikacji rzeczywistego zagrożenia substancjami chemicznymi z grupy WWA. W ppk Wiślica badania prowadzono corocznie pod kątem spełnienia wymagań dla wód powierzchniowych, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

W silnie zmienionej JCWP potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zadecydowała II klasa : fitobentosu (2013) oraz ichtiofauny (2011) i makrofitów (2011). Badane w roku 2011 makrobezkręgowce bentosowe uzyskały klasę II. Nie odnotowano przekroczeń norm dla klasy II wśród elementów fizykochemicznych i substancji z grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych (2011). Elementom hydromorfologicznym nadano II klasę.

Wody ocenianej JCWP spełniały dodatkowe wymagania dla wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, natomiast nie spełniały wymagań dla obszarów chronionych Natura 2000 oraz dla obszarów zagrożonych eutrofizacją pochodzenia komunalnego.

Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczoną wartość średniorocznego stężenia sumy wskaźników z grupy WWA: benzo (g,h,i) perylenu oraz indeno (1,2,3 –cd) PIRENU.

Ogólny stan wód tej JCWP oceniono jako zły, ze względu na umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny sklasyfikowany jako poniżej dobrego.

Na terenie sołectwa Górki, gmina Wiślica, powiat buski znajduje się duży, około 350 ha kompleks stawów, który jest atrakcyjnym terenem obserwacji ornitologicznych. Częsty, bardzo niski stan wody na wielu stawach przyciąga ptaki siewkowate. Gniazduje tu: bąk, bączek, błotniak stawowy, czernica, gęś gęgawa, podróżniczek, podgorzałka, rybitwa czarna, rycyk, zielonka wiele innych gatunków. W okolicy można zaobserwować też wiele interesujących, bywa że rzadkich ptaków, np. bociana czarnego, czaplę białą, kormorana, ohara. Stawy wchodzą w skład Gospodarstwa Rybackiego w Górkach. Są tam hodowane są karpie, karmione naturalnym pokarmem i inne gatunki ryb. Znajdują się tam m.in. Staw Królewski, Staw Krakowski, Kasztelan, Marian, Staw Litewski, Hetman, Żaczki Lisie, Żaczki Motorowe.

WODY PODZIEMNE

Większa część powiatu buskiego położona jest na obszarze ubogim w wody podziemne, praktycznie niewodonośnym. Zachodnia część powiatu (wsie gmin Wiślica i Busko – Zdrój) położone jest w Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych numer 409 – Niecka Miechowska SE i jego strefie ochronnej. Powierzchnia zbiornika wynosi 2 095 km^2 , a zasoby dyspozycyjne wynoszą 11 011 m /h. Jest to zbiornik typu szczelinowo – porowego, zbudowany z margli, piaskowca, opoki i gezy. Wody podziemne o charakterze użytkowym, które zaopatrują w wodę mi.in. Busko – Zdrój występują w trzeciorzędowych wapieniach. Natomiast wody podziemne zalegające w trzeciorzędowych gipsach i podścielających je utworach węglanowych kredy i jury charakteryzują się wysoką mineralizacją, w związku z czym nie nadają się do spożycia i na potrzeby gospodarcze. Wody te wykorzystywane są jako wody mineralne w uzdrowiskach w Busko – Zdroju i Solcu – Zdroju.

Powiat buski leży na terenie JCWPd nr 122. JCWPd nr 122 położona jest w obrębie Górnej Wisły i ma powierzchnię 1740 km^2. Jest obszar występowania wód podziemnych w utworach wodonośnych czwartorzędu i neogenu. Piętro czwartorzędowe na terenie jednostki związane jest z dolinami rzek: Wisły, Kanału Strumień, Wschodniej oraz Czarnej Staszowskiej. Użytkowe poziomy wodonośne występują w aluwiach w/w dolin rzecznych i często nie są izolowane. Zasilanie odbywa się na drodze bezpośredniej infiltracji wód opadowych.

Dolina Wisły i jej dopływ Kanału Strumień: poziom wodonośny zbudowany jest z piaszczysto-żwirowych osadów rzecznych osadów rzecznych doliny Wisły i jej dopływu Kanału Strumień. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi od 5 do 10 m. Większe miąższości w przedziale 10-20 m

stwierdzono tylko w dolinie kopalnej Wisły (na północ od jej obecnego koryta). Swobodne zwierciadło wody występuje na głębokości do 5 m poniżej powierzchni terenu.

Dolina Wschodniej: Warstwę wodonośną budują osady piaszczyste głównie piaski drobnoziarniste o maksymalnej miąższości 10-20 m. Strefa aeracji nie przekracza 5 m.

Piętro neogenu reprezentowane jest przez osady wodonośne miocenu, które stanowią osady wodonośne miocenu, które stanowią poziom o znaczeniu użytkowym w północnej części JCWPd. Litologia mioceńskich utworów wodonośnych jest bardzo zróżnicowana. Są to: piaski, żwiry, wapienie organodetrytyczne, piaskowce wapienno – kwarcowe, wapienie piaszczyste oraz wapienie litotamniowe. Miąższość warstwy wodonośnej jest zmienna i waha się od 7 do około 60 m. Zwierciadło wód podziemnych najczęściej jest swobodne i występuje na głębokości od 1 do 26 m poniżej powierzchni terenu. Ponad połowa obszaru omawianej JCWPd pozbawiona jest użytkowego poziomu wodonośnego. Jest to spowodowane płytko zalegającymi ilasto –mułowcowymi osadami miocenu.

Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy dokonały oceny stanu chemicznego wód podziemnych JCWPd nr 122. W poniższej tabeli pokazano jego wyniki.

TABELA 14 OCENA STANU CHEMICZNEGO JCWPD 122

2013 r.	**2014 r.**	**Ocena ryzyka wg planów zagospodarowania wodami**	**Rekomendacje do monitoringu operacyjnego w 2015 r.**
Słaby stan chemiczny wód podziemnych o dostatecznej wiarygodności	Słaby stan chemiczny wód podziemnych o dostatecznej wiarygodności	nie	tak

Źródło: Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012-2014 Załączniki, Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy

Zgodnie z Monitoringiem stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012-2014 w JCWPd nr 122 nie występują obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie związkami azotu pochodzenia rolniczego. Istotnym problemem jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych.

Cel środowiskowy wyznaczony w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia N 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 w sprawie warunków z korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły dla JCWPd nr 122 to dobry stan ilościowy i chemiczny.

GOSPODARKA WODNO–ŚCIEKOWA

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki zwodociągowania w poszczególnych gminach oraz długość istniejącej wodociągowej sieci rozdzielczej.

TABELA 15 INFORMACJE NA TEMAT SIECI WODOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R

Lp.	Gmina	Wskaźnik zwodociągowania gminy zgodnie ze sprawozdaniem RRW - 2	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej
1	Busko-Zdrój	Miasto – 97,5% Część wiejska – 94,7%	281,80 km
2	Gnojno	93,63%	111 km
3	Nowy Korczyn	72,7%	163,8 km
4	Pacanów	100%	215,12 km
5	Solec - Zdrój	86,6%	101,2 km
6	Stopnica	Miasto 100% Część wiejska 98%	125,7 km
7	Tuczępy	100%	59,1 km
8	Wiślica	98,26%	101,6 km
	Powiat buski*	**90,6%**	**1151,7**

*Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego, *www.stat.gov.pl*

TABELA 16 UJĘCIA WODNE Z KTÓRYCH KORZYSTAJĄ GMINY NALEŻĄCE DO POWIAU BUSKIEGO

Ujęcie
1. Gmina Busko - Zdrój
Szczaworyż – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qśr d = 3200 m^3/d, Qmax h=200 m^3/h Decyzja znak: RLO.6341.34.2015 - pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z utworów trzeciorzędowo - górnokredowych na ujęciu wody „Szczaworyż”, zlok. na działkach nr: 664/1, 874/1, 979/3, 980/3, 981/3, 982/3 i 1036 w msc. Szczaworyż gm. Busko-Zdrój, w ilości: Qmax a=1 000 000 m^3/rok, Qśr. d=2 739,73 m^3/d, Qmax h=130 m^3/h. Woda z ujęcia ma być wykorzystywana dla potrzeb wodociągu miejskiego i wodociągu grupowego „Busko - Chmielnik", korzystającego z dwóch źródeł zaopatrzenia w wodę: ujęcia w Szczaworyżu oraz ujęcia w Zreczu (w gminie Chmielnik). Z ujęcia w Szczaworyżu będą zaopatrywane następujące miejscowości: Busko-Zdrój, Szczaworyż, Skotniki Duże, Skotniki Małe, Radzanów, Pęczelice oraz Żerniki Górne oraz miejscowości (częściowo - woda mieszana z wodą z ujęcia w Zreczu): Bilczów, Biniątki,

Budzyń, Chotelek, Dobrowoda, Kawczyce, Olganów, Siesławice, Wolica Siesławska, Zbludowice, Gadawa, Baranów.

Trzy studnie ujęcia w Szczaworyżu będą zaopatrywały w wodę pitną dwie niezależne sieci wodociągowe, mogące współpracować w sytuacjach awaryjnych.

Widuchowa – studnie głębinowe, wydajność ujęcia

Qśr d=160 m^3/d, Qśr h=13 m^3/h Wygaszone pozwolenie decyzją RLO.6341.22.2015 z dnia 20.08.2015r. teraz Widuchowa i Kotki mają wodę ze Zrecza

Widuchowa - Chrusty – studnia głębinowa, wydajność ujęcia Qmax. r. = 167 834,30 m^3/rok

Qd max. = 621,76 m^3/d

Qd śr. = 459,82 m^3/d Qh max. = 31,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO.6341.33.2012 – pozwolenie na pobór wód podziemnych z utworów kredy górnej – mastrychtu z ujęcia wody „Widuchowa – Chrusty", zlokalizowanego na terenie działki nr 1597/1 w msc. Widuchowa gm. Busko – Zdrój, przez cały rok w ilości:

Qmax. r. = 167 834,30 m^3/rok

Qd max. = 621,76 m^3/d

Qd śr. = 459,82 m^3/d

Qh max. = 31,0 m^3/h , tj. do wielkości zasobów eksploatacyjnych przy depresji Se=2,5m

Celem poboru wody będzie zasilenie w wodę wodociągu grupowego zaopatrującego w wodę mieszkańców miejscowości na terenie gminy Busko-Zdrój: Ruczynów, Janina, Kołaczkowice, Błoniec i Nowa Wieś.

Ujęcie wody stanowi studnia wiercona o głębokości 90,0m wykonana w 1995r., współrzędne geograficzne studni: N 50°28'33″ szer. północnej i E 20°48'45″ dł. wschodniej.

Błoniec – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qśr d=160m^3/d, Qśr h=7,35 m^3/h – wyłączono z użytku z dniem 24.10.204 r. Błoniec i Nowa Wieś będą zasilane z ujęcia "Widuchowa-Chrusty"

Zwierzyniec – studnia głębinowa, wydajność ujęcia: Qmaxd=53,0 m^3/d Qśrd=41,0 m^3/d

Q max h=2,5 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/24/08 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z istniejącej studni - gminnego ujęcia wody na działce nr ewid. 80/1 w msc. Zwierzyniec gm. Busko-Zdrój, dla potrzeb wodociągu wiejskiego zaopatrującego w wodę wieś Zwierzyniec w ilości: Qmax.dob. =53,0 m^3/d Qśr.dob. =41,0 m^3/d Qmax. h = 2,5 m^3/h t.j. do wysokości zatwierdzonych z kat. „B" zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

2. Gnojno
Gorzakiew – studnie głębinowe, wydajność ujęcia Qmaxd=2160,0 m³/d Qśrd=2035,8 m³/d Q max h=90,0 m³/h (sprzedają wodę gm. Busko – wieś Palonki) Decyzja znak: RLO-6223/7/07 – pozwolenie na pobór wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych ze studni Nr 1 /studnia zasadnicza/ i studni Nr 2 /studnia awaryjna/ na ujęciu wody w miejscowości Gorzakiew gm. Gnojno, w ilości: Q dmax – 2 160 m³/d, Q śr.d – 2 035,8 m³/d, Qmax h – 90,0 m3/h, przy depresji Se=11,0m, t.j. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia. Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego Gminy Gnojno, tj. dla miejscowości gm. Gnojno: Balice, Bugaj, Falki, Glinka, Gnojno, Grabki Małe, Gorzakiew, Janowice Poduszowskie, Janowice Raczyckie, Januszowice, Jarząbki, Kostera, Maciejowice, Poręba, Płośnia, Pożogi, Raczyce, Ruda, Rzeszutki, Skadla, Wola Bokrzycka, Wola Zofiowska, Wólka Bosowska, Zagrody, Zawada, Zofiówka oraz Zrecze Chałpczańskie gm. Chmielnik i Palonki gm. Busko-Zdrój.
3. Pacanów
Wójeczka – ujęcie źródlane Q śr.d =1200,0 m³/d Qmax d=1272,0 m³/d Qmax h=53,0 m³/h Decyzja znak: RLO-6223/14/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia źródlanego wody w msc. Wójeczka gm. Pacanów. Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości: Q śr.d =1200,0 m³/d Qmax d=1272,0 m³/d Qmax h=53,0 m³/h (do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia Qe= 53 m³/h przy samowypływie na rzędnej 200,50m n.p.m.) Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Gminy Pacanów: Wójeczka, Wójcza, Chrzanów, Pacanów, Niegosławice, Książnice, Karsy Małe, Karsy Duże, Słupia, Zborówek Nowy, Zborówek Stary, Zołcza-Ugory, Biechów, Wola Biechowska, Biskupice, Kwasów. Gminy Oleśnica: Oleśnica, Suwczyce, Wojnów. Żabiec – 5 studni głębinowych, wydajność ujęcia Qmaxd=413,1 m³/d Qśrd=324 m³/d Q max h=27,0 m³/h

(sprzedają wodę Oleśnicy)

Decyzja znak: RLO-6223/18/09 – pozwolenie na pobór wody podziemnej dla potrzeb grupowego wodociągu wiejskiego „Powiśle" z ujęcia w miejscowości Żabiec gm. Pacanów: studnia Nr 1 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 246/3, studnia Nr 2a zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 185/2, studnia Nr 3a zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 246/1, studnia Nr 4 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 264, studnia Nr 5 zlokalizowana na działce ewid. gr. nr 195/3, w ilościach:

Q max d = 413,1 m^3/d

Q śr.d = 324,0 m^3/d

Qmax h = 27,0 m^3/h

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę miejscowości gm. Pacanów: Żabiec, Kółko Żabieckie, Rataje Karskie, Rataje Słupskie, Komorów, Grabowica, Karsy Dolne, Kępa Lubawska, Oblekoń, Podwale, Trzebnica.

2) Odprowadzanie wód popłucznych (nadosadowych), pochodzących z płukania filtrów na Stacji Uzdatniania Wody zlokalizowanej na działce ewid. nr 185/2 w Żabcu gm. Pacanów do rowu w zlewni Kanału Strumień w ilości:

Q max d = 35,8 m^3/d

3) Na wykonanie obiektów służących do ujmowania wód podziemnych: studni – ujęcia Nr 2a na działce ewid. gr. nr 185/2, studni - ujęcia Nr 3a na działce ewid. gr. nr 246/1. Współrzędne topograficzne studni – odwiertów wynoszą:

studnia Nr 2a x=4 635 300 y=5 438 160 z=163,8m n.p.m.

studnia Nr 3a x=4 635 480 y=5 438 090 z=163,7m n.p.m.

4. Solec - Zdrój

Piestrzec – ujęcie źródlane, wydajność ujęcia

Qmaxd=528,0 m^3/d Qśrd=385,2 m^3/d Q max h=22,0 m^3/h

Decyzja RLO-6223/29/05 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z utworów kredowych, wypływającej ze źródeł w Piestrzcu /ujęcie zlokalizowane jest na działkach nr 259, 260, 261, 262, 263 i 264/ gm. Solec-Zdrój, w ilości:

Q śr.d – 385,2 m^3/d

Qmax d – 528,0 m^3/d

Qmax h – 22 m^3/h przy samowypływie na rzędnej 189,70 m n.p.m., t.j. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych źródeł w kategorii „B".

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej dla potrzeb wodociągu grupowego, zaopatrującego w wodę pitną mieszkańców wsi: Piestrzec, Włosnowice, Świniary, Zielonki, Ludwinów, Wełnin, Zagórzany i Łazienki Uzdrowisko Solec-Zdrój (awaryjnie).

Kików – studnia głębinowa (gł. 82 m),

Qmaxd=580,0 m^3/d Qśrd=396,66 m^3/d Q max h=29 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/32//08 – pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia KIKÓW I, zlokalizowanego na działce Nr 106/2 we wsi Kików gm. Solec-Zdrój. Woda będzie pobierana dla potrzeb wodociągu grupowego Kików-Żuków obejmującego wsie: Kików, Żuków i Piasek Mały, w ilości:

Qmax.dob. =580,0 m^3/dobę

Qśr.dob. =396,66 m^3/dobę

Qmax. h = 29,0 m^3/h t.j. do wysokości ustalonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia przy depresji Se=23,0m (zasięg leja depresyjnego Re=396m).

Sułkowice – studnia głębinowa (gł.72 m), Qmax h=10 m^3/h – ujęcie wyłączone z eksploatacji „Groczków-Magierów" w Zborowie – źródła,

Qmaxd=768,0 m^3/d Q max h=32,0 m^3/h

Decyzja RLO-6223/22/07 – pozwolenie na pobór wód z ujęcia Groczków -Magierów zlokalizowanego na działkach nr ewid. 536 i 537/1 w miejscowości Zborów gm. Solec-Zdrój w ilości:

Qmax.dob. =768,0 m^3/dobę

Qmax. h = 32,0 m^3/h t.j. do wysokości przyjętych zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego Gminy Solec-Zdrój, tj. dla miejscowości: Chinków, Kolonia Zagajów, Magierów, Solec-Zdrój, Strażnik, Zagajów, Zborów. W sytuacji awaryjnej ujęcie Groczków-Magierów może zasilać pozostałe miejscowości gminy Solec-Zdrój za wyjątkiem wsi Sułkowice i Zagaje Kikowskie.

5. Tuczępy

Ujęcie w Szydłowie - studnie głębinowe nie na terenie powiatu buskiego - kupują wodę, należą do Związku Międzygminnego "Ponidzie" w Kielcach

6. Wiślica

Jurków (wystarcza wody dla całej gminy, sprzedają jeszcze do Opatowca) Q śr. d = 2 478,3 m^3/d Q max d = 3 216,0 m^3/d = 134,0 m^3/h Q max godz. = 140,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/31/10 - pobór wody z ujęcia, zlokalizowanego na terenie działki nr 1059/1 w Jurkowie gm. Wiślica, w celu zaopatrzenia w wodę wodociągu grupowego.

Pobór wody podziemnej z ujęcia wody w Jurkowie nie może przekraczać wielkości:

Q śr. d = 2 478,3 m^3/d

Q max d = 3 216,0 m^3/d = 134,0 m^3/h

Q max godz. = 140,0 m^3/h tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych,

z przeznaczeniem wody do zaopatrzenia następujących miejscowości:
- gmina Wiślica: Wiślica, Jurków, Gorysławice, Koniecmosty, Szczerbaków, Szczytniki, Kuchary, Górki, Ostrów, Wawrowice, Chotel Czerwony, Brzezie, Sielec, Kobylniki, Skotniki Dolne, Skotniki Górne, Skorocice, Łatanice i Gluzy;
- gmina Opatowiec: Kocina, Rzemianowice, Ksany, Trębaczów, Kamienna, Krzczonów.

Skotniki Dolne – od 30.06.2006 r. ujęcie nie funkcjonuje

7. Stopnica

Wolica – ujęcie źródlane powierzchniowe, wydajność ujęcia Qmaxd=2640,0 m^3/d Qśrd=2180,0 m^3/d Q max h=110,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO.6341.44.2014 - Pozwolenie na pobór wody z istniejącego ujęcia źródeł, zlokalizowanych na terenie działek nr: 586/2, 586/3 obręb 21 Stopnica i działek nr: 1383/12, 1384/7, 1384/9, 1385/6 i 1385/8 obręb 28 Wolica gm. Stopnica, przez cały rok w ilości:

Qmax. r. = 397 850 m^3/rok

Qd śr. = 1090 m^3/d

Qh max. = 110 m^3/h, tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych źródeł.

Celem poboru wody będzie zasilenie w wodę wodociągu grupowego, dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców miejscowości: Białoborze, Bosowice, Borek, Mariampol , Czyżów, Dziesławice, Folwarki, Falęcin Nowy, Falęcin Stary, Jastrzębiec, Kąty Nowe, Kąty Stare, Klępie Dolne, Klepie Górne, Mietel, Nowa Wieś, Stopnica, Suchowola, Szczeglin, Szklanów, Wolica , Zaborze, Żerniki Dolne gm. Stopnica i msc. Zagaje Kikowskie gm. Solec – Zdrój, wraz z możliwością awaryjnego zaopatrzenia w wodę również innych miejscowości gminy Stopnica, objętych pierścieniowym wodociągiem grupowym „Wolica – Stopnica".

Podlasek – studnie głębinowe, ujęcie o wydajności Qmaxd=841,25 m^3/d Qśrd=420,63 m^3/d Q max h=35,05 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/25/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia w Podlasku gm. Stopnica powiat buski, przy czym pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

Q śr.d =420,63 m^3/d

Qmax d=841,25 m^3/d

Qmax h=35,05 m^3/h

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Podlasek, Smogorzów, Topola, Konary i Prusy.

Data ostatniej kontroli: 15.04.2016r.

Strzałków – (2 studnie głębinowe), wydajność ujęcia Q max d=1277,4 m^3/d Qśrd=591,0 m^3/d Q max h=37,0 m^3/h

Decyzja znak: RLO-6223/24/10 - Pozwolenie na pobór wody podziemnej z ujęcia wody „Strzałków" zlokalizowanego na terenie działki nr 11/1 w Strzałkowie gm. Stopnica powiat buski, przy czym pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

Qśr. d = 591,0 m^3/d

Qmax d= 786,0 m^3/d

Qmax h= 37,0 m^3/h, tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia wody w kat. „B" przy depresji Se=8,0m.

Celem poboru wody będzie przeznaczenie jej do zaopatrzenia w wodę pitną oraz na potrzeby socjalne i gospodarcze odbiorców w miejscowościach: Strzałków, Kuchary, Szczytniki i Skrobaczów. Data ostatniej kontroli: 15.04.2016r.

8. Nowy Korczyn

Ujęcie w Nowym Korczynie z rzeki Nidy w km 7+650, wydajność ujęcia

Q max d=3216,0 m^3/d, Q śr d=2478,3 m^3/d, Q max h=140 m^3/h

Decyzja znak: RLO.6341.50.2015 - pozwolenie dla Gminy Nowy Korczyn, na pobór wody z rzeki Nidy w km 7+650, dla potrzeb wodociągu grupowego „Nowy Korczyn" obejmującego miejscowości: Nowy Korczyn, Sępichów, Ucisków, Stary Korczyn, Winiary, Podzamcze, Harmoniny, Grotniki Duże, Grotniki Małe, Podraje, Łęka, Strożyska, Badrzychowice, Żukowice, Czarkowy, Piasek Wielki, Górnowola, Pawłów, Brzostków, Ostrowce, Kawęczyn, Rzegocin, Błotnowola i Parchocin.

Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Qśr d = 1 006,50 m^3/d,
- ✓ Qmax. godz = 134,20 m^3/h,
- ✓ Qmax. a = 367 356 m^3/rok.

Ujęcie "NIDA 2000" brzegowe –lewy brzeg z rzeki Nidy w km 9+593 w Starym Korczynie należące do Międzygminnego Związku NIDA 2000, wydajność ujęcia I etap Qśr d=6000 m3/d, Qdocelowo=22500 m3/d, Q max h=1000 m^3/h

Decyzja znak: RLO.6341.57.2013, którą udzielono pozwolenia wodnoprawnego dla Związku Międzygminnego „NIDA 2000" z siedzibą w Starym Korczynie, 28-136 Nowy Korczyn, na szczególne korzystanie z wód polegające na:

1. Poborze wody z rzeki Nidy dla Stacji Uzdatniania Wody „Nida 2000" w Starym Korczynie gm. Nowy Korczyn, istniejącym ujęciem brzegowym wody zlokalizowanym na prawym brzegu rzeki w km 9+593.

Pobór wody z ujęcia nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Q d śr. = 7 000,0 m^3/d
- ✓ Q d max = 8 400,0 m^3/d

- ✓ Q h max. = 635,0 m³/h
- ✓ Q a max = 2 555 000,0 m³/rok

2. Odprowadzaniu ścieków - wód popłucznych, nadosadowych oraz z przelewów awaryjnych i ze spustów ze Stacji Uzdatniania Wody „Nida 2000" w Starym Korczynie gm. Nowy Korczyn, istniejącym wylotem zlokalizowanym na prawym brzegu rzeki Nidy w km 9+527.

Ilość odprowadzanych ścieków nie może przekraczać wielkości:

- ✓ Q d śr. = 298,0 m³/d
- ✓ Q h max. = 90,0 m³/h
- ✓ Q a max = 108 770,0 m³/rok

Źródło :Starostwo Powiatowe w Busku Zdroju

Zużycie wody w roku 2014, na podstawie danych GUS, na terenie powiatu wynosi 7 882,3 dam³ w tym przemysł zużywa 244 dam³, rolnictwo i leśnictwo 4 856 dam³, eksploatacja sieci wodociągowej 2 782,3 dam³. Zużycie wody na 1 mieszkańca w powiecie wynosi 107,4 m³.

TABELA 17 INFORMACJE NA TEMAT OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Gmina	Nazwa/ lokalizacja	Przepustowość projektowa m³/d	Dociążenie %
1.	Busko-Zdrój	Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych w Siesławicach	4700	100
2.	Gnojno	Oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna w Gnojnie	75,3	40
3.	Nowy Korczyn	Grotniki Duże	288,5	45
4.	Pacanów	Słupia	210	85
5.	Solec - Zdrój	Solec-Zdrój/Wełnin	700	60
6.	Solec - Zdrój	Świniary	300	80
7.	Stopnica	Oczyszczalnia Lemna w Falęcinie Nowym	1028	60
8.	Tuczępy	Tuczępy	170	50
9.	Tuczępy	Brzozówka	12	50
10.	Tuczępy	Oczyszczalnie przydomowe 425 sztuk		
11.	Wiślica	Jurków	552	25
12.	**Powiat buski**			

Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego

Na terenie powiatu buskiego znajdują się następujące aglomeracje ujęte w Aktualizacji KPOŚK 2015 (IV AKPOŚK) o RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców) aglomeracji zgodnym z aktami prawa miejscowego:

1. Pacanów –– 2 231 RLM
2. Stopnica -5 700 RLM
3. Wiślica – 2 175 RLM
4. Solec –Zdrój - 3 991 RLM
5. Busko –Zdrój – 2 7700 RLM

Zadania przewidziane do realizacji w ramach aglomeracji zostały wpisane do Załącznika 2: Wykaz aglomeracji oraz przedsięwzięć ujętych w AKPOŚK 2015.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin jest ujęta w Aktualizacji „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego".

Stały monitoring przydomowych oczyszczalni to niezbędny element, szczególnie przy prowadzeniu tego typu inwestycji na szeroką skalę. Bez względu na rodzaj zainstalowanych urządzeń musi być prowadzona systematyczna kontrola prac oczyszczalni, a także badania jakości odprowadzanych ścieków i ich wpływu na środowisko, szczególnie na obszarach, gdzie ich liczba jest bardzo duża lub jest to jedyny sposób rozwiązania gospodarki ściekowej na ternie gminy. Przewiduje się:

- Monitoring przyrodniczy co 2-3 lata.
- Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych co roku.
- Monitoring gleb co 5 lat.
- Monitoring oczyszczalni na terenach aglomeracji powyżej 2000 RLM co roku
- Monitoring prawidłowości eksploatacji oczyszczalni oraz wywozu osadów co roku

TABELA 18 INFORMACJE O ZBIORNIKACH BEZODPŁYWOWYCH NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Gmina	**Liczba zbiorników bezodpływowych**	**Ewidencja zbiorników bezodpływowych**	**Częstotliwość opróżniania**
Busko-Zdrój	2 896	TAK	Nie mniej niż dwa razy do roku, żeby nie dopuszczać do przelewania*
Gnojno	723	Tak	2 razy do roku
Nowy Korczyn	1 200	Tak	4 razy do roku
Pacanów	929	Tak	Sukcesywnie w zależności od potrzeb*
Solec-Zdrój	600	Tak	2 razy do roku
Tuczępy	482	Nie	Sukcesywnie żeby nie dopuścić do przelewania
Wiślica	895	Tak	1 raz do roku

*Źródło :Aktualizacja" Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego oraz dane z gmin**

W związku z istnieniem uzdrowisk w Busku – Zdroju i Solcu – Zdroju powstają znaczne ilości ścieków pokąpielowych zwierających szkodliwe dla środowiska związki siarki i chloru, nie mogą one trafiać do kanalizacji komunalnej.

W Solcu –Zdroju istnieje odrębna sieć kanalizacyjna, która doprowadza ścieki pokąpielowe wytworzone w większych obiektach do oczyszczalni. W przypadku pozostałych uzdrowisk oraz mniejszych gabinetów odnowy wykorzystujących wody siarczkowe konieczne jest uregulowanie gospodarki ściekami pokąpielowymi. Powinny one trafiać do oczyszczalni ścieków pokąpielowych, bądź też w przypadku mniejszych obiektów uzdrowiskowych, których podłączenie do sieci jest nieopłacalne, powinny być odbierane pojazdami asenizacyjnymi.

Zakłady przyrodolecznicze w obiektach lecznictwa uzdrowiskowego m. Busko-Zdrój, wykorzystujące wody lecznicze, podpięte są do kolektorów ścieków pokąpielowych. Zrzucane do nich wody pokąpielowe odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków pokąpielowych, która znajduje się w Siesławicach, w pobliżu drogi do Wiślicy i Krakowa. Oczyszczalnia stanowi własność „Uzdrowiska Busko-Zdrój" S.A.Jest to oczyszczalnia mechaniczna, w której procesem oczyszczania ścieków jest ich napowietrzanie, strącanie, oddzielanie i usunięcie osadów.

Pozwolenie wodnoprawne obowiązuje do 1 czerwca 2026 roku.

Podstawowe parametry wg pozwolenia wodno-prawnego:

Q h.max. = 67,8 m3/h

Q d.śr. = 814,0 m3/d

Q a max. = 173 337,5 m3/rok

Dodatkowym warunkiem jest nie przekraczanie 1,0 g/L sumy chlorków i siarczanów w pobliskim odbiorniku ("Ciek od Buska"), po zmieszaniu się ścieków z wodami odbiornika.

W najbliższych latach przewidywana jest rozbudowa i modernizacja oczyszczalni, celem uzyskania przepustowości średniej dobowej Q = 1 000 m^3/d.

TABELA 19 INFORMACJE NA TEMAT SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R.

Lp.	Gmina	Wskaźnik skanalizowania gminy zgodnie z RRW - 2	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej	Ścieki odprowadzane do kanalizacji	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	Długość sieci kanalizacji deszczowej	Wskaźnik dotyczący obszaru objętego siecią kanalizacji deszczowej
1	Busko-Zdrój	Miasto – 94,2% Część wiejska 48,6%	166,13 km	2100,8 tys.m^3/rok	62,8%	26,40 km	78%
2	Gnojno	3,06%	2,6 km	10 818 tys.m^3/rok	8,7%	0 km	0%
3	Nowy Korczyn	17,6%	49,82 km	26 690 tys.m^3/rok	33,44%	765,65 km	b.d.
4	Pacanów	19,77%	50,06 km	44 000 tys.m^3/rok	22%	0 km	0%
5	Solec-Zdrój	56,6%	80,86 km	221 000 tys.m^3/rok	75%	2,6 km	b.d.
6	Stopnica	Miasto 100% Część wiejska 48,6%	135,8 km			1,6 km	b.d
7	Tuczępy	17,56%	16,9 km	52 tys.m^3/rok	16,16	0 km	0%
8	Wiślica	39,28%	53,25 km	b.d.	47%	0 km	0%
9	**Powiat buski***	**50,1%**	**519,5 km**		**52,3 %**		

*Źródło :Informacje z poszczególnych gmin powiatu buskiego, *www.stat.gov.pl*

ZASOBY GEOLOGICZNE

Bilans złóż na terenie powiatu buskiego w podziale na poszczególne gminy przedstawiono na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025 oraz informacji z Bilansu zasobów złóż i kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2015 r.

E – złoże eksploatowane

P- złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie

R – złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Z – złoże , z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo

TABELA 20 BILANS ZŁÓŻ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Nazwa złoża**	**Kopalina**	**Informacje o złożu**	**Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe**
Gmina Busko -Zdrój				
1	**Busko II**	**Wody lecznicze**	pobór	56 902.67 m^3/rok
2	**Busko – Północ**	**Wody lecznicze**	pobór	27 944,00 m^3/rok
3	**Dobrowoda**	**Wody lecznicze**	pobór	15 693,18 m^3/rok
4	Galów	Kruszywa naturalne	R	69
5	Górka	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	T	3276 2695
6	Janina	Kruszywa naturalne	Z	455
7	**Las Winiarski**	**Wody lecznicze**	pobór	8 317,00 m^3/rok
8	Leszcze	Gipsy i anhydryty	E	23 809 19784
9	Młyny I	Kruszywa naturalne	E	227
10	Siesławice	Gipsy i anhydryty	Z	2100
11	Siwice	Torfy	Z	83
12*	Skorocice - Chotelek	Gipsy i anhydryty	-	-
13	Skotniki	Kamienie drogowe i budowlane	Z	4224

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
14	Służów - Podgaje	Kruszywa naturalne	P	8455
15	Szaniec	Wapienie i margle przemysłu wapienniczego	-	-
16*	Uników – Galów - Szaniec	Gipsy i anhydryty	P	31140
Gmina Gnojno				
17*	Bosowice – Wola Bosowska	Kruszywa naturalne	-	-
18	Gorzakiew - Wygoda	Kamienie drogowe i budowlane	R	119
19	Raczyce	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	2547
20*	Solec	Siarka	P	5576
21	Zagrody	Kruszywa naturalne	P	3175
Gmina Nowy Korczyn				
22	Ucisków	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
Gmina Pacanów				
23	Karsy Dolne	Kruszywa naturalne	R	168
24	Słupia Pacanowska	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	766
25	Słupia Pacanowska - Cegielnia	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	61 61
Gmina Solec - Zdrój				
26	**Dar Natury**	**Wody lecznicze**	pobór	-
27	Kików	Kruszywa naturalne	Z	216
28	Kików 1	Kruszywa naturalne	E	150

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
29	Kików 2	Kruszywa naturalne	E	60
30	**Solec Zdrój**	**Wody lecznicze**	pobór	4 581,00 m³/rok
31	**Wełnin**	**Wody lecznicze**	pobór	2 280,18 m³/rok
32	Włosnowice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
33	Zielonki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	2717
34	Zielonki II	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	7352
Gmina Stopnica				
17*	Bosowice – Wola Bosowska	Kruszywa naturalne	-	-
35*	Chałupki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	T	3276
36	Jastrzębiec	Kruszywa naturalne	R	4068
37	Stopnica	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	93326
38	Zaborze	Kruszywa naturalne	R	798 248
39	Żerniki	Kruszywa naturalne	P	7243
Gmina Tuczępy				
35*	Chałupki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
40	Grzybów - Gacki	Siarka	Z	1336,55
41	Jarosławice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
42	Jarosławice	Kruszywa naturalne	-	-
43	Niziny	Kruszywa naturalne	E	41
20*	Solec	Siarka	-	-
44	Wierzbice	Surowce ilaste ceramiki	P	2473

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Informacje o złożu	Zasoby geologiczne bilansowe tys. t zasoby przemysłowe
		budowlanej		
45*	Wola Żyzna	Siarka	R	1257
Gmina Wiślica				
46	Chotel Czerwony	Kruszywa naturalne	P	4510
47	Łatanice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	-
48	Łatanice - Skorocice	Gipsy i anhydryty	R	14500
12*	Skorocice Chotelek	Gipsy i anhydryty	R	22337
49	Wiślica - Kobylinki	Gipsy i anhydryty	-	-

** oznaczono złoża występujące co najmniej na obszarze dwóch gmin*

Ocena wpływu eksploatacji kopalin na środowisko, w tym działań dla rekultywacji terenów.

W związku z wydobywaniem na terenie powiatu złóż metodą odkrywkową pojawiają się różnego typu problemy do których możemy zaliczyć między innymi:

- ✓ Przekształcenie rzeźby terenu, a co się z tym wiąże powstawanie wyrobisk oraz zbędnych na danym obszarze mas ziemnych ,
- ✓ Oddziaływanie na ekosystemy poprzez usuwanie roślinności oraz epizodycznie niszczenie siedlisk roślinnych,
- ✓ Powstawanie lejów depresyjnych, co wiąże się z obniżeniem poziomu zwierciadła wód podziemnych,
- ✓ Zbyt duże zapylenie w związku z eksploatacją złóż, emisja zanieczyszczeń przez transport przewożący kopaliny
- ✓ Hałas związany z samym wydobyciem jak i transportem kopalin w zakresie klimatu akustycznego,
- ✓ Do rekultywacji terenów zdegradowanych wydobyciem niezbędne są duże nakłady finansowe. Czasami jest również potrzebna zmiana przeznaczenia pierwotnego, w innym przypadku natomiast - egzekwowanie przywrócenia do stanu poprzedniego lub też stanu wskazanego w koncesji jako kierunek rekultywacji.

GLEBY

Do najczęściej wykonywanych badań przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolnicza w Kielcach gleb użytkowanych rolniczo , tzw. masowych badań gleb, należą oznaczenia odczynu gleb (ph) oraz zawartości podstawowych składników pokarmowych roślin takich jak: fosfor, potas, magnez których poziom w glebie decyduje o wielkości i jakości uzyskiwanych plonów. Badania przeprowadzano w latach 2011-2014 wynika z nich, że:

- Gleby bardzo kwaśne i kwaśne stanowią 41% - 40% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość w fosfor cechuje 59% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość potasu charakteryzuje 41% - 60% gleb powiatu buskiego,
- Niska i bardzo niska zawartość magnezu to do 20% gleb powiatu buskiego.

W latach 2011-2014 wykonano również badania dotyczące procentowego udziału gleb użytków rolnych na terenie poszczególnych powiatów woj. świętokrzyskiego w tym powiatu buskiego

TABELA 21PROCENTOWY UDZIAŁ GLEB UŻYTKÓW ROLNYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Przebadana powierzchnia UR [ha]	**Ilość przebadanych próbek [szt.]**	**Kategoria agronomiczna gleby**			
		bardzo lekka	**lekka**	**średnia**	**ciężka**
2 075,43	2 308	85 4%	1243 53%	938 41%	22 1%

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

Zbadano również zawartość próchnicy w glebach poszczególnych powiatów w tym buskiego.

TABELA 22 ZAWARTOŚĆ PRÓCHNICY W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO

Ilość przebadanych próbek [szt.]	**Średnia zawartość [%]**	**Zawartość min. – max. [%]**
19	1,65	0,56-2,86

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

W latach 2013 – 2014 Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Kielcach przeprowadziła również badania dotyczące zawartości metali ciężkich w glebach woj. świętokrzyskiego. Na terenie powiatu buskiego sytuację przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

TABELA 23 ZAWARTOŚĆ METALI CIĘŻKICH W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO

Ilość próbek		Pierwiastek	Zawartość w [mg/kg]					
			minimalna		maksymalna		średnia	
2013 r.	2014r.		2013 r.	2014r.	2013 r.	2014r.	2013 r.	2014r.
2	6	Kadm	0,216	0,15	0,307	0,342	0,261	0,246
		Chrom	7,33	7,33	7,90	10,29	7,51	8,81
		Miedź	4,83	3,83	6,24	6,24	5,55	5,04
		Rtęć	0,021	0,02	0,027	0,03	0,024	0,021
		Nikiel	5,75	5,75	5,99	8,08	5,87	6,92
		Ołów	9,32	7,84	12,31	15,74	10,82	11,79
		Cynk	24,39	24,39	34,68	39,29	29,54	31,84

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim Raport 2015, WIOŚ w Kielcach

TABELA 24 GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI – STAN NA DZIEŃ 31.12.2015

Lp.	Powierzchnia / ha/	Lokalizacja (nazwa miejscowości)
1.	4,50	Owczary, Gm. Busko-Zdrój
2.	3,86	Słupia, Gm. Pacanów
3.	7,27	Dobrów, Gm. Tuczępy
4.	2,19	Młyny, gm. Busko-Zdrój
5.	0,8344	Kików , gm. Solec-Zdrój

Źródło: Starostwo Powiatowe w Busku - Zdroju

Grunty zdewastowane poddane rekultywacji: 0 ha Grunty zdegradowane poddane rekultywacji: 0 ha. W latach 2013-2016 na terenie powiatu buskiego nie wykonywano zabiegów związanych z rekultywacją gruntów w świetle ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych .Wydane zostały natomiast decyzje zobowiązujące do rekultywacji i ustalające kierunek oraz zakończenie rekultywacji, tj.: decyzja Starosty Buskiego znak:RLO.6122.3.2013 z dnia 2013.05.06 zobowiązująca Środowisko i Innowacje Sp. z o.o., Dobrów8, 28-142 Tuczępy do rekultywacji, ustalająca rolny kierunek rekultywacji / zmiana z leśnego kierunku rekultywacji/ na pow. 7,27ha, na działce nr ewid. 96/7, położonej w miejscowości Dobrów, gmina Tuczępy; decyzja Starosty Buskiego znak:RLO.6122.4.2014 z dnia 2014.02.04 zobowiązująca Dawida Solarskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą : Usługi Sprzętem Budowlanym "DAKOP", Szaniec 23, 28-100 Busko-Zdrój do rekultywacji, ustalająca rolny kierunek rekultywacji na powierzchni 2,19ha, na działce nr ewid. 640, położonej w miejscowości Młyny, gmina Busko-Zdrój.

TABELA 25 KLASA BONITACJI GRUNTÓW ORNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa Gminy	Klasa bonitacji gruntów ornych [ha]									
		Klasa I	Klasa II	Klasa IIIa	Klasa IIIb	Klasa IVa	Klasa IVb	Klasa V	Klasa VI	Klasa VIz	Razem
1	Busko -Zdrój	1,23	148,48	1 190,04	2 061,81	3 707,97	3 661,78	3 075,97	1 538,87	0,00	**15 386,15**
2	Gnojno	0,00	45,00	306,00	417,00	1 359,00	1 811,00	1 325,00	710,00	67,00	**6 040,00**
3	Nowy Korczyn	309,78	1 171,52	1 083,57	803,23	1 452,57	1 237,00	1 141,20	246,53	10,86	**7 456,26**
4	Pacanów	575,80	1 805,55	1 968,03	1 233,01	2 224,51	577,86	443,57	98,34	0,00	**8 926,67**
5	Solec -Zdrój	45,40	120,60	437,30	276,40	1 565,20	1 947,70	1 170,00	363,10	0,00	**5 925,70**
6	Stopnica	220,07	575,90	1 458,07	1 066,64	1 857,11	1 361,90	1 302,23	719,53	0,00	**8 561,45**
7	Tuczępy	20,30	246,10	398,90	949,10	978,90	888,30	893,10	344,60	0,00	**4 719,30**
8	Wiślica	407,00	709,00	457,00	632,00	1 196,00	1 354,00	930,00	249,00	17,00	**5 951,00**
9	Razem	**1 579,58**	**4 822,15**	**7 298,91**	**7 439,19**	**14 341,26**	**12 839,54**	**10 281,07**	**4 269,97**	**94,86**	**62 966,53**

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu buskiego

TABELA 26 KLASA BONITACJI ŁĄK I PASTWISK NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa Gminy	Klasa bonitacji łąk i pastwisk [ha]						
		Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Razem
1	Busko -Zdrój	0,00	2,72	444,14	1 740,11	854,67	313,26	**3 354,90**
2	Gnojno	0,00	8,00	164,00	612,00	369,00	96,00	**1 249,00**
3	Nowy Korczyn	0,00	11,76	286,05	980,83	489,73	131,06	**1 899,43**
4	Pacanów	9,76	66,55	547,24	636,46	98,23	63,15	**1 421,39**
5	Solec -Zdrój	0,00	6,90	138,00	763,70	263,50	72,80	**1 244,90**
6	Stopnica	0,00	6,59	274,33	874,71	443,88	121,72	**1 721,23**
7	Tuczępy	0,00	0,20	227,10	674,00	242,00	59,90	**1 203,20**
8	Wiślica	0,00	15,00	425,00	1 149,00	771,00	146,00	**2 506,00**
9	Razem	**9,76**	**117,72**	**2 505,86**	**7 430,81**	**3 532,01**	**1 003,89**	**14 600,05**

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu buskiego

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTANIU ODPADÓW

Zgodnie z WPGO 2012-2018, który został zatwierdzony Uchwałą Nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2012-2018, teren województwa świętokrzyskiego został podzielony na 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, w ramach których założono funkcjonowanie jednego regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów (dalej RZZO), w zakresie którego winny funkcjonować regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, tj. instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Ponadto w województwie wyznaczono 27 instalacji do zastępczej obsługi regionów na wypadek awarii instalacji regionalnych. Gminy należące do powiatu buskiego zostały przyporządkowane do Regionu 5.

TABELA 27 INSTALACJE REGIONALNE ZASTĘPCZE W REGIONIE 5

Rodzaj instalacji RIPOK	Liczba RIPOK w Regionie	Ilość instalacji zastępczych w Regionie
RIPOK A, B, C (RZZO Rzędów) RIPOK C (Dobrowoda, Staszów)	5	7

Źródło :Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Opis RZZO Rzędów[2].

Lokalizacja: Gmina: Tuczępy, Staszów Powiat: buski, staszowski, Województwo: świętokrzyskie. Obszar objęty przedsięwzięciem: obręb Dobrów, Rzędów, obręb Grzybów

Zasięg działania przedsięwzięcia obejmuje następujące gminy udziałowców ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie: Staszów, Połaniec, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów (powiat staszowski), **Nowy Korczyn, Pacanów, Solec Zdrój, Tuczępy, Wiślica (powiat buski)**, Kazimierza Wielka, Czarnocin, Opatowiec, Bejsce (powiat kazimierski), Pińczów, Kije (powiat pińczowski) i Raków (powiat kielecki). Jest to obszar o powierzchni łącznej około 2024 km2, zamieszkały przez około 153 tys. osób.

W ramach projektu "Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie gmina Tuczępy" wybudowano Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (ZGOK) na terenie byłej Kopalni Siarki „Grzybów", na gruntach leżących w obrębie miejscowości Dobrów, Rzędów,

[2] *http://www.zgokrzedow.pl/projekt/informacje-ogolne/*

gmina Tuczępy, powiat buski, a częściowo na terenie gminy Staszów, powiat Staszów (składowisko odpadów komunalnych po segregacji). Inwestycja objęła budowę kompleksowego zakładu gospodarki odpadów komunalnych z technologią segregacji, kompostowania odpadów organicznych, belowania surowców wtórnych i składowania pozostałości po segregacji.

W skład Kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie gmina Tuczępy wchodzi między innymi:

- zakład sortowni odpadów wraz z kompostownią oraz obiektami towarzyszącymi (waga samochodowa wraz z portiernią, myjnia płytowa, budynek socjalno – biurowy, magazyn surowców wtórnych z warsztatem, budynek z pomieszczeniem do demontażu odpadów wielkogabarytowych, plac na odpady budowlane, zbiornik na ścieki technologiczne, magazyn odpadów problemowych (niebezpiecznych), biofiltr do kompostowni pryzmowej, plac przyjęcia odpadów zielonych, zbiornik na ścieki opadowe z dróg i placów);
- pierwsza kwatera składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o powierzchni 1,0 ha, a w dnie ok. 0,66 ha, wraz obiektami towarzyszącymi (kontener socjalny, zbiornik na odcieki (ziemny), zbiornik bezodpływowy na ścieki sanitarne, zbiornik na ścieki deszczowe, waga samochodowa najazdowa, brodzik dezynfekcyjny, separator olejowy, plac na materiał na przysypki);
- samochód dostawczy do transportu odpadów niebezpiecznych, posiadający dopuszczenia ADR z niezbędnym wyposażeniem (pojemniki);
- kampania edukacyjna dla mieszkańców gmin;

ZGOK jest wyposażony w technologię segregacji, kompostowania odpadów organicznych i belowania surowców wtórnych, co pozwoli przyjmować odpady zmieszane, zielone, surowcowe oraz wielkogabarytowe. Zakład, przy przyjętych w Projekcie założeniach przygotowany będzie do przyjęcia rocznie ok. 25 000-30 000 Mg odpadów komunalnych.

Podstawowe parametry techniczne wyposażenia ZGOK przedstawiają się następująco:

- linia sortownicza o długości 80 m i maksymalnej dopuszczalnej wysokości ok. 10 m; moc zainstalowana na poziomie ok. 240 kW przy współczynniku wykorzystania energii ok. 0,7;
- segregacja mechaniczna na sicie bębnowym umożliwiającym rozdzielenie odpadów na 3 frakcje: drobna (do 20 mm) przeznaczona do przesypywania warstw składowanych odpadów; średnia (do 80-100 mm) kierowana przenośnikiem taśmowym na linię przygotowania masy organicznej do kompostowania; gruba (powyżej 80-100 mm) kierowana układem przenośników taśmowych do kabin sortowniczych w celu dalszej ręcznej segregacji);

- segregacja ręczna na przenośnikach sortowniczych w kabinach wyposażonych w instalacje ogrzewania oraz wentylacji;
- osobna linia do przyjmowania i sortowania odpadów pochodzących z selektywne zbiórki (możliwość uruchomienia gdy nie pracuje linia główna, niższe zużycie energii elektrycznej);
- prasowanie uzyskanych surowców wtórnych na prasie stacjonarnej w baloty, transport wózkiem widłowym do tymczasowego magazynowania;
- rozdrabnianie materiału kierowanego do kompostowania na przewoźnym rozdrabniaczu; mieszanie za pomocą ładowarki kołowej teleskopowej;
- kompostowanie w pryzmach napowietrznych, oparte na naturalnych procesach biochemicznych;
- plac do kompostowania wyposażony w instalacje do napowietrzania i nawilżania pryzm oraz odwodnienia;
- zasysanie powietrza z pryzm przy zastosowaniu wentylatora promieniowego i dezodoryzacja powietrza przy użyciu biofiltru.

Metody zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych w życiu codziennym to:

1) wybieranie produktów, które nie posiadają zbędnych opakowań;
2) używanie toreb wielokrotnego użytku;
3) wielokrotne używanie opakowań nadających się do danego celu;
4) racjonalne korzystanie z papieru poprzez wykorzystywanie obu stron kartki;
5) odmowa przyjęcia nieadresowanej korespondencji oraz ulotek reklamowych;
6) tworzenie punktów, miejsc pozwalających na wielokrotne udostępnianie gazet i magazynów czytelnikom;
7) kupowanie baterii nadających się do ładowania (tzw. akumulatorki) zamiast baterii jednorazowych;
8) unikanie jednorazowych kubków, talerzy, sztućców i ręczników;
9) kupno i konsumpcja napojów, pożywienia, środków chemicznych w opakowaniach, które można zwrócić lub ponownie napełnić;
10) przekazywanie zużytej odzieży, obuwia i innych przedmiotów niechcianych innym odbiorcom lub sprzedawanie na serwisach aukcyjnych;
11) wybieranie produktów trwałych;
12) czytanie etykiet na produktach i świadome podejmowanie decyzji konsumenckich.

TABELA 28 SKŁADOWISKA NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
1.	Busko -Zdrój	Dobrowoda Jedna instalacja (065) §2 ust. 1 pkt.47) Składowisko odpadów, mogące przyjmować odpady w ilości nie mniej niż 10 t na dobę lub o całkowitej pojemności nie mniejszej niż 25 000 t. Zlokalizowane w miejscowości Dobrowoda gm. Busko-Zdrój.	Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. Nr XLIV/791/14 w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/361/12, w części dotyczącej instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielonych ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadającej się w całości lub części do odzysku, jako instalację przewidzianą do zastępczej obsługi regionu wpisano instalację w miejscowości. Dobrowoda. Zgodnie z zapisem WPGO, instalacja regionalna w Dobrowodzie jest instalacją do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów	brak	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
		Składowisko eksploatowane jest od 1993 r. Maksymalna pojemność składowiska – 876 000 Mg.	komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie odpadów przez okres nie krótszy niż 15 lat (C). Eksploatującym regionalną instalację jest: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Busku-Zdroju. Marszałek Województwa Świętokrzyskiego decyzją znak: OWŚVII.7222.32.2013 z dnia 26.11.2013 r. udzielił pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10t odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25 000 ton. Ustalenia decyzji obowiązują do dnia 25 listopada 2023 r. Decyzją znak: OWŚVII.7222.1.2015 z dnia 01.04.2015 r. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wprowadzono zmiany w pkt.		

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
			3.1 decyzji znak: OWŚVII.7222.32.2013 z dnia 26.11.2013 r. Regionalną instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku jest instalacja w miejscowości Rzędów 40, 28-142 Tuczępy na podstawie uchwały nr XLIV/791/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018.		
2.	Gnojno	Raczyce	RZZO Rzędów	brak	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
3.	Nowy Korczyn	brak	RZZO Rzędów	?	brak
4.	Pacanów	brak	RZZO Rzędów	?	brak
5.	Solec -Zdrój	brak	RZZO Rzędów	brak	brak
6.	Stopnica	brak	RZZO Rzędów	Nieczynne składowisko gminne w Klępiu Dolnym – zamknięte i niezrekultywowane	brak
7.	Tuczępy	brak	RZZO Rzędów	brak	Dobrów
8.	Wiślica	brak	RZZO Rzędów	„Psia Górka”, wysypisko częściowo monitorowane (piezometry), częściowo	brak

Lp.	Gmina	Czynne składowiska odpadów komunalnych	Instalacja do której trafiają odpady z terenu gminy	Nieczynne składowiska	Czynne składowisko odpadów niebezpiecznych
				zrekultywowane	

Źródło :Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025, informacje z poszczególnych gmin, http://www.zgokrzedow.pl/projekt/informacje-ogolne/

ZASOBY PRZYRODNICZE

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) formami ochrony przyrody są:

TABELA 29 WYSTĘPOWANIE POSZCZEGÓLNYCH FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Formy ochrony przyrody**	**Występowanie na terenie powiatu buskiego**
1.	parki narodowe	Nie występują
2.	rezerwaty przyrody	4
3.	parki krajobrazowe	2
4.	obszary chronionego krajobrazu	4
5.	obszary Natura 2000	4
6.	pomniki przyrody	22
7.	stanowiska dokumentacyjne	3
8.	użytki ekologiczne	6
9.	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Nie występują
10.	ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	liczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce

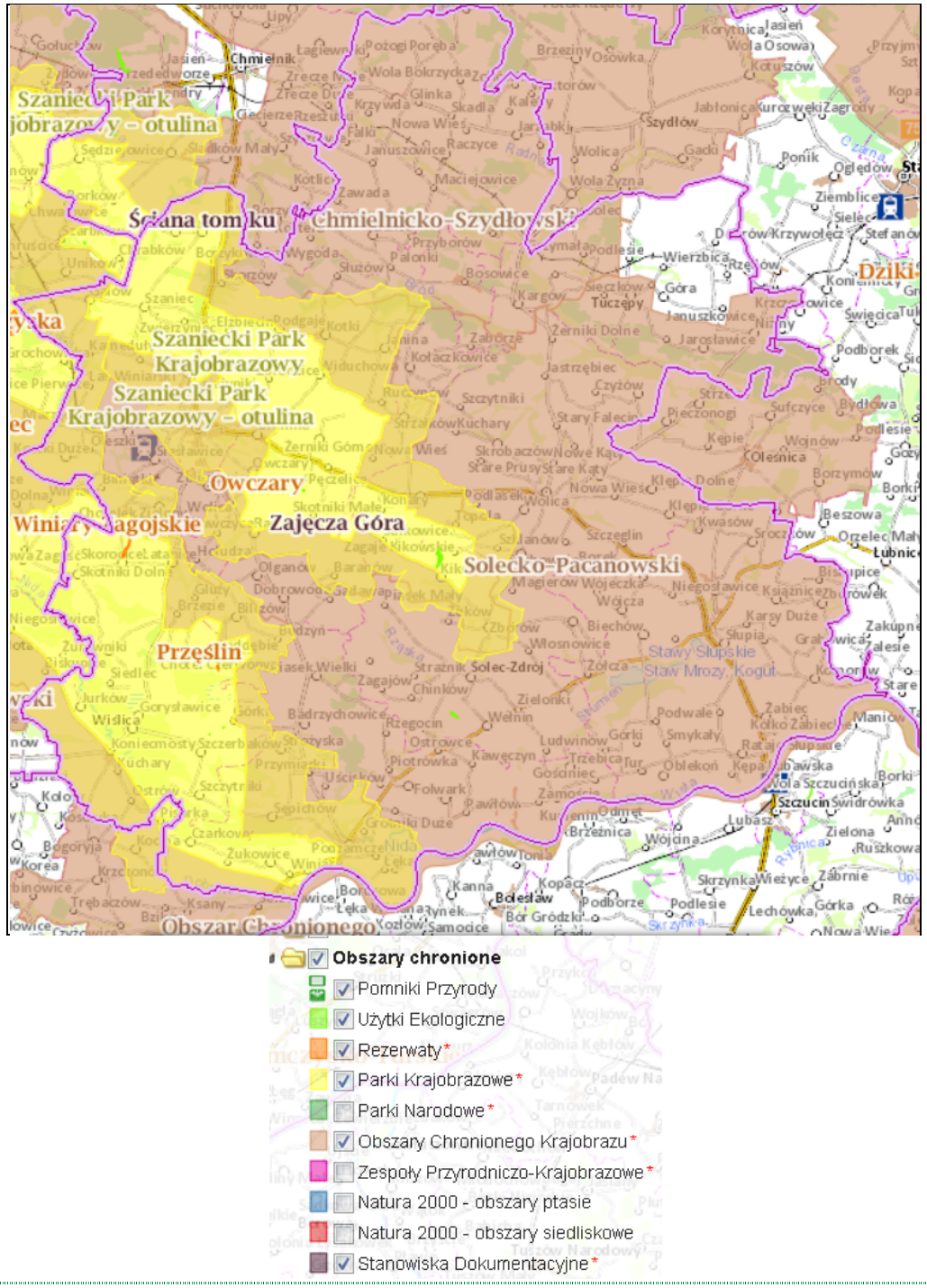

MAPA 3 FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE POWIATU BUSKIEGO (OPRÓCZ OBSZARÓW NATURA 2000)

Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

REZERWATY PRZYRODY

Art. 13 ustawy o ochronie przyrody: rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na obszarach graniczących z rezerwatem przyrody może być wyznaczona otulina.

Uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

TABELA 30 REZERWATY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
1.	**Owczary**	0,56	Busko - Zdrój	słonoroślowy	1) Zarządzenie MLiPD z 05.05.1959r. (MP Nr 53 z 1959, poz.254). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 kwietnia 2015r. w sprawie rezerwatu	Zarządzenie Nr 1/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 marca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.1478.

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
					„Owczary" (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.1536 z dn. 05.05.2015r.)	
2.	**Góry Wschodnie**	1,66	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 13.08.1959r. (MP Nr 76 z 1959, poz.408). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 8/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2012r. poz.3283.)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góry Wschodnie" (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3123 z dn. 21.11.2014 r.). Ustanowiony na okres 20 lat.
3.	**Skorocice**	7,17	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 21.01.1960r. (MP Nr 17 z 1960, poz.85). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 6/2012 Regionalnego	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.531.). Ustanowiony na

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Powierzchnia z aktualnej podstawy prawnej [ha]	Gmina	Rodzaj	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony – podstawa prawna
					Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2012r. poz.3281.)	okres 20 lat.
4.	**Prześlin**	0,90	Wiślica	stepowy	1) Zarządzenie MLiPD z 28.03.1960r. (MP Nr 37 z 1960, poz.186). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz.1270) 2) Zarządzenie nr 7/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27.11.2012r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2012r. poz.3282.)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 listopada w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Prześlin” 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3136 z dn. 24.11.2014 r.). Ustanowiony na okres 20 lat.

Źródło: RDOŚ Kielce

PARKI KRAJOBRAZOWE

Art. 16 ustawy o ochronie przyrody: park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Na obszarach graniczących z parkiem krajobrazowym może być wyznaczona otulina.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony.

TABELA 31 PARKI KRAJOBRAZOWY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	**Park krajobrazowy**	**Pow. [ha]**	**Gminy w granicach parku**	**Gminy w granicach otuliny parku**	**Obowiązująca podstawa prawna**	**Uwagi**
	Szaniecki Park Krajobrazowy	11 289,60	**Część gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, Pińczów, **Solec – Zdrój, Stopnica**	**Część gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, , **Solec – Zdrój, Stopnica**	Uchwała Nr XLIX/875/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Szanieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3149 z	Na terenie otuliny parku utworzono Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Lp.	Park krajobrazowy	Pow. [ha]	Gminy w granicach parku	Gminy w granicach otuliny parku	Obowiązująca podstawa prawna	Uwagi
					dn. 25.11.2014 r.)	
	Nadnidziański Park Krajobrazowy	22 888,60	**Część gmin: Busko –Zdrój**, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn**, Opatowiec, Pińczów, **Wiślica**, Złota	**Część gmin: Busko –Zdrój**, Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn,** Opatowiec, Pińczów, **Wiślica**, Złota	Uchwała Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Święt. poz.3148 z dn. 25.11.2014 r.)	Na terenie otuliny parku utworzono Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu

Źródło: RDOŚ Kielce

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Art. 23 ustawy o ochronie przyrody: obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony.

TABELA 32 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
1.	**Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu**	1995.09.29 Rozporządzenie nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Dz. Urz. Woj.	60 733	Uchwała Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia	**Gnojno,** Szydłów, **części obszarów gmin: Busko - Zdrój**, Chmielnik,	W Załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23	Położony w centralnej części województwa, o krajobrazie rolniczo – leśnym. Przyrodniczymi funkcjami tego terenu jest ochrona

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
		Kieleckiego Nr 21 poz.145		Chmielnicko – Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3312)	Łagów, Kije, Morawica, Pierzchnica, Stopnica, Raków, **Tuczępy**	września 2013 r.	wód powierzchniowych, a w szczególności rzeki: Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Sanicy oraz rola korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym i lokalnym
2.	**Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego**	1995-09-29 Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody	47 347	Uchwała Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa	Oleśnica, Pacanów, **części obszarów**	W załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/621/13 Sejmiku	Położony w południowej części województwa, stanowi osłonę

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
	Krajobrazu	Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz.145		Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Solecko - Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3313)	**gmin: Busko – Zdrój, Nowy Korczyn, Solec – Zdrój Stopnica, Tuczępy, Wiślica**	Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r.	Szanieckiego Parku Krajobrazowego. Strategicznym kierunkiem ochrony obszaru jest ochrona walorów przyrodniczych doliny Wisły, będących ważnymi korytarzami ekologicznymi, a także zabezpieczenie przed antropopresją wód leczniczych

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
							uzdrowisk Solca-Zdroju i Buska-Zdroju.
3.	**Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu**	2001.10.17 Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. U. Woj. Święt. Nr 108 poz.1271)	13 757	Uchwała Nr XLIX/883/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3157 z dn.	**Części gmin: Busko – Zdrój**, Chmielnik, Kije, **Solec-Zdrój, Stopnica**	W załączniku Nr 1 do uchwały XLIX/883/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.	Położony na terenie otuliny Szanieckiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz i rzeźbę

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
				25.11.2014 r.)			terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
4.	**Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu**	20001.10.17 Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz.12710	26 312	Uchwała Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3156 z dn.	**Części gmin: Busko-Zdrój,** Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, **Nowy Korczyn**, Opatowiec, Pińczów, **Wiślica,**	W załączniku nr 1 do Uchwały Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego , w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Opis przebiegu granicy	Opis
				25.11.2014 r.)	Złota		zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.

Źródło: RDOŚ Kielce

POMNIKI PRZYRODY

Art. 40 i 44 ustawy o ochronie przyrody: pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskini

TABELA 33 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
1.	141	Odsłonięcie geologiczne, 1987-10-02	Odsłonięcie geologiczne stanowiące północną ścianę wyrobiska o długości 70 m i wysokości 5m. Widoczna jest środkowa część profilu serii gipsowej badenu (trzeciorzęd). Uskoki i leje krasowe wypełnione są brekcją gipsowo ilastą. W szczelinach spękań tkwią bloki (o średnicy do 30 cm) wapieni pogipsowych	Busko – Zdrój, Siesławice 32;523/1	Przy rozgałęzieniu dróg prowadzących z Siesławic do Chotelika Zielonego około 1 km na północ od miejscowości Chotelek
2.	142	Odsłonięcie	Stanowiące próg skalny w górnej części	Busko – Zdrój,	W skarpie ciągnącej się na W od

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		geologiczne, 1987-10-02	wzniesienia o długości 12 m i wysokości 4m, zbudowany z gipsów wielokrystalicznych, tzw. szklicowych	Busko – Zdrój 5;17	łagiewnik, za sadem, około 200 m na N od drogi polnej Busko – Zdrój – Łagiewniki i ok. 1 km od drogi Busko – Zdrój – Kielce w kierunku E
3.	143	Odsłonięcie geologiczne Zimne Wody 1987-10-02	Wysokość 5 m. Jest to próg skalny zbudowany z gipsów krystalicznych tzw. szklicowych wykształconych w formie „jaskółczych ogonów. U jego podstawy tryska źródełko, które daje początek niewielkiemu strumykowi	Busko – Zdrój, Busko – Zdrój 5;17	Na zboczu skarpy ciągnącej się na W od Łagiewnik ok. 50 m na S od drogi polnej Busko – Zdrój - Łagiewniki
4.	675	Trzy dęby szypułkowe 1998-12-11	Wysokość dębów 15-18 m, obwód na wysokości 1,3 m 282 cm, 328 cm, 452 cm	Busko – Zdrój, Kameduły 13;161,162	Rosną na działkach stanowiących własność osoby fizycznej w Kamedułach
5.	748	Sosna pospolita 2002-10-10	Wysokość 20 m obwód na wysokości 1,3 m 200 cm	Busko – Zdrój, Wełecz 40;28/267	Rośnie na skraju lasu w miejscowości Wełecz
6.	876	Dąb szypułkowy	Wysokość 32 m obwód na wysokości 1,3 m 355 cm	Busko – Zdrój,	Stary Park Zdrojowy w Busku -

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		„Ryszard” 2013-06-20		Busko – Zdrój 13;93/3	Zdroju
7.	115	Dęby, szt. 2: „Jan” i „Beldonek”	Dęby o imionach Jan i Beldonek w wieku około 250 lat ,wysokości 23,22 m obwody na wysokości 1,3 m 480 cm, 390 cm	Gnojno Balice 40/2	Rosną przy drodze z Balic do Janowic, na skraju lasu w oddziale 205a leśnictwa Budy, Nadleśnictwo Pińczów
8.	153	Źródło 1987-10-02	Źródło znajdujące się na południowym zboczu doliny rzeki Rudnianki. Są to dwa wypływy podzboczowe o dość małej wydajności i jeden wypływ zboczowy o większej wydajności	Gnojno. obręb Płośnia , dz.6	Znajduje się w zachodniej części wsi
9.	154	Źródło 1987-10-02	Źródło mające początek w szczelinie pośród bloków skalnych, dające początek niewielkiemu ciekowi. Nieco dalej znajduje się drugi wypływ ze szczelin w skarpie polnej drogi. Jeden z wypływów został ocembrowany	Gnojno, obręb Skadla dz. 160	Znajduje się w miejscowości Skadla, ok. 200 m na N drogą w kierunku Gorzakwi, ok. 20 m od drogi pow. Skadla – Wola B

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
10.	74	Dęby 1960-04-09	Dwa dęby szypułkowe, wiek około 400 lat, wysokość 20 m obwody na wysokości 1,3 m 482 cm, 543 cm	Nowy Korczyn , Rzegocin 18;254	koło zabudowań Szkoły Podstawowej przy drodze do Nowego Korczyna, ok. 5 km na NNE od Nowego Korczyna
11.	805	Dąb szypułkowy 2006-07-26	Pierśnica 1,09 m w wieku około 150 lat wysokość 28 m obwód na wysokości 1,3 m 342 cm	Pacanów, Oblekoń 13;240	Rośnie na placu Szkoły Podstawowej w Oblekoniu
12.	890	Dąb szypułkowy „Marek” 2014-06-0	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 540 cm mierzonym na wysokości 1,3 m wysokość 28 m, rozpiętość korony ponad 30 m średnicy, w wieku około 250 lat	Pacanów. Obręb Wójcza 467/3	
13.	228	Głaz narzutowy 1987-10-02	Silnie zagłębiony w skarpie drogi widoczny jest jedynie owalny szczyt głazu o wymiarach widocznej części: obwód około 300 cm, długość 120 cm, szerokość 70 cm, wysokość 30 cm. Głaz zbudowany jest z granitu czerwonobrązowego, różnoziarnistego	Solec-Zdrój, Chinków obręb 1 dz. 260	W zachodniej części wsi naprzeciwko budynku nr 36, w południowej skarpie drogi

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
14.	736	Zespół jaskiń krasowych 2001-04-27	Zespół jaskiń krasowych położonych na północnym stoku Wąwozu Kikowskiego	Solec –Zdrój, Kików obręb Kików dz. 431/1	Leży w obrębie Wąwozu Kikowskiego, w jego północnow – wschodniej części, przy drodze Kików – Zagaje Kikowskie
15.	751	Modrzew europejski 2003-12-30	Obwód na wysokości 1, 3 m 282 cm wysokość 20 m	Stopnica, Smorzgów obręb 16 dz. 435	Na terenie parku podorskiego
16.	245	Jaskinia gipsowa 1987-10-02	Urwisko skalne zbudowane z gipsów szkieletowych serii gipsowej badenu. Ma ono długość około 60 m i wysokość do 10 m. W obrębie urwiska znajduje się jaskinia. Zawieszony otwór jaskiniowy położony jest na wysokości około 8 m od podstawy urwiska, posiada 9 m szerokości i 0,75 m wysokości. Jaskinia składa się z jednego wgłębnego korytarza o szerokości 10 m, długości 15 m, o stromym zejściu opadającym do 5 m poniżej otworu jaskini	Wiślica, Skotniki Górne obręb 16 nr działki 172	W południowym zboczu wzgórza około 700 m na N od drogi idącej przez Skotniki Górne

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
17.	246	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Stałe wyrobisko o wymiarach 110X 60 m. W ścianach N i E odsłania się dolna część profilu serii gipsowej badenu (trzeciorzęd). Budują ją gipsy szklicowe wielokrystakiczne oraz leżące nad nimi gipsy grubokrystaliczne	Wiślica, Łatanice obręb 11 działka 424/15	Przy drodze polnej z Łatanic do rezerwatu Skorocice, około 500 m na NW od mostu na rzece przepływającej przez Łatanice
18.	247	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Kopsuła gipsowa zbudowana z gipsów serii gipsowej trzeciorzędu, o wysokości 5 m i długości przy podstawie 9,5 m	Wiślica, Wiślica obręb 20 działka 632	W zachodnim zboczu wzgórza wznoszącego się nad stawami, około 500 m na SE od Wiślicy i około 350 na S od drogi Wiślica - Sczebaków
19.	248	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Skarpa długości 60m, wysokości 4 m, w której odsłania się dolna część profilu serii gipsowej badenu. Budują ją gipsy szklicowe tworzące równoległe zrosty kryształów	Wiślica, Gorysławice obręb 4, działka 440	Po zachodniej stronie drogi Wiślica - Busko, około 200 m na N od Rozwidlenia dróg idących z Gorysławic do Buska i do Chotela Czerwonego
20.	249	Odsłonięcie	Próg skalny w zboczu wzgórza, o długości 20 m,	Wiślica, Chotel	W zachodnim zboczu wzgórza z

Lp.	Nr w rej. RDOŚ	Nazwa pomnika przyrody, data utworzenia	Opis pomnika przyrody	Gmina, Miejscowość Obręb ewidencyjny; Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
		geologiczne 1987-10-02	wysokości 4 m z odsłonięciem fragmentu serii gipsowej badenu. Odsłaniają się tu gipsy szklicowe tworzące zrosty kryształów tzw. „jaskółcze ogony" osiągające wysokość do 3,5 m	Czerwony obręb 2 działka 479	kościołem w Chotelu Czerwonym, w skarpie przydrożnej, ok 1 km na E od Drogi Wiślica - Busko
21.	250	Odsłonięcie geologiczne 1987-10-02	Skarpa (ściana skalna) długości 40 m i wysokości 5 m, z odsłonięciem dolnej i środkowej części profilu serii gipsowej badenu. W spągu ściany występują gipsy szklicowe, tworzące zrosty typu „jaskółczych ogonów"	Wiślica, Chotel Czerwony – Zagórze obręb 2 działki 977,978	Ok. 350 m na E od rezerwatu „ Góry Wschodnie", około 50 m na N od drogi polnej Chotel Czerwony – Zagórze i ok. 50 m od rozwidlenia dróg polnych
22.	360	Odsłonięcie geologiczne 1996-02-23	Odsłonięcie geologiczne gipsów wielkokrystalicznych, o wymiarach 80 m długości na 5 m wysokości	Wiślica, Chotel Czerwony	Przy szosie Chotel Czerwony – Zagórze w pobliżu zabudowań SKR-U

Źródło: http://bip.kielce.rdos.gov.pl/files/artykuly/25234/pomniki_przyrody_swietokrzyskie.pdf

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Stanowisko dokumentacyjne jest to forma ochrony przyrody nieożywionej obejmująca miejsca ważne pod względem naukowym i dydaktycznym. Najczęściej chroni ona specyficzne formacje i profile geologiczne, twory mineralne, warstwy zawierające nagromadzenia skamieniałości, miejsca, z których pochodzą nowo odkryte gatunki fauny lub flory kopalnej, jaskinie i schroniska podskalne oraz wyrobiska powierzchniowe i podziemne. Stanowiska dokumentacyjne często mogą być miejscami zupełnie nie niewyróżniającymi się na powierzchni ziemi lecz muszą być oznakowane tablicami. Sankcjom prawnym podlega tam jakiekolwiek niszczenie lub przekształcanie chronionego obiektu. Nie można też w żaden sposób ingerować w glebę, wydobywać minerałów, torfu ani skamieniałości. Ochroną na stanowiskach dokumentacyjnych objęta jest cała fauna i flora. Stanowiska dokumentacyjne należą do obiektowych, czyli indywidualnych form ochrony przyrody.

TABELA 34 STANOWISKA DOKUMENTACYJNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
1.	Zajęcza Góra	2002.02.19	11,19	Rozporządzenie Nr 17/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie uznania za stanowiska dokumentacyjne (Dz. Urz.. Woj.	Busko -Zdrój	Skotniki Małe 225,237	Kamieniołom wapienny – najniższą część profilustanowią wapienie (górna – jura – kimeryd). Ponad nimi występują zlepieńce z fosforytami przechodzące ku górze w zlepieńce (górna kreda – cenoman), a następnie margle

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
				Świętokrzyskiego Nr 23, poz. 289)			z poziomami krzemieni (górna kreda – turon).Utwory te są nachylone pod kątem 30°ku S-E. Na rozmytej powierzchni jury i kredy leży głazowisko powstałe na skutek abrazji klifowego wyprzeża, utworzone z bloków ośrednicy do 0,7 m.Reprezentuje on miocen – baden. Leżące powyżej wapienie zostały usunięte przy eksploatacji.
2.	Ściana łomiku	002.02.19		Rozporządzenie Nr 17/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie uznania za	Busko -Zdrój	Młyny 152	Sciana łomiku o wysokości do 4 m. w zachodniej części widoczne są drobnoziarniste słabo zwięzłe piaskowce z wkładką wapienia mikrytowego. W ich obrębie

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
				stanowiska dokumentacyjne (Dz. Urz.. Woj. Świętokrzyskiego Nr 23, poz. 289)			przez silny prąd wody została wyerodowana rynna o głębokości 4 m wypełniona przekątnie warstwowanymi żwirami, które w środkowej części przechodzą w przekątniewarstwowane blokowisko. Poszczegolne bloki dochodzą do1,4 m długości, są one utworzone z mikrytowych wapieni miocenu (sarmotu dolnego) i niekiedy zawierają interesującą florę liściową, a także lądowe i słodkowodne ślimaki. Wszystkie osady odsłonięte na terenie obiektu reprezentują miocen, a ściślej dolny sarmat.

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Pow.	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb ewidencyjny Nr działki	Opis obszaru
3.	Odsłonięcie geologiczne	2002.06.25		Uchwała Nr XXVIII/331/2002 Rady miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 25.06.2002 r. w sprawie uznania za stanowisko dokumentacyjne ''Odsłonięcie geologiczne w Siesławicach" (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr 182 , poz.2301	Busko -Zdrój	Siesławice 523,525	Sciana starego wyrobiska o długości 70 m i wysokości 5 m, w której odsłania się środkowa część profilu serii gipsowej badenu.

Źródło: RDOŚ Kielce

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Art. 42 ustawy o ochronie przyrody: użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

TABELA 35 UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
1.	**Ostra Góra**		2002.06.25	0,9	Uchwała Nr XXVIII/330/2002 Rady Miejskiej w Busku –Zdroju z dnia 25 czerwca 2002 r, w sprawie uznania za użytek ekologiczny wzgórza ,,Ostra Góra” w Skotnikach Małych (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 182 poz 2300)	Busko-Zdrój	Skotniki Małe 6	-

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
2.	**Słone źródło w Szczerbakowie**	Płaty nieużytkowanej roślinności	2002.02.19	0,21	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 25 lutego 2002 Nr 23 poz 291)	Wiślica	Szczerbaków 145	Działka 145. Usytuowane jest wśród gruntów użytkowanych rolniczo, około 300 m na północ od drogi Wiślica – Nowy Korczyn, na zachód od kompleksu stawów

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								hodowlanych w Górkach. Położony jest na gruntach Skarbu Państwa (w zarządzie Urzędu Gminy Wiślica) obejmuje on łąkę ze słonym źródłem o powierzchni 0,21 ha

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								wokół którego rosną słonolubne rośliny
3.	**Łąka śródleśna w Wełninie**	Płaty nieużytkowanej roślinności	2002.02.01	3,55	Uchwała Nr XXXIV/179/2002 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 8 lipca 2002 Nr 97 poz 1116)	Solec -Zdrój	Wełnin 650/9	Łąka zlokalizowana jest 2,5 km na południe od Solca-Zdroju
4.	**Wąwóz Kikowski**		2001.10.12	9,57	Uchwała Nr III/24/02 Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj.	Solec - Zdrój	Kików 389,431,444 ,432	Wąwóz stanowi oddział 136 A leśnictwa Stopnica,

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					Święt. z dnia 18 lutego 2003 Nr 23 poz 283)			około 0,5 km na północ od wsi Kików i zagaje Kikowskie
5.	**Gipsowe wzniesienie**		2004.11.12	0,15	Uchwała Nr XXII/139/04 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 12 listopada 2004 r. w sprawie objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych dwóch gipsowych pagórków położonych na działce Nr 9/5 w miejscowości Górki Gmina Wiślica (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 24 stycznia 2005 Nr 17,	Wiślica	Górki 9/5	Gipsowe wzniesienie porośnięte murawą ksenotermiczną ze związku Cristo-Brachypodion pinnati. Położony na gruntach

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					poz.236			stanowiących własność prywatną Gospodarstwa Rybackiego „Górki” Sp. z o.o. . Usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie stawu hodowlanego „Żaczki i Lisie”, po

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								zachodniej stronie drogi biegnącej (groblą pomiędzy stawami) w kierunku zabudowań miejscowości Górki.
6.	**Gipsowy Pagórek**		2004-11-12	0,34	Uchwała Nr XXII/139/04 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 12 listopada 2004 r. w sprawie objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych dwóch gipsowych pagórków	Wiślica	Górki 9/5	Pagórek z odsłonięciem drobnokrystalicznych gipsów laminowan

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
					położonych na działce Nr 9/5 w miejscowości Górki Gmina Wiślica (Dz. Urz. Woj. Święt. z dnia 24 stycznia 2005 Nr 17, poz.236			ych o długości 30 m i wysokości 2-3 m porośnięty murawami ksenotermicznymi ze ze związku Cristo-Brachypodion pinnati. Położony na gruntach stanowiących własność

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								prywatną Gospodarstwa Rybackiego „Górki” Sp. z o.o. . Usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie stawu hodowlanego „Żaczki i Lisie”, po zachodniej stronie drogi

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Gmina	Obręb ewid. Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji
								biegnącej (groblą pomiędzy stawami) w kierunku zabudowań miejscowości Górki, na zachód od użytku ekologicznego wzniesienia gipsowego.

Źródło: RDOŚ Kielce

EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

TABELA 36 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie [ha]	Status Obszaru	Plan Zadań Ochronnych – podstawa prawna
Dolina Nidy	PLB260001	**Busko - Zdrój**	**7,5**	Obszar specjalnej ochrony ptaków, wyznaczony Rozporządzeniem Ministra	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina NidaPLB260001 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz.1477 z dn.05.05.2014 r.) 2) zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz .Urz. Woj. Święt. z 20014 r. poz. 3296 z dn. 04.12.2014r.).
		Chęciny	12,6		
		Imielno	1779,9		
		Kije	1777,8		
		Michałów	977,4		
		Nowy Korczyn	**1677,6**		
		Opatowiec	124		
		Pińczów	4984,0		
		Sobków	2092,7		
		Wiślica	**4336,3**		
		Złota	2186,3		

Źródło: RDOŚ Kielce

TABELA 37 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 W POWIECIE BUSKIM

Nazwa obszaru	**Kod**	**Gmina**	**Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]**	**Status obszaru**	**Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna**
Ostoja Kozubowska	PLH260029	Czarnocin	85,49	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191, (Dz.U. UE L 338/34 z dn. 23.12.2015 r.)	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 (Dz.Urz.Woj. Święt. z 2014 r. poz.1476 z dn. 05.05.2014) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.2949 z dn. 07.11.2014 r.) 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach
		Działoszyce	1,32		
		Michałów	529,2		
		Pińczów	2286,76		
		Wiślica	64,66		
		Złota	1289,34		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
					z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 Dz. Urz. Woj. Święt.2016.574 z dnia 2016.02.12
Ostoja Nidziańska	PLH260003	**Busko-Zdrój**	**570,98**		1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 1479 z dn.05.05.2014 r.) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań
		Imielno	2312,41		
		Kije	1755,62		
		m. Pińczów	651,12		
		Michałów	1633,06		
		Nowy Korczyn	**1604,95**		
		Opatowiec	119,54		
		Pińczów	9277,17		
		Wiślica	**7101,15**		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
		Złota	1489,24		ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003(Dz.Urz. Woj. Święt. poz.3283 z dn. 02.12.2014 r.) 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003Dz.Urz. Woj. Święt.2016.575 z dnia 2016.02.12
Ostoja Szaniecko Solecka	PLH260034	**Busko-Zdrój**	**2993,28**	Jak wyżej	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260034 (Dz.Urz.Woj. Święt. z 2014 r. poz.1449 z dn.
		Chmielnik	385,63		
		Gnojno	**168,25**		
		m. Busko -	**107,85**		

Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Pow. w gminie z aktu prawnego [ha]	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
		Zdrój			29.04.2014)
		Nowy Korczyn	**1186,52**		2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Szaniecko –Solecka PLH260034 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz.3280 z dn. 02.12.2014 r.)
		Pacanów	**931,46**		
		Solec - Zdrój	**1566,85**		
		Stopnica	**534,27**		
		Wiślica	**98,77**		

Źródło: RDOŚ Kielce

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR), albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii ZDR). Zasady zaliczania zakładów do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określił Minister Gospodarki w drodze rozporządzenia z dnia 10 października 2013 r.-w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. z 2013 r. 1479 z późn. zm.).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadzi wykaz takich zakładów. Na terenie powiatu buskiego znajduje się jeden zakład ZDR jest to Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol" Spółka Akcyjna Grzybów, 28-200 Staszów. Zakład Produkcji Chemicznej w Dobrowie, 28-142 Tuczępy. Na terenie powiatu buskiego nie ma żadnego zakładu ZZR.

Informacja na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie Zakładu Chemicznego SIARKOPOL S.A. w Dobrowie[3]

Zakład Produkcji Chemicznej położony jest w obszarze niezabudowanym, w oddaleniu od skupisk ludzkich i traktów komunikacyjnych. Teren Zakładu otoczony jest obszarami zielonymi – lasy, łąki. Najbliższym zamieszkałym terenem jest wieś Wierzbica. Odległość terenu Zakładu od najbliżej położonych zabudowań wynosi ok. 1 km. W odległości ok. 750 m. od zakładu przebiegają tory linii kolejowej trasy LHS i Chmielów - Włoszczowa.

Przedmiotem działalności Zakładu Chemicznego jest: przyjmowanie, magazynowanie i dystrybucja dwusiarczku węgla ,przyjmowanie i magazynowanie siarki płynnej, produkcja siarki nierozpuszczalnej i jej dystrybucja, produkcja i dystrybucja siarki mielonej i płatkowanej.

Rodzaj i charakterystyka występujących substancji niebezpiecznych:

dwusiarczek węgla (substancja wysoce łatwo palna, działająca toksycznie na narządy docelowe i drażniąco na skórę i oczy), metan (substancja skrajnie łatwo palna), dwutlenek siarki nie występujący w zakładzie ale mogący powstać przy spalaniu dwusiarczku węgla (działa toksycznie w przypadku narażenia drogą oddechową i wywołuje oparzenia), wodorotlenek sodu

[3] *http://siarkopol.grupaazoty.com/pl/spolka/bezpieczenstwo*

(powoduje poważne oparzenia), kwas solny (powoduje oparzenia, działa drażniąco na drogi oddechowe).

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zakład ze względu na ilość występujących i mogących wystąpić na jego terenie substancji niebezpiecznych zakwalifikowany jest do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W związku z powyższym zakład opracował:

- Zgłoszenie,
- Program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym,
- Raport o bezpieczeństwie,
- Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Opracowany przez zakład raport o bezpieczeństwie został zatwierdzony przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach po pozytywnym zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Kielcach. Komenda Wojewódzka PSP dodatkowo opracowała dla zakładu Zewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy. Z uwagi na lokalizacje zakładu kontrolę przestrzegania prawa w tym zakresie prowadzi Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Busko-Zdroju.

Rodzaje zagrożeń możliwych do wystąpienia na terenie zakładu:

- pożar,
- wybuch,
- wystąpienie toksycznej chmury podczas wycieku i spalania dwusiarczku węgla.

Niezależnie od wielkości awarii w zasięgach stref śmiertelnych brak zabudowy innej niż zakładowa. Katastroficzna awaria w zakładzie o bardzo małym prawdopodobieństwie wystąpienia może powodować zagrożenie dla zdrowia ludzi w odległości do 1700 m od zakładu.

W celu nie dopuszczenia do powstania na terenie zakładu awarii przemysłowej oraz ograniczenia jej ewentualnych skutków zastosowano organizacyjne i techniczne systemy zabezpieczeń w postaci:

- systemu zarządzania bezpieczeństwem opartego o zintegrowanym system zarządzania obejmujący ISO 9001,
- grupy ratownictwa chemicznego i zakładowej służbę ratowniczej (straży pożarnej),
- włączenia urządzeń pod nadzór UDT,
- sieci kanalizacji przemysłowej z basenem ścieków przemysłowych okresowo opróżnianym pod kontrolą pracowników,
- sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi i zbiornikiem wody ppoż. o pojemności 5000 m3,
- instalacji wodociągowej z hydrantami wewnętrznymi,

- detekcji dwusiarczku węgla,
- tac przeciwrozlewowych pod zbiornikami z dwusiarczkiem węgla,
- utrzymywania poduszki ochronnej z wody i azotu w zbiornikach magazynowych dwusiarczku węgla,
- utrzymywania stałego (niskiego) poziomu wody w tacach przeciwrozlewowych zbiorników magazynowych dwusiarczku węgla, mającej za zadanie odizolować dwusiarczek węgla od powietrza w przypadku jego wycieku do tacy,
- instalacji zraszaczowych i działka wodnego chroniącego kolejowe stanowisko rozładowczo-załadowcze dwusiarczku węgla,
- instalacji uziemiającej i odgromowej,
- stosowanie w strefach zagrożenia wybuchem wyłącznie urządzeń elektrycznych w wykonaniu przeciwwybuchowym,
- zaworów bezpieczeństwa z zrzutem na pochodnię,
- zapewnienie zasilania w energię elektryczną z trzech różnych źródeł,
- zastosowania aparatury kontrolno-pomiarowej wraz z system blokad,
- hermetyzacji instalacji dwusiarczku węgla,
- instalacji pary gaśniczej i azotu,
- wyposażenie zakładowej służby ratowniczej w samochody i sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

W przypadku wystąpienia awarii na terenie zakładu zaleca się ludności znajdującej się do 2km od zakładu:

- wejść do budynku i pozamykać okna oraz drzwi, wyłączyć wentylację mechaniczną,
- włączyć radioodbiornik lub odbiornik telewizyjny na lokalną stację i czekać na dyspozycje przekazywane przez służby ratownicze,
- w przypadku ogłoszenia alarmu lub ewakuacji przez służby ratownicze dostosować się do ich poleceń,
- osoby znajdujące się na otwartej przestrzeni w pobliżu Zakładu:
- nie zbliżać się do terenu Zakładu,
- oddalić się od terenu Zakładu udając się prostopadle do kierunku wiatru,
- osoby znajdujące się w pojazdach samochodowych w pobliżu Zakładu:
- nie tarasować dróg dojazdowych dla służb ratowniczych,
- oddalić się od terenu Zakładu na odległość minimum 2 km.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Zadania wyznaczone przez Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 wyznaczają kluczowe działania o charakterze horyzontalnym:

- Edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,
- Monitoring zmian gospodarki i społeczeństwa,
- Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,
- Rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów,
- Ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień,
- Promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.

W powiecie buskim adaptacja do zmian klimatu skupia się w trzech obszarach interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia powodziowe oraz zasoby przyrodnicze. Konkretne działania zostały przedstawione w tabeli poniżej.

TABELA 38 DZIAŁANIA NAWIĄZUJĄCE DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Komponent środowiska	**Problem ekologiczny**	**Działania nawiązujące do Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**	**Działania przewidywane w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**
Ochrona klimatu i jakości powietrza	✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony zdrowia: **klasa C** dla PM10 i benzo(a)piren, ✓ Klasyfikacja powietrza powiatu buskiego pod względem ochrony roślin dla ozonu powyżej poziomu	• Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych - Gmina Busko -Zdrój • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej - Gmina Busko –Zdrój • Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) – Gmina Gnojno • Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich

	celu długoterminowego	odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec –Zdrój • Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych - Gmina Wiślica • Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy gminy Wiślica • Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej ✓ Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej	
Gospodarowanie wodami	Zagrożenie powodziowe	• budowa zbiorników - mała retencja miejscowości Łęka , Pawłów • wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida • budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka” – gmina Tuczępy	Zarządzanie ryzykiem powodziowym w tym zwiększanie możliwości retencyjnych

		• budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów	
Zasoby przyrodnicze	Występowanie gleb o najniższej klasie bonitacji	Zalesianie gruntów o najniższej klasie bonitacji – gmina Tuczępy	Zwiększanie lesistości

NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Inne zagrożenia środowiska , które mogą wystąpić na terenie powiatu buskiego :

- ✓ pożary,
- ✓ susze,
- ✓ powodzie,
- ✓ gradobicia
- ✓ silne wiatry
- ✓ gołoledź
- ✓ szadź
- ✓ awarie urządzeń infrastruktury technicznej,
- ✓ katastrofy komunikacyjne, w tym katastrofy związane z transportem materiałów niebezpiecznych.

.

ZAGROŻENIE POWODZIAMI

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (na mapie oznaczone kolorem jasnoczerwonym) są to obszary, na których stwierdzi się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub wystąpienie znaczącego ryzyka jest prawdopodobne, będące wynikiem wstępnej oceny ryzyka powodziowego zgodnie z art. 88b ust 2 pkt 5 ustawy Prawo wodne.

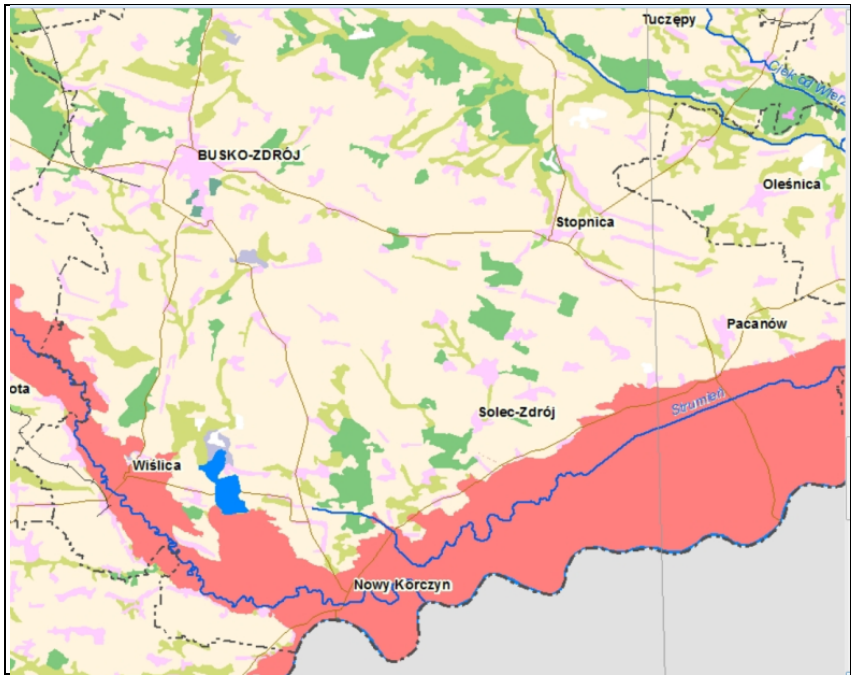

MAPA 4 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Źródło: http://www.kzgw.gov.pl/files/file/Materialy_i_Informacje/WORP/Woj_sw/1.jpg

TABELA 39 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO, W OBRĘBIE KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO POWODZI

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia powodzi	Powierzchnia objęta zjawiskiem[ha]
1.	Nowy Korczyn	2010	5 238,10
		2014	410,09
2.	Pacanów	2010	7 095,08
		2013	2 571,14
3.	Solec -Zdrój	2010	1 500,00
4.	Wiślica	2013	500,00

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Obszary narażone na podtopienia w powiecie buskim to tereny położone w dolinach rzek:

- Nidy wraz z dopływami: gmina Wiślica oraz Nowy Korczyn
- Wisły wraz z dopływami: Nowy Korczyn, Solec –Zdrój, Pacanów.

Podtopienia wystąpiły w gminie Nowy Korczyn w roku 2014 i objęły 410,09 ha oraz w roku 2013 w gminie Wiślica.

WIATR HURAGANOWY I TRĄBY POWIETRZNE

Wiatr huraganowy z gradobiciem wystąpił w roku 2013 na terenie gminy Busko - Zdrój i objął powierzchnię 32,72 ha. Zjawisko trąby powietrznej do tej pory nie występowało na terenie powiatu buskiego. Trudno jest przewidzieć wiatr huraganowy, jednak stosując obecne techniki i systemy np. Regionalny System Ostrzegania możliwe jest częściowe ograniczenie strat poniesionych w przypadku jego wystąpienia. Z balkonów należy usuwać zbędne przedmioty. Poza tym należy dbać o odpowiedni stan kominów i dachów w budynkach mieszkalnych i gospodarczych.

DESZCZE NAWALNE I GRAD

Deszcze nawalne powodują znaczne szkody w poszczególnych gminach. Nie występują charakterystyki przestrzenne, które mogłyby wskazywać na obszary bardziej bądź mniej narażone na ryzyko wystąpienia tego zjawiska.

TABELA 40 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁ DESZCZ NAWALNY

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia deszczu nawalnego	Powierzchnia objęta zjawiskiem [ha]
1.	Busko - Zdrój	2013	1 490,99
		2011	87,20
		2010	394,39
2.	Gnojno	2013	2 457,10
		2011	2 470,93
		2010	2 008,74
3.	Nowy Korczyn	2014	-
		2013	1 995,72
		2011	-
4.	Pacanów	2014	118,83
		2013	2 751,14
		2011	556,62
5.	Solec - Zdrój	2014	-
		2013	2 730,21

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia deszczu nawalnego	Powierzchnia objęta zjawiskiem [ha]
		2011	-
		2010	-

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Gradobicie może spowodować znaczne straty, w szczególności w rolnictwie. Brak jest charakterystyk przestrzennych, które wskazywałyby na tereny predestynowane do występowania tego zjawiska.

TABELA 41 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2009-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO GRADOBICIA

Lp.	Gmina	Rok wystąpienia gradobicia	Powierzchnia objęta zjawiskiem
1.	Busko -Zdrój	2014	54,34
		2013	58,90
		2013	32,72
		2012	95,84
2.	Gnojno	2013	154,22
		2009	32,91
3.	Pacanów	2013	2 751,14

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

ZAGROŻENIE POŻAROWE

Największe zagrożenie pożarowe na terenie powiatu występuje:

- ✓ w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ✓ w gospodarstwach rolnych,
- ✓ w obiektach przemysłowych,
- ✓ na stacjach paliw płynnych i gazowych,
- ✓ w obiektach elektroenergetyki,
- ✓ w lasach (II kategoria zagrożenia pożarowego)[4].

Kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Chmielnik obliczono zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09.07.2010 r. (Dz. U. Nr 137, poz.923)

[4] *http://www.chmielnik.radom.lasy.gov.pl/zagrozenie-pozarowe#.Vp9hIPkbepo*

zmieniające rozporządzenie z dnia 22 marca 2006r. (Dz. U. Nr 58, poz. 405 i Nr 82, poz. 573) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Przy kategoryzacji uwzględniono:

- średnią, roczną liczbę pożarów lasu w okresie gospodarczym (z ostatnich 10 lat) przypadających na 10 km^2 powierzchni leśnej,
- udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego i lasu łęgowego,
- średnią wilgotność względną powietrza (pomiar z wysokości 0,5 m) i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 900,
- średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01 km2 powierzchni leśnej.

Łączna suma punktów przydzielonych poszczególnym czynnikom różnicującym zagrożenie pożarowe wynosi 24, co w myśl pkt. 5 załącznika, wymienionego na wstępie Rozporządzenia MŚ, kwalifikuje tutejsze lasy do II kategorii zagrożenia pożarowego.

W ramach ogólnie ustalonej kategorii zagrożenia, lasy Nadleśnictwa Chmielnik podzielone są na 35 stref operacyjnych w ramach trzech stref zagrożenia.

Strefy o dużym zagrożeniu z nr: 38, 39, 40, 50.

Strefy o średnim zagrożeniu z nr: 16, 21, 25, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42,43, 44, 45, 46, 47, 48, 49.

Strefy o małym zagrożeniu z nr: 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 31, 32.

Zgodnie z podziałem, każda strefa operacyjna posiada jednostki zadysponowane do udziału w akcji gaśniczej.

Większość gospodarstw posiada obiekty przeznaczone do hodowli bydła, trzody chlewnej oraz przechowywania płodów rolnych. Są to budynki wykonane zazwyczaj częściowo lub w całości z materiałów palnych. Często występuje tu zabudowa zwarta, co w przypadku palnej konstrukcji budynków stwarza możliwość szybkiego rozprzestrzeniania się ognia. Mieszkania znajdujące się na terenach wiejskich ogrzewane są głównie piecami na paliwo stałe (węgiel lub drewno). Ten rodzaj ogrzewania sprzyja powstaniu pożarów. Główną przyczyną są nieszczelności przewodów kominowych. Ponadto w okresie zimowym bardzo często mamy do czynienia z dogrzewaniem mieszkań urządzeniami grzewczymi podłączonymi do stałego źródła prądu, których instalacja elektryczna ma tendencje do zwarć i przeciążeń powodując pożary.

ZAGROŻENIE OSUWISKAMI

Na terenie powiatu buskiego zgodnie z informacjami z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) znajdują się dwa osuwiska:

1. 1893 KRO zsuw translacyjny 0,32 ha Czarkowy – gm. Nowy Korczyn
2. 1894 KRO zsuw translacyjny 0,47 ha Biechów – gm. Pacanów

Na terenie powiatu buskiego istnieje potrzeba pełnego zinwentaryzowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych i uwzględnienia tych zjawisk w planowaniu przestrzennym. Możliwe będzie wówczas uniknięcie lub zmniejszenie strat materialnych wywołanych tymi zjawiskami, poprzez zakaz zabudowy na terenach zagrożonych osuwaniem, co powinno doprowadzić do ograniczenia ilości budynków na terenach do tego nieodpowiednich.

TABELA 42 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	1. **Gmina Busko –Zdrój –** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 2. **Gmina Gnojno** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 3. **Gmina Nowy Korczyn** emisja zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 4. **Gmina Pacanów** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 5. **Gmina Solec – Zdrój** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 6. **Gmina Stopnica** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 7. **Gmina Tuczępy** Emisja z zakładu Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol „ Zakład Produkcji Chemicznej, wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad 8. **Gmina Wiślica** wiatr huraganowy, deszcze nawalne, grad
2.	Zagrożenie hałasem	1. **Gmina Busko –Zdrój** przekroczony wskaźnik krótkookresowy poziomu hałasu L_{AeqD} przy szkole 2. **Gmina Gnojno** brak zagrożeń 3. **Gmina Nowy Korczyn** duże natężenie ruchu pojazdów 4. **Gmina Pacanów -** obszar oddziaływania skażeń drogowych w ciągu dróg krajowych nr 73 i nr 79 5. **Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń 6. **Gmina Stopnica** brak zagrożeń 7. **Gmina Tuczępy** Hałas pochodzący z przedsiębiorstw działających na terenie gm. Tuczępy, Grupa Azoty, Zakład

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
		Gospodarki Odpadami Komunalnymi, Progress eco, **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
3.	Pola elektromagnetyczne	W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniem poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również na terenie powiatu buskiego w latach 2013 - 2014 nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. **1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Przebiegające przez obszar gm. Tuczępy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 400 kV **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
4.	Gospodarowanie wodami	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** Zagrożenie powodziowe rzeka Nida i Wisła. Zły stan wałów przeciwpowodziowych oraz ich brak np. W miejscowości Nowy Korczyn rz. Nida, podtopienia **4. Gmina Pacanów** zagrożenia powodziowe rzeki Wisła i Kanał Strumień, podtopienia **5. Gmina Solec – Zdrój** powodzie, podtopienia **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Powódź, podtopienia **8. Gmina Wiślica** Powódź, podtopienia
5.	Gospodarka wodno - ściekowa	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
		4. Gmina Pacanów brak zagrożeń **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Awaryjne zrzuty ścieków nieoczyszczonych z oczyszczalni Tuczępy **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
6.	Zasoby geologiczne	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** brak zagrożeń **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Dzika eksploatacja zasobów **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
7.	Gleby	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** osuwiska **4. Gmina Pacanów** osuwiska **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Susza, powódź **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów - n**ielegalne wysypiska śmieci **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Dzikie wysypiska **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
9.	Zasoby	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń

Lp.	Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
	przyrodnicze	**2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Dewastacja lasów, zbiorowisk łąkowych **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	**1. Gmina Busko –Zdrój** brak zagrożeń **2. Gmina Gnojno** brak zagrożeń **3. Gmina Nowy Korczyn** brak zagrożeń **4. Gmina Pacanów** **5. Gmina Solec – Zdrój** brak zagrożeń **6. Gmina Stopnica** brak zagrożeń **7. Gmina Tuczępy** Zakład Produkcji Chemicznej **8. Gmina Wiślica** brak zagrożeń

Źródło: Ankietyzacja gmin powiatu buskiego

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

TABELA 43 DZIAŁANIA EDUKACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	**1. Gmina Busko –Zdrój -** brak działań **2. Gmina Gnojno-** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy, działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie. **4. Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** - działania informacyjne w ramach PGN i ZGOK, konkurs ekologiczny **6. Gmina Stopnica** brak działań **7. Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie **8.** Działania informacyjne w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy "*Instalacja systemów energii odnawialnej w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego*" Działania informacyjne w ramach opracowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Solec-Zdrój. Działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
2.	Zagrożenie hałasem	**1. Gmina Busko –Zdrój-** brak działań **2. Gmina Gnojno** brak działań **3. Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **4. Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **5. Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **6. Gmina Stopnica brak działań** **7. Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
3.	Pola elektromagnetyczne	1. **Gmina Busko –Zdrój-** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
4.	Gospodarowanie wodami	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
5.	Gospodarka wodno	1. **Gmina Busko –Zdrój -** Promocja w ramach projektu POIiŚ

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
	- ściekowa	(prasa, radio, TV, ulotki) 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** Działania informacyjno-promocyjne w ramach realizacji zadania "Rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego gminy Solec-Zdrój". działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
6.	Zasoby geologiczne	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
7.	Gleby	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	1. **Gmina Busko –Zdrój** W ramach akcji edukacyjnych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi przeprowadzono cykl spotkań z mieszkańcami, opracowano materiały promujące segregację odpadów w formie ulotek w tym film edukacyjny wyemitowany przez MPGK Sp. z o.o. w Busku-Zdroju. Zorganizowany został przez Spółkę „Festyn Rodzinny", podczas którego mieszkańcy mogli wypocząć, spędzić miło czas oraz skorzystać z bogatego programu artystycznego, w ramach którego przeprowadzono konkursy z nagrodami, wystąpił kabaret oraz odbyły się koncerty zespołów muzycznych. Organizacja tego typu imprezy o charakterze zarówno szkolnym jaki i pozaszkolnym dotyczyła edukacji ekologicznej adresowanej do dzieci i młodzieży jak i dorosłych miała na celu oprócz nabywania nawyków proekologicznych dostarczanie rozrywki mieszkańcom. Poza tym zorganizowano spektakl teatralny na temat odzysku odpadów elektryczno-elektronicznych oraz innych surowców wtórnych. Zlecono druk kalendarzy przypominających mieszkańcom o terminach opłat za odbiór i

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		zagospodarowanie odpadów komunalnych. 2. **Gmina Gnojno –** Zachęcanie mieszkańców do redukowania ilości wytworzonych odpadów 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** W ramach działań edukacyjnych dotyczących zasad gospodarowania odpadami komunalnymi podejmowane są akcje promujące segregowanie odpadów komunalnych np.: ulotki informacyjne, wyjazd dzieci i młodzieży do RCEE. Działania edukacyjne podejmowane są także w zakresie szkodliwości azbestu oraz konieczności usuwania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Działania te podejmowane są w ramach realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest od 2011 roku. Prowadzone są również działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie. 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** Edukacja w formie informacji przekazywanych za pomocą internetu, zebrań wiejskich, ulotek o prowadzeniu segregacji śmieci oraz zanieczyszczaniu środowiska. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** szkolenia, prezentacje. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie
9.	Zasoby przyrodnicze	1. **Gmina Busko –Zdrój -** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		4. Gmina Pacanów działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **5. Gmina Solec – Zdrój** Działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **6. Gmina Stopnica brak działań** **7. Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **8. Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie **Nadleśnictwo Chmielnik** 1. Lekcje terenowe i wycieczki do lasu (i innych obiektów leśnych) : • przedszkola • szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie 2. Prelekcje, pogadanki, spotkania leśników w szkołach oraz w Sali konferencyjnej Nadleśnictwa 3. Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (np. Centrum Kultury, Urzędy Gmin, Starostwa, Koła Łowieckie 4. Konkursy ekologiczne, plastyczne, 5. Wspólne akcje: Młodzież zapobiega Pożarom, Dzień Ziemi, Święto Drzewa, Dokarmianie ptaków i zwierząt zimą, 6. Wspólna organizacja Warsztatów Edukacyjnych z Zespołem Świętokrzyskich Parków Krajobrazowych. 7. Uroczystości rocznicowe na terenach gmin. 8. Opieka nad dębami katyńskimi 9. Rocznica Dęba Jana Pawła II 10. ŚWIĘTO POLSKIEJ NIEZAPOMINAJKI na chmielnickim rynku 11. Rajdy piesze i rowerowe np. Ośrodków Pomocy Społecznej, dzieci i młodzieży **Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych W Kielcach** **1. Prelekcje** Prowadzone są prelekcje na wszystkich szczeblach edukacji. Ich

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		celem jest: ➢ upowszechnianie wiedzy o konieczności zachowania i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych, ➢ zapoznanie się z rolą i funkcją obszarów szczególnie chronionych, ➢ zapoznanie się z walorami przyrodniczymi, kulturowymi, historycznymi i krajobrazowymi najbliższej okolicy i regionu, ➢ kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Prelekcje przeprowadzane są przy wykorzystaniu prezentacji multimedialnych oraz filmów DVD. Prelekcje odbywają się w szkołach, w uzgodnionych z nauczycielami terminach i są dostosowane do wieku słuchaczy. Na zakończenie prelekcji, w celu powtórzenia i utrwalenia wiadomości organizowane quizy z nagrodami. Pytania dotyczą przekazanych w trakcie prelekcji treści. Każdy uczestnik niezależnie od zajętego miejsca dostaje skromny upominek. Dla szkół podstawowych i gimnazjów Tematy prelekcji dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów: Rola form ochrony przyrody w zachowaniu bogactwa przyrodniczego obszarów chronionych. Walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Znaczenie ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów w zachowaniu ciągłości istnienia gatunków i różnorodności przyrodniczej terenów szczególnie chronionych. Fauna Parków Krajobrazowych. Flora i fauna Parków Krajobrazowych. Szata roślinna w parkach krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Las – jako ekosystem. Kserotermy na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		Ponidzia. Obcowanie z przyrodą na spacerze i wycieczkach. Formy ochrony przyrody. Zabytki Ponidzia. Las i jego mieszkańcy. Szrotówek kasztanowiaczek – wróg naszych kasztanowców. Jak z nim walczyć aby uratować kasztanowce. Jak zwierzęta przygotowują się do zimy? Co to jest przyroda? W jaki sposób możemy ją chronić? Żubr – król puszczy. Walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe jednego z wybranych parków krajobrazowych. Szkodliwość wypalania łąk i pastwisk Racjonalna gospodarka odpadami. Cztery pory roku w przyrodzie parków krajobrazowych Dla różnych grup wiekowych Tematy prelekcji dla różnych grup wiekowych: Formy ochrony przyrody. Walory przyrodnicze, kulturowe, historyczne i krajobrazowe parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. Walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe jednego z wybranych parków krajobrazowych. Szkodliwość wypalania łąk i pastwisk Fauna Parków Krajobrazowych. Flora i fauna Parków Krajobrazowych. Dla nauczycieli i przewodników turystycznych Tematy prelekcji dla nauczycieli: Rola form ochrony przyrody w zachowaniu bogactwa przyrodniczego Gór Świętokrzyskich i Ponidzia. Działalność Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Edukacja Ekologiczna ZŚiNPK. Charakterystyka walorów przyrodniczych i kulturowych

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		terenów parków krajobrazowych woj. świętokrzyskiego. **2. Wystawy** Wystawy stałe Wystawy prezentowane są w miejscach licznie uczęszczanych przez wycieczki szkolne, turystów zorganizowanych i niezorganizowanych oraz interesantów i uczestników narad w budynkach instytucji publicznych. ekspozycja przyrodniczo – geologiczna, dotycząca terenu Ponidzia w Muzeum Regionalnym w Pińczowie ekspozycja prezentująca zbiory entomologiczne w sali dydaktycznej budynku Zespołu w Krzyżanowicach ekspozycja pn. Parki Krajobrazowe Ponidzia w budynku Zespołu w Krzyżanowicach Wystawy ruchome Wszystkie wystawy składają się z tablic zawierających informacje tekstowe o walorach poszczególnych parków krajobrazowych oraz barwne fotogramy . Tablice wykonane są z pleksi i umieszczone na metalowych stelażach. Transport i ustawienie wystaw na terenie województwa świętokrzyskiego zapewnia bezpłatnie Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. wystawa pn. „Świętokrzyskie Parki Krajobrazowe” wystawa pn. „Parki Krajobrazowe Ponidzia” wystawa pn. „Przyroda Nieożywiona Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych” **3. Sala i ścieżka dydaktyczna** Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w swoich siedzibach w Kielcach przy ulicy Łódzkiej oraz w Krzyżanowicach Średnich k/Pińczowa posiada sale dydaktyczne umożliwiające jednorazowe przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla 30 osób. Sale wyposażone są w sprzęt audio-wideo oraz w różne pomoce dydaktyczne, (mapy, tablice dydaktyczne, mikroskopy stereoskopowe), które mają w sposób

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		bardziej efektywny i ciekawy przybliżać dzieciom zagadnienia dotyczące przyrody. Zajęcia mogą być kontynuowane na ścieżkach dydaktycznych wokół siedzib Zespołu. Wykorzystywane są takie pomoce dydaktyczne jak: lupy, kompasy, lornetki. **4. Wycieczki** Niezwykła różnorodność i atrakcyjność Gór Świętokrzyskich i Ponidzia pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i historycznym stwarza dogodne warunki do propagowania wiedzy w tym zakresie wśród dzieci i młodzieży na różnych szczeblach nauczania. Walory te z pewnością zachwycą osoby, które za najlepszą formę poznania otaczającego nas środowiska uznają pieszą wędrówkę, lubią turystykę łagodną i stosują się do zasady „zostawić po sobie tylko ślady stóp". Kilkugodzinny pobyt w terenie jest źródłem niezapomnianych przeżyć i doznań dla każdego, komu bliskie są sprawy życia w zdrowym i pełnym zieleni środowisku. Podczas wycieczki, możliwe jest również poznanie bogatej historii regionu
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	1. **Gmina Busko –Zdrój-** brak działań 2. **Gmina Gnojno** brak działań 3. **Gmina Nowy Korczyn** Akcje informacyjne, obchody Dni Ziemi, konkursy. działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 4. **Gmina Pacanów** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 5. **Gmina Solec – Zdrój** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 6. **Gmina Stopnica brak działań** 7. **Gmina Tuczępy** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie 8. **Gmina Wiślica** działania w ramach RCEE w ramach ZGOK Sp.

Lp.	Obszar interwencji	Działania edukacyjne
		z o.o w Rzędowie

Źródło: Ankietyzacja gmin powiatu buskiego

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w ramach ZGOK Sp. z o.o w Rzędowie[5]

Lokalizacja: Gmina: Tuczępy, Staszów, Powiat: buski, staszowski, Województwo: świętokrzyskie Zasięg działania przedsięwzięcia obejmuje następujące gminy udziałowców ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie: Staszów, Połaniec, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany, Szydłów (powiat staszowski), **Nowy Korczyn, Pacanów, Solec - Zdrój, Tuczępy, Wiślica (powiat buski)**, Kazimierza Wielka, Czarnocin, Opatowiec, Bejsce (powiat kazimierski), Pińczów, Kije (powiat pińczowski) i Raków (powiat kielecki). Jest to obszar o powierzchni łącznej około 2024 km^2, zamieszkały przez około 153 tys. osób.

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej będzie ma siedzibę w budynku Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W chwili obecnej na terenie gmin tworzących Spółkę kluczowymi problemami społeczno-ekologicznymi są: niska edukacja i świadomość ekologiczna mieszkańców; słaba aktywizacja mieszkańców w realizacji planu gospodarki odpadami; brak selekcji odpadów przez mieszkańców – „u źródła"; niska skuteczność odzysku surowców wtórnych.

Głównym celem RCEE jest zatem działalność w zakresie edukacji ekologicznej i integracja środowisk wokół realizacji zadań zmierzających do poprawy stanu środowiska w gminach tworzących Spółkę.

RCEE znajduje się w budynku położonym w Rzędowie 40. RCEE wyposażony jest w sprzęt biurowy i elektroniczny oraz w materiały dydaktyczne, dotyczące ekologii. Posiada dużą sala konferencyjną (40 miejsc), bibliotekę, sala komputerową z czytelnią oraz pomieszczenia stanowiące zaplecze administracyjno-socjalne. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń wynosi 284,7 m^2. Jednym z podstawowych warunków realizacji PGO w gminach tworzących Spółkę jest włączenie się do udziału w jego realizację wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa, a co za tym idzie z **wszechstronną edukacją ekologiczną**. Wprowadzanie głównych założeń systemu gospodarowania odpadami, a w szczególności selektywnego zbierania „u źródła" jest trudnym procesem społecznym. Związane jest to głownie z obawą społeczeństwa przed wprowadzaniem

[5] *http://rcee.zgokrzedow.pl/index.php/o-projekcie/cel-ogolny*

wszelkich nowości, których przydatność lub konieczność nie zawsze jest zrozumiała. Dla wdrażania nowoczesnej i racjonalnej gospodarki odpadami na terenie gmin tworzących Spółkę kluczowe znaczenie ma odpowiednio przeprowadzona, ciągła edukacja ekologiczna zachęcająca do segregacji odpadów u źródła ich powstawania, odzysku surowców wtórnych i właściwego unieszkodliwiania odpadów. Edukacja ekologiczna ma największą szansę powodzenia, jeżeli prowadzi się ją w miejscu, gdzie ludzie mieszkają, uczą się, pracują i wypoczywają. Stąd też znaczącym uzupełnieniem systemu formalnego jest system edukacji nieformalnej prowadzony przez ośrodki edukacji ekologicznej np.: Regionalne Centra Edukacji Ekologicznej. RCEE przejęło na terenie gmin tworzących Spółkę koordynacje nad działaniami prowadzonymi na rzecz upowszechniania prawidłowej gospodarki odpadami, dzięki której wzrośnie ilość odpadów zbieranych w sposób selektywny a zmniejszy się ilość odpadów deponowanych na składowiskach. **RCEE umożliwia realizację programów edukacyjnych, w ramach których prowadzone będą konkursy z zakresu prawidłowej gospodarki odpadami, szkolenia, akcje promocyjne oraz imprezy plenerowe związane z edukacją ekologiczną**. Odpowiednie wyposażenie sali konferencyjnej umożliwi organizowanie spotkań z uczniami oraz mieszkańcami gmin, podczas których oprócz pozyskania wiedzy teoretycznej dotyczącej celowości prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi z uwzględnieniem korzyści wynikających z odzysku surowców wtórnych będzie można zapoznać się z działalnością nowobudowanego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Działania edukacyjne realizowane na terenie powiatu buskiego:

I . Wsparcie zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej w 2013r

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
1	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju	*Organizacja dwóch pikników ekologicznych pod wspólna nazwą „nakręć się!!!" Promującego ideę selektywnej zbiórki odpadów*
2	Buski Klub Jeździecki WIRAŻ w Busku-Zdroju	*"Ekokonik"*

II. Wsparcie zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej w 2014r

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Brata Alberta Chmielowskiego	*Organizacja pikniku ekologicznego pod nazwą*

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania
1	w Busku-Zdroju	*„wyklucz się!!!"* *Promującego ideę selektywnej zbiórki odpadów*
2	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Busko-Zdrój	*Organizacja spływu kajakowego "V Sprzątanie Nidy" na terenie Powiatu Buskiego*
3	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Busko-Zdrój	*Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Busko-Zdrój poprzez prace na rzecz ochrony obszaru cennego przyrodniczo oraz likwidacja dzikich wysypisk śmieci i kompleksowe uprzątniecie uroczyska "Karabosy"*
4	Buski Klub Jeździecki WIRAŻ w Busku-Zdroju	*"Ekokonik"*

III. Program edukacyjno-ekologiczny pn. „Ziemia dla człowieka, człowiek dla Ziemi" realizowany na terenie Powiatu Buskiego w roku szkolnym 2012/2013 współfinansowany przez WFOŚiGW w Kielcach

Konkursy:

1. Powiatowy Konkurs Plastyczny pn. „Myślę, segreguję, odzyskuję*" organizowany bezpośrednio* przez Zarząd Powiatu
2. Międzyszkolny Turniej Ekologiczny pt.: „EKO - ASY", bezpośrednio organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Broninie,
3. Regionalny Konkurs na najlepszą stronę WWW pn. „Proste rady na ekektroodpady", bezpośrednio organizowany przez Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Busku-Zdroju.

IV. Program edukacyjno-ekologiczny pn.„Chrońmy naszą planetę" realizowany na terenie Powiatu Buskiego 2013/2014 współfinansowany przez WFOŚiGW w Kielcach

Konkursy:

1. Powiatowy Konkurs Plastyczny pn. „Ziemia jest piękna -dbaj o nią *" organizowany bezpośrednio* przez Zarząd Powiatu

2. Międzyszkolny Turniej Ekologiczny pt.: „Z ekologią za Pan Brat”, bezpośrednio organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Broninie,
3. Regionalny Konkurs na najlepszą stronę WWW pn. „Woda daje życie”, bezpośrednio organizowany przez Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Busku-Zdroju.

CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Wszystkie cele, zawarte w Programie są spójne z dokumentami wyższego szczebla dotyczącymi problematyki ochrony środowiska, co zostało wykazane w rozdziale Powiązania z innymi dokumentami przedmiotowej Prognozy. Przy opracowywaniu celów Programu wzięto pod uwagę wszystkie wymagania związane z ochroną środowiska zawarte w aktach prawnych obowiązujących na terenie kraju (dyrektywach, ustawach, rozporządzeniach), dokumentach strategicznych krajowych i regionalnych oraz wytycznych.

PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY

Cel nadrzędny Programu:

Zrównoważony rozwój powiatu buskiego

Poniżej omówiono oddziaływanie realizacji założeń Programu na poszczególne komponenty środowiska .

Legenda:

☺ oddziaływanie pozytywne

☹ oddziaływanie negatywne

😐 brak oddziaływania

_____oddziaływanie bezpośrednie

oddziaływanie pośrednie

oddziaływanie długoterminowe

oddziaływanie krótkoterminowe

TABELA 44 MATRYCA ŚRODOWISKOWYCH ODDZIAŁYWAŃ REALIZACJI DZIAŁAŃ ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA																	
Realizacja projektu pod nazwą Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych Gmina Busko -Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Realizacja projektu pod nazwą Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej Gmina Busko -Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Montaż ogniw fotowoltaicznych spowoduje wytwarzanie energii elektrycznej z czystego źródła jakim jest słońce, nie będzie zanieczyszczenia związanego z wytwarzaniem tej energii, co pozytywnie wpłynie na wszystkie komponenty			

DZIAŁANIA	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji
	ochrony obszarów Natura	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA																	
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gmina Busko -Zdrój	☺	☺	☹/☺	☹/😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki termomodernizacji zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⏳/⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji prac termomodernizacyjnych. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu. W trakcie prowadzenia prac termomodernizacyjnych, nawiązując do Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz.U. z 21 września 2015 roku należy: 1. przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac, a także w strefie bezpośredniego oddziaływania występują gatunki chronione, 2. w przypadku

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				stwierdzenia występowania takich gatunków konieczne jest uzyskanie właściwego zezwolenia od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, które będzie określało terminy i warunki wykonywania prac remontowo – budowlanych, 3. prowadzić prace w taki sposób, aby unikać płoszenia, zabijania, niszczenia siedlisk, gniazd i jaj, przenoszenia w inne miejsce, 4. o ile jest to możliwe, po przeprowadzeniu prac remontowych, w obiektach, w których wcześniej gniazdowały ptaki należy umożliwić im dalsze gniazdowanie. Jeżeli nie będzie możliwe naturalne wykorzystanie szpar i szczelin należy dążyć do zapewnienia odpowiednich miejsc zastępczych, (np.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				budek lęgowych) w rejonie remontowanego budynku tak, aby skompensować utracone miejsca siedliskowe dla danych gatunków, 5. dostosować terminy i sposoby wykonywania prac demontażowych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji. Wszystkie gatunki ptaków, które często wykorzystują budynki jako miejsca swego gniazdowania, a także wszystkie występujące w Polsce nietoperze, objęte są ochroną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 X w sprawie ochrony gatunkowej (Dz.U. 2014 r. 1348). Na jego podstawie obowiązują w stosunku do nich poniższe zakazy, które mogą mieć zastosowanie przy prowadzeniu prac

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
																	remontowych w budynkach: zabijania, niszczenia ich jaj i postaci młodocianych, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, legowisk, zimowisk i innych schronień, wybierania ich jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsce. Od 16 października do końca lutego nie obowiązuje zakaz usuwania gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej Gmina Gnojno	☺	☺	☺/☹	☺/😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki termomodernizacji zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⌛		Tak jak w pkt. 3

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych) Gmina Nowy Korczyn	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1	☺	☺	☹/☺	☹/😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki termomodernizacji zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⌛		Tak jak w pkt.3

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska	☺	☺	☺/☹	☺/😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Jak wyżej	⏳		Jak wyżej
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy-Stadion	☺	☺	☺/☹	☺/😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Jak wyżej	⏳		Jak wyżej

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Instalacja paneli fotowoltaicznych na własne potrzeby w miejscowości Nowy Korczyn	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		
Działania nieinwestycyjne Gmina Nowy Korczyn	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛	-	-

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa i przebudowa dróg gminnych Gmina Nowy Korczyn	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Budowa i przebudowa dróg gminnych przyniesie na etapie prowadzenia prac negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty. W długiej perspektywie nastąpi płynniejszy ruch samochodowy ograniczający hałas, prowadzący do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez mniejsze zużycie paliwa, a więc nastąpi również mniejsze zużycie surowców naturalnych	⌛/⏳		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji zadania. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publiczne Gmina Solec-Zdrój	☺	☺	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Poprawa efektywności energetycznej przyniesie zmniejszenie ilości zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji prac termomodernizacyjnych. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Modernizacja oświetlenia ulicznego - ograniczenie zużycia energii elektrycznej Gmina Solec - Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		
Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Realizacja projektu pod nazwą Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego – Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych – Gmina Solec-Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych – Gmina Stopnica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Opracowanie i przyjęcie programu ograniczenia niskiej emisji Gmina Stopnica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja tego zadania wpłynie pośrednio pozytywnie na jakość wszystkich komponentów. Działania zaplanowane w ramach tego planu przynisą mniejszą emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń. Czystsze powietrze w sposób pozytywny wpłynie na pozostałe komponenty.			

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji – Gmina Tuczępy	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja tego zadania wpłynie pośrednio pozytywnie na jakość wszystkich komponentów. Działania zaplanowane w ramach tego planu przynisą mniejszą emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń. Czystsze powietrze w sposób pozytywny wpłynie na pozostałe komponenty.			

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu niskiej emisji Gmina Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja tego zadania wpłynie pośrednio pozytywnie na jakość wszystkich komponentów. Działania zaplanowane w ramach tego planu przynisą mniejszą emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń. Czystsze powietrze w sposób pozytywny wpłynie na pozostałe komponenty.	⧗		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych – Gmina Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⏳		
Termomodernizacja budynków jednorodzinnych – mieszkańcy Gminy Wiślica	☺	☺	☹ / ☺	☹ / 😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki termomodernizacji zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⏳ ⏳		Tak ja w pkt. 3.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów – mieszkańcy Gminy Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⏳		
Modernizacja indywidualnych kotłowni – mieszkańcy Gminy Wiślica	☺	☺	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki modernizacji kotłowni zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⏳ / ⏳		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji modernizacji kotlowni. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej : • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie oczyszczalni ścieków w Jurkowie • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej • Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej Gmina Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica	☺	☺	☹ / ☺	☹ / 😐	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Dzięki termomodernizacji zmniejszy się ilość zużytkowanej energii do ogrzania budynku, poprawi się czystość powietrza, a wpłynie to pozytywnie na pozostałe komponenty. Na etapie prowadzenia prac pojawią się negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty.	⌛ / ⏳		Tak jak w pkt. 3
Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Wpłynie to pozytywnie na wszystkie komponenty	⏳		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Modernizacja dróg gminnych – Gmina Wiślica	😐	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☺	☺	Budowa i przebudowa dróg gminnych przyniesie na etapie prowadzenia prac negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty. W długiej perspektywie nastąpi płynniejszy ruch samochodowy ograniczający hałas, prowadzący do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez mniejsze zużycie paliwa, a więc nastąpi również mniejsze zużycie surowców .naturalnych wykorzystywanych do jego produkcji zas. nat.	⌛/⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji prac modernizacyjnych. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu.

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIE HAŁASEM																	
Budowa mostu rz. Wisła i Nida oraz obwodnica miejscowości Nowy Korczyn	☹	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⌛		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI																
Budowa zbiornika retencyjnego „Brzozówka" – Gmina Tuczępy	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty. W długiej perspektywie będzie to wpływ pozytywny	⏳		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu.
Wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w m. Nowy Korczyn rz. Nida. Budowa zbiorników – mała retencja Miejscowości Łęka, Pawłów	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac pojawią się krótkotrwałe negatywne oddziaływania, jednak w perspektywie długoterminowej efekty te bedą pozytywne	⏳		Jak wyżej

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac pojawią się krótkotrwałe negatywne oddziaływania, jednak w perspektywie długoterminowej efekty te bedą pozytywne	⏳/⌛		Jak wyżej
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA																	
Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania Gmina Busko -Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Modernizacja sieci: Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko -Zdrój	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty. Bezpośrednio na jakość wody a pośrednio na wszystkie pozostałe	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka –Gmina Gnojno	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⌛		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa, przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⧗ ⧗		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa kanalizacji ściekowej w miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty jednak w długiej perspektywie polepszy się jakość wody, a wpłynie to w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie pozostałe komponenty	⌛/⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – gmina Pacanów	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty jednak w długiej perspektywie polepszy się jakość wody, a wpłynie to w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie pozostałe komponenty	⌛ / ⏳		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gmina Solec - Zdrój	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⏳		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – Gmina Stopnica	☺	☺	☹ / ☺	☹ / ☺	☹ / ☺	☺	☹ / ☺	☹ / ☺	☺	☺	☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⌛ / ⌛		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni w ilości 35 szt. – gmina Tuczępy	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty jednak w długiej perspektywie polepszy się jakość wody, a wpłynie to w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie pozostałe komponenty	⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa nowej sieci kanalizacyjnej i modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty jednak w długiej perspektywie polepszy się jakość wody, a wpłynie to w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie pozostałe komponenty	⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Modernizacja stacji uzdatniania wody, przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty jednak w długiej perspektywie polepszy się jakość wody, a wpłynie to w sposób pośredni pozytywnie na wszystkie pozostałe komponenty	⏳/⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi – Gmina Pacanów	☺	☺	☺/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI	⌛/⌛		PATRZ DODATKOWA ANALIZA PONIŻEJ TABELI

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW																	
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Demontaż odpadów azbestowych z terenu gminy, spowoduje dodatni efekt ekologiczny na stan środowiska oraz cenne siedliska przyrodnicze. Transport odpadów azbestowych na Składowisko Odpadów Niebezpiecznych do miejscowości Dobrów gm. Tuczępy odbędzie się zgodnie z przepisami w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych, również unieszkodliwianie poprzez składowanie	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
														na specjalistycznym ww. składowisku nie będzie powodować negatywnych efektów			
Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica”	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Tak jak w pkt.45	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec-Zdrój”	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Tak jak w pkt.45	⌛		
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tuczępach o instalacje do odwadniania i suszenia osadów – Gmina Tuczępy	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Realizacja zadania to wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	tak jak w pkt.45			
Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	tak jak w pkt.45			

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Tak jak w pkt.45	⌛		
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE																	

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków Gmina Solec-Zdrój*	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty, jednakw długiej perspektywie przynie to ukierunkowanie ruch turystycznego i mniejszą antropopresję	⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu												IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko - Zdrój i Solec -Zdrój	☺	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺	☺	☺	☺	☺	Jak wyżej	⏳		Jak wyżej

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie *Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków Gmina Wiślica*	☺	☺	☹/☺	☹/☺	☹/☺	☺	☹/☺	☹/☺	☺	☺	☺	☺	☺	Na etapie prowadzenia prac mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zaznaczone komponenty, jednakw długiej perspektywie przynie to ukierunkowanie ruch turystycznego i mniejszą antropopresję	⌛		Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji inwestycji. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Zalesianie gruntów – osoby fizyczne z gminy Tuczępy	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	Wpłynie to pozytywnie na wszystkie komponenty	⌛		
ZADANIA POWIATU																	

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Poprawa stanu technicznego dróg	😐	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺	☺		⏳		
Budowa ścieżek rowerowych	😐	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺/☹	☺/☹	☺	☺/☹	☺	☺		⏳		
Rewaloryzacja zabytków i przywracanie dawnych walorów przyrodniczych	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		⏳		
Uaktualnienie lub opracowanie planów urządzenia lasów i uproszczonych planów urządzania lasów	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		⏳		

ZADANIE	Komponenty na które będą oddziaływać poszczególne działania Programu													IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ	CZAS TRWANIA	INFORMACJA O MOŻLIWYM ODDZIAŁYWANIU SKUMULOWANYM	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Jakość wody	Jakość powietrza	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne				
Kontynuacja realizacji Powiatowego Programu Edukacyjno – Ekologicznego pn. Chrońmy naszą planetę”	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		⌛		
Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu buskiego	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		⌛		
Aktualizacja Programu ochrony środowiska	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		⌛		

sieć kanalizacyjna grawitacyjna 200 PVC ok. 3,3 km

sieć kanalizacyjna tłoczna ok. 10 km

Planowane przedsięwzięcie traktowane jest jako inwestycja celu publicznego i polegać będzie na:

Budowie kanałów grawitacyjnych D200 mm i rurociągów tłocznych o średnicach D50,63,75,90,110 mm oraz przepompowni sieciowej, studzienek kontrolnych średnicy 1200 mm, studzienek z zaworami napowietrzająco-odpowietrzającymi.

Ilość ścieków odbieranych z omawianego obszaru wynosi:

Qśr.d. = 104,96 m3/d

Qmax.d. = 167,94 m3/d

Qmax.godz. = 17,49 m3/h

Przepompownia ścieków będzie zlokalizowana na działce gminnej nr ew. 529 obręb Solec-Zdrój oraz dz. ew. 130 obręb Zagajów. Przepompownie będą miały średnice 1000-1500 mm o głębokości do 5,0 m. Wydajność pierwszej z pomp wynosi około 7 l/s przy wysokości podnoszenia ok. 7 m, natomiast druga pompa będzie miała wydajność ok. 5 l/s przy wysokości podnoszenia ok. 5 m. Teren przepompowni ścieków będzie ogrodzony siatką z bramą wjazdową oraz oświetlony.

Sieć kanalizacji sanitarnej projektuje się w systemie grawitacyjno - ciśnieniowym zapewniającym minimalne koszty budowy i eksploatacji. Rurociągi będą wykonane z rur PCV i PE o różnych średnicach wynikających z ich funkcji technologicznych. Rurociągi PCV będą szczelne łączone na uszczelkę, rurociągi PE łączone metodą zgrzewania, studnie kontrolne i rozprężne żelbetowe lub plastikowe, prefabrykowane wyposażone w szczelne połączenia z rurami rurociągu. System kanalizacji jako całość będzie szczelny zarówno przed eksfiltracją ścieków do gruntu jak i infiltracją wód gruntowych do wnętrza rurociągów i studni.

Rury będą układane na głębokościach minimum 1,6 m ppt w wykopie szerokoprzestrzennym skarpowanym oraz w miejscach zabudowy i skrzyżowań z infrastrukturą istniejącą w wykopach wąskoprzestrzennych umacnianych wypraskami stalowymi. Natomiast w miejscach skrzyżowania z drogami o nawierzchni ulepszonej metodą przecisku lub przewiertu bez naruszenia struktury jezdni i nawierzchni.

Technologia wszystkich zaprojektowanych elementów zapewnia całkowitą szczelność instalacji, a więc brak jest wpływu na środowisko naturalne.

Projektowany system kanalizacji stanowi element zamknięty, nie wymagający ustanowienia strefy ochronnej.

Sieć usytuowana będzie częściowo w pasach drogowych dróg gminnych, powiatowych oraz w terenach prywatnych ogródkach przydomowych, gruntach ornych i łąkach. Kanalizacja zostanie zaprojektowana w ten sposób, aby uniknąć wycinki drzew i aby zniszczenia istniejącej zieleni były jak najmniejsze. Sieć kanalizacji sanitarnej jest obiektem liniowym – nie zajmuje powierzchni, występują jedynie ograniczenia użytkowe (zakaz posadowienia obiektów budowlanych, a także trwałych nasadzeń drzew).

Usytuowanie przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie gminy Solec-Zdrój w miejscowościach: Kolonia Zagajów, Zagajów, Chinków, Zagórzany, Strażnik i Solec-Zdrój. Przedsięwzięcie znajduję się w:

odległości ok. 3,2 km Szanieckiego Parku Krajobrazowego,

odległości ok. 4,6 km Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego,

Solecko – Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu,,

odległości ok. 0,8 km od Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 3,1 km od Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 4,8 km od Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,

odległości ok. 9,4 km od Koszycko-Opatowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 4,3 km od Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001,

Specjalnych Obszarach Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034,

odległości ok. 3,8 km od Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003.

Rozbudowa kanalizacji zlokalizowana jest w obszarze ochrony uzdrowiskowej gminy Solec-Zdrój.

Niniejsze przedsięwzięcie nie narusza wymagań ustawy ochrony środowiska.

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie wymagała wycinki drzew

Poziom wód podziemnych utrzymuje się poniżej poziomu posadowienia sieci kanalizacyjnej.

Teren na którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Projektowana sieć jest obiektem podziemnym, zlokalizowanym na działkach prywatnych i gminnych. Teren przeznaczony pod budowę sieci kanalizacyjnej posiada częściowo zabudowę mieszkalną i gospodarczą. W przeważającej części obszar ten stanowią tereny zielone i rolnicze.

Procent powierzchni biologicznie czynnej po oddaniu inwestycji do eksploatacji ulegnie w niewielkim stopniu zmianie z powodu zabudowy 1 szt. przepompowni sieciowej, a przewidywana powierzchnia terenu zajęta w tym celu wyniesie 20 m^2. Również zabudowa

studzienek kanalizacyjnych zmniejszy powierzchnię biologicznie czynną o F = 0.3 m2 dla każdej studzienki, co przy ich szacunkowej liczbie 66 szt. stanowi dalsze 20 m2. Czyli łącznie będzie to około 40 m2, co przy ok. 3,3 km sieci grawitacyjnej stanowi niewielki procent. Pozostała cześć kanalizacji będzie to kanalizacja ciśnieniowa (tłoczna), która nie zajmuje powierzchni terenu.

Realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia nie spowoduje zniszczenia istniejącej zieleni. Drzewa w pobliżu trasy planowanej inwestycji zostaną zabezpieczone matami przed uszkodzeniem. Pod korzeniami drzew nie będzie magazynowana ziemia z wykopów. Po wykonaniu inwestycji powierzchnia gruntu zostanie przywrócona do stanu pierwotnego.

Rodzaj technologii.

Ścieki z projektowanej sieci będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Wełnin. Oczyszczalnia ścieków obejmuje swoim zasięgiem miejscowości: Solec-Zdrój, Wełnin, Zborów, Żuków, Kików i Magierów, a jej przepustowość to 700 m3/d. Aktualnie do oczyszczalni dopływa około 509 m3/d ścieków. Dodatkowo dopływać będzie około 104,96 m3/d ścieków z terenów objętych projektem, co stanowi 15 % przepustowości oczyszczalni. Po wykonaniu kanalizacji do oczyszczalni będzie dopływać 613,96 m3/d, co stanowi z kolei 87,7 % przepustowości oczyszczalni w miejscowości Wełnin.

Kanalizacja włączona będzie do istniejącego systemu gminnej kanalizacji sanitarnej w miejscowości Solec-Zdrój, a następnie do oczyszczalni ścieków w miejscowości Wełnin.

Sieć kanalizacji sanitarnej pracowała będzie w układzie grawitacyjno - tłocznym. Zabudowane zostaną materiały szczelne eliminujące ekfiltrację wody do przewodów i infiltrację ścieków do gruntu. Pompownia sieciowa jako rozwiązanie systemowe bazowało będzie na pompach zatapialnych bez konieczności gospodarki skratkami. Rurociągi zostaną ułożone w wykopach otwartych na podsypce z piasku. Po wykonaniu prac wykop zostanie zasypany warstwami z zagęszczeniem gruntu .

Trasę sieci dostosowano do:

istniejącej zabudowy;

uzbrojenia terenu: podziemnego i naziemnego;

Trasa projektowanej sieci, na odcinkach ich przebiegu przez działki prywatne została uzgodniona z ich właścicielami.

Ewentualne warianty przedsięwzięcia.

Rozpatrując alternatywne warianty przedsięwzięcia wnioskodawca wykluczył inny wariant lokalizacyjny.

Budowa sieci kanalizacyjnej zapewni odbiór ścieków od mieszkańców, co po wybudowaniu wodociągu staje się koniecznością. Skanalizowanie tego terenu spowoduje poprawę stanu środowiska. Wybrane rozwiązanie jest najkorzystniejsze z punktu widzenia ekonomicznego –

najkrótsza trasa. Projektowany przebieg trasy kanalizacji zapewnia uniknięcie szkód w szacie roślinnej – nie przewiduje się wycinki drzew i krzewów. Ewentualnym wariantem przedsięwzięcia może być zastosowanie innego rodzaju materiału np. rury polietylenowe, zgrzewane. Zastosowane materiały są obojętne i nie wywołują skutków ujemnych dla środowiska.

Brak zrealizowania przedsięwzięcia spowoduje dalsze korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych na ścieki. Ze względów sanitarnych takie rozwiązanie jest gorsze niż korzystanie z kanalizacji ponieważ jak wykazuje praktyka część z tych zbiorników jest nieszczelna, a ścieki przedostają się do gruntu. Taki stan powoduje pogorszenie stanu środowiska naturalnego.

Rozwiązania chroniące środowisko.

Etap budowy.

Oddziaływania związane z fazą przygotowania przedsięwzięcia i budowy będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie. Wpływ na powietrze będzie występował w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze przedsięwzięcia. Prace będą wykonywane jedynie w porze dziennej.

Wpływ na gleby i grunty: inwestycja prowadzona jest głównie w działkach prywatnych – ogródkach przydomowych i terenach rolniczych oraz na obszarze pasa drogowego.

Nie wystąpi wpływ na gleby służące produkcji rolnej. W obrębie gruntów rolnych prace będą wykonane po okresie zbiorów plonów. Humus odkładany będzie na hałdach a po wykonaniu prac zostanie rozprowadzony w pasie robót.

Źródłem odpadów powstających w trakcie budowy będą odpady powstające z rozbiórek. Szacuje się, że największą grupą tych odpadów będą odpady z rozbiórki nawierzchni.

Rozebrane nawierzchnie przeznaczone zostaną do recyklingu.

Pozostałe odpady, nie będące odpadami niebezpiecznymi i nie nadające się do powtórnego wykorzystania, zostaną wywiezione na składowisko odpadów komunalnych.

W trakcie prac budowlanych nie wystąpi wpływ na faunę i florę. Nie przewiduje się wycinki drzew. Drzewa po trasie będą zabezpieczone matami przed uszkodzeniem.

Wpływ na ludzi w otoczeniu przedsięwzięcia będzie odczuwalny jako hałas i pylenie i dotyczyć będzie następujących grup:

- pracowników zatrudnionych przy budowie;
- mieszkańców pobliskiej zabudowy;

Prace budowlane będą prowadzone będą w sposób pozwalający uniknąć kumulacji negatywnych oddziaływań.

Organizacja robót zapewni minimalizację ograniczeń związanych z dostępem do obiektów w rejonie przedsięwzięcia poprzez zapewnienie niezbędnych dojść i dojazdów w czasie budowy. Zapewnione zostaną objazdy dla samochodów i kładki dla pieszych. Inwestor zwróci szczególną uwagę na to, by stosowany przez wykonawców sprzęt mechaniczny posiadał aktualne badania techniczne, tak by wyeliminować przypadki użycia sprzętu nie sprawnego technicznie, mogącego stać się przyczyną powstania nadmiernego hałasu lub zanieczyszczenia gruntu paliwami.

Teren budowy i składowania materiałów będzie odpowiednio zabezpieczony i wyposażony w gaśnice i inne środki ochrony przeciwpożarowej.

Teren budowy zostanie po zakończeniu uprzątnięty i doprowadzony do stanu sprzed inwestycji.

Etap eksploatacji.

Po realizacji inwestycji nie zmieni się funkcja objętych nią terenów.

Eksploatacja przedsięwzięcia nie ograniczy dotychczasowego sposobu użytkowania terenu.

Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.

Nie przewiduje się wpływu na ludzi w otoczeniu zrealizowanego przedsięwzięcia

Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie związana z powstawaniem odpadów.

Etap likwidacji.

W przypadku likwidacji lub modernizacji obiektu, kolejnej zmiany nawierzchni i wymiany infrastruktury, występujące oddziaływania będą zbliżone do tych występujących na etapie budowy.

Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie , który jest objęty szczególną ochroną przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16.04.2004 r.

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w miejscowościach: Kolonia Zagajów, Zagajów, Chinków, Zagórzany, Strażnik oraz Solec-Zdrój w obszarze ochrony uzdrowiskowej gminy Solec-Zdrój.

Przedsięwzięcie usytuowane jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Solecko-Pacanowskiego, Specjalnych Obszarach Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034 oraz w odległości ok. 3,2 km Szanieckiego Parku Krajobrazowego, odległości ok. 3,1 km od Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i odległości ok. 3,8 km od Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ROZBUDOWYSYSTEMU WODNO-KANALIZACYJNEGO W MIEJSCOWOŚCIACH SOLEC – ZDRÓJ, ZAGÓRZANY, CHINKÓW, ZAGAJÓW I KOLONIA ZAGAJÓW. PROJEKT WODOCIĄGU - GMINA SOLEC - ZDRÓJ

Planowana inwestycja polega na rozbudowie istniejącej sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z przyłączami w miejscowości Kolonia Zagajów oraz Strażnik.

Zakres opracowania przedstawia się następująco:Sieć wodociągowa rozdzielcza ∅90, ∅110około 2,5 km

Sieć usytuowana będzie na terenie użytkowanym w części pod uprawy rolne, łąki, a także w ogródkach przydomowych. Wodociąg w miejscowości Kolonia Zagajów będzie przebiegał w poboczu drogi gminnej na działce nr ew. 209/1, natomiast w miejscowości Strażnik przez działki prywatne oraz w drogach gminnych. Sieć wodociągowa rozdzielcza jest obiektem liniowym – nie zajmuje powierzchni, występują jedynie ograniczenia użytkowe (zakaz posadowienia obiektów budowlanych, a także trwałych nasadzeń drzew). Trasa wodociągu rozdzielczego zostanie zaprojektowana w taki sposób, aby zniszczenia istniejącej zieleni były jak najmniejsze.

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie miejscowości Kolonia Zagajów i Strażnik. Rozbudowa wodociągu w miejscowości Kolonia Zagajów znajduję się w:

Solecko-Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 2,4 km od Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 3,2 km od Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 9 km od Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,

odległości ok. 5,6 km od Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001,

odległości ok. 0,12 km od Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034,

odległości ok. 4,2 km od Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003.

Rozbudowa wodociągu w miejscowości Strażnik znajduję się w:

Solecko-Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 1,6 km od Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

odległości ok. 5,2 km od Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,

odległości ok. 7,8 km od Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,

odległości ok. 7,3 km od Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001,

Specjalnych Obszarach Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034,

odległości ok. 6,3 km od Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003.

Rozbudowa wodociągu dla miejscowości Strażnik i Kolonia Zagajów zlokalizowana jest w obszarze ochrony uzdrowiskowej gminy Solec-Zdrój.

Niniejsze przedsięwzięcie nie narusza wymagań ustawy ochrony środowiska. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie wymagała wycinki drzew.

Poziom wód podziemnych utrzymuje się poniżej poziomu posadowienia sieci wodociągowej rozdzielczej.

Teren na którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Teren przeznaczony pod budowę sieci wodociągowej rozdzielczej posiada częściowo zabudowę mieszkalną i gospodarczą. W przeważającej części obszar ten stanowią tereny zielone i rolnicze oraz leśne.

Procent powierzchni biologicznie czynnej po oddaniu inwestycji do eksploatacji nie ulegnie zmianie. Realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie wymagała zniszczenia istniejącej zieleni. Drzewa w pobliżu trasy planowanej inwestycji zostaną zabezpieczone matami przed uszkodzeniem. Pod korzeniami drzew nie będzie magazynowana ziemia z wykopów. Po wykonaniu inwestycji powierzchnia gruntu zostanie przywrócona do stanu pierwotnego.

Projektowany wodociąg rozdzielczy w miejscowości Strażnik i Kolonia Zagajów zasilany jest w wodę z ujęcia wody "Groczków". Ujęcie to zlokalizowane jest na północ od miejscowości Zborów.

Gmina zasilana jest poprzez dwa ujęcia wody, których wydajność wynosi 54 m3/h. Poszczególnie dla ujęcia wody "Groczków" 32 m3/h, ujęcie wody "Piestrzec" 22 m3/h.

Wszystkie sieci wodociągowe oraz ujęcia wód są własnością gminy Solec-Zdrój. Zarządcą sieci i ujęć jest Referat Gospodarki Komunalnej w Solcu-Zdrój.

Woda na terenie gminy we wszystkich ujęciach jest dobrej jakości, dlatego nie ma zakładów uzdatniania wody. Stosuje się wyłącznie chloratory do chlorowania wody.

Trasę sieci dostosowano do:

istniejącej zabudowy;

uzbrojenia terenu: podziemnego i naziemnego;

Trasa projektowanej sieci, na odcinkach ich przebiegu przez działki prywatne została uzgodniona z ich właścicielami, na podstawie pisemnych oświadczeń.

Ewentualne warianty przedsięwzięcia.

Rozpatrując alternatywne warianty przedsięwzięcia wnioskodawca wykluczył inny wariant lokalizacyjny. Celem przedsięwzięcia jest rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w miejscowościach Kolonia Zagajów oraz Strażnik.

Rozbudowa sieci wodociągowej rozdzielczej zapewni dostawę wody pitnej mieszkańcom. Projektowany przebieg trasy wodociągu rozdzielczego zapewnia uniknięcie szkód w szacie roślinnej – nie przewiduje się wycinki drzew i krzewów. Zastosowane materiały są obojętne i nie wywołują skutków ujemnych dla środowiska.

Rozwiązania chroniące środowisko.

Etap budowy.

Oddziaływania związane z fazą przygotowania przedsięwzięcia i budowy będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie. Wpływ na powietrze będzie występował w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze przedsięwzięcia. Prace będą wykonywane jedynie w porze dziennej.

Wpływ na gleby i grunty: inwestycja prowadzona jest głownie w działkach prywatnych – ogródkach przydomowych i terenach rolniczych oraz na obszarze pasa drogowego.

Nie wystąpi wpływ na gleby służące produkcji rolnej. W obrębie gruntów rolnych prace będą wykonane po okresie zbiorów plonów. Humus odkładany będzie na hałdach a po wykonaniu prac zostanie rozprowadzony w pasie robót.

Źródłem odpadów powstających w trakcie budowy będą odpady powstające z rozbiórek oraz pozostałe odpady, nie będące odpadami niebezpiecznymi i nie nadające się do powtórnego wykorzystania, zostaną one wywiezione na składowisko odpadów komunalnych.

W trakcie prac budowlanych nie wystąpi wpływ na faunę i florę. Nie przewiduje się wycinki drzew. Drzewa po trasie będą zabezpieczone matami przed uszkodzeniem.

Wpływ na ludzi w otoczeniu przedsięwzięcia będzie odczuwalny jako hałas i pylenie i dotyczyć będzie następujących grup:

pracowników zatrudnionych przy budowie;

mieszkańców pobliskiej zabudowy;

Prace budowlane będą prowadzone będą w sposób pozwalający uniknąć kumulacji negatywnych oddziaływań.

Organizacja robót zapewni minimalizację ograniczeń związanych z dostępem do obiektów w rejonie przedsięwzięcia poprzez zapewnienie niezbędnych dojść i dojazdów w czasie budowy. Inwestor zwróci szczególną uwagę na to, by stosowany przez wykonawców sprzęt mechaniczny posiadał aktualne badania techniczne, tak by wyeliminować przypadki użycia sprzętu nie sprawnego technicznie, mogącego stać się przyczyną powstania nadmiernego hałasu lub zanieczyszczenia gruntu paliwami.

Teren budowy i składowania materiałów będzie odpowiednio zabezpieczony i wyposażony w gaśnice i inne środki ochrony przeciwpożarowej. Teren budowy zostanie po zakończeniu uprzątnięty i doprowadzony do stanu sprzed inwestycji.

Etap eksploatacji.

Po realizacji inwestycji nie zmieni się funkcja objętych nią terenów.

Eksploatacja przedsięwzięcia nie ograniczy dotychczasowego sposobu użytkowania terenu.

Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.

Nie przewiduje się wpływu na ludzi w otoczeniu zrealizowanego przedsięwzięcia.

Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie związana z powstawaniem ścieków ani odpadów.

Etap likwidacji.

W przypadku likwidacji lub modernizacji obiektu, kolejnej zmiany nawierzchni i wymiany infrastruktury, występujące oddziaływania będą zbliżone do tych występujących na etapie budowy.

Przedsięwzięcie w miejscowości Kolonia Zagajów usytuowane jest w Obszarze Solecko-Pacanowskiego Chronionego Krajobrazu i znajduję się w odległości ok. 0,12 km Specjalnych Obszarach Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034. Natomiast inwestycja w miejscowości Strażnik również usytuowane jest w Obszarze Solecko-Pacanowskiego Chronionego Krajobrazu oraz znajduję się w Specjalnych Obszarach Ochrony Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034. Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w obszarze ochrony uzdrowiskowej gminy Solec-Zdrój.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ W KUCHARACH, STRZAŁKOWIE I SZCZYTNIKACH W GMINIE STOPNICA

Planowane przedsięwzięcie traktowane jest jako inwestycja celu publicznego. Projektowana sieć jest obiektem podziemnym, zlokalizowanym na działkach prywatnych. Teren przeznaczony pod budowę sieci kanalizacyjnej posiada częściowo zabudowę mieszkalną i gospodarczą. W przeważającej części obszar ten stanowią tereny zielone i rolnicze. Na gruncie nie stwierdza się występowania gatunków flory i fauny objętych ochroną. Procent powierzchni biologicznie czynnej po oddaniu inwestycji do eksploatacji ulegnie w niewielkim stopniu zmianie z powodu zabudowy 5 szt. Przepompowni sieciowych, a przewidywana powierzchnia terenu zajęta w tym celu wyniesie 5x16 m^2=80 m^2. Również zabudowa studzienek kanalizacyjnych zmniejszy powierzchnię biologicznie czynną o F=0,3 m^2 dla każdej studzienki, co przy ich szacunkowej liczbie 200 szt. Stanowi dalsze 60 m^2. Czyli łącznie będzie to około 140 m^2, co przy ponad 14 km sieci stanowi znikomy procent. Brak zrealizowania przedsięwzięcia spowoduje dalsze korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych na ścieki. Ze względów

sanitarnych takie rozwiązanie jest gorsze niż korzystanie z kanalizacji ponieważ jak wykazuje praktyka część tych zbiorników jest nieszczelna, a ścieki przedostają się do gruntu. Taki stan powoduje pogorszenie stanu środowiska naturalnego.

Rozwiązania chroniące środowisko

Etap budowy

Oddziaływania związane z fazą przygotowania przedsięwzięcia i budowy będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie. Wpływ na powietrze będzie występował w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem oraz maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze przedsięwzięcia.

Wpływ na gleby i grunty: inwestycja prowadzona jest głównie na działkach prywatnych – ogródkach przydomowych i terenach rolniczych oraz na obszarze pasa drogowego. Nie wystąpi wpływ na gleby służące produkcji rolnej. Źródłem odpadów powstających w trakcie budowy będą odpady powstające z rozbiórek. Szacuje się, że największą grupą tych odpadów będą odpady z rozbiórki powierzchni. Rozebrane nawierzchnie przeznaczone zostaną do recyclingu.

Pozostałe odpady, nie będące odpadami niebezpiecznymi i nie nadające się do powtórnego wykorzystania, zostaną wywiezione na składowisko odpadów komunalnych.

W trakcie prac budowlanych nie przewiduje się wycinki drzew.

Wpływ na ludzi w otoczeniu przedsięwzięcia będzie odczuwalny jako hałas i pylenie i dotyczyć następujących grup:

- Pracowników zatrudnionych przy budowie,
- Mieszkańców pobliskiej zabudowy

Prace budowlane będą prowadzone w sposób pozwalający uniknąć kumulacji negatywnych oddziaływań. Organizacja robót zapewni minimalizację ograniczeń związanych z dostępem do obiektów w rejonie przedsięwzięcia poprzez zapewnienie niezbędnych dojść i dojazdów w czasie budowy. Inwestor zwróci szczególną uwagę na to, by stosowany przez wykonawców sprzęt mechaniczny posiadał aktualne badania techniczne, tak by wyeliminować przypadki użycia sprzętu niesprawnego technicznie, mogącego stać się przyczyną powstania nadmiernego hałasu lub zanieczyszczenia gruntu paliwami. Teren budowy i składowania materiałów będzie odpowiednio zabezpieczony i wyposażony w gaśnice i inne środki ochrony przeciwpożarowej

Etap eksploatacji

Po realizacji inwestycji nie zmieni się funkcja objętych nią terenów. Eksploatacja przedsięwzięcia nie ograniczy dotychczasowego sposobu użytkowania terenu. Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Nie

przewiduje się wpływu na ludzi w otoczeniu zrealizowanego przedsięwzięcia. Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie związana z powstawaniem odpadów

Etap likwidacji

W przypadku likwidacji bądź modernizacji obiektu występujące oddziaływania będą zbliżone do tych występujących na etapie budowy.

Miejscowość Strzałków położona jest na terenie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu a miejscowość Szczytniki na terenie Solecko – Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przedsięwzięcie jest usytuowane w sąsiedztwie Szanieckiego Parku Krajobrazowego (odległość około 1 km). Obszar inwestycji pokryty jest w większym obszarze roślinnością niską, są to głównie grunty orne i łąki. Nie występują na tym terenie gatunki chronione roślin, zwierząt oraz ich siedliska.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ DLA MIEJSCOWOŚCI CZYŻÓW I DZIESŁAWICE

Rozwiązania chroniące środowisko

Etap realizacji przedsięwzięcia

Projektowana inwestycja nie będzie wywierać niekorzystnego wpływu na środowisko. Jedynie w fazie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe zakłócenia klimatu akustycznego spowodowane pracą sprzętu budowlanego. Do minimum zostanie ograniczona ewentualna wycinka drzew i krzewów owocowych kolidujących z trasą kanałów i rurociągów.

Realizacja przedsięwzięcia będzie spełniać wymogi (warunki) ochrony środowiska.

Przewiduje się następujące rozwiązania szczegółowe:

- Zaprojektowanie, wykonanie i utrzymanie kanalizacji w taki sposób, aby zapewnić jej szczelność,
- Przedsięwzięcie będzie tak zaprojektowane, zrealizowane i utrzymywane, aby nie spowodowało zakłóceń spływów wód powierzchniowych oraz nie wpłynęło na tereny przyległe,
- Oszczędne korzystanie z terenu, w tym wyznaczenie zaplecza budowy oraz dróg przejazdu dla transportu materiałów i maszyn budowlanych na istniejących drogach powiatowych, gminnych, dojazdowych
- Prace w obszarze zabudowy mieszkaniowej przy użyciu ciężkiego sprzętu będą prowadzone tylko w godzinach o 6.00 do 22.00
- Sprzęt używany do realizacji prac będzie sprawny i będzie stacjonował na wyznaczonych i właściwie urządzonych zapleczach. W szczególności miejsca postoju i konserwacji

maszyn budowlanych zostaną odpowiednio zabezpieczone przed możliwością wycieku substancji ropopochodnych i przedostaniem się ich do gruntów i wód

- W toku realizacji używane będą tylko materiały bezpieczne dla środowiska. Materiały i surowce będą składowane poza obszarem koryt cieków, w taki sposób, aby nie było możliwości przedostania się ich do wód cieków lub spowodować zanieczyszczenia przyległego terenu
- W fazie robót budowlanych związanych z robotami ziemnymi zapewnione zostanie zabezpieczenie terenu oraz cieków, w szczególności przed zanieczyszczeniami wypłukiwanymi z materiałów stosowanych do budowy lub wprowadzaniem dużych ilośći zawiesin, substancji organicznych oraz zanieczyszczeń, w tym ropopochodnych związanych z pracą sprzętu budowlanego i środków transportu
- Powstające odpady będą bezpiecznie usuwane i magazynowane poza obszarem koryta cieków, w taki sposób, aby nie były źródłem zanieczyszczenia środowiska lub powstania szkód
- Warstwy urodzajnej gleby będą zdejmowane i składowane oddzielnie, a następnie wykorzystywane do jej rekultywacji po zakończeniu robót
- Ostrożne prowadzenie prac w obrębie koron drzew i zabezpieczenie pni tak aby nie powodować ich uszkodzeń
- Zachowanie szczególnej staranności podczas prowadzenia robót w przypadku występowania podwyższonych stanów wód w ciekach.

W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa warunków higieniczno – sanitarnych, jakości życia mieszkańców i poprawa jakości środowiska

Etap eksploatacji przedsięwzięcia

Po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia jego oddziaływanie na środowisko będzie praktycznie zerowe: podziemna lokalizacja projektowanych i wykonanych obiektów, które nie emitują żadnych zanieczyszczeń do atmosfery oraz nie stanowią źródeł hałasu. Zastosowanie rur z tworzyw sztucznych zabezpiecza prze eksfiltracją ścieków do gruntu, jak również uniemożliwia infiltrację wód gruntowych do kanalizacji.

- Pompownie projektuje się w celu wypłycenia grawitacyjnej sieci kanalizacyjnej, której zagłębienie wynika z ukształtowania terenu i warunków gruntowo – wodnych. Niewielka objętość ścieków pomiędzy poziomem włączenia i wyłączenia pomp, gwarantuje krótki czas ich przebywania w pompowni, co eliminuje procesy gnilne.

W szczególności ochronę środowiska zapewni:

- Optymalizowanie pracy pompowni sieciowych poprzez automatyczne sterowanie i monitorowanie pracy pomp,

- Prace remontowe prowadzone są w taki sposób, aby minimalizować możliwość zanieczyszczenia lub ingerencji w przyległy teren,
- Szybkie i właściwe reagowanie w sytuacjach awaryjnych celem niedopuszczenia do powstania szkód w środowisku spowodowanych zanieczyszczeniem ściekami

Projektowane przedsięwzięcie w miejscowościach Czyżów i Dziesławice znajduje się w Solecko - Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na terenie lokalizacji przedsięwzięcia nie występują inne formy ochrony przyrody. Na terenie realizacji inwestycji, a tym samym oddziaływania projektowanej kanalizacji sanitarnej dla msc. Czyżów i Dziesławice nie występują chronione gatunki roślin, zwierząt oraz grzybów.

Biorąc pod uwagę charakter oraz lokalizację planowanego przedsięwzięcia nie przewiduje się jego negatywnego wpływu na w/w Obszar. Planowana inwestycja nie spowoduje zmian w strukturze przyrodniczej w/w Obszaru.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH JASTRZĘBIEC ORAZ ŻERNIKI DOLNE W GMINIE STOPNICA

Projektowana kanalizacja nie stanowi zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników. Rurociągi tłoczne, grawitacyjne, studzienki rewizyjne, obudowa pompowni zostaną wykonane w sposób zapewniających szczelność konstrukcji. Projektowana kanalizacja nie będzie źródłem emisji zanieczyszczeń do środowiska. Nie będzie zrzutu ścieków do wód i do ziemi oraz zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Przedsięwzięcie tego typu może być uciążliwe podczas prowadzenia prac wykonawczych w pasie o szerokości od 2 m do 8m w zależności od wykonywanego elementu uzbrojenia kanałów i głębokości wykopów. Inwestycja jest dostosowana do istniejącego zagospodarowania terenu oraz nie wpłynie na ukształtowanie powierzchni.

W trakcie realizacji inwestycji przewiduje się następujące rozwiązania chroniące środowisko:

- Do wykonywania robót zastosować sprzęt sprawny technicznie o możliwie niskich emisjach zanieczyszczeń do powietrza i hałasu
- Zapewnić na terenie placu budowy oraz terenie zaplecza przechowywania paliw i smarów oraz innych materiałów w taki sposób, aby nie zanieczyścić wód i powierzchni ziemi. Przewiduje się zabezpieczenie powierzchni gruntu przed infiltracją zanieczyszczeń matami uszczelniającymi, geowłókninami oraz płytami betonowymi
- Humus zdejmowany podczas prowadzenia wykopów powinien być odkładany na bok i ponownie wykorzystywany w celach rekultywacyjnych po zakończeniu prac na danym odcinku

- W przypadku prowadzenia prac w bliskim sąsiedztwie drzew prace ziemne należy wykonać bez uszkodzenia ich pni i korzeni. Na czas prowadzenia prac zabezpieczyć drzewa poprzez: obudowę pnia deskami do wysokości 2 m, pokrycie korzeni matami słomianymi, zastosowanie okresowego podlewania.

Inwestycja jest zlokalizowana w Solecko-Pacanowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu w którym nie zakazuje się inwestycji celu publicznego takich jak sieć kanalizacji sanitarnej. Najbliższy obszar Natura 2000 – Ostoja Szaniecko – Solecka PLH260034 – znajduje się w odległości ok. 5 km na zachód od projektowanej kanalizacji.

Planowane prace, ze względu na odległość robót nie będą miały bezpośredniego wpływu na wyżej wymienione obszary chronione. W czasie realizacji prac, ze względu na ruch pojazdów, może wystąpić oddziaływanie związane z drganiami od ruchu pojazdów ciężkich na terenie gminy. Oddziaływanie to ogranicza się wyłącznie do fazy realizacji i będzie miało charakter krótkotrwały i przemijający.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY, PRZEBUDOWY I REMONTU GMINNEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W GNOJNIE

Planowane przedsięwzięcie dotyczy istniejącej Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Gnojnie, którego celem jest budowa, przebudowa i remont obiektu obecnej oczyszczalni. Wykonanie planowanych robót wpłynie na zwiększenie funkcjonalności obiektów technologicznych oczyszczalni, poprawę efektywności osadów ściekowych oraz poprawienie jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych przez rów melioracyjny do rzeki Wschodniej. Polepszeniu ulegnie dzięki temu stan środowiska naturalnego. Powstające podczas budowy i eksploatacji odpady nie będą wywierały negatywnego wpływu otoczenie, gdyż będą usuwane i zagospodarowywane zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach.

Teren objęty projektem budowy, przebudowy oraz remontu Oczyszczalni Ścieków w Gnojnie znajduje się w Chmielnicko – Szydłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, nie koliduje natomiast z innymi istniejącymi obiektami przyrodniczymi podlegającymi ochronie: (park narodowy, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, stanowisko dokumentacyjne, pomnik przyrody, jak również z obszarami sieci Natura 2000).

Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnieniu funkcji korytarzy ekologicznych. Najbliższe obiekty ochrony przyrody, których zasięg nie obejmuje terenu oczyszczalni ścieków to:

- Szaniecki Park Krajobrazowy (ok. 10 km)

- Oraz wchodzące w skład Sieci Natura 2000: Doliny Nidy PLB260001 (ok. 25 km) i Ostoja Szaniecko – Solecka PLH260034 (ok. 6 km) i Lasy Cisowsko – Orłowińskie PLH260040 (ok. 7 km)

Na omawianym obszarze planowanej inwestycji nie istnieje żaden obiekt objęty ochroną konserwatorską, ani pomnik przyrody.

Planowana inwestycja na terenie gminy Gnojno nie będzie negatywnie oddziaływać na naturalne siedliska i /lub gatunki o znaczeniu wspólnotowym, w tym na Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, co argumentuje się brakiem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach. Oddziaływanie obiektu zamyka się w granicach działki inwestycji. Również nie istnieje możliwość wystąpienia oddziaływania na wymienione obszary Natura 2000.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka[6]

Z uwagi na zaplanowane rozwiązania techniczne mające na celu ochronę środowiska, podejmowane przedsięwzięcie nie powinno być źródłem ponadnormatywnej emisji substancji i energii do środowiska, która mogłaby wywołać negatywne skutki w środowisku naturalnym. Spełniając wymagania przepisów ochrony środowiska poniżej opisanych substancji powinno się zawrzeć w granicach obiektu.

HAŁAS

Faza realizacji

Hałas, który będzie powstawał podczas prac budowlanych, będzie wyłącznie związany z pracą maszyn oraz ruchem pojazdów o niewielkim natężeniu. Budowa sieci kanalizacyjnej prowadzona będzie w porze dziennej.

TABELA 45 HAŁAS POWODOWANY PRZEZ URZĄDZENIA BUDOWLANE

Rodzaj urządzenia (źródła hałasu)	Maksymalny poziom mocy akustycznej A (db)
Samochody ciężarowe	88
Maszyny budowlane	89-107
Sprężarki	101-104
Agregaty spawalnicze	100-101
Koparki, spycharki, ładowarki	106-110

Na wielkość uciążliwości akustycznej będzie mieć wpływ czas realizacji procesu inwestycyjnego i jednoczesność pracy wielu maszyn i urządzeń. Nie ma praktycznie możliwości stosowania zabezpieczeń akustycznych w fazie budowy. Jedyna możliwość ograniczania emisji hałasu w

[6] Karta Informacyjna Przedsięwzięcia

czasie budowy polega na stosowaniu nowoczesnych maszyn o niskiej emisji hałasu do środowiska. Jest to uciążliwość przemijająca.

Faza eksploatacji

Maksymalny poziom mocy akustycznej w dB pompowni ścieków surowych wynosi 45 dB. W trakcie realizacji nie przewiduje się przekroczeń normatywnych wartości mocy akustycznej. Hałas dobiegający z pracujących urządzeń będzie emitowany punktowo – słyszalny i odczuwalny jedynie przez osoby znajdujące się bezpośrednio w otoczeniu urządzeń oczyszczalni ścieków. W sąsiedztwie terenu inwestycji nie znajdują się zabudowania mieszkalne, więc nie istnieje ryzyko występowania uciążliwości odczuwalnych przez ludność. Na danym obszarze nie występują obszary chronione akustycznie. Oddziaływanie obiektu zamknie się w granicach działki.

POWIETRZE

Uciążliwością dla powietrza atmosferycznego w fazie budowy stanowić będzie pył powstający podczas pracy maszyn i urządzeń wykonujących roboty ziemne, spaliny pochodzące z silników pracujących maszyn i środków transportu. Biorąc pod uwagę przejściowość prac budowlanych należy uznać, że ten etap nie spowoduje trwałych negatywnych zmian w środowisku wywołanych zanieczyszczeniem powietrza.

W trakcie eksploatacji sieci kanalizacyjnej, emisja substancji złowonnych może być uciążliwa jedynie dla osób przebywających w bezpośrednim otoczeniu urządzeń przepompowni ścieków.

WODY POWIERZCHNIOWE

Na etapie budowy należy szczególną uwagę zwracać na składowanie podręcznych zapasów paliwa, tankowanie maszyn budowlanych oraz sposób prowadzenia napraw awaryjnych maszyn i pojazdów. Podczas tych czynności mogą występować wycieki paliwa, olejów i innych płynów eksploatacyjnych, które mogą zanieczyścić wodę i glebę. Wszelkie wycieki awaryjne ze sprzętu budowlanego powinny być natychmiast usuwane.

Wykonanie inwestycji z pewnością wpłynie jeszcze bardziej korzystnie na okoliczny stan środowiska wodnego. Przeprowadzona inwestycja doprowadzi do oczyszczania ścieków bytowych produkowanych przez okolicznych mieszkańców, w odróżnieniu do funkcjonującego na dzień dzisiejszy systemu gospodarki ściekowej, gdzie mamy do czynienia z niesprawnymi urządzeniami, co wiąże się z brakiem oczyszczania w dostatecznym stopniu ścieków oraz zanieczyszczeniem środowiska naturalnego.

ŚRODOWISKO GRUNTOWO-WODNE

Na terenie budowy będą miały miejsce bezpośrednie mechaniczne przekształcenia środowiska gruntowo-wodnego, powierzchni terenu, gleby. Budowa przyczyni się do:

- Czasowego zajęcia dodatkowego terenu (poza placem budowy) pod zaplecza budowy i dojazdy
- Wzmożonego ruchu ciężkiego sprzętu budowlanego

Zanieczyszczenie wód i gleb w czasie wykonywania robót ziemnych może nastąpić głównie w wyniku:

- Wycieku substancji z niewłaściwie ulokowanych i zabezpieczonych zbiorników oraz źle konserwowanych lub wadliwie stosowanych maszyn, urządzeń i samochodów
- Przenikania szkodliwych substancji do gleb, wód powierzchniowych i podziemnych na skutek pozostawienia lub zakopania w gruncie materiałów niebezpiecznych lub opakowań.

Są to sytuacje awaryjne, które przy odpowiednim nadzorze oraz dbałości i porządku na placu budowy nie powinny mieć miejsca.

Niektóre uciążliwości i niekorzystne oddziaływania inwestycji w fazie budowy mogą być ograniczone, a ich charakter w większości będzie tymczasowy. Uwarunkowane jest to odpowiednim prowadzeniem robót. Roboty budowlane, aby spełniać wymogi związane z ochroną środowiska, powinny być poprzedzone szczegółowym planem i harmonogramem robót uwzględniającym zabezpieczenia, w którym zapewni się:

- Odpowiednią organizację placu budowy z zapleczem socjalnym, aby na skutek braku porządku, niewłaściwego zabezpieczenia zbiorników, materiałów, maszyn, urządzeń i samochodów nie doszło do skażeń, zanieczyszczeń i zniszczeń w środowisku,
- Sprawny sprzęt i środki transportu, przy czym ważna jest tutaj zarówno jakość sprzętu, jego prawidłowa eksploatacja i konserwacja, jak i dodatkowe wyposażenie w urządzenia zmniejszające niekorzystne oddziaływanie na środowisko,
- Stały nadzór nad wykonawcami robót i ich pracownikami.

Prace budowlane powinny być prowadzone przez pojazdy oraz maszyny sprawne technicznie (bez wycieków paliwa), które po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju o szczelnej nawierzchni uniemożliwiającej przedostawanie się zanieczyszczeń ropopochodnych do środowiska gruntowo – wodnego.

W całym cyklu organizacji budowy, należy zwrócić uwagę na właściwy transport materiałów i ich odpowiednie magazynowanie. W przypadkach sytuacji awaryjnych na terenie budowy należy postępować ściśle zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami i instrukcjami.

ODPADY

Wszystkie odpady powstające na etapie budowy powinny być wstępnie segregowane i magazynowane na terenie. Odpady powinny być składowane w wyznaczonym miejscu. Miejsce składowania odpadów powinno być izolowane od środowiska. Na terenie składowania odpadów

należy zachować bezpieczeństwo i higienę oraz zabezpieczyć przed osobami obcymi. Odpady nieprzydatne do wykorzystania będą wymagały deponowania na składowisku.

Wykonawca, w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach będzie wytwórcą odpadów. Do jego obowiązków będzie należeć zagospodarowanie wszystkich odpadów powstających w fazie budowy, np.: zgromadzenie powstających odpadów w sposób selektywny, zapewnienie właściwego postępowania oraz przekazanie jednostce uprawnionej nieprzydatnych do zagospodarowania na miejscu budowy.

W czasie realizacji wytwarzane będą następujące odpady:

Odpady grupy 17 – odpady z budowy, remontów, demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

- 17 01 07 – zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia innych niż wymienione w 17 01 06 – 0,500 Mg
- 17 02 03 – Tworzywa sztuczne - 0,020 Mg
- 17 04 05 –Żelazo i stal – 0,050 Mg
- 20 030 01 – Zmieszane odpady komunalne – 0,050 Mg

ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO

Na etapie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Sieć kanalizacyjna została zoptymalizowana pod kątem przepływów w taki sposób, aby ścieki nie zalegały i nie występowało ich zagniwanie. Przepompownie sieciowe zostały wyposażone w dwie pompy pracujące naprzemiennie – umożliwiło to zmniejszenie pojemności retencyjnej zbiorników i umożliwia szybki transport ścieków bez ich zbędnego przetrzymywania. Przepompownie zostały zaprojektowane jako bezskratkowe, co dodatkowo ograniczy emisję odorów i konieczność częstego serwisu. Jedynym elementem sieci kanalizacyjnej, który może być źródłem hałasu są przepompownie. Jednakże w rozpatrywanym przypadku zastosowano pompy zatapialne umieszczone w podpowierzchniowych zbiornikach, co gwarantuje brak przekroczeń hałasu dla pory nocnej poza granicą przepompowni.

Zakładając prawidłowe wykonanie (szczelność) i eksploatację sieci kanalizacyjnej, planowane przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na stan wód podziemnych. Co więcej umożliwi likwidację niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń pochodzących z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, co wpłynie na poprawę czystości wód podziemych i powierzchniowych.

Prace budowlane prowadzone będą metodami tradycyjnymi tj. W wykopach otwartych, przejścia pod drogami wykonywane będą za pomocą przecisków.

W celu ograniczenia ich oddziaływania do minimum zastosowane zostaną następujące działania ochronne:

- Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu

- Stosowanie sprzętu o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń i hałasu
- Odpowiednie przygotowanie i usytuowanie placu budowy oraz jego zaplecza (poza terenami leśnymi oraz poza miejscami zlokalizowanymi w bezpośredniej bliskości cieków i zbiorników wodnych), w tym zapewnienie sprawnego wjazdu do posesji,
- Ograniczenie do minimum wielkości terenów zajętych pod plac budowy
- Zapewnienie odpowiedniej organizacji pracy
- Zastosowanie środków minimalizujących uciążliwości hałasowe
- Zabezpieczenie i odłożenie warstwy humusowej, która przed przystąpieniem do realizacji inwestycji zostanie zdjęta i wykorzystana ponownie po zakończeniu prac przy odtwarzaniu terenów biologicznie czynnych
- Zabezpieczenie i ochrona roślinności występującej w sąsiedztwie prowadzonych robót (odeskowanie pni drzew)
- W miejscu skrzyżowań trasy kanalizacyjnej z istniejącym uzbrojeniem prace będą wykonywane z należytą ostrożnością a urządzenia zabezpieczone przed uszkodzeniem
- W celu neutralizacji możliwych wycieków substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych wykonawca prac zabezpieczy odpowiednie ilości sorbentów przeznaczonych do zbierania rozlewów
- W przypadku zaistnienia awarii, gdy nastąpi skażenie gruntu substancjami ropopochodnymi nastąpi niezwłoczne usunięcie skażonej warstwy ziemi przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo a teren zostanie przywrócony do stanu poprzedniego
- Odpady zostaną zagospodarowane zgodnie z właściwą praktyką tzn.:
  Zostanie zminimalizowana ich ilość, będą one gromadzone selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska substancji szkodliwych, zostanie zapewniony ich sprawny odbiór przez uprawnione podmioty, bądź ich ponowne wykorzystanie.

OBSZARY I OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE PRZYRODNICZEJ

Przedmiotowa inwestycja składa się głównie z prac zanikowych w kolejności: wykopanie wykopów, posadowienie rurociągów, przywrócenie powierzchni do stanu pierwotnego. Jedynymi elementami trwale zajmującymi powierzchnię będą wydzielone i ogrodzone przepompownie. Planowane przedsięwzięcie realizowane będzie głównie na terenach zagospodarowanych wzdłuż dróg, zabudowy wielorodzinnej i zagrodowej oraz na terenach rolnych. W trakcie realizacji robót budowlanych nie przewiduje się znaczącej ingerencji w istniejącą szatę roślinną. W trakcie realizacji robót budowlanych zostanie przekształcona niewielka ilość powierzchni zajmowana przez roślinność, jej likwidacja nie spowoduje istotnych

strat przyrodniczych. Podczas prowadzenia robót budowlanych drzewa i inne trwałe nasadzenia przeznaczone do zachowania zostaną zabezpieczone przed ewentualnym uszkodzeniem. Pnie drzew zostaną zabezpieczone odeskowaniem a roboty w obrębie strefy korzeniowej prowadzone będą ręcznie, a korzenie zabezpieczone przed przesychaniem. Po zakończeniu zadania powierzchnie naruszone w wyniku prowadzonych prac zostaną przywrócone do stanu pierwotnego. Przedmiotowa inwestycja:

1. Nie dotyczy parków narodowych
2. Nie dotyczy rezerwatów przyrody
3. Znajduje się w odległości około 10 km od Szanieckiego Parku Krajobrazowego
4. Nie dotyczy obszarów chronionego krajobrazu
5. Znajduje się w odległości około 25 km od Doliny Nidy PLB260001 i około 6 km od Ostoi Szaniecko –Soleckiej PLH260034 oraz około 7 km od Lasów Cisowsko –Orłowińskich (powiat kielecki)
6. Nie dotyczy pomników przyrody,
7. Nie dotyczy stanowisk dokumentacyjnych,
8. Nie dotyczy zespołów przyrodniczo – krajobrazowych,
9. Nie dotyczy ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów

Planowana inwestycja na terenie Gminy Gnojno nie będzie negatywnie oddziaływać na naturalne siedliska i gatunki o znaczeniu wspólnotowym. Ostoja Szaniecko – Solecka PLH260034 sieci Natura 2000 obejmuje swym zasięgiem południowy obszar gminy Gnojno, , charakteryzuje się występowaniem najcenniejszych siedlisk muraw kserotermicznych i torfowisk węglanowych, łąk solniskowych oraz ciepłych grądów. Teren występowania aż czterech gatunków roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (starodub łąkowy, języczka syberyjska, obuwik pospolity, lipiennik Loeseli. Zestawienie różnorodności i jakości siedlisk oraz gatunków unikatowych w skali kraju i Europy. Szacunkowo około 1100 gatunków roślin naczyniowych, w tym około 70 gatunków chronionych, 200 gatunków zagrożonych w skali regionu i kraju. Niepowtarzalne układy krajobrazowe (w tym krasowe). Ostoja zabezpiecza najcenniejsze półnaturalne siedliska związane z wystąpieniem wapienia i gipsu.

Na omawianym obszarze planowanej inwestycji nie istnieje żaden obiekt objęty ochroną konserwatorską, ani pomnik przyrody.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY SIECI KANALIZACYJNEJ W RAMACH AGLOMERACJI PACANÓW, ROZBUDOWA I MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI SCIEKÓW W SŁUPI

Realizacja projektu nie wpłynie negatywnie również na obszary NATURA 2000. Inwestycja nie będzie realizowana na obszarach NATURA 2000, a jedynie w bliskim sąsiedztwie. Najbliższy obszar NATURA 2000 to Ostoja Szaniecko-Solecka - PLH260034

Element środowiska przyrodniczego	Odpowiedzialne zachowanie wobec środowiska - działania
JAKOŚĆ POWIETRZA	Wpływ przedsięwzięć, na jakość powietrza, związany z etapem realizacji inwestycji (pracami budowlanymi) będą ograniczane zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: – systematyczne sprzątanie placów budowy, – zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), – ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym, – uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody (nie sypanie na nadkola i inne części pojazdu), – ograniczenie prędkości jazdy pojazdów samochodowych w rejonie budowy.
HAŁAS	W celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanym, będą one wykonywane wyłącznie w porze dziennej, a czas pracy maszyn na biegu jałowym będzie ograniczony do minimum. Maszyny będą w dobrym stanie technicznym oraz posiadać będą sprawne tłumiki akustyczne.
WODA	Kontrolowana będzie szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych, aby nie dopuścić skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Zostanie zapewniony dostęp do przenośnych toalet pracownikom budowy które będą regularnie opróżniane z wykorzystaniem samochodów serwisowo- asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria. Magazynowane na placach budowy substancje, materiały oraz

	odpady będą zabezpieczone przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych.
GLEBA	Kontrolowana będzie szczelność zbiorników paliw płynnych, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Magazynowane substancje, materiały oraz odpady będą zabezpieczone przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak, aby nie dopuścić do skażenia gruntu w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych.
ROŚLINY	W czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych należy przeprowadzać wykopy ręcznie. W przypadku konieczności odsłonięcia korzeni należy je zabezpieczyć. Należy unikać usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczyć środkami grzybobójczymi rany po odciętych korzeniach. Pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie włókniny i obudowy drewniane.
ZWIERZĘTA	W celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane będą przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie.
ZDROWIE	Czytelnie zostanie oznakowany obszar, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac. W celu zachowania bezpieczeństwa na terenie budowy zaleca się stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP. W czasie trwania prac należy zmniejszyć czas pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby ograniczyć emisję spalin oraz hałasu.
KRAJOBRAZ I DZIEDZICTWO KULTUROWE	Wszystkie prace będą zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu. W przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym zostaną zabezpieczone a o zaistniałym fakcie zostanie powiadomiony Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Źródło: Studium wykonalności Graczkowski Dotacje Sp. z. o.o. autor mgr Monika Goliat, Rafał Graczkowski

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA BUDOWY MOSTU RZEKA WISŁA I NIDA ORAZ OBWODNICA MIEJSCOWOŚCI NOWY KORCZYN

Rozwiązania chroniące środowisko:

Zarówno realizacja , jak i eksploatacja przedsięwzięcia powinna zapewniać zachowanie zasad ochrony środowiska. Dla omawianego przedsięwzięcia przewiduje się następujące rozwiązania szczegółowe:

- wykonanie odwodnienia drogi z wykorzystaniem właściwego ukształtowania powierzchni drogi oraz kanalizacji deszczowej składającej się z wpustów ulicznych i kolektorów zbierających wody ze ścieków ulicznych i terenowych oraz urządzeń oczyszczających zapewniających usuwanie zawiesin i węglowodorów ropopochodnych do wartości wymaganych prawem,
- zastosowanie osadników na wpustach kanalizacji deszczowej,
- minimalizacja ingerencji w obszary podlegające ochronie, w szczególności objęte siecią Natura 2000
- zabezpieczenie obszarów źródliskowych, stref ochronnych ujęć wód, cieków przed zanieczyszczeniami pochodzącymi zarówno z fazy budowy jak i eksploatacji,
- w obrębie cieków i ich dolin stanowiących siedliska płazów, należy przewidzieć budowę przepustów pozwalających na migracje tych zwierząt,
- zapewnienie nadzoru przyrodniczego podczas realizacji inwestycji w szczególności herpetologicznego, ornitologicznego i entomologicznego nad prowadzeniem prac budowlanych na całym odcinku i w czasie trwania całej budowy,
- uzyskanie zezwoleń i decyzji na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków podlegających ochronie (płoszenie, zniszczenie siedlisk itp.) a w razie potrzeby podjęcie czynności kompensujących,
- w celu ochrony drobnej fauny eliminowanie wszelkich zastoisk wody stwarzających siedliska dla płazów, nie pozostawianie nieuformowanych skarp stwarzających dogodne warunki do zakładania gniazd czy nor; kontrola wszelkich wykopów studzienek, itp., które stanowią pułapki dla małych zwierząt, pod kątem ich obecności a w przypadku stwierdzenia uwięzienia uwalnianie zwierząt do siedlisk odpowiadających danemu gatunkowi,
- sprowadzanie wycinki drzew do minimum tak, aby obszar projektowanej drogi pozostawić w jak najmniej przekształconym stanie,
- osłonięcie (oddzielenie od wykopu) odsłoniętych podczas prac ziemnych korzeni drzew oraz ich nawadnianie,

- ostrożne prowadzenie prac w obrębie koron drzew i zabezpieczenie pni poprzez ich oszalowanie, tak aby zapobiec ich uszkodzeniom,
- unikanie urządzania magazynów lub miejsc gromadzenia odpadów i materiałów budowlanych w obrębie obrysu koron drzew,
- przeprowadzenie usuwania drzew ze względu na ochronę lęgów ptaków w terminie poza okresem ich gniazdowania tj. od 1 marca do 15 października,
- należy podjąć działania prewencyjne w stosunku do siedlisk podlegających ochronie gatunków roślin i zwierząt
- w miejscach przecięcia lasów oraz terenów nieleśnych włączonych w sieć korytarzy migracyjnych zwierząt, należy zapewnić swobodną migrację zwierząt w ich obrębie, poprzez budowę przejść dla zwierząt,
- należy przewidzieć rozwiązania służące ochronie stosunków wodnych w środowisku. Obejmujące zastosowanie systemów odwodnienia drogi i terenów przyległych,
- poprawne wkomponowanie inwestycji w krajobraz,
- w przypadku budowy obiektu mostowego należy prowadzić prace poza okresem wysokich stanów wód oraz opracować program ochrony przeciwpowodziowej,
- prowadzenie prac budowlanych tak, aby jak najmniej zniszczyć przyległy teren omawianej inwestycji, w tym wyznaczenie dróg przejazdu dla transportu materiałów i maszyn budowlanych,
- zapewnienie takiej organizacji robót aby prace przy użyciu ciężkiego sprzętu były prowadzone w godzinach od 6.00 do 22.00 na obszarze w odległości mniejszej niż 200 m od zabudowy mieszkalnej,
- podejmowanie działań minimalizujących uciążliwości związane z nadmiernym i niezorganizowanym pyleniem,
- w fazie robót budowlanych związanych z robotami ziemnymi zabezpieczenie kanalizacji oraz cieków przed zamulaniem wskutek zwiększonej ilości zanieczyszczeń, w szczególności przed zanieczyszczeniami wypłukiwanymi z materiałów stosowanych do budowy i wprowadzeniem dużych ilości zawiesin, substancji organicznych oraz zanieczyszczeń ropopochodnych związanych z pracą sprzętu budowlanego i środków transportu (również awaryjne wycieki paliwa),
- magazynowanie w specjalnie wyznaczonych miejscach oraz odpowiednia segregacja, a następnie ponownie wykorzystanie lub odzysk powstających odpadów,
- zdejmowane będą i magazynowane oddzielnie warstwy urodzajnej gleby, a następnie wykorzystywanie przy rekultywacji po zakończeniu robót,

- odhumusowanie należy prowadzić od środka terenu ku brzegom w celu umożliwienia ucieczki gatunkom związanych ze zbiorowiskami łąkowymi,
- wycinkę drzew prowadzić poza okresem lęgowym ptaków (tj. od 15 października do końca lutego); przy czym dopuszcza się wycinkę poza tym okresem, jedynie po wcześniejszym skontrolowaniu przez przyrodnika czy drzewo nie jest zasiedlone przez ptaki, nietoperze czy chronione owady,
- zagospodarowanie terenów zieleni drogowej poprzez nasadzenia drzew i krzewów, w ilości równej wycince,
- prowadzenie prac budowlanych tak, aby zapewnić oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni, w tym wyznaczenie zaplecza budowy oraz dróg przejazdu dla transportu materiałów i maszyn budowlanych na istniejących terenach zajętych przez inwestycje i drogi,
- utrzymywanie sprawności sprzętu używanego do realizacji prac oraz jego stacjonowanie w wyznaczonych i właściwie urządzonych zapleczach, w szczególności zabezpieczenie miejsc postoju i konserwacji maszyn budowlanych przed możliwością wycieku substancji ropopochodnych i przedostaniem się ich do gruntów i wód,
- właściwie zorganizowanie i wyposażenia zaplecza budowy, w tym w przenośne sanitariaty oraz wyznaczenie miejsc magazynowania odpadów,
- używanie w toku realizacji materiałów bezpiecznych dla środowiska i składowanie ich poza obszarem koryt cieków, w taki sposób, aby nie było możliwości przedostania się ich do wód cieku lub spowodowania zanieczyszczenia przyległego terenu,
- prowadzenie prac w taki sposób, aby minimalizować możliwość zanieczyszczenia wód cieków lub ingerowania w przyległy teren,
- w przypadku natrafienia przy realizacji robót, w szczególności prac ziemnych na znaleziska o charakterze archeologicznym o dokonanym odkryciu należy powiadomić bezzwłocznie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- uporządkowanie przyległego terenu po zakończeniu realizacji robót i przywrócenie do stanu umożliwiającego jego użytkowanie,
- optymalizacji sposobów zimowego utrzymania drogi
- w trakcie eksploatacji utrzymanie terenów zielonych drogi będzie zapewnione poprzez ich koszenie, nie stosowanie herbicydów
- Inwestycja przebiega przez obszary Natura 2000, jak również w sąsiedztwie innych form ochrony przyrody. Ostoja Nidziańska PLH260003 znajduje się w odległości co najmniej 1 km od planowanej inwestycji, w wariancie preferowanym. Ostoja Szaniecko – Solecka PLH260034 – planowana inwestycja w wariancie preferowanym nieznacznie

przecina ten obszar na odcinku o długości około 100 m. Dolina Nidy PLB 260001 – planowana inwestycja w wariancie preferowanym przecina ten obszar na odcinku o długości około 1070 m. Nadnidziański Park Krajobrazowy – w odległości ponad 800 m od planowanej inwestycji w wariancie preferowanym po jego zachodniej stronie. Inwestycja przebiega przez Obszary Chronionego Krajobrazu: Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły oraz w sąsiedztwie Solecko – Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- Na trasie planowanej inwestycji stwierdzono szereg gatunków podlegających ochronie:
- Rośliny: częściowa: kruszyna pospolita, jaskier skąpopręcikowy, centuria pospolita, stoplamek szerokolistny
- Zwierzęta: ścisła: skowronek, potrzeszcz, jaskółka dymówka, bocian biały, błotnik łąkowy, trznadel pospolity, bocian czarny, dzierzba gąsiorek, dzięcioł duży, szpak, sikora bogatka, strzyżyk, dzwoniec, turkawka, zięba, pliszka siwa, świergotek polny, żaba wodna, żaba trawna, jaszczurka zwinka, zaskroniec zwyczajny, kumak nizinny, jeż. Stwierdzone siedliska gatunków: cyranka, płaskonos, kropiatka, czajka, kszyk, rycyk, kulik wielki, krwawodziób, nurogęś. Ochrona częściowa: trzmiel ziemny, ślimak winniczek, kret, sroka
- Oddziaływania na florę obejmują wycinkę drzew i krzewów oraz zajęcie terenu w tym zniszczenia siedliski gatunków podlegających ochronie gatunkowej. Niezbędne jest uzyskanie decyzji na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków podlegających ochronie prawnej. Utrata warstwy biologicznie czynnej wraz z szatą roślinną będzie wywierała szczególnie negatywny wpływ na drobne zwierzęta bezkręgowe, gdyż będzie wiązała się dla nich z utratą miejsc żerowania, schronienia, rozrodu.
- Negatywne oddziaływanie na faunę omawianego terenu będą polegały na płoszeniu zwierząt w fazie realizacji oraz uszczupleniu ich siedlisk, utraty części dogodnych miejsc do gniazdowania oraz bazy pokarmowej. Przed rozpoczęciem realizacji inwestycji Wykonawca uzyska decyzje w zakresie derogacji lub działań kompensujących w stosunku do gatunków podlegających ochronie. Planowana inwestycja przebiega przez główny korytarz ekologiczny, dlatego w ramach inwestycji przewiduje sie budowę szeregu obiektów pełniących funkcje przejść dla zwierząt dużych,średnich oraz małych.

Jak wynika z planu działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB 260001 planowana inwestycja przechodzi przez obszary będące miejscem wykonywania działań ochronnych oraz siedliska przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000:

Cyranka – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana ze zmianami reżimu hydrologicznego cieku, zaprzestaniem w wielu miejscach gospodarki łąkarskiej, intensyfikacja gospodarki stawowej,

presja ssaków drapieżnych. Ponadto zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, wypełnienie rowów.

Płaskonos – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana ze zmianami reżimu hydrologicznego cieku, zaprzestaniem w wielu miejscach gospodarki łąkarskiej, intensyfikacja gospodarki stawowej, presja ssaków drapieżnych oraz zasypywanie terenu, melioracje.

Błotniak łąkowy- zagrożeniem jest utrata siedlisk związana ze zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), trucie, presja ssaków drapieżnych. Ponadto modyfikacja funkcjonowania wód, wypełniania rowów, zmiana składu gatunkowego w siedlisku.

Kropiatka – zagrożeniem dla gatunku są zmiany zasięgu i częstotliwości zalewów, związane z zabudową hydrotechniczną rzeki oraz osuszaniem terenów podmokłych, zarzucanie wypasu, zaniechanie koszenia, a także presja ssaków drapieżnych.. Ponadto spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmiany częstości i zasięgu zalewów, osuszanie terenów podmokłych.

Derkacz – zagrożeniem jest odwadnianie łąk oraz zmiany w ich użytkowaniu (zarastanie lub intensyfikacja użytkowania), a także presja ssaków drapieżnych. Również spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmiany częstości i zasięgu zalewów, osuszanie terenów podmokłych

Czajka – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami, presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych, związane z intensywną hodowlą ryb może doprowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku zarówno w okresie lęgowym jak i podczas sezonu migracyjnego. Ponadto zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, wypełnianie rowów.

Kszyk – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami, presja drapieżników (lis, jenot, łasicowate). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych zwiazane z intensywna hodowlą ryb może doprowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku zarówno w okresie legowym jak i podczas sezonu migracyjnego. Ponadto zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, wypełnianie rowów, modyfikowanie funkcjonowania wód.

Rycyk – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej (brak wypasu, koszenia, zarastanie drzewami, presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych,związane z intensywną hodowlą ryb może doprowadzić do zaniku kluczowych

żerowisk gatunku zarówno w okresie lęgowym jak i podczas sezonu migracyjnego. Do innych należą zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, wypełnianie rowów.

Kulik – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami, presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może doprowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku zarówno w okresie lęgowym jak i podczas sezonu migracyjnego. Do innych należą zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie, wypełnianie rowów.

Krwawodziób- Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami, presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może doprowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku zarówno w okresie lęgowym jak i podczas sezonu migracyjnego oraz zasypywanie terenu.

Nurogęś – zagrożeniem jest utrata siedlisk związana ze zmianami reżimu hydrologicznego rzeki, wycinanie dziuplastych drzew rosnących wzdłuż rzeki, jak również drzew przydrożnych, zabudowa brzegów rzeki, presja ssaków drapieżnych. Ponadto antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.

Realizacja inwestycji może stanowić potencjalne zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Nidy, ponieważ przecina ten obszar, w tym siedliska gatunków ptaków wymienionych powyżej. Trasa biegnie częściowo po śladzie istniejących dróg, jednak w znacznej mierze śladem nowym, zatem przyczyni się do zniszczenia warstwy biologicznie czynnej i zaburzenia powiązań ekologicznych panujących na omawianym obszarze.

Planowana inwestycja spowoduje trwałą utratę części siedlisk naturowych, przez które przebiega. Spowoduje pogorszenie warunków bytowania oraz uszczuplenie siedlisk. W najmniejszym stopniu przewiduje się oddziaływanie na siedlisko nurogęsi, ponieważ przez dolinę Nidy przewiduje się przeprawę mostową posadowioną w taki sposób, aby most obejmował wały przeciwpowodziowe. Podobna sytuacja ma miejsce na Wiśle, gdzie przestrzeń podmostowa pozostanie niemal bez ingerencji. Zatem nie przewiduje się znaczącego zakłócenia migracji zwierząt wzdłuż korytarzy ekologicznych biegnących wzdłuż cieków wodnych.

Ponadto inwestycja przyczyni się do płoszenia ptaków, w wyniku hałasu spowodowanego przez prace budowlane. Realizacja inwestycji wymaga pracy ciężkiego sprzętu budowlanego, co spowoduje czasowy negatywny wpływ na klimat akustyczny. Poziom hałasu podczas pracy tego typu sprzętu (traktowanego jako źródła punktowe) wynosi 85-95 dB w odległości 1-2 m od maszyny .Istnieje ograniczona możliwość zmniejszenia uciążliwości budowy i ewentualnej

likwidacji (głównie w zakresie emisji hałasu) poprzez dobór rozwiązań wykonawczych, w szczególności szerokie stosowanie prefabrykatów i elementów montowanych poza placem budowy, ograniczenie hałaśliwych robót do pory dziennej itp. Po zakończeniu robót jedynie po wschodniej stronie inwestycji i cieku, można przewidywać, że warunki siedliskowe będą sprzyjające dla bytowanie tych gatunków.

Planowana inwestycja przecina jedynie fragmentarycznie obszary cenne przyrodniczo. W znacznej mierze biegnie przez tereny podlegające antropopresji – upraw rolniczych oraz ruderalnych zarastających przez gatunki ekspansywne: trzcina pospolita, trzcinnik piaskowy, czy nawłoć późna zaburzające bioróżnorodność tego terenu. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania przewiduje się nasadzenia zieleni w pasie drogowym, zachowanie stosunków wodnych na terenach podmokłych, jak również dostosowanie harmonogramu robót do cykli rozwojowych cennych gatunków, budowę przejść dla zwierząt. Znaczna część oddziaływań zaistnieje w fazie realizacji i po zakończeniu robót ustąpi i pozwoli znów na egzystencję bytujących tu gatunków zwierząt. Należy również zwrócić uwagę na minimalną ingerencję w doliny rzek Wisły i Nidy, które stanowią jedne z najcenniejszych siedlisk dla fauny tego obszaru.

Projektowana inwestycja będzie poprawnie wpisana w krajobraz i dostosowana do istniejącego terenu, zatem nie będzie zakłócać estetyki krajobrazu

Poniższe planowane działania w ramach przedmiotowego Programu wpływają pozytywnie na realizację celów środowiskowych określonych dla jednolitych części wód obszaru dorzecza Wisły w MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły . W krótkiej perspektywie mogą powodować zmętnienie wód, zwiększenie ilości zawiesiny, w długiej jednak perspektywie wpłyną na polepszenie stanu JCW PLRW2000721685 oraz JCW PLRW20001021699, które zgodnie z wynikami WIOŚ przedstawionymi w Raporcie 2015 – Stan środowiska w województwie świętokrzyskim zostały określone mianem stan zły.

Stan chemiczny wód podziemnych JCWPd122 zgodnie z Monitoringiem jakości wód podziemnych w roku 2014 został określony jako słaby, natomiast stan ilościowy w roku 2012 został określony jako dobry. Wskaźniki powodujące słaby stan chemiczny wód: przekroczenie wartości progowej dobrego stanu chemicznego wód podziemnych w zakresie: Fe, Ni, Mo, K, Ca, Mn, NH_4. Lokalne zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego. Istotnym problemem jest także niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych. Poniższe inwestycje w ramach przedmiotowego Programu wpłyną na poprawę stanu chemicznego wód podziemnych JCWPd122, gdyż przyczyniają się do zwiększonej sanitacji wspomnianych powyżej obszarów. Nie wpłyną negatywnie na stan ilościowy wód podziemnych, który jest określony jako dobry.

- Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania – Gmina Busko – Zdrój,

- Modernizacja sieci**:** Suszarnia osadów ściekowych II etap Gmina Busko – Zdrój,
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka – Gmina Gnojno,
- Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m^3 w miejscowości Gnojno
- Budowa kanalizacji ściekowej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Nowy Korczyn,
- Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie – Gmina Pacanów,
- Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec – Zdrój
- Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice, Zaborze – gmina Solec – Zdrój,
- Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt. – Gmina Tuczępy,
- Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica,
- Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu – Gmina Wiślica
- Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi

Wzmocnienie wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida jest zadaniem umieszczonym na Liście nr 1 będącej Załącznikiem nr 2 do MasterPlanu dla obszaru dorzecza Wisły obejmującej inwestycje, które nie wpływają negatywnie na osiągnięcie dobrego stanu wód lub nie pogarszają stanu wód.

Zachodnia część powiatu (wsie gmin Wiślica i Busko – Zdrój) położone jest w Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych numer 409 – Niecka Miechowska SE i jego strefie ochronnej, dlatego przedsięwzięcia:

- wzmocnienia wałów przeciwpowodziowych oraz ich budowa w miejscowości Nowy Korczyn rzeka Nida, budowa zbiorników małej retencji miejscowości Łęka, Pawłów – gmina Nowy Korczyn
- budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na Kanale Strumień – Gmina Pacanów,
- budowa zbiornika retencyjnego Brzozówka – Gmina Tuczępy

- ze względu na odległość i brak połączenia hydraulicznego nie będą miały wpływu na ilość i jakość zasobów wodnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 409 „Niecka miechowska (SE)".

Inwestycje drogowe i kanalizacyjne także będą przeprowadzane poza obszarem Niecki Miechowskiej.

Przedsięwzięcia związane z inwestycjami z zakresu odnawialnych źródeł energii, ze względu, że będą to inwestycje typu rozproszonego nie spowodują przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m.

Zalesienia na terenie gminy Tuczępy będą prowadzone na glebach o najsłabszej klasie bonitacji i nie spowodują zniszczenia cennych siedlisk nieleśnych.

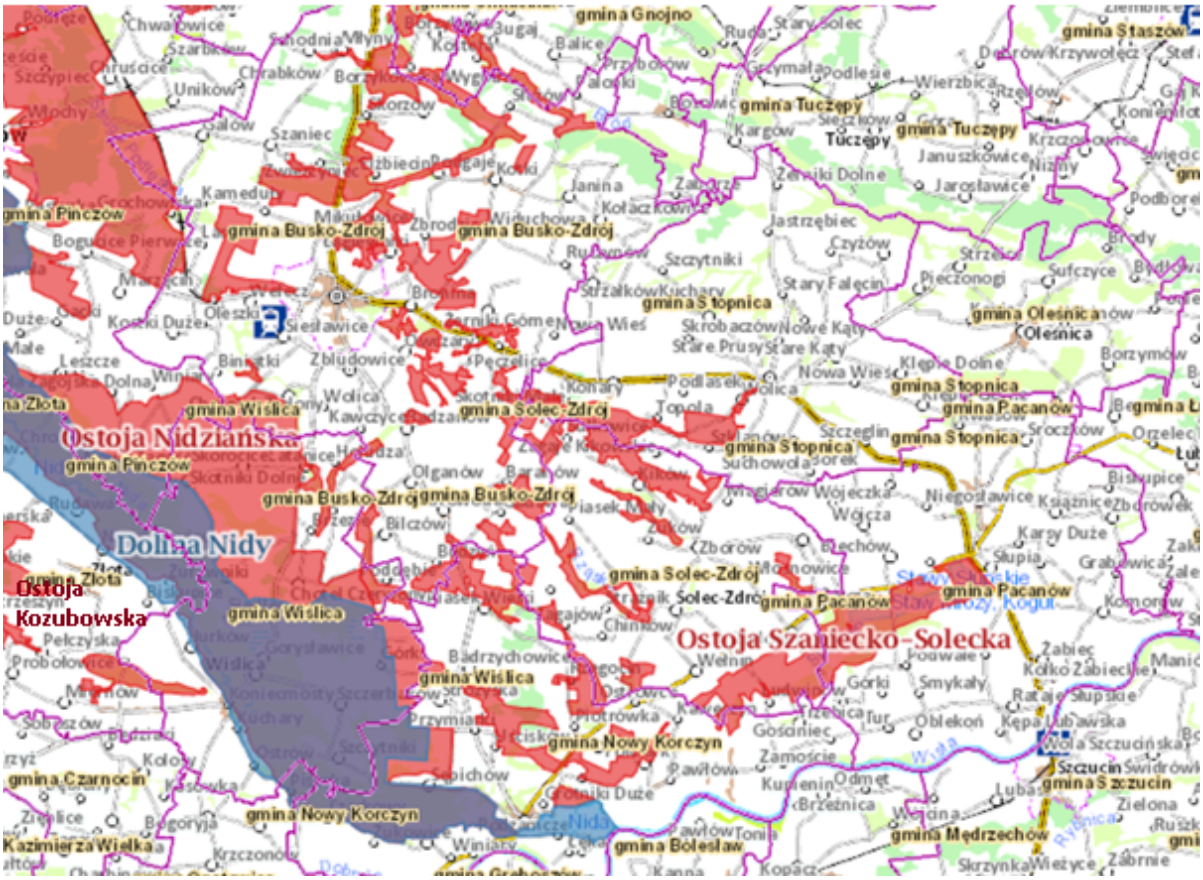

MAPA 5 OBSZARY NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Kolor niebieski - obszary ptasie

Kolor czerwony - obszary siedliskowe

Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

Ostoja Szaniecko – Solecka PLH260034

Przedmiot ochrony:

Siedliska przyrodnicze:

***1340** Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (Glauco-Puccinietalia część - zbiorowiska śródlądowe)

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)

3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoeto Nanojuncetea

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion

4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno- Arctostaphylion)

5130 Formacje z jałowcem pospolitym (Juniperus communis) na wrzosowiskach lub na wapiennych murawach

***6120** Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae)

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)*

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

6440 Łąki selernicowe (Cnidion dubii)

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami Potentilletalia caulescentis

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

9190 Kwaśne dąbrowy (Quercetea robori-petrae)

***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)

***91I0** Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti petraeae)

Gatunki roślin

1617 Angelica palustris (= Ostericum palustre) Starodub łąkowy

1758 Ligularia sibirica Języczka syberyjska

1902 Cypripedium calceolus Obuwik pospolity

1903 Liparis loeselii Lipiennik Loesela

Gatunki zwierząt

6177 Maculinea (Phengaris) teleius Modraszek telejus

6179 Maculinea (Phengaris) nausithous Modraszek nausitous

1060 Lycaena dispar Czerwończyk nieparek

1084 Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita) Pachnica dębowa

1145 Misgurnus fossilis Piskorz

1149 Cobitis taenia Koza

1166 Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus) Traszka grzebieniasta

1188 Bombina bombina Kumak nizinny

Zagrożenia zidentyfikowane w Planie Zadań Ochronnych:

1. Zagrożeniem jest zaprzestanie użytkowania łąk, w tym koszenia. Problematycznym gatunkiem rodzimym jest trzcina pospolita zarastająca łąki. Potencjalne.
2. Skład gatunkowy roślin na łąkach zmienia się w wyniku zaprzestania użytkowania, dochodzi do ewolucji biocenotycznej, powoli zachodzi sukcesja. Zagrożeniami mogą też być zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie
3. Potencjalnym zagrożeniem dla siedliska jest eksploatacja kruszywa z terenu, na którym znajdują się siedliska. W wyniku sukcesji - zarastania może dojść do zmiany składu gatunkowego i zaniku siedliska.
4. Zagrożeniem jest zarzucanie pasterstwa i koszenia, co prowadzi do ewolucji biocenotycznej, ekspansji drzew i krzewów. Zagrożeniem dla siedliska jest ekspansja trzcinnika i innych traw. Siedlisko jest zagrożone zasypywaniem odpadami, śmieciami z gospodarstw domowych. Na murawy dostają się nawozy z otaczających pól zmieniając właściwości podłoża siedliska. Potencjalnym zagrożeniem dla muraw jest rozjeżdżanie pojazdami zmotoryzowanymi - nielegalne trasy dla quadów. Murawy mogą być zagrożone przez uprawę, zaorywanie, zalesianie. Zagrożeniem może też być pozyskanie materiału skalnego, kruszyw w kamieniołomach i kopalniach.
5. Zagrożeniem dla siedliska jest zaprzestanie użytkowania, w tym koszenia, które prowadzi do ewolucji biocenotycznej, powolnej sukcesji. Zagrożeniem jest też dostawa nawozów z otaczających pól i ekspansja trzciny. Potencjalnie siedlisku

może zagrozić zalesianie, zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie.:

Cele działań ochronnych

1. Poprawa stanu siedliska na znanych stanowiskach.
2. Uzupełnienie wiedzy na temat siedliska.
3. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
4. Zachowanie i poprawa stanu siedliska.
5. Ograniczenie postępu sukcesji naturalnej, ekspansji gatunków drzewiastych.
6. Utrzymanie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej
7. Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska na stanowiskach w granicach obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia zasobów martwego drewna.

Ostoja Nidziańska PLH260003

Przedmiot ochrony:

***1340** Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (Glauco-Puccinietalia część - zbiorowiska śródlądowe)

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis

3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p.

***6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis) - priorytetowe są tylko, gdy występują na nich ważne stanowiska storczyków

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, torfowisk, mechowisk

8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

***91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)

1902 Cypripedium calceolus Obuwik pospolity

2249 Carlina onopordifolia Dziewięćsił popłocholistny

***4087** Serratula lycopifolia Sierpik różnolistny

1308 Barbastella barbastellus Mopek

1337 Castor fiber Bóbr europejski

1355 Lutra lutra Wydra

1166 Triturus cristatuscristatus Traszka grzebieniasta

1188 Bombina bombina Kumak nizinny

1096 Lampetra planeri Minóg strumieniowy

1130 Aspius aspius Boleń

5339 Rhodeus sericeus amarus Różanka

1145 Misgurnus fossilis Piskorz

1149 Cobitis taenia Koza

1163 Cottus gobio Głowacz białopłetwy

1014 Vertigo angustior Poczwarówka zwężona

1032 Unio crassus Skójka gruboskorupowa

1037 Ophiogomphus cecilia Trzepla zielona

6177 Maculinea (Phengaris) teleius Modraszek telejus

4038 Lycaena helle Czerwończyk fioletek

Zagrożenia zidentyfikowane w Planie Zadań Ochronnych:

1. Zbiorowisko wykształcone jest kadłubowo. Ma bardzo małą powierzchnię. Głównym zagrożeniem jest brak użytkowania oraz zmiana stosunków wodnych.
2. Dopływ dużych ilości pierwiastków biogennych: azotu i fosforu prowadzi do masowych zakwitów fitoplanktonu. Zakwity te zmniejszają przezroczystość wody i eliminują roślinność zanurzoną. Istotny wpływ na tempo przemian siedliska ma antropopresja, która przyspiesza proces eutrofizacji. Eutrofizacja prowadzi do wzrostu produkcji pierwotnej, odkładania się osadów i szybkiego lądowienia drobnych zbiorników.
3. Istotnym zagrożeniem jest eutrofizacja wód mogąca wynikać z intensyfikacji produkcji rolnej. Ponadto siedlisko narażone jest na zaśmiecanie.
4. Areał siedlisk naturalnej roślinności namulnej brzegów rzek po części został ograniczony z powodu nadmiernej eutrofizacji podłoża, wywołanej zrzutami do rzek ścieków komunalnych, rolniczych i przemysłowych, co wiąże się ze zmianą składu gatunkowego w kierunku

dominacji roślin wybitnie nitrofilnych.

5. Zarzucenie ekstensywnej gospodarki pasterskiej prowadzi do przemian sukcesyjnych, głównie w kierunku bardziej mezofilnych zbiorowisk murawowych oraz zbiorowisk zaroślowych, głównie z udziałem brzozy brodawkowatej Betula pendula. Innym zagrożeniem dla muraw są niewłaściwe praktyki rolnicze, np. zaorywanie, zaniechanie lub brak koszenia. Poważne zagrożenie dla siedliska stwarza również ograniczony zasięg przestrzenny oraz znaczne jego rozproszenie, niewielka powierzchnia płatów na poszczególnych stanowiskach. Ze względu na sąsiedztwo aglomeracji miejskiej istnieje duże ryzyko zabudowywania terenu. Ponadto widoczne są ślady uprawiania sportów motorowych.

6. Zarzucenie ekstensywnej gospodarki pasterskiej prowadzi do przemian sukcesyjnych, głównie w kierunku bardziej mezofilnych zbiorowisk murawowych oraz zbiorowisk zaroślowych, głównie z udziałem brzozy brodawkowatej Betula pendula. Innym zagrożeniem dla muraw są niewłaściwe praktyki rolnicze np. zaorywanie, zaniechanie lub brak koszenia. Poważne zagrożenie dla siedliska stwarza również ograniczony zasięg przestrzenny oraz znaczne jego rozproszenie, niewielka powierzchnia płatów na poszczególnych stanowiskach. Ze względu na sąsiedztwo aglomeracji miejskiej istnieje duże ryzyko zabudowywania terenu. Ponadto widoczne są ślady uprawiania sportów motorowych.

7. Najpoważniejszym zagrożeniem jest odchodzenie od tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkarskiej, powodujące uruchomienie procesu zarastania lub dominację gatunków ekspansywnych.

8. Podstawowym, aktualnym zagrożeniem dla tego podtypu jest inwazja gatunków obcego pochodzenia. Potencjalnym zagrożeniem jest intensyfikacja rolnictwa, prowadząca do przekształcenia tych terenów m.in. w pastwiska oraz ruderalizacji tych fitocenoz. Ponadto istotnym zagrożeniem może być ograniczanie powierzchni nadrzecznych aluwiów przez wąskie obwałowywanie przeciwpowodziowe, a także wszelkie działania prowadzące do stabilizacji koryta drobniejszych cieków wodnych.

9. Zagrożeniem jest odchodzenie od tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkarskiej, powodujące uruchomienie procesu zarastania lub dominację gatunków ekspansywnych. Kolejnym zagrożeniem jest zalesianie łąk, zamiana łąk na pola uprawne, spływ nawozów sztucznych z pól, eutrofizacja oraz podsiewanie gatunków uprawowych.
10. Siedlisko zagrożone ze względu na zaburzenie stosunków wodnych. Zagrożeniem jest również zaniechanie użytkowania i uruchomienie sukcesji wtórnej. Niekoszone mechowiska przy trwale obniżonym poziomie wody szybko zarastają zbiorowiskami krzewiastymi i leśnymi. Tylko w warunkach podpiętrzenia poziomu wody może spontanicznie zachodzić regeneracja roślinności mechowiskowej. Na silnie przesuszonych kopułach torfowisk źródliskowych mineralizacja torfu i inwazja roślinności nitrofilnej.
11. Środowisko jaskiniowe ulega degradacji lub zniszczeniu również w przypadku aktów wandalizmu takich jak niszczenie form naciekowych, pisanie na ścianach, palenie ognisk, zaśmiecanie. Problemem jest także nielegalne uzyskiwanie okazów skał.
12. Gospodarcze wykorzystywanie tego typu fitocenoz wpływa na zwiększenie prześwietlenia, w rezultacie czego wkraczają gatunki światłolubne, zmienia się fizjonomia zbiorowiska. Konsekwencją nadmiernego odmładzania drzewostanów jest deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych i martwych drzew, a także rozkładającego się drewna. Płaty wykazujące cechy naturalności są skrajną rzadkością. Obserwuje się ekspansję jeżyn oraz innych światłolubnych gatunków, których rezerwuarem są szlaki zrywkowe drewna. Niekorzystnym zjawiskiem jest także częste występowanie sosny oraz wprowadzanie w odnowieniach zwiększonego udziału buka i jodły.
13. Głównym zagrożeniem dla siedliska jest zmiana stosunków wodnych i niewłaściwa gospodarka leśna - w szczególności nadmierne prześwietlanie oraz wprowadzanie obcej siedliskowo sosny.
14. Nie określa się ze względu na planowane wnioskowanie o zmianę statusu ochronnego siedliska.
15. Najważniejsze przyczyny zanikania populacji obuwika to zrywanie

kwiatów na bukiety, wykopywanie roślin i przenoszenie do ogrodów oraz gospodarcze wykorzystanie lasów: odsłanianie przy zrębach, zbyt duże zwarcie drzewostanów, przebudowa drzewostanów z liściastych na iglaste.

16. Dziewięćsił popłocholistny jest zagrożony bezpośrednio przez zrywanie kwitnących okazów. Wpływa to ograniczająco na rozmnażanie i możliwy wzrost liczebności populacji. Zagrożenie pośrednie stwarzają naturalne procesy sukcesyjne, zachodzące w murawach kserotermicznych wyłączonych z gospodarowania, a równocześnie przez dziesiątki lat pozbawionych zabiegów ochrony czynnej. Rozrost krzewów i drzew w murawach, niekiedy przyspieszany przez nasadzenia (np. na Garbie Pińczowskim), powoduje zacienienie muraw i wycofywanie się dziewięćsiłu. Ocienione rośliny przez wiele lat nie osiągają stadium kwitnienia, a następnie giną. Do ograniczenia liczebności populacji przyczyniają się ślimaki z gatunku Helicella obvia, które zjadają siewki.

17. Podstawowym zagrożeniem dla gatunku na istniejących stanowiskach jest sukcesja muraw kserotermicznych w kierunku zarośli. Wydaje się, że również nadmierna eutrofizacja siedliska jest czynnikiem hamującym rozwój gatunku. Nie można również wykluczyć negatywnego wpływu chemizacji tym bardziej, że oba stanowiska położone są w bezpośrednim sąsiedztwie pól uprawnych. Na stanowisko w Skorocicach intensywnie wkraczają zadrzewienia śliwy Prunus sp. (odmiany śliwy domowej). Stanowisko w Górkach wykazuje nieco lepszy stan zachowania niż to w Skorocicach.

18. Zagrożenia wynikają głównie z przekształcania linii brzegowej cieków i zbiorników.

19. Ze względu na liczne zagrożenia, w tym zasypywanie i zanieczyszczanie zbiorników, obniżanie poziomu wód - naturalne i sztuczne związane z melioracjami, zasiedlenie zbiorników przez ryby, śmiertelność na drogach, perspektywa ochrony gatunku jest niezadowalająca.

20. Zagrożeniem są prace melioracyjne, ograniczające zasięg i częstotliwość wylewów rzeki oraz przyspieszające proces eutrofizacji i zanikania starorzeczy.

21. Zagrożeniem są zanieczyszczenia wód i przekształcenia koryta

rzecznego (regulacje, prace konserwacyjne upraszczające strukturę koryta).

22. W obszarze zauważalne są niekorzystne tendencje w stanie zachowania siedlisk gatunku - zaprzestanie, a w niektórych miejscach intensyfikacja użytkowania, zarastanie.

23. W obszarze zauważalne są niekorzystne tendencje w stanie zachowania siedlisk gatunku - zaprzestanie, a w niektórych miejscach intensyfikacja użytkowania, zarastanie.

Dolina Nidy

PRZEDMIOT OCHRONY I CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	**A021** Botaurus stellaris bąk	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
2.	**A022** Ixobrychus minutus bączek	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
3.	**A027** Ardea alba czapla biała	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
4.	**A030** Ciconia nigra bocian czarny	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
5.	**A060** Aythya nyroca podgorzałka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
6.	**A081** Circus aeruginosus błotniak stawowy	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
7.	**A084** Circus pygargus błotniak łąkowy	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej dla 13 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.

8.	**A119** Porzana porzana kropiatka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku, co najmniej dla 218 par.
9.	**A120** Porzana parva zielonka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
10.	**A122** Crex crex derkacz	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej dla 120 par.
11.	**A151** Philomachus pugnax batalion	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
12.	**A166** Tringa glareola łęczak	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
13.	**A176** Larus melanocephalus mewa czarnogłowa	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
14.	**A195** Sterna albifrons rybitwa białoczelna	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane. * Stworzenie dodatkowych, sztucznych miejsc lęgowych.
15.	**A196** Chlidonias hybridus rybitwa białowąsa	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności. * Stworzenie dodatkowych, sztucznych miejsc lęgowych.
16.	**A197** Chlidonias niger rybitwa czarna	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane. * Stworzenie dodatkowych, sztucznych miejsc lęgowych.
17.	**A222** Asio flammeus uszatka błotna	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
18.	**A272** Luscinia svecica podróżniczek	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
19.	**A429** Dendrocopos syriacus dzięcioł białoszyi	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 31 par.
20.	**A004** Tachybaptus ruficollis perkozek	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%.

		* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 90 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
21.	**A005** Podiceps cristatus perkoz dwuczuby	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 79-80 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
22.	**A006** Podiceps grisegena perkoz rdzawoszyi	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 18-19 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
23.	**A008** Podiceps nigricollis zausznik	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15% * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 57 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
24.	**A028** Ardea cinerea czapla siwa	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku w obszarze.
25.	**A043** Anser anser gęgawa	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 124-136 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
26.	**A051** Anas strepera krakwa	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 81-153 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
27.	**A052** Anas crecca cyraneczka	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
28.	**A053** Anas platyrhynchos	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%.

	krzyżówka	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 370-641 par.
29.	**A055** Anas querquedula cyranka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej dla 45-109 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
30.	**A056** Anas clypeata płaskonos	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej dla 28-53 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
31.	**A058** Netta rufina hełmiatka	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
32.	**A059** Aythya ferina głowienka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 218 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
33.	**A061** Aythya fuligula czernica	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 352 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
34.	**A070** Mergus merganser nurogęś	* Utrzymanie siedliska gatunku, dla co najmniej 17 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
35.	**A118** Rallus aquaticus wodnik	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku, dla co najmniej 171-172 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
36.	**A123** Gallinula chloropus kokoszka	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%.

		* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 238-239 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
37.	**A125** Fulica atra łyska	* Utrzymanie pokrycia szuwarami na poziomie nie mniejszym niż 15%. * Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 426-440 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
38.	**A136** Charadrius dubius sieweczka rzeczna	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 20 par.
39.	**A142** Vanellus vanellus czajka	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 654 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
40.	**A153** Gallinago gallinago kszyk	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 118 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
41.	**A156** Limosa limosa rycyk	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 580-600 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
42.	**A160** Numenius arquata kulik wielki	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 3 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
43.	**A162** Tringa totanus krwawodziób	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 111 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
44.	**A168** Actitis hypoleucos brodziec piskliwy	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 11 par. * Utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony, w tym siedlisk gatunku.
45.	**A179** Larus ridibundus śmieszka	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 6 par. * Rozpoznanie presji drapieżnych ssaków i ewentualnie podjęcie działań związanych z ograniczaniem ich liczebności.
46.	**A198** Chlidonias leucopterus rybitwa	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 30 par.

	białoskrzydła	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
47.	**A230** Merops apiaster żołna	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
48.	**A336** Remizpendulinus remiz	* Utrzymanie siedliska gatunku dla co najmniej 93 par.

Zagrożenia zidentyfikowane w Planie Zadań Ochronnych:

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk lęgowych w wyniku usuwania lub wypalania trzcinowisk, osuszania terenu i zaniku lokalnych zabagnień oraz intensyfikacji gospodarki rybackiej. Istotnym zagrożeniem są również drapieżniki.

Zagrożeniem dla gatunku jest usuwanie lub wypalanie nadbrzeżnych zakrzaczeń i trzcinowisk oraz odwadnianie i zasypywanie starorzeczy, a także intensyfikacja hodowli ryb i presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej oraz łowiectwo, kłusownictwo i presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wypalaniem i wykaszaniem trzcinowisk oraz osuszaniem terenów podmokłych i zanikaniem starorzeczy.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z późn. zm. reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), trucie, presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem dla gatunku są zmiany zasięgu i częstotliwości zalewów związane z zabudową hydrologiczną rzeki oraz osuszanie terenów podmokłych, zarzucenie wypasu, zaprzestanie koszenia, a także presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wypalaniem i wykaszaniem trzcinowisk oraz intensyfikacja gospodarki stawowej, a także presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest odwadnianie łąk oraz zmiany w ich użytkowaniu (zarastanie lub intensyfikacja użytkowania), a także presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z gwałtownym obniżeniem się poziomu wód w koloniach usytuowanych w rozlewiskach, co skutkuje presją

ssaków drapieżnych. W zależności od poziomu wód w dolinie liczebność populacji będzie ulegała znacznym wahaniom.

Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.

Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wypalaniem i wykaszaniem trzcinowisk oraz intensyfikacją gospodarki stawowej.

Zagrożeniem dla gatunku jest likwidacja zadrzewień związana z intensyfikacją rolnictwa oraz zagospodarowaniem terenów wzdłuż rzek i starorzeczy.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej (w tym wykaszanie i wypalanie trzcinowisk), zmianami reżimu hydrologicznego doliny (w tym eutrofizacja i zasypywanie starorzeczy) oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej (w tym wykaszanie i wypalanie trzcinowisk), niestabilny poziom wody na stawach w czasie sezonu lęgowego, prześladowanie ze strony użytkowników stawów oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej (w tym wykaszanie i wypalanie trzcinowisk) oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest niszczenie gniazd w koloniach lęgowych.

Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.

Przedmiot ochrony nie wymaga działań ochronnych związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z późn. zm. reżimu hydrologicznego rzeki, zaprzestaniem w wielu miejscach gospodarki łąkarskiej, intensyfikacją gospodarki stawowej, presją ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej oraz łowiectwo, kłusownictwo i presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z późn. zm. reżimu hydrologicznego rzeki, wycinanie dziuplastych drzew rosnących wzdłuż rzeki, zabudowa brzegów rzeki, presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z późn. zm. reżimu hydrologicznego rzeki, wykaszaniem lub wypalaniem trzcinowisk i intensyfikacją gospodarki stawowej oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z późn. zm. reżimu hydrologicznego

doliny rzecznej, wykaszaniem i wypalaniem trzcinowisk, intensyfikacją gospodarki stawowej oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z wykaszaniem i wypalaniem trzcinowisk, intensyfikacją gospodarki stawowej oraz presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk w wyniku zmian hydrologicznych (stawy, koryto rzeki) oraz niewłaściwe prowadzonej eksploatacji piasku oraz drapieżnictwo ssaków.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej, (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może prowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku tak w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej, (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), presja drapieżników (lis, jenot, łasicowate). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może prowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku tak w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej, (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może prowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku tak w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej, (brak wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), presja drapieżników (lis, jenot, łasicowate). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może prowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku tak w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk związana z wszelkimi zmianami reżimu hydrologicznego doliny, zaprzestanie gospodarki łąkarskiej, (brak

wypasu, koszenia, zarastanie krzewami i drzewami), presja drapieżników (lis, jenot). Ponadto nadmierne usuwanie mułu z dna stawów rybnych związane z intensywną hodowlą ryb może prowadzić do zaniku kluczowych żerowisk gatunku tak w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z intensyfikacją gospodarki stawowej - niszczeniem kolonii lęgowych przez ludzi, presja ssaków drapieżnych.

Zagrożeniem jest utrata siedlisk związana z gwałtownym obniżeniem się poziomu wód w koloniach znajdujących się w rozlewiskach, co skutkuje presją drapieżników (lis, jenot).

Zagrożeniem dla gatunku jest likwidacja zadrzewień oraz zbyt intensywne zagospodarowanie terenów wzdłuż rzek i starorzeczy.

Ostoja Kozubowska PLH260029

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	***40A0** Subkontynentalne zarośla okołopannońskie	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.
2.	**5130** Formacje z jałowcem pospolitym (Juniperus communis) na wrzosowiskach lub na wapiennych murawach	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.
3.	***6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja). A04.03 Zarzucanie pasterstwa, brak wypasu. I02 Problematyczne gatunki rodzime.	J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.	Podstawowe zagrożenie to ewolucja biocenotyczna oraz ekspansja drzew i krzewów. Ponadto zagrożenie stanowi zarzucanie pasterstwa. Do zagrożeń potencjalnych zalicza się

				zmniejszenie spójności siedlisk i ich fragmentację.
4.	**6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja). A04.03 Zarzucanie pasterstwa, brak wypasu. K01.01 Erozja. I02 Problematyczne gatunki rodzime. E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych. A08 Nawożenie / nawozy sztuczne.	B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime). J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.	Podstawowe zagrożenie to ewolucja biocenotyczna oraz ekspansja drzew i krzewów. Ponadto zagrożenie stanowią: zarzucanie pasterstwa, erozja stoku i pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych. Do zagrożeń potencjalnych zalicza się: zalesianie, zmniejszenie spójności siedlisk i ich fragmentację.
5.	**6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.
6.	**6440** Łąki selernicowe (Cnidion dubii)	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.
7.	**6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	A06.04 Zaniechanie produkcji uprawnej. A08 Nawożenie / nawozy sztuczne.	A01 Uprawa. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie.	Główne zagrożenia to zaprzestanie użytkowania, w tym koszenia oraz nawożenie (nawozy sztuczne). Potencjalne zagrożenia to: uprawa polegająca

				na przekształcaniu łąk na grunty orne oraz niewłaściwe stosunki wodne, osuszanie i zalewanie.
8.	**9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. I02 Problematyczne gatunki rodzime.	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji.	Do zagrożeń zalicza się ekspansję gatunków obcych takich jak dąb czerwony czy robinia akacjowa oraz usuwanie martwych i zamierających drzew. Potencjalnym zagrożeniem jest niewłaściwy typ rębni.
9.	**91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych. K04.03 Zawleczenie choroby.	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji. J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie.	Zagrożenia to usuwanie martwych i zamierających drzew oraz pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych. Zagrożenia stanowić może także zawleczenie choroby. Potencjalne zagrożenia to: niewłaściwy typ rębni oraz melioracje i osuszanie.
10.	* **91I0** Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Zagrożenia zostaną określone w trakcie inwentaryzacji przedmiotu ochrony.
11.	**1902** Cypripedium calceolus Obuwik pospolity	K02.01 Zmiana składu gatunkowego	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i	Głównym zagrożeniem jest zmiana składu

		(sukcesja).	użytkowanie lasów i plantacji.	gatunkowego oraz wzrost zwarcia drzew, sukcesja i potencjalnie niewłaściwy typ rębni.
12.	**6177** Maculinea (Phengaris) teleius Modraszek teleius	A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne. A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu.	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja).	Zagrożenie stanowi przekształcanie gruntów trawiastych pod grunty orne - teren występowania sąsiaduje z obszarem intensywnie wykorzystywanym rolniczo. Zagrożenie to także zarzucenie pasterstwa i sukcesja.
13.	**1083** Lucanus cerevus Jelonek rogacz	B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince. B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. E02.01 Fabryka (tartak).	F03.02.01 Kolekcjonowanie owadów.	Do zagrożeń zalicza się naturalne odnawianie lasu oraz usuwanie martwych i umierających drzew. Zagrożeniem jest także istnienie tartaku. Zagrożeniem potencjalnym jest kolekcjonowanie zwierząt.
14.	**1084** Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita) Pachnica dębowa	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. J01.01 Wypalanie.	-	Jako zagrożenie wymienia się usuwanie martwych i umierających drzew oraz wypalanie próchnowisk.

CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	***40A0** Subkontynentalne zarośla okołopannońskie	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
2.	**5130** Formacje z jałowcem pospolitym (Juniperus communis) na wrzosowiskach lub na wapiennych murawach	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
3.	***6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)	* Przeciwdziałanie sukcesji (osiągnięcie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 25% na poszczególnych płatach siedliska).
4.	**6210** Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis Festucion pallentis)	* Przeciwdziałanie sukcesji (osiągnięcie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 25% na poszczególnych płatach siedliska).
5.	**6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
6.	**6440** Łąki selernicowe (Cnidion dubii)	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
7.	**6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	* Przeciwdziałanie sukcesji (utrzymanie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 5% na poszczególnych płatach siedliska).
8.	**9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	* Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska. * Osiągnięcie wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące na poziomie co najmniej U1.
9.	**91F0** Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	* Utrzymanie wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące na poziomie co najmniej U1. * Prowadzenie gospodarki leśnej z

		uwzględnieniem ochrony siedliska.
10.	***91I0** Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)*	* Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane. * Uzyskanie zwarcia koron drzew na poziomie nieprzekraczającym 60%. * Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska.
11.	**1902** Cypripedium calceolus Obuwik pospolity	Utrzymanie zacienienia siedliska na poziomie pomiędzy 25 a 45 %.
12.	**6177** Maculinea (Phengaris) teleius Modraszek telejus	Przeciwdziałanie sukcesji (utrzymanie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 35% na poszczególnych płatach siedliska).
13.	**1083** Lucanus cervus Jelonek rogacz	* Utrzymanie rozrzedzonego drzewostanu (światło słoneczne powinno docierać do wielu miejsc w dnie lasu).
14.	**1084** Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita) Pachnica dębowa	* Utrzymanie powyżej 4 grubych drzew dziuplastych na ha.

TABELA 46 WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W PROGRAMIE NA STAN ZACHOWANIA ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Zadania	**Podmiot odpowiedzialny**	**Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?**	**Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000**
Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt a. Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych	Gmina Busko-Zdrój	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Etap realizacyjny projektu dotyczy wykonywania prac związanych z montażem kolektorów słonecznych na dachach lub ścianach istniejących budynków. Zatem zasięg oddziaływania tego etapu projektu na środowisko nie wykroczy poza granice budynków. Stąd jego oddziaływanie ograniczy się do wpływu na ludzi i ich zdrowie, którzy będą przebywać w budynkach w czasie wykonywania prac i polegać na czasowym obniżeniu komfortu zamieszkania wskutek występowania zwiększonego poziomu hałasu i zapylenia wywołanego pracą urządzeń mechanicznych (np. wiertarek) i prac budowlanych (np. przekuwanie otworów w ścianach, stropach). To niekorzystne oddziaływanie będzie miało charakter krótkotrwały i ustąpiło z chwilą zakończenia realizacji inwestycji. Etap eksploatacyjny projektu wykaże pozytywne oddziaływanie na środowisko poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku zastąpienia energii ze źródeł konwencjonalnych energią ze źródeł odnawialnych dla potrzeb przygotowania ciepłej wody użytkowej i ogrzewania budynków. Zarówno działania na etapie realizacyjnym jak i eksploatacyjnym nie wpłyną negatywnie na przedmiot ochrony, nie stanowią również zagrożenia w myśl zagrożeń zdefiniowanych w PZO oraz nie będą przeszkadzać w realizacji działań ochronnych i nie wpłyną na integralność Ostoi Szaniecko –Soleckiej PLH260034

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt b. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej		Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Mogą nastąpić kolizje ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały taflę wody. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. Problem ten jednak wydaje się dość łatwy do wyeliminowania poprzez stosowanie paneli posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych.Poza tym panele fotowoltaiczne będą montowane na na budynkach rozproszonych, więc ich skala oddziaływania jest niewielka. Zarówno działania na etapie realizacyjnym jak i eksploatacyjnym nie wpłyną negatywnie na przedmiot ochrony (nie stanowią również zagrożenia w myśl zagrożeń zdefiniowanych w PZO oraz nie będą przeszkadzać w realizacji działań ochronnych i nie wpłyną na integralność Ostoi Szaniecko –Soleckiej PLH260034
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Wykonanie termomodernizacji trzech budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Gnojno	Gmina Gnojno	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Kontynuacja Programu dofinansowania do kolektorów słonecznych (paneli fotowoltaicznych)	Gmina Nowy Korczyn	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Tak jak w punkcie 2
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Krakowska 1		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Nowy Korczyn, ul. Buska		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy -Stadion		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Instalacja paneli fotowoltaicznych na własne potrzeby w miejscowości		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Nowy Korczyn			
Działania nie inwestycyjne		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Budowa i przebudowa dróg gminnych		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Gmina Solec - Zdrój	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Modernizacja oświetlenia ulicznego - ograniczenie zużycia energii elektrycznej		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Realizacja projektu pod nazwą "Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych w gminach powiatu buskiego i pińczowskiego podpunkt Montaż instalacji solarnych na		Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Tak jak w punkcie 1

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
budynkach prywatnych			
Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	Gmina Stopnica	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Opracowanie i przyjęcie programu gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Stopnica	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Opracowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji	Gmina Tuczępy	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Program ograniczenia niskiej emisji: przygotowanie i przyjęcie Programu ograniczenia niskiej emisji	Gmina Wiślica	TAK	Celem Programów ograniczenia niskiej emisji jest przede wszystkim: redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Oddziaływanie te bedą analogiczne do tych jakie pojawią się w przypadku działań już analizowanych (instalacje fotowoltaiczne i solarne oraz zadania związane z termomodernizacją i azbestem)

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	Tak jak w punkcie 1
Termomodernizacja budynków jednorodzinnych	Mieszkańcy gminy Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	Uwzględnienie zasad ochrony wartości przyrodniczych przy planowaniu i realizacji prac termomodernizacyjnych. Uwzględnienie zasad ochrony krajobrazu. W trakcie prowadzenia prac termomodernizacyjnych, nawiązując do Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz.U. z 21 września 2015 roku należy: Przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac, a także w strefie bezpośredniego oddziaływania występują gatunki chronione, W przypadku stwierdzenia występowania takich gatunków konieczne jest uzyskanie właściwego zezwolenia od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, które będzie określało terminy i warunki wykonywania prac remontowo – budowlanych, Prowadzić prace w taki sposób, aby unikać płoszenia, zabijania, niszczenia siedlisk, gniazd i jaj, przenoszenia w inne miejsce, O ile jest to możliwe, po przeprowadzeniu prac remontowych, w obiektach, w których wcześniej gniazdowały ptaki należy umożliwić im dalsze gniazdowanie. Jeżeli nie będzie możliwe naturalne wykorzystanie szpar i szczelin należy dążyć do zapewnienia odpowiednich miejsc zastępczych, (np. budek lęgowych) w rejonie remontowanego budynku tak, aby skompensować utracone miejsca siedliskowe dla danych gatunków,

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			Dostosować terminy i sposoby wykonywania prac demontażowych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji. Wszystkie gatunki ptaków, które często wykorzystują budynki jako miejsca swego gniazdowania, a także wszystkie występujące w Polsce nietoperze, objęte są ochroną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 X w sprawie ochrony gatunkowej (Dz.U. 2014 r. 1348). Na jego podstawie obowiązują w stosunku do nich poniższe zakazy, które mogą mieć zastosowanie przy prowadzeniu prac remontowych w budynkach: zabijania, niszczenia ich jaj i postaci młodocianych, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, legowisk, zimowisk i innych schronień, wybierania ich jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsce. Od 16 października do końca lutego nie obowiązuje zakaz usuwania gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni Termomodernizacja przeprowadzona z poszanowaniem powyższych zasad zmniejszy oddziaływanie na obszary Natura 2000
Instalacja odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli obiektów	Mieszkańcy gminy Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	Tak jak w punkcie 1
Modernizacja indywidualnych	Mieszkańcy gminy Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze	Modernizacja indywidualnych kotłowni będzie prowadzona w ramach budynków nie będzie wpływała na przedmiot ochrony, nie stanowi też zagrożenia wymienionego w PZO, nie przeszkadza również w

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
		Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	realizacji wyznaczonych działań ochronnych obu obszarów Natura 2000 gdyż działania będą zamykały się w ramach budynku, a po skończeniu modernizacji kotłowni w czasie sezonu grzewczego będą uwalniane mniejsze ilości zanieczyszczeń związanych ze spalaniem, co wpłynie pozytywnie na obszary Natura 2000
Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej: Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Oczyszczalni ścieków w Jurkowie Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Stacji Uzdatniania Wody w Jurkowie Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Samorządowego Zakładu opieki Zdrowotnej Instalacja fotowoltaiczna na obiekcie Szkoły Podstawowej w Wiślicy i nowowybudowanej hali sportowej	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	Mogą nastąpić kolizje ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały taflę wody. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. Problem ten jednak wydaje się dość łatwy do wyeliminowania poprzez stosowanie paneli posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych.

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wiślica	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001	Tak jak w punkcie 20
Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wiślica	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańska PLH260003 i Doliny Nidy PLB260001TAK	Prace będą prowadzone poza okresem lęgowym ptaków.
Modernizacja dróg gminnych	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańskiej i Doliny Nidy	Rozwiązania chroniące środowisko: minimalizacja ingerencji w obszary podlegające ochronie, w szczególności objęte siecią Natura 2000 zabezpieczenie obszarów źródliskowych, stref ochronnych ujęć wód, cieków przed zanieczyszczeniami pochodzącymi zarówno z fazy budowy jak i eksploatacji, w obrębie cieków i ich dolin stanowiących siedliska płazów, należy przewidzieć budowę przepustów pozwalających na migracje tych zwierząt, zapewnienie nadzoru przyrodniczego podczas realizacji inwestycji w szczególności herpetologicznego, ornitologicznego i entomologicznego

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			nad prowadzeniem prac budowlanych na całym odcinku i w czasie trwania całej budowy, uzyskanie zezwoleń i decyzji na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków podlegających ochronie (płoszenie, zniszczenie siedlisk itp.) a w razie potrzeby podjęcie czynności kompensujących, w celu ochrony drobnej fauny eliminowanie wszelkich zastoisk wody stwarzających siedliska dla płazów, nie pozostawianie nieuformowanych skarp stwarzających dogodne warunki do zakładania gniazd czy nor; kontrola wszelkich wykopów studzienek, itp., które stanowią pułapki dla małych zwierząt, pod kątem ich obecności a w przypadku stwierdzenia uwięzienia uwalnianie zwierząt do siedlisk odpowiadających danemu gatunkowi, sprowadzanie wycinki drzew do minimum tak, aby obszar projektowanej drogi pozostawić w jak najmniej przekształconym stanie, osłonięcie (oddzielenie od wykopu) odsłoniętych podczas prac ziemnych korzeni drzew oraz ich nawadnianie, ostrożne prowadzenie prac w obrębie koron drzew i zabezpieczenie pni poprzez ich oszalowanie, tak aby zapobiec ich uszkodzeniom, unikanie urządzania magazynów lub miejsc gromadzenia odpadów i materiałów budowlanych w obrębie obrysu koron drzew, przeprowadzenie usuwania drzew ze względu na ochronę lęgów ptaków w terminie poza okresem ich gniazdowania tj. od 1 marca do 15 października, należy podjąć działania prewencyjne w stosunku do siedlisk podlegających ochronie gatunków roślin i zwierząt prowadzenie prac budowlanych tak, aby jak najmniej zniszczyć przyległy teren omawianej inwestycji, w tym wyznaczenie dróg przejazdu dla transportu materiałów i maszyn budowlanych,

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			zapewnienie takiej organizacji robót aby prace przy użyciu ciężkiego sprzętu były prowadzone w godzinach od 6.00 do 22.00 na obszarze w odległości mniejszej niż 200 m od zabudowy mieszkalnej, podejmowanie działań minimalizujących uciążliwości związane z nadmiernym i niezorganizowanym pyleniem, w fazie robót budowlanych związanych z robotami ziemnymi zabezpieczenie kanalizacji oraz cieków przed zamulaniem wskutek zwiększonej ilości zanieczyszczeń, w szczególności przed zanieczyszczeniami wypłukiwanymi z materiałów stosowanych do budowy i wprowadzeniem dużych ilości zawiesin, substancji organicznych oraz zanieczyszczeń ropopochodnych związanych z pracą sprzętu budowlanego i środków transportu (również awaryjne wycieki paliwa), magazynowanie w specjalnie wyznaczonych miejscach oraz odpowiednia segregacja, a następnie ponownie wykorzystanie lub odzysk powstających odpadów, zdejmowane będą i magazynowane oddzielnie warstwy urodzajnej gleby, a następnie wykorzystywanie przy rekultywacji po zakończeniu robót, odhumusowanie należy prowadzić od środka terenu ku brzegom w celu umożliwienia ucieczki gatunkom związanych ze zbiorowiskami łąkowymi, wycinkę drzew prowadzić poza okresem lęgowym ptaków (tj. od 15 października do końca lutego); przy czym dopuszcza się wycinkę poza tym okresem, jedynie po wcześniejszym skontrolowaniu przez przyrodnika czy drzewo nie jest zasiedlone przez ptaki, nietoperze czy chronione owady, zagospodarowanie terenów zieleni drogowej poprzez nasadzenia drzew i krzewów, w ilości równej wycince,

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			prowadzenie prac budowlanych tak, aby zapewnić oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni, w tym wyznaczenie zaplecza budowy oraz dróg przejazdu dla transportu materiałów i maszyn budowlanych na istniejących terenach zajętych przez inwestycje i , utrzymywanie sprawności sprzętu używanego do realizacji prac oraz jego stacjonowanie w wyznaczonych i właściwie urządzonych zapleczach, w szczególności zabezpieczenie miejsc postoju i konserwacji maszyn budowlanych przed możliwością wycieku substancji ropopochodnych i przedostaniem się ich do gruntów i wód, właściwie zorganizowanie i wyposażenia zaplecza budowy, w tym w przenośne sanitariaty oraz wyznaczenie miejsc magazynowania odpadów, używanie w toku realizacji materiałów bezpiecznych dla środowiska i składowanie ich poza obszarem koryt cieków, w taki sposób, aby nie było możliwości przedostania się ich do wód cieku lub spowodowania zanieczyszczenia przyległego terenu, prowadzenie prac w taki sposób, aby minimalizować możliwość zanieczyszczenia wód cieków lub ingerowania w przyległy teren, uporządkowanie przyległego terenu po zakończeniu realizacji robót i przywrócenie do stanu umożliwiającego jego użytkowanie, optymalizacji sposobów zimowego utrzymania drogi w trakcie eksploatacji utrzymanie terenów zielonych drogi będzie zapewnione poprzez ich koszenie, nie stosowanie herbicydów

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Budowa mostu rz. Wisła i Nida oraz obwodnica miejscowości Nowy Korczyn	Sejmik Województwa, Urząd Wojewódzki na obszarze Gminy Nowy Korczyn	TAK	Patrz szczegółowy opis przedsięwzięcia
Rozbudowa sieci: Przygotowanie planu skanalizowania	MPGK Sp. z o.o. w Busku - Zdroju, Gmina Busko-Zdrój	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Modernizacja sieci: Suszarnia osadów ściekowych II etap		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojno i Glinka	Gmina Gnojno	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Budowa , przebudowa i remont gminnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 75 m3 w miejscowości Gnojno		NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowościach Błotnowola, Parchocin, Górnowola, Ostrowce oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	Zadanie własne Gminy Nowy Korczyn, przy udziale powiatu buskiego, Sejmiku Województwa, UW i WFOŚiGW	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Rataje Słupskie	Pacanów	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej: uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego gminy Solec - Zdrój	Gmina Solec - Zdrój	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Opracowanie projektu i budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuchary, Strzałków i Szczytniki, Prusy, Skrobaczów, Czyżów, Dziesławice, Jastrzębiec, Żerniki Dolne, Bosowice,	Gmina Stopnica	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Zaborze			
Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach, budowa kanalizacji sanitarnej o długości 12 km, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ilości 35 szt.	Gmina Tuczępy	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Budowa nowej sieci kanalizacyjnej modernizacja oczyszczalni ścieków w Jurkowie oraz istniejącego systemu przesyłu ścieków – wymiana pomp na energooszczędne wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańskiej i Doliny Nidy	Rozwiązania chroniące środowisko Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu Stosowanie sprzętu o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń i hałasu Odpowiednie przygotowanie i usytuowanie placu budowy oraz jego zaplecza (poza terenami leśnymi oraz poza miejscami zlokalizowanymi w bezpośredniej bliskości cieków i zbiorników wodnych), w tym zapewnienie sprawnego wjazdu do posesji, Ograniczenie do minimum wielkości terenów zajętych pod plac budowy Zapewnienie odpowiedniej organizacji pracy Zastosowanie środków minimalizujących uciążliwości hałasowe Zabezpieczenie i odłożenie warstwy humusowej, która przed przystąpieniem do realizacji inwestycji zostanie zdjęta i wykorzystana ponownie po zakończeniu prac przy odtwarzaniu terenów biologicznie czynnych

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			Zabezpieczenie i ochrona roślinności występującej w sąsiedztwie prowadzonych robót (odeskowanie pni drzew) W miejscu skrzyżowań trasy kanalizacyjnej z istniejącym uzbrojeniem prace będą wykonywane z należytą ostrożnością a urządzenia zabezpieczone przed uszkodzeniem W celu neutralizacji możliwych wycieków substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych wykonawca prac zabezpieczy odpowiednie ilości sorbentów przeznaczonych do zbierania rozlewów W przypadku zaistnienia awarii, gdy nastąpi skażenie gruntu substancjami ropopochodnymi nastąpi niezwłoczne usunięcie skażonej warstwy ziemi przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo a teren zostanie przywrócony do stanu poprzedniego Odpady zostaną zagospodarowane zgodnie z właściwą praktyką tzn.: Zostanie zminimalizowana ich ilość, będą one gromadzone selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska substancji szkodliwych, zostanie zapewniony ich sprawny odbiór przez uprawnione podmioty, bądź ich ponowne wykorzystanie.
Modernizacja stacji uzdatniania wody , przepompowni wody oraz sieci wodociągowej wraz z wprowadzeniem inteligentnego systemu zarządzania i monitoringu	Gmina Wiślica	TAK będzie realizowane między innymi na obszarze Ostoi Nidziańskiej i Doliny Nidy	Rozwiązania chroniące środowisko Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu Stosowanie sprzętu o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń i hałasu Odpowiednie przygotowanie i usytuowanie placu budowy oraz jego zaplecza (poza terenami leśnymi oraz poza miejscami zlokalizowanymi w bezpośredniej bliskości cieków i zbiorników wodnych), w tym zapewnienie sprawnego wjazdu do posesji, Ograniczenie do minimum wielkości terenów zajętych pod plac

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
			budowy Zapewnienie odpowiedniej organizacji pracy Zastosowanie środków minimalizujących uciążliwości hałasowe Zabezpieczenie i odłożenie warstwy humusowej, która przed przystąpieniem do realizacji inwestycji zostanie zdjęta i wykorzystana ponownie po zakończeniu prac przy odtwarzaniu terenów biologicznie czynnych Zabezpieczenie i ochrona roślinności występującej w sąsiedztwie prowadzonych robót (odeskowanie pni drzew) W miejscu skrzyżowań trasy kanalizacyjnej z istniejącym uzbrojeniem prace będą wykonywane z należytą ostrożnością a urządzenia zabezpieczone przed uszkodzeniem W celu neutralizacji możliwych wycieków substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych wykonawca prac zabezpieczy odpowiednie ilości sorbentów przeznaczonych do zbierania rozlewów W przypadku zaistnienia awarii, gdy nastąpi skażenie gruntu substancjami ropopochodnymi nastąpi niezwłoczne usunięcie skażonej warstwy ziemi przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo a teren zostanie przywrócony do stanu poprzedniego Odpady zostaną zagospodarowane zgodnie z właściwą praktyką tzn.: Zostanie zminimalizowana ich ilość, będą one gromadzone selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska substancji szkodliwych, zostanie zapewniony ich sprawny odbiór przez uprawnione podmioty, bądź ich ponowne wykorzystanie.

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Budowa sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji Pacanów, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Słupi	Gmina Pacanów	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko – Zdrój na lata 2011-2032	Gmina Busko-Zdrój	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Demontaż odpadów azbestowych z terenu gminy spowoduje dodatni efekt ekologiczny na stan środowiska oraz cenne siedliska przyrodnicze. Transport odpadów azbestowych na Składowisko Odpadów Niebezpiecznych odbędzie się zgodnie z przepisami w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych, również unieszkodliwianie poprzez składowanie na specjalistycznym ww. składowisku nie będzie powodować negatywnych efektów na obszary Natura 2000. Istotnym zagrożeniem może być hałas powstający w wyniku prac demontażowych oraz niszczenie siedlisk ptaków przy zmianie pokryć dachowych, dlatego w przypadku prowadzenia prac rozbiórkowych, remontowych, modernizacyjnych i termomodernizacyjnych (które będą prowadzone w celu eliminacji azbestu wbudowanego w elementy konstrukcyjne i izolacyjne obiektów budowlanych) przed ich rozpoczęciem zarządcą budynku powinien zlecić ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Realizacja zadania pn „Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stopnica”	Gmina Stopnica	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Realizacja zadania pn „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Solec – Zdrój”	Gmina Solec - Zdrój	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej PLH260034	Tak jak w pkt. 43
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tuczępach o instalacje do odwadniania i suszenia osadów	Gmina Tuczępy	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Usuwanie azbestu z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych na terenie Gminy Wiślica	Gmina Wiślica	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Doliny Nidy i Ostoi Nidziańskiej	Tak jak w pkt. 43

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gnojno	Gmina Gnojno	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pacanów	Gmina Pacanów	Może się zdarzyć ,że będzie realizowane również na obszarze Ostoi Szaniecko - Soleckiej	Tak jak w pkt. 43
Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków	Lasy Państwowe , Gmina Solec - Zdrój	TAK będzie realizowane na obszarze Ostoi Szaniecko - Soleckiej	Z definicji zadanie te ma chronić obszary Natura 2000 przed nadmierną nieukierunkowaną antropopresją. Wyznaczenie tychże szlaków przyniesie dodatni efekt ekologiczny, ponieważ ludzie będą poruszali się po wyznaczonych w sposób właściwy szlakach, co ochroni pozostały obszar Natury 2000 przed rozproszoną antropopresją

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków	Lasy Państwowe , Gmina Solec - Zdrój	TAK będzie realizowane na obszarze Ostoi Szaniecko - Soleckiej	Tak jak w punkcie 50
Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy uzdrowiskowe Busko - Zdrój i Solec -Zdrój	Gmina Solec –Zdrój we współpracy z gminą Busko -Zdrój	TAK będzie realizowane na obszarze Ostoi Szaniecko – Soleckiej	Tak jak w pkt. 50

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Ochrona obszarów NATURA 2000 na terenie województwa świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego przyrodzie Wytyczenie i oznakowanie szlaków komunikacyjnych w ramach istniejącej infrastruktury drogowej udostępnionej dla potrzeb realizacji Projektu budowa nowych lub przebudowa, rozbudowa istniejących szlaków na terenie Gminy Wiślica	Lasy Państwowe Gmina Wiślica	Tak na obszarze Doliny Nidy i Ostoi Nidziańskiej	Tak jak w pkt. 50
Zalesianie gruntów	Osoby fizyczne z gminy Tuczępy	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Poprawa stanu technicznego dróg	Powiat, Zarządcy dróg	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Budowa ścieżek rowerowych	Powiat	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Pełnienie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Powiat	Może zaistnieć na obszarach Natury 2000	Pozytywny wpływ na obszary Natura 2000
Rewaloryzacja zabytków i przywracanie dawnych walorów przyrodniczych	Powiat	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Uaktualnienie lub opracowanie planów urządzenia lasów i uproszczonych planów urządzania lasów	Powiat	Może zaistnieć na obszarach Natury 2000	Pozytywny wpływ na obszary Natura 2000
Kontynuacja realizacji Powiatowego Programu Edukacyjno – Ekologicznego pn. Chrońmy naszą planetę”	Powiat	NIE	Wzrost świadomości ekologicznej przełoży się pozytywnie na Obszary Natura 2000

Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Czy zadanie jest realizowane na obszarze Natury 2000?	Wpływ realizacji zadań wyznaczonych w Programie na stan zachowania oraz integralność obszarów Natura 2000
Prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach objętych obowiązkiem udostępniania jako informacje o środowisku i jego ochronie	Powiat	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu buskiego	Powiat	NIE	Brak wpływu na obszary Natura 2000
Aktualizacja Programu ochrony środowiska	Powiat	NIE	Zależy od zaplanowanych w przyszłości działań

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY

W ramach realizacji Programu nie planuje się działań inwestycyjnych na terenie rezerwatów przyrody w powiecie buskim – (Skorocice – Wiślica, Przęślin – Wiślica, Góry Wschodnie - Wiślica, Owczary – Busko – Zdrój.

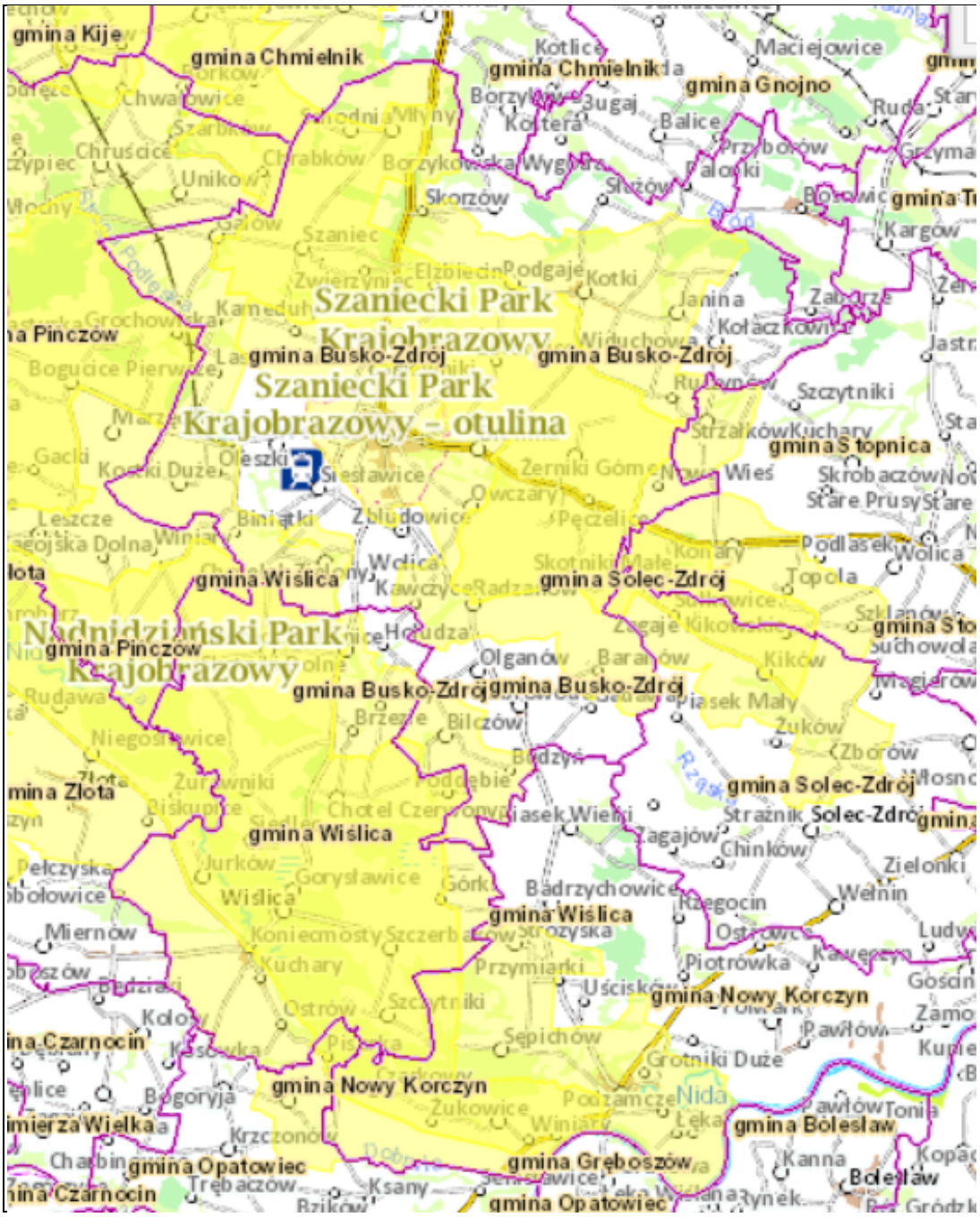

MAPA 6 PARKI KRAJOBRAZOWE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

Szaniecki Park Krajobrazowy i Nadnidziański Park Krajobrazowy – cele ochrony oraz zakazy obowiązujące na terenie tej formy ochrony przyrody

Ustala się szczególne cele ochrony Parku:

1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów;

2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu i rzeźby lessowej;

3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;

4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno - błotnych;

5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;

6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych, torfowisk i solnisk śródlądowych;

7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także miejsc pamięci narodowej;

8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;

9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;

10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;

11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Na obszarze Parku zakazuje się:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);

2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

5. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;

6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
7. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

2. Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;

2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;

3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

Analiza oddziaływania:

Jeśli projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej będą realizowane na obszarach zurbanizowanych (jako przydomowe oczyszczalnie lub w przebiegu istniejących dróg) to można zastosować odstępstwa od zakazu ponieważ nie będą one oddziaływać na walory parku. Jeżeli zaplanowane zostaną inwestycje w infrastrukturę drogową, to ocena oddziaływania na środowisko powinna wykazać ich wpływ na walory parków.

Projekty w zakresie ochrony przeciwpowodziwej i gospodarki wodnej – realizacja tego typu projektów jest prawdopodobna na terenie parków krajobrazowych jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania nie wykaże negatywnego wpływu, wtedy możliwe jest stosowanie odstępstwa od zakazu. Należy zwrócić uwagę na zachowanie naturalnych zbiorników wodnych oraz siedlisk zależnych od wód.

Inwestycje z zakresu produkcji energii w sposób niekonwencjonalny nie powinny być lokalizowane na terenie parków krajobrazowych, ze względu na negatywny wpływ na ich walory przyrodnicze i krajobrazowe.

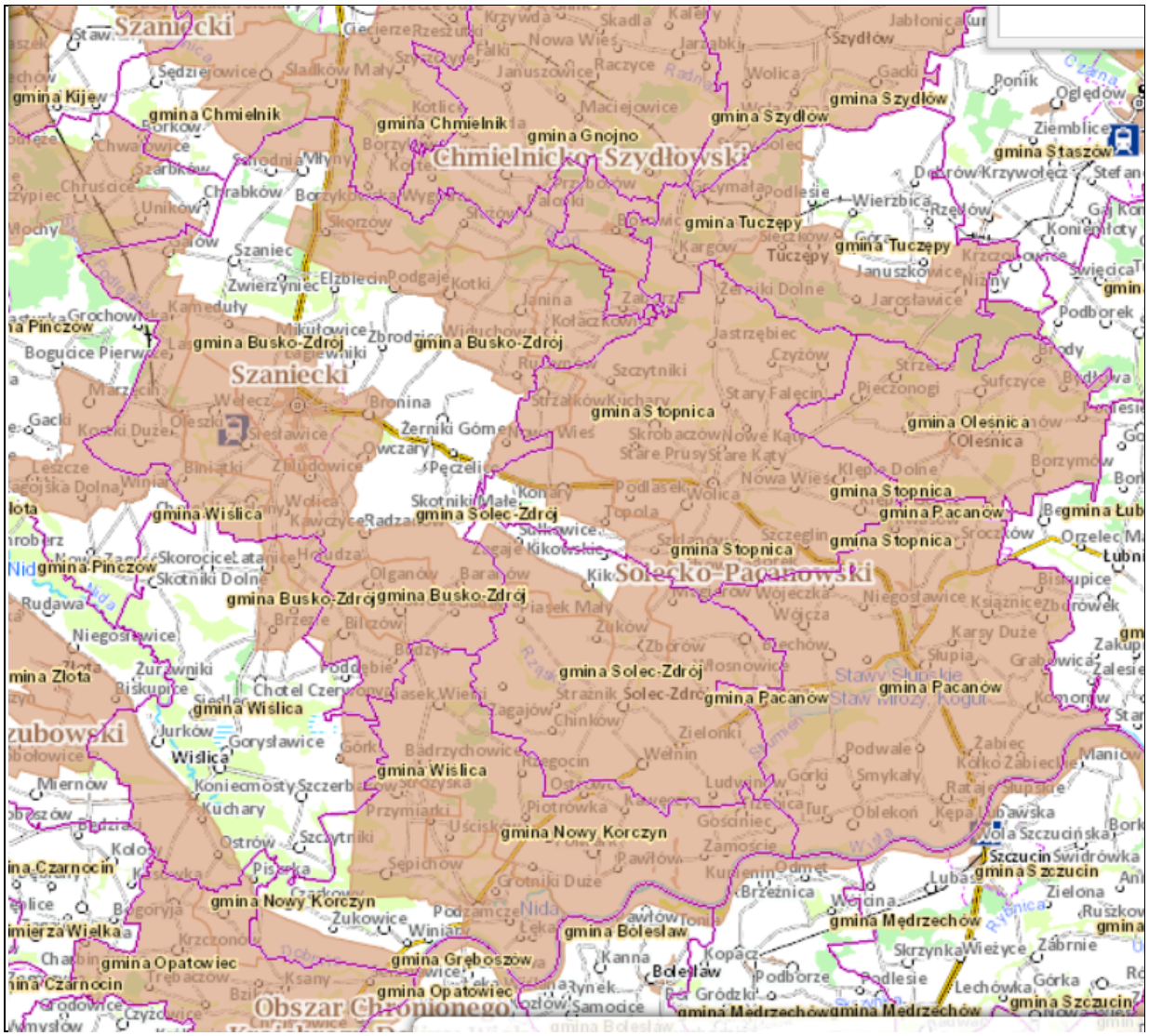

MAPA 7 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Solecko - Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu – cele ochrony

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;

2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;

3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;

4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;

5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;

6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerwaty przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;

7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu i Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu - cele ochrony

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;

2) szczególna ochrona ekosystemów i wyjątkowo cennych krajobrazów;

3) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej i halofitowej;

4) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;

5) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zakazuje się na terenie obszarów chronionego krajobrazu:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

2. Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Analiza oddziaływań :

Realizacja projektów w zakresie gospodarki ściekowej oraz infrastruktury drogowej jest prawdopodobna na terenie OCHK – należy stosować zakazy dotyczące zachowania walorów przyrodniczych i stosunków wodnych (w szczególności zadrzewień oraz zbiorników wodnych). Odstępstwa można wprowadzać, jeśli procedura oddziaływania na środowisko nie wykazała znaczącego negatywnego wpływu na obszar. Jeśli inwestycje w ramach projektów służących ochronie przeciwpowodziowej zostaną zlokalizowane na terenie OCHK, mogą zostać dopuszczone do realizacji, lecz nie powinny naruszać naturalnego środowiska wodnego.

Realizacja inwestycji związanych z niekonwencjonalną produkcją energii możliwa jest do realizacji na terenie OCHK. Dla każdej inwestycji należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na dany OCHK. Inwestycja będzie dopuszczalna, jeżeli znaczące negatywne oddziaływanie nie będzie wykazane.

Zakazy obowiązujące w stosunku do użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody.

1. Niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru
2. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem , remontem lub naprawą urządzeń wodnych
3. Uszkadzania i zanieczyszczenia gleby
4. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej

5. Likwidowania , zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych
6. Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych
7. Zmiany sposobu użytkowania ziemi
8. Wydobywania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu
9. Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką
10. Zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych
11. Umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy o których mowa powyżej nie dotyczą:

1. Prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody
2. Realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody
3. Zadań z zakresu obronności kraju w przypadku bezpieczeństwa państwa
4. Likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych

Analiza oddziaływania: Inwestycje w zakresie budowy sieci kanalizacyjnych i wodociągowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków nie powinny być realizowane w ramach tych form ochrony przyrody. Ze względu na ich niewielką powierzchnię, możliwe będzie wskazanie innych korzystniejszych lokalizacji przedsięwzięć. Należy pamiętać, iż przy realizacji inwestycji liniowych szczególną ochroną należy otoczyć pomniki przyrody, jeśli znajdą się w przebiegu realizowanej inwestycji lub w jej pobliżu. Inwestycje powinny zostać tak zaprojektowane aby pomniki przyrody były zachowane.

Możliwe jest prowadzenie projektów w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej na terenach objętych ww formami ochrony przyrody. Należy jednak zwrócić uwagę na przyjęcie innego wariantu lokalizacyjnego (ze względu na niewielką powierzchnię ww form), a także konieczność ochrony ekosystemów wodnych.

Projekty w zakresie produkcji energii ze źródeł niekonwencjonalnych nie powinny być lokalizowane w obrębie ww form ochrony przyrody.

ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE…

Obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w Programie został zawarty w art.51 ust.2 pkt. 3b Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. Nr 1235 z późn. zm.)

Proponowane w Programie działania mają bezpośredni lub pośredni pozytywny wpływ na środowisko, natomiast oddziaływania negatywne pojawiają się tylko w horyzoncie krótkoterminowym i mają podane sposoby ograniczenia i kompensacji tego wpływu. Jako warianty alternatywne przedsięwzięć można rozważać np.: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne oraz warianty organizacyjne.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotowa Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla powiatu buskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024" została wykonana dla zrealizowania celu wskazanego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj. przeprowadzenia publicznego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

W Prognozie przedstawiono oddziaływanie Programu na: cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, jakość wody, jakość powietrza, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki dobra materialne, oraz oddziaływanie z uwzględnieniem zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przeprowadzono analizę metodą matrycy środowiskowej wynika z niej, że przy zachowaniu wymagań, wynikających z przepisów prawa, działania przewidziane w Programie, przyczynią się do poprawy stanu środowiska.

Nie stwierdzono także możliwych do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na środowisko poza granicami kraju, z uwagi na lokalny charakter działań wskazanych w Programie oraz odległość powiatu buskiego od granicy polsko – słowackiej w linii prostej to około 125 km, a od granicy polsko – ukraińskiej 230 km. Zatem realizacja Programu nie będzie skutkowała możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Niniejsza Prognoza bada także sposób monitorowania przyjętych założeń Programu. W Programie określono sposób monitorowania postępów wdrażania jego zapisów. W ten

sposób można będzie określić w jakim stopniu udało się zrealizować zapisy Programu, ale również, czy założenia te były słuszne i nie odbiegają od rzeczywistości. W Prognozie wskazano niezbędne działania minimalizujące negatywne oddziaływania podejmowanych działań.

Dla realizacji celów Programu nie określono konkretnych rozwiązań alternatywnych z uwagi na fakt, że proponowane w Programie działania mają bezpośredni lub pośredni pozytywny wpływ na środowisko, natomiast oddziaływania negatywne pojawiają się tylko w horyzoncie krótkoterminowym i mają podane sposoby ograniczenia i kompensacji tego wpływu.

W przypadku, gdy Program nie zostanie wdrożony stan środowiska w powiecie buskim może ulec pogorszeniu.

SPIS TABEL I SCHEMATÓW

TABELA 1 ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM 8

TABELA 2 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU 42

TABELA 3 KLASYFIKACJA STREFY ŚWIĘTOKRZYSKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW OKREŚLONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ZA ROK 2014 45

TABELA 4 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOMY DOPUSZCZALNE) 47

TABELA 5 WYNIKI POMIARÓW DECYDUJĄCE O KLASIE JAKOŚCI POWIETRZA W 2014 ROKU (OCHRONA ROŚLIN , POZIOM DOCELOWY I CEL DŁUGOTERMINOWY) 47

TABELA 6 PORÓWNANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2013-2014 48

TABELA 7 WYNIKI POMIARÓW I OCENA HAŁASU DROGOWEGO W ROKU 2014 50

TABELA 8 OBSZARY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH HAŁASU DROGOWEGO – DROGI KRAJOWE WRAZ Z PROPOZYCJAMI DZIAŁAŃ W CELU OGRANICZENIA WYSTĘPUJĄCYCH PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU DROGOWEGO 52

TABELA 9 STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 55

TABELA 10 WYNIKI POMIARÓW MONITORINGOWYCH POZIOMÓW PEM W ŚRODOWISKU W 2013 I ROKU 2014. 58

TABELA 11 DŁUGOŚĆ CIEKÓW NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 59

TABELA 12 ZBIORNIKI WODNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 61

TABELA 13 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD OCENIANE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 62

TABELA 14 OCENA STANU CHEMICZNEGO JCWPD 122 66

TABELA 15 INFORMACJE NA TEMAT SIECI WODOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R 67

TABELA 16 UJĘCIA WODNE Z KTÓRYCH KORZYSTAJĄ GMINY NALEŻĄCE DO POWIAU BUSKIEGO 67

TABELA 17 INFORMACJE NA TEMAT OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO 74

TABELA 18 INFORMACJE O ZBIORNIKACH BEZODPŁYWOWYCH NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO 75

TABELA 19 INFORMACJE NA TEMAT SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO, STAN NA 2014 R. 77

TABELA 20 BILANS ZŁÓŻ NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 79

TABELA 21PROCENTOWY UDZIAŁ GLEB UŻYTKÓW ROLNYCH NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 83

TABELA 22 ZAWARTOŚĆ PRÓCHNICY W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO 83

TABELA 23 ZAWARTOŚĆ METALI CIĘŻKICH W GLEBACH POWIATU BUSKIEGO 84

TABELA 24 GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI – STAN NA DZIEŃ 31.12.2015 84

TABELA 25 KLASA BONITACJI GRUNTÓW ORNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BUSKIEGO 85

TABELA 26 KLASA BONITACJI ŁĄK I PASTWISK NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO 86

TABELA 27 INSTALACJE REGIONALNE ZASTĘPCZE W REGIONIE 5 87

TABELA 28 SKŁADOWISKA NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 90

TABELA 29 WYSTĘPOWANIE POSZCZEGÓLNYCH FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 95

TABELA 30 REZERWATY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 97

TABELA 31 PARKI KRAJOBRAZOWY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 100

TABELA 32 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 102

TABELA 33 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 108

TABELA 34 STANOWISKA DOKUMENTACYJNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 115

TABELA 35 UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 119

TABELA 36 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 129

TABELA 37 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 W POWIECIE BUSKIM 130

TABELA 38 DZIAŁANIA NAWIĄZUJĄCE DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 138

TABELA 39 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO, W OBRĘBIE KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO POWODZI 142

TABELA 40 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2010-2014 WYSTĄPIŁ DESZCZ NAWALNY 143

TABELA 41 GMINY Z POWIATU BUSKIEGO W KTÓRYCH W LATACH 2009-2014 WYSTĄPIŁO ZJAWISKO GRADOBICIA 144

TABELA 42 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE GMIN POWIATU BUSKIEGO 146

TABELA 43 DZIAŁANIA EDUKACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INTERWENCJI NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU BUSKIEGO 150

TABELA 44 MATRYCA ŚRODOWISKOWYCH ODDZIAŁYWAŃ REALIZACJI DZIAŁAŃ ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BUSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU 166

TABELA 45 HAŁAS POWODOWANY PRZEZ URZĄDZENIA BUDOWLANE 229

TABELA 46 WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ WYZNACZONYCH W PROGRAMIE NA STAN ZACHOWANIA ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000 269

SPIS MAP

MAPA 1 ODLEGŁOŚĆ POWIATU BUSKIEGO OD GRANICY KRAJU 44

MAPA 2 SIEĆ DRÓG PUBLICZNYCH POWIATU BUSKIEGO 49

MAPA 3 FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE POWIATU BUSKIEGO (OPRÓCZ OBSZARÓW NATURA 2000) 96

MAPA 4 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 142

MAPA 5 OBSZARY NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 246

MAPA 6 PARKI KRAJOBRAZOWE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 293

MAPA 7 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO 296